

Szent György Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola Pedagógiai Program

OM: 201587

Kisvárda

2023.

TARTALOM	
BEVEZETÉS	5
AZ ÖSSZEVOONT TÖBBCÉLÚ KÖZOKTATÁSI INTÉZMÉNY KÜLDETÉSNYILATKOZATA	6
KATOLIKUS INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSAINK	7
ERKÖLCSI ELVÁRÁSOK:.....	7
SZENT GYÖRGY GÖRÖGKATOLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA	9
AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	9
1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	9
1.1. ISKOLÁNK ARCULATA, KÉPZÉSI RENDJE	11
1.1.2. <i>A kompetenciaalapú oktatás céljai:</i>	13
1.1.3. <i>Tanulásszervezési eljárásaink, módszereink</i>	13
1.2. KORSZERŰ PEDAGÓGIAI MÓDSZEREK ALKALMAZÁSÁT SEGÍTŐ ISKOLAI KÖZÖSSÉGI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA	13
1.3. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	15
1.3.1. <i>A személyiségfejlesztő oktatás főbb feladatai:</i>	16
1.4. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	17
1.4.1. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉS INTÉZMÉNYI, ISKOLA FELADATAI	17
1.4.2. AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA	19
1.4.2.1. <i>Fejlesztési területek – nevelési célok:</i>	19
1.5. A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK	20
1.5.1. AZ ISKOLA KERETÉN BELÜL MŰKÖDŐ KÖZÖSSÉGI NEVELÉS TERÜLETEI:	21
1.5.2. CÉLOK, FELADATOK, MÓDSZEREK:	21
1.5.3. AZ ISKOLA VALLÁSOS PROGRAMJAI, ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK, HAGYOMÁNYAINK	23
1.6. A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI FELADATOK	25
1.6.1. A PEDAGÓGUSOK LEGFONTOSABB FELADATAI:	25
1.6.2. AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATA:	26
1.6.2.1. <i>A katolikus osztályfőnökkel szembeni elvárások:</i>	26
1.7. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	28
1.7.1. A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉGEK	28
1.7.1.1. <i>Feladataink</i>	29
1.7.1.2. <i>A tehetséggondozás színterei</i>	29
1.7.2. A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI ÉS MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL KÜZDŐK ÉS A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓK SEGÍTÉSE, FELZÁRKÓZÁSÁT SEGÍTŐ PROGRAM	30
AZ EGYÉB PSZICHÉS FEJLŐDÉSI ZAVARRAL KÜZDŐ TANULÓK	33
A HALLÁSI FOGYATÉKOS TANULÓK	45
1.7.3. AZ IFJÚSÁGVÉDELMI FELADATOK ELLÁTÁSA	55
1.7.4. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	59
1.8. AZ INTÉZMÉNYI DÖNTÉSI FOLYAMATBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTEL RENDJE	60
1.9. KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL	60
1.9.1. A DIÁKOKKAL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS:	60
1.9.2. A SZÜLŐKKEL VALÓ KAPCSOLATTARTÁS:	61
1.9.3. KAPCSOLATTARTÁS AZ ISKOLA PARTNEREIVEL	62
1.10. A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGA SZABÁLYZATA	63
1.10.1 A VIZSGASZABÁLYZAT HATÁLYA	63
1.10.2. VIZSGAFORMA, VIZSGARÉSZEK:	64
1.10.3. VIZSGAIDŐSZAKOK:	64
1.10.4. JELENTKEZÉS A VIZSGÁKRA:	64
1.10.5. A VIZSGÁK HELYE, IDEJE:	64
1.10.6. AZ EGYES VIZSGATANTÁRGYAK RÉSZEL, KÖVETELMÉNYEI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDJE	65
AZ EGYES VIZSGATANTÁRGYAK KÖVETELMÉNYEI	65

MATEMATIKA	65
MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM.....	71
ANGOL NYELV VIZSGAKÖVETELMÉNYEI	82
DIGITÁLIS KULTÚRA	98
ÉNEK-ZENE	102
VIZUÁLIS KULTÚRA	104
TESTNEVELÉS	107
TECHNIKA ÉS TERVEZÉS.....	116
KÖRNYEZETISMERET	119
TERMÉSZETTUDOMÁNY	121
BIOLÓGIA.....	122
FÖLDRAJZ	124
KÉMIA.....	126
FIZIKA.....	127
DRÁMA ÉS SZÍNHÁZ	128
TÖRTÉNELEM	130
ÁLLAMPOLGÁRI ISMERETEK	138
HON-ÉS NÉPISMERET	139
1.11. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI	141
1.11.1. BELÉPÉS AZ ISKOLA ELSŐ ÉVFOLYAMÁRA.....	141
1.11.2. BELÉPÉS A FELSŐBB ÉVFOLYAMOKRA:.....	141
1.11.3. ÁTLÉPÉS ÉVFOLYAMON BELÜL MÁSIK OSZTÁLYBA:	142
1.11.4. KILÉPÉS, A TANULÓI JOGVISZONY MEGSZÜNTETÉSE.....	142
1.12. A FELVÉTELI ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI	142
2.AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	143
2.3. AZ OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	144
2.4. A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	144
2.4.1. ALSÓ TAGOZAT	144
2.4.2. FELSŐ TAGOZAT	146
2.5. MINDENNAPOS TESTNEVELÉS.....	148
2.6. A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUSVÁLASZTÁS SZABÁLYAI.....	148
2.7. PROJEKTOKTATÁS, TÉMAHETEK, TÉMANAPOK.....	150
2.8 KÖNVTÁR-PEDAGÓGIA	151
2.9. A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	151
2.10. AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	152
2.11. AZ OTTHONI FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA	161
2.12. A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI.....	162
2.13. A TANULÓK FIZIKAI ÁLLAPOTÁNAK, EDZETTSÉGÉNEK MÉRÉSÉHEZ SZÜKSÉGES MÓDSZEREK	163
2.14. AZ ISKOLA EGÉSZSÉGNEVELÉSI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI ELVEI.....	163
2.14.1. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSE KÖRNYEZETI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI SZEMPONTBÓL	163
2.14.2. AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS FŐ FELADATAI.....	165
2.14.3. A KÖRNYEZETI NEVELÉS, ÖKOISKOLAI PROGRAM.....	166
2.14.3.1. A környezetvédelmi program és megvalósulása	166
2.15. A TANULÓK JUTALMAZÁSÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ÉRTÉKELÉSI ELVEI	169
ANGYALKERT GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA	173
AZ INTÉZMÉNYÜNK KÖRNYEZETI SAJÁTÓSÁGAI – HELYZETKÉP.....	174
1. 1. A CSALÁDOK SZOCIOKULTURÁLIS HELYZETE, SZÜLŐI IGÉNYEK, ELVÁRÁSOK.....	174
1.2. AZ ÓVODÁINK SAJÁTOS ARCULATA.....	174
1.3. SZEMÉLYI FELTÉTELEINK	175
1.4. TÁRGYI FELTÉTELEINK.....	175
2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, JÖVŐKÉP.....	176
2.1. GYERMEKKÉP.....	176

2.2. ÓVODAKÉP	176
2.3. INTÉZMÉNYI JÖVŐKÉP	176
3. ALAPELVEK, CÉLOK, ÉRTÉKEK.....	177
3.1. ÓVODÁNK NEVELÉSI ALAPELVEI	177
3.2. KÖZÖS CÉLOK:	177
3.3. ÓVODAI NEVELÉSÜNK ÉRTÉKEI:	178
4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI.....	178
4.1. HITRE NEVELÉS	178
4.2. AZ EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ALAKÍTÁSA	181
4.3. EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD KIALAKÍTÁSÁNAK FELADATAI ÉS AZ ÓVODA EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSI PROGRAMJA	182
4.4. A CSALÁD ÉS AZ ÓVODA NEVELÉSI ELVEINEK ÖSSZEHANGOLÁSA	189
4.5. ANYANYELVI-, ÉRTELMI FEJLESZTÉS ÉS NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSA.....	191
5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI KERETEL.....	193
5.1. NAPIRENDÜNK	193
5.2. HETIRENDÜNK.....	194
5.3. BEFOGADÁS	195
5.4. AZ ÓVODAI NEVELŐMUNKA TERVEZÉSE.....	195
5.4.1. <i>Tanulási tartalmak tervezése</i>	196
5.4.2. <i>A gyermekek egyéni fejlesztési terve, az egyéni értékelés és a fejlesztés dokumentumai</i>	196
6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI.....	198
6.1. JÁTÉK.....	198
AZ ÓVODÁBAN A SZABAD JÁTÉK A LEGHATÉKONYABB ESZKÖZ A GYERMEKEK NEVELÉSÉRE. KIEMELT TEVÉKENYSÉG, MELY BIZTOSÍTJA A GYERMEKEK ÖNMEGVALÓSÍTÁSÁT, ÉRZELMEIK, VÁGYAIK, LELKI ÁLLAPOTUK ÖNKIFEJEZÉSÉNEK LEHETŐSÉGÉT ÉS FEJLETTSÉGÜKNEK LEGFŐBB MUTATÓJA.....	198
6.2. VERSELÉS, MESÉLÉS.....	199
6.3. ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC	200
6.4. RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZIMUNKA	201
6.5. MOZGÁS	202
6.6. KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE	203
6.6.1. <i>Környezet megismerése</i>	203
6.6.2. <i>Matematikai tartalmú ismeretek</i>	205
6.7. MUNKA JELLEGŰ TEVÉKENYSÉGEK	205
6.8. A TEVÉKENYSÉGEKBEN MEGVALÓSULÓ TANULÁS	206
7. ESÉLYEGYENLŐSÉG - AZ EGYENLŐ HOZZÁFÉRÉS BIZTOSÍTÁSA.....	208
7.1. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK	208
7.1.1. KÜLÖNLEGES BÁNÁSMÓDOT IGÉNYLŐ GYERMEK:.....	208
A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK ÓVODAI NEVELÉSÉNEK IRÁNYELVE	208
A FEJLŐDÉS EGYÉB PSZICHÉS ZAVARÁVAL (SÚLYOS TANULÁSI, FIGYELEM- VAGY MAGATARTÁSSZABÁLYOZÁS ZAVARRAL) KÜZDŐ GYERMEK.....	209
A HALLÁSI FOGYATÉKOS (HALLÁSSÉRÜLT) GYERMEK	209
7.1.2. <i>Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek</i>	213
7.2. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEK FEJLETTSÉGÉNEK MUTATÓI AZ ÓVODAI ÉLET VÉGÉRE:	215
7.3. GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK.....	215
8. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, JELES NAPOK	216
9. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE.....	219
9.1. KÖZVETLEN PARTNEREINK:.....	219
9.2. KÖZVETETT PARTNEREK	221
10. A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSSÁGRA HOZATALA:.....	223
ZÁRÓ RENDELKEZÉS	224

BEVEZETÉS

*A szeretet türelmes, a szeretet jóságos,
a szeretet nem féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély.*

*Nem tapintatlan, nem keresi a maga javát,
nem gerjed haragra, a rosszat nem rója fel.*

*Nem örül a gonoszságnak,
örömét az igazság győzelmében leli.*

*Mindent eltűr, mindent elhisz,
mindent remél, mindent elvisel.*

A szeretet nem szűnik meg soha.

Pál levele a Korinthusiakhoz (részlet)

Pedagógiai programunkat a Nemzeti Alaptantervre építettük a helyi igények (fenntartó, szülők, tanulók) és a lehetőségek figyelembevételével, hogy reális és megvalósítható legyen.

Pedagógiai programunk és a helyi tantervek a gyermekekért készültek, őket szolgálják. Legfőbb célunk: családias intézményben élni, dolgozni, ahol a szeretet dominál.

A családok életstílusa, kulturális szintje és anyagi helyzete egymástól nagymértékben eltér. A diákok egy része olyan családi modellt hoz, melyből hiányzik az anyai, vagy az apai minta, ahol kevés a gyerekre fordított idő, hiányzik a keresztény értékrend.

A szülők és a tanulók egy része nem vagy alig rendelkezik vallási háttérrel. Hiányosak és hamisak az információik az egyházzal, a hitről. A vallásgyakorlat egyes területeire az iskolának fokozatosan kell bevezetni azon diákjainkat, akiket a szülők azért íratnak be az iskolába, hogy hitüket megismerjék, illetve abban növekedjenek.

Tudatosan törekszünk a tanulók szüleivel való tartalmas, kölcsönös információ alapuló kapcsolattartásra. Mindent elkövetünk, hogy megszüntessük az esélyegyenlőtlenségeket, hogy megakadályozzuk a lemorzsolódást, s teret adjunk a gyermeki önállóság, a kreativitás, az egyéni értékek és képességek kibontakoztatásának.

Biztosítjuk, hogy minden tanulónk stabil alapkészségekre építse további tanulmányait. Módszertani megújulással kívánjuk elérni, hogy felvehessék a versenyt kortársaikkal városi, megyei és országos szinten egyaránt.

A keresztény szellemiség, az iskola lelki életének szervezése szempontjából elengedhetetlen, hogy minél több hitvalló pedagógus legyen nevelőközösségünkben. Az új pedagógusok felvételénél a képzettség, rátermettség és vallásos háttér hármas követelményét vesszük figyelembe.

Jogszabályi háttér

• 363/2012. XII.17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról

- 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 277/1997 (XII. 22.) Korm. rendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- 1997. évi XXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
A tanév rendjéről szóló mindenkori miniszteri rendelet
- 2023. évi LII. törvény a pedagógusok új életpályájáról

Az összevont többcélú közoktatási intézmény küldetésnyilatkozata

„Azért vagyunk a világon, hogy valahol otthon legyünk benne.”

Tamási Áron

Intézményünkben fontosnak tartjuk a családok egységét, egymás tiszteletét, szeretetét. A családi légkör tanulóink képességeinek kibontakozását, személyiségük fejlődését segíti. Minden gyermeket saját magához mérten kell fejleszteni.

Olyan személyiségek kialakulásának vetjük meg az alapjait, akik később a társadalom hasznára, az egyház szervezeti keretein belül közéleti tevékenységre, a család számára pedig önzetlen, megértésen és szereteten alapuló szolgálatra képesek. Gyermekeinknek olyan útravalót kívánunk adni, hogy a személyiségfejlesztés után, a kezünket elengedve, önmagukat legyenek képesek továbbfejleszteni.

Arra vállalkozunk, hogy az ide járó gyermekeket görögkatolikus szellemben görögkatolikus hitre neveljük, segítünk gyermekkorukat boldoggá tenni, az egyház aktív tagjaivá avatni.

Vállaljuk:

- Növendékeinket, tanítványainkat a keresztény értékrend szerint neveljük.
- Átadjuk a legkorszerűbb ismerettartalmakat.
- Korszerű, tudományos alapokon nyugvó, továbbépíthető ismeretanyagot közvetítünk, melyben figyelembe vesszük a város adta lehetőségeket, az adott gyermekközösség képességeit.
- Hozzájárulunk a gyermekek, tanulók személyiségének, képességeinek és készségeinek kibontakoztatásához, segítjük a szellemi, testi fejlődésüket és az egészséges életmód kialakítását.
- Az „Ép testben ép lélek” harmóniájának megteremtésére törekszünk.
- Felkészítjük fiataljainkat arra, hogy természeti és társadalmi környezetünket megismerjék, védjék és formálják.

- Felkészítjük diákjainkat, hogy tudjanak élni jogaikkal, s teljesítsék kötelességeiket.
- Kiemelten kezeljük a művészeti nevelést úgy, hogy a befogadáson túl alkotókká is váljanak.
- Élő közösséget teremtünk az óvoda, iskola körül, betagozódunk az egyházközségbe, szervezzük a találkozásokat, szülők, nagyszülők, öregdiákok körében.
- Az iskola, óvoda kulturális élete szorosan illeszkedik a város és a helyi egyházközség kulturális életéhez, és kölcsönösen kiegészítik egymást.
- Az intézményi ünnepélyeken a gyermekek bemutatják zenei tudásukat, s szereplési lehetőséget biztosítunk a szavalóknak, a színjátszóknak és az énekkarnak.
- Képzőművészeti kiállításon bemutatják diákjaink legszebb alkotásait.
- Színház-, hangverseny- és múzeumlátogatásokat szervezünk.

Partnereink elvárásainak való minél teljesebb megfelelés érdekében:

- az intézményben a neveltségi szintet emeljük,
- rendszeres tehetség gondozást és felzárkóztatást folytatunk,
- lelki gazdagodást szolgáló napokat szervezünk,
- ünnepekhez kapcsolódóan hagyományokat teremtünk,
- közösséget kovácsoló rendezvényeket, kirándulásokat szervezünk.

Céljaink elérése érdekében folyamatosan fejlesztjük az oktatás szellemi és tárgyi feltételeit.

Minden munkatársunktól elvárjuk, hogy lelkiismeretesen, partnerközpontú szemlélettel, a fent megfogalmazottak szellemében, felelősséggel végezze feladatait.

Katolikus intézményi elvárásaink

A katolikus iskolában a nevelés és az oktatás szoros egységben van. "Az iskola azért tanít, hogy neveljen, vagyis belülről alakítsa az embert."

A keresztény nevelésnek arra kell segítenie a fiatalokat, hogy megérjenek a szabadság felelős használatára, érzékük legyen a természetfeletti igazságok és az igazi értékek iránt, megismerjék önmagukat és az őket körülvevő világot, felülemelkedjenek a középszerűségen, ne fáradjanak bele a folytonos önképzésbe és önnevelésbe.

A katolikus iskoláknak az Etikai Kódex útmutatásait kell követniük, hogy megfelelhessenek az elvárásoknak:

Erkölcsei elvárások:

Erkölcsei elvárások a pedagógusoktól:

A növendékek nevelése felelős, örök életre szóló feladat. A pedagógus nyitott legyen minden értékre, amelyet beépíthet saját életébe és nevelő-oktató munkájába. Elengedhetetlen az önképzés, az olvasás, elmélyülés a kultúra szépségeiben, amelyek

lelki-szellemi töltést adnak a napi munkához. Ez a munka nagy önfegyelmet és önismeretet igényel, ugyanakkor a pedagógusnak vállalnia kell a diákok előtt teljes személyiségét, korlátait is. Tudatában kell lennie annak, hogy saját életpéldájával nevel.

Erkölcsei elvárások a növendékektől:

Alapvető, hogy elfogadják és befogadják, az intézmény felelős tudásra irányuló tevékenységét, és ezt tudatosan ne akadályozzák. Tartsák be az emberi kapcsolatok szabályait. Ehhez segíthetjük hozzá a fiatalt, ha megismertetjük vele a kereszténység alapelveit, megszerettetjük vele a csendes szemlélődést a természetben, értékes irodalmat, műalkotást, zeneművet adunk a kezébe.

Erkölcsei ajánlások a szülőknek:

Az intézmény a szülőkkel igyekszik mindjobban megismertetni a katolikus iskola szellemiségét. A szülőktől is elvárja, hogy elfogadják az intézmény katolikus jellegét, ne neveljenek ellene. Az intézménnyel kapcsolatos problémáikat az érintettekkel beszéljék meg.

Szent György Görögkatolikus Általános Iskola

Az iskola nevelési programja

1. A nevelő-oktató munkánk pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Kiemelt feladatunk olyan kiegyensúlyozott fiatalok nevelése, akik testileg-lelkileg egészségesek, képesek a tanulásra, elfogadják a társadalmi érintkezés normáit, megtanulják az elfogadott viselkedés szabályaihoz való alkalmazkodást, toleránsak, probléma-érzékenyek, családszeretők és -tisztelők, szeretik hazájukat, közvetlen környezetüket, iskolájukat.

Az intézményi nevelés lényegét tekintve érték közvetítés, értékalkotás, közösségre orientált tevékenység.

Nevelésünk a keresztény értékrend elfogadását, a keresztény életforma kialakítását segíti elő.

Legfontosabb közvetítendő nevelési értékeink:

- szellemi, fizikai munka megbecsülése,
- erkölcsös, kulturált magatartás,
- segítőkészség
- természeti és kulturális értékekre irányuló, értékóvó magatartás,
- fegyelmezetttség, magabiztosság,
- ismeretszerző, intellektuális tevékenység,
- egészséges életmód
- kötelességtudat,
- a hazához, nemzethez való kötődés,
- megbízhatóság, őszinteség, becsületesség,
- humanizmus, szeretet, harmónia,
- felelősség önmagunkért és másokért,
- nagyon fontos – a hitre, reményre, szeretetre nevelés,
- a helyes önértékelés, amely se el nem túlozza, se le nem becüli értékeit,
- az értékek felismerése, megbecsülése és a kiállás mellettük,
- józan, megfontolt ítélőképesség, a mások felé való nyitottság
- befogadóképesség,
- a saját akaratunkról való lemondás mások érdekében;
 - a szelídség,
 - az alázat,
 - a türelem,
 - alaposság,
 - mértékletesség,
- a bűnbánat (amely mentes legyen a kóros önmarcangolástól) és a megbocsátás,

- a belső csendre, elmélyülésre való igény,
- hűség Istenhez és embertársainkhoz,
- felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.

A fenti értékek megvalósítására irányuló feladatok:

- A növendékeket, diákokat rá kell szoktatnunk a rendezett, fegyelmezett életre, tudatosítanunk kell bennük, hogy tetteiknek következményei vannak.
- Határozott követelményeket támasztunk a növendékekkel, tanulókkal szemben, amit megismertetünk velük, hogy tudják, mit várunk el tőlük.
- Minden tantárgy tanításánál kiemelt figyelmet fordítunk a magyar nyelv helyes használatára, a tanultak értelmes kifejezésére.
- Minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban.
- Az intézmény, iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk.
- Erősítjük a közösségfejlesztő, a morális magatartás- és tevékenységformákat tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységrendszerben.
- Erősíteni kívánjuk az osztályközösségek és a tanórán kívüli tevékenységek szerepét a személyiség formálásában.
- A gyermekeinknek megtanulják az alkotó és kritikus gondolkodást, a döntéshozatal képességét.
- Gyakoroltatnunk kell az alapvető kommunikációs formákat, az érzelmi feszültségek kezelését, a stressz-helyzetek helyes kezelését.
- Fel kell készítenünk tanulóinkat arra, hogy eligazodjanak kapcsolatrendszereikben,
- Segítjük és erősítjük magabiztos fellépésüket, önbizalmukat, hogy ellent tudjanak állni, nemet tudjanak mondani a negatív befolyásolásnak.
- Kiegyensúlyozott életvezetésre nevelünk.
- Folytatjuk környezeti nevelésünket, az Ökoiskolai programot, hagyományainkra építve és továbbfejlesztve azt. Kiemelt feladatunknak tekintjük iskolánk környezetének, belső rendjének, otthonosságának, tisztaságának megőrzését.
- Megőrizzük és ápoljuk hagyományainkat, de teret engedünk ésszerű, új kezdeményezéseknek, amelyek a tanulók személyiségfejlődését segítik.
- Felkészítjük tanulóinkat a kulturált életvitelre és alkalmazkodásra, az önállóságra, a reális pályaválasztásra.
- Törekszünk a pozitív gondolkodásmód elsajátíttatására, fejlesztjük a demokratikus szemléletet, a becsületességet, megbízhatóságot.
- Ki kell alakítanunk az önművelődéshez, a munkavégzéshez, a testi és lelki fejlődéshez szükséges képességeket és készségeket.
- Törekszünk, hogy gyermekeinkben alakuljon ki a szép iránti igény.
- Rendszeressé tesszük a tömegsport-foglalkozásokat, a mindennapos testnevelést, lehetőség szerint a szabadban való tartózkodást, túrákon, kirándulásokon, táborokban való részvételt az egészséges életmódra nevelés érdekében.

- A Diákönkormányzat jog- és hatáskörének kibővítésével a felelősségvállalást erősítjük.
- Erősítjük növendékben a lokálpatriotizmust. Megismertetjük növendékeinkkel nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeit, hagyományait, s ezek megbecsülése révén tápláljuk a gyermekekben a haza, a szülőföld iránti szeretetet.
- Optimális kapcsolatot építünk az egyházi iskolákkal, a városunkban működő iskolákkal és közművelődési intézményekkel.
- Rendszeresen kapcsolatot tartunk a szülőkkel, családokkal, hogy intézményünk életéről, tevékenységéről, eredményeiről teljesebb képet kapjanak a szülők s városunk érdeklődő polgárai.
- Szorgalmazzuk, hogy iskolánk - eddigi hagyományaihoz híven - továbbra és képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, megmutassa magát a megyében, az országban.
- A tanulók személyisége minél teljesebben bontakozzon ki a nem formális/informális tanulási környezet és alkalmak adta lehetőségek tudatos pedagógiai kihasználásával.
- A nem formális – tanórán, tantermen kívüli – tanulási alkalmak változatos módszertannal valósuljanak meg, melyekben döntő szerepe van a saját élményeken, tapasztalatokon alapuló aktív tanulásnak, a saját tanulási folyamataiért felelős tanulói magatartásnak és a pedagógus szerepváltásának.
- Az élmény-, kaland- és játékpedagógiai módszerek tudatos, tervszerű használata a tanítási-tanulási folyamatban.

Nevelőink mindennapi nevelő és oktató munkája arra irányul, hogy kitűzött céljainkat, feladatainkat legjobb tudásunk alapján megvalósítsuk.

Kiemelt feladatunk:

Minőségi oktató-nevelő munkával magas színvonalú alapképzést nyújtó iskola működtetése.

Az alapvető készségek és képességek elsajátíttatása, a kulcskompetenciák fejlesztése. Az alapvető ismeretek nyújtásával felkészíteni a tanulókat a középiskolai tanulmányokra, neveléssel pedig az életre.

1.1. Iskolánk arculata, képzési rendje

Iskolánk képzési jellege: általánosan képző-, alapfokú nevelési-oktatási intézmény.

Képzési idő: 8 év

A képzés szakaszai:

I.	Alsó tagozat:	1-2. (bevezető szakasz) és 3-4. évfolyam (kezdő szakasz);
II.	Felső tagozat:	5-6. (alapozó szakasz) és 7-8. évfolyam (fejlesztő szakasz);

- Iskolánkban az emelt óraszámú nyelvoktatás azt jelenti, hogy a tanulók az 1. évfolyamtól kezdve tanulják a nyelvet. Ez 1. 2. és 3. osztályban heti egy órában, 4. osztályban heti két óra, ötödik osztálytól kezdve pedig heti 5 órát jelent. Az emelt óraszámú nyelvoktatás kiváló lehetőséget biztosít a beszédközpontú nyelvgyakorláshoz, a nyelvi ismeretek elmélyítéséhez.
Fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek minél korábban megismerkedhessenek az idegen nyelvvel, ezért már 1. osztálytól oktatjuk az angol nyelvet. Az órákat a szabadon választható órakeretből valósítjuk meg. Ezeken az évfolyamokon a korosztály életkori sajátosságainak megfelelően a beszélt nyelvre, a kommunikáció-központúságra helyezzük a hangsúlyt.
Az idegen nyelv oktatásának alapvető célja – összhangban a Közös Európai Referenciakerettel (KER) – a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása és fejlesztése. Célunk ezért, hogy jól használható, biztos nyelvtudást adjunk tanulóinknak, amelyre alapozva mind a továbbtanulásban, mind később a munkaerőpiacon is megállják a helyüket. Fontosnak tartjuk, hogy a kor követelményeihez igazodva a diákjaink kommunikálni tudjanak idegen nyelven.
Feladatunknak tartjuk az angol nyelv megszerettetését, a nyelvi készségek (szövegértés, beszéd, írás, olvasás) és kompetenciák (kiejtés, szókinccs és nyelvtan) folyamatos, fokozatos és kiegyensúlyozott fejlesztését. Az első évfolyamon megkezdett, a nyelvvel való játékos ismerkedéstől a tudatos nyelvhasználatig kell eljuttatnunk a diákjainkat.
- Az informatikai alapismeretek elsajátítását játékos formában már az első osztályban megkezdhetik a tanulók. Erre épül a felsőbb osztályok magasabb szintű informatikai képzése.
- A tanulók felekezeti hovatartozásuknak megfelelően vesznek részt a hittanórákon.
- Délutánonként a felső tagozatosok napköziben, tanulószobán készülhetnek a másnapi tanórákra.
- Tanulóink érdeklődésének megfelelően szervezzük a szakköröket, tehetségfejlesztéseket és a tömegsport foglalkozásokat.
- A sajátos nevelési igényű tanulók normál osztályokban integráltan tanulnak. Számukra gyógypedagógus biztosítja az egyéni fejlesztő foglalkozásokat.
- A tömegsport foglalkozásokon túl egyéb sportolási lehetőségei is vannak a mozogni vágyóknak.
- Nevelési programunkban továbbra is domináns szerepet kap az ÖKO nevelési elv, mivel elnyertük az Örökös Ökoiskola címet.

Iskolánk olyan általánosan képző intézmény, mely kiemelt gondot fordít:

- A 6-14 éves tanulók alapkészségeinek, különösen anyanyelvi- és idegen nyelvi kommunikációs készségeinek fejlesztésére, a nemzeti tudat, az egészséges lokálpatriotizmus erősítésére.
- A növendékek keresztény szellemű formálására, hogy egyre jobban és érettebben éljék meg személyes hitüket, a keresztény élet iránti elkötelezettségükre alapozva.
- Informatikai képzésük megalapozására.
- Környezetvédelmi szemléletük és felelősségérzetük kialakítására.

- Az egészséges életvezetés elméleti és gyakorlati szabályainak elmélyítésére, a testi nevelésre, sportra, testkultúra fejlesztésére.
- A magas szintű tehetséggondozásra.
- A szociális hátrányok kompenzálására, felzárkóztatásra.
- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek gondozására.

Iskolánk épülete, személyi- és tárgyi feltételei alkalmasak arra, hogy az intézmény felvállalja a heterogén, életstílusban és műveltségben nagyon különböző családok művelődési, oktatási igényeit.

1.1.2. A kompetenciaalapú oktatás céljai:

- A munkaerő-piachoz alkalmazkodás érdekében szükséges az egész életet átfogó tanulást megalapozó képességek sikeres fejlesztése,
- A kompetenciaalapú oktatás elterjesztése,
- A kompetenciaalapú oktatás megvalósításához illeszkedő módszertani kultúra kialakítása, továbbadása,
- A nevelőközösség módszertani kultúrájának fejlesztése,
- A tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztése,
- Az esélyegyenlőség érvényesítése,
- Az újszerű tanulószervezési eljárások bevezetése,
- Szegregációmentes, együttnevelési környezet megteremtése,
- Digitális írástudás elterjesztése.

1.1.3. Tanulószervezési eljárásaink, módszereink

- tanórai differenciálás,
- kooperatív technikák,
- tevékenységközpontú pedagógiák,
- egyéni és csoportos projektmunka,
- prezentációs technikák,
- drámapedagógia,
- hatékony tanuló-megismerési technikák
- kognitív képességmérések,
- együttnevelés, habilitációs, és rehabilitációs tevékenység.

1.2. Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program megvalósítása

A komplex nevelési-oktatási program célja a konstruktív és érték-központú nevelés, az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozása, az alapkészségek és kulcskompetenciák fejlesztése.

A projekt megvalósítása hozzájárul:

- az iskolai lemorzsolódás és az iskolaelhagyók számának csökkentéséhez, valamint az egész életen át tartó tanulás iskolai megalapozásához;
- a tanulói ismeretek, kompetenciák elsajátításához, a személyiség kiteljesedését elősegítő eszközrendszer továbbfejlesztéséhez;
- a tematikus nem formális és informális tartalmak megvalósításához;
- az anyanyelvi- és viselkedéskultúra fejlesztését támogató programok, az egészségnevelési, mozgásfejlesztő és a környezeti nevelési programsorozatok megerősödéséhez, a digitális kompetenciáinak fejlődéséhez;
- a pedagógusok módszertani kultúrájának folyamatos fejlesztéséhez, a pedagógiai kreativitás előtérbe helyezéséhez, összhangban az új tantervi-tartalmi szabályozókban megjelenő követelményekkel;
- valamint az integrált oktatás megvalósulásához.

Ez egy újfajta, nem formális és informális program, mely élményalapú tanulást módszertanilag megalapozza, a tanulást közösségi élménnyé formálja.

A **nem formális tanulás** minden olyan rendszerezett kompetencia- és készségfejlesztő hosszabb vagy rövidebb idejű oktatási-tanulási forma, mely a formális nevelést-oktatást végző intézményeken kívül is megvalósulhat (akár az egyén igényei és kezdeményezése alapján). Az informális tanulás a mindennapi élet természetes velejárója, olyan folyamat, melynek következtében pozitívan változik a személyiség, kialakulnak (átalakulnak) egyéni attitűdök, értékek, képességek (például a részvétel kulturális fesztiválon, kiállítás vagy színházi előadás megtekintése, kreatív technikák megismerése). A nevelési-oktatási intézmény falain belüli és azon kívüli, nem tanórai tudásgyarapító foglalkozások is e körbe tartoznak.

A nem formális és informális programok megvalósítása tematikus napközis és bentlakásos programok megvalósításával történt.

Az újfajta, nem formális és informális tanulási programot intézményünk pedagógusai az EFOP3.3.5 azonosító számú „Korszerű pedagógiai módszerek alkalmazását segítő Iskolai Közösségi Program kísérleti megvalósítása” elnevezésű projekt keretében alkalmazták és tesztelték.

A programban megvalósult tanulási alkalmak nem hagyományos iskolai tanórák voltak, így a diákok érdeklődéséhez közel álló témák szabad feldolgozására adtak lehetőséget.

Az Oktatási Hivatal a projekt keretén belül a következő **témamodulokat** fejlesztette ki:

- Sport, egészségre nevelés,
- Művészeti nevelés,
- Digitális világ, tudatos médiahasználat,
- Digitális világ, digitális alkotás,
- Idegen nyelv
- Nomád kaland,

- Közlekedés és KRESZ,
- Környezetvédelem, természetudomány,
- Környezetvédelem, tudatos fogyasztói magatartás,
- Nemzeti és kulturális identitás – Hagyományőrzés, anyanyelvápolás,
- Életvezetés, családi életre nevelés, közösségi szerepvállalás.

Mindegyikhez sokszínű játékos tananyag, módszertani kiadvány, programsablon kapcsolódik, amelyek egy „**Csodaszarvas-program**” nevű támogató internetes portálról elérhetőek el a pedagógusok részére.

A pedagógusok **új képzési formákat** próbálhattak ki, a tanulók pedig élményszerű közösségi alkalmakon gazdagodhattak érdekes-értékes ismeretekkel.

A kidolgozott témamodulok, valamint módszertani segédanyagok, tananyagok használatát intézményünk pedagógusai továbbképzés keretében (vezető, animátor és műhelymunkák) sajátították el.

A programok megvalósítása az önkéntesség társadalmi jelentőségének és elterjesztésének elősegítése érdekében **önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatot teljesítő tanulók** bevonásával történt.

A program során feladatunk a tanulók tudásának, készségeinek és képességeinek fejlesztése, kibontakoztatása, a személyiség fejlődéséhez szükséges megfelelő feltételek biztosítása volt, figyelembe véve, hogy a nevelés és az oktatás színtere nemcsak az iskola lehet. A foglalkozások keretében lehetőség nyílt olyan tanulási módokra és szervezési megoldásokra, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak fejlesztését, a tanulói közösségek megerősödését.

Mindezek a tanítási szünetekben a szabadidő hasznos eltöltését, az alapkészségek, kulcskompetenciák fejlődését, az élményalapú tanulást, a tanulói közösségépítést szolgálták.

1.3. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A nevelés célja, hogy növendékeinknek segítsünk felismerni Istentől kapott saját értékeiket. Segítsük őket, hogy megtalálják életcéljukat, boldog és kiegyensúlyozott emberek lehessenek.

A gyermek személyiségét életkori és egyéni jellemzőinek alapos megismerését és sokoldalú fejlesztését csak tervszerűen kialakított nevelési rendszerrel, gondosan egymásra épített nevelési tartalmakkal lehet megvalósítani. Ez csak akkor teljesülhet, ha az intézmény céljainak a megvalósításában teljes értékű partner a család, az egyház és a társadalmi élet számos fóruma is.

A személyiségfejlődés és – fejlesztés olyan fontos feladat, amely születésétől kezdve végigkíséri az emberek életét.

Alapvető cél, hogy a növendékek adottságaikkal, fejlődésükkel iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységükkel minél teljesebben bontakoztassák ki személyiségüket.

A játék- és drámapedagógiai módszerek használata mind osztálytermi, mind nem formális tanulási környezetben, az informális tanulás sajátosságainak, lehetőségeinek folyamatos figyelembevételével (pedagógus mintaadás, spontán tanulási alkalmak tudatosítása, stb.)

Egyre inkább figyelembe kell venni az életkori sajátosságok mellett a környezeti hatásokat is.

A felnőttek értékrendje nem meggyőzés útján épül be a diákok értékrendjébe, hanem elsősorban a példamutatás során.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos intézményi feladatok rendszerének alapja a pedagógiai alapelvek, célok, feladatok, eljárások és eszközök rendszere.

1.3.1. A személyiségfejlesztő oktatás főbb feladatai:

- Segítjük a növendéket a *reális önismeret* kialakításában, az erkölcsi és jellembeli tulajdonságok tudatos formálásában.
- Felfedezzük és fejlesztjük minden gyermekben a *személyiségének saját értékeit*, keressük minden gyermekben az egyedit.
- Az érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, képzelet és gondolkodás pszichikus funkcióit tudatosan fejlesztjük.
- A pedagógus felkészül, hogy a professzionális szakmai – módszertani tudással rendelkezzen a gyermek *személyiségének megismeréséhez*, fejlesztéséhez.
- Az értelem kiműveléséhez kapcsolódó *tanulási módok*, a *megismerési vágy fejlesztése*, *tanulási kompetenciák kialakítása*, a játékszeretet és az alkotásvágy fejlesztése, a tanulási teljesítmény optimalizálása iránti vágy felkeltése és erősítése.
- Olyan intézményi életrend kialakítása, működtetése, amelyben a gyermekek biztonságban érzik magukat, a magatartási szabályok átláthatók, kiszámíthatók.
- Színes, sokoldalú intézményi élet biztosítása.
- A tanulás mellett egyéb elfoglaltságok szervezése (öntevékeny csoportok, a szabadidő hasznos eltöltésére szervezett csoportok szakkörök, felkészítők).
- Önálló tanulói, ill. osztály, diákönkormányzat szervezése.
- Az együttműködési készségük, akaratuk fejlesztése.
- Műveltségük, világgépük, világszemléletük formálása.
- Egészséges életmódra, sikeres életre nevelés.
- Kulturális nevelés a művészetek, a tudományok, a technika, a természetszeretet, a környezetvédelem terén.
- Szoros együttműködés a szülői házzal.

A fenti lehetőségekkel segítjük a tanulók önismeretét, a keresztényi gondolkodás képességét, fejlesztjük együttműködési készségüket, eddük akaratukat.

Hozzájárul életmódjuk, szokásaik, az értékekkel történő azonosulás fokozatos kialakításához, beépül személyiségükbe.

- A helyes önértékelés
- Az értékek felismerése, megbecsülése és elkötelezettség irántuk
- Józan, megfontolt ítélőképesség
- A mások felé való nyitottság, befogadóképesség
- A saját akaratunkról való lemondás mások érdekében
- A szelídség, az alázat, a türelem
- Alaposság kialakítása
- A mértékletesség
- A bűnbánatra való készség
- A belső csendre, elmélyülésre való igény.
- Hűség Istenhez és embertársainkhoz.
- Felelősség magunk, mások és a teremtett világ iránt.
- Részvétel a vallásuknak megfelelő egyházi programokban.
- Tiszteletteljes, szép beszéd tanárral, társakkal egyaránt.
- Mindenki testi, lelki egészségének megőrzése, biztosítása.
- Alapos, rendszeres és pontos munka.
- A vállalt és megbízott feladatok lelkiismeretes elvégzése.
- A házirend betartása.

A személyiség sikeres fejlődéséhez, a jó teljesítményhez minden gyereknek szüksége van arra, hogy érezze, nevelői megértik, együttérzők, segítőkészek. Ez csak akkor érhető el, ha az intézményi munka középpontjában a gyerek áll a maga életkori és egyéni sajátosságaival, személyiségével.

1.4. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

1.4.1 Az egészségfejlesztés intézményi, iskola feladatai

Az egészségfejlesztés – és annak egyik megvalósulási formája, a korszerű egészségnevelés – az egészségi állapot erősítésére és fejlesztésére irányul. Ide tartozik például az egészséges táplálkozás, a szabadidő aktív eltöltése, a mindennapos testmozgás, a személyi higiéné, a lelki egyensúly megteremtése, az egészséges és biztonságos környezet kialakítása, az egészségkárosító magatartásformák elkerülése, a családi életre nevelés, a járványügyi és étel-miszer-biztonság megvalósítása.

Az egészségfejlesztési feladatok megoldása során az iskola

- minden rendelkezésre álló módszerrel elősegíti a tanulók és a nevelőtestület egészségének védelmét, az egészség fejlesztését és az eredményes tanulást.
- együttműködést alakít ki a pedagógiai, egészségügyi, gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.

- egészséges környezetet, iskolai egészségnevelést és iskolai egészségügyi szolgáltatást biztosít, ezekkel párhuzamosan együttműködik a helyi közösség szakembereivel és hasonló programjaival, valamint az iskola személyzetét célzó egészségfejlesztési programokkal.
- kiemelt jelentőséget tulajdonít az egészséges étkezésnek, a testedzésnek és a szabadidő hasznos eltöltésének, teret ad a társas kapcsolatoknak, támogatja a lelki egészségfejlesztést és a tanácsadást biztosító programokat.
- törekszik arra, hogy segítse az intézmény tanulóinak, az iskola személyzetének, a családoknak, valamint a helyi közösségek tagjainak egészségük megőrzését, együttműködik a helyi közösség vezetőivel, hogy utóbbiak megértsék, a közösség hogyan járulhat hozzá – vagy éppen hogyan hátráltathatja – az egészség fejlesztését.
- kiemelt figyelmet fordít a nem formális tanulási környezetre – sportlétesítmények, természet, prevenciós tevékenységet folytató egészségügyi létesítmények -, ahol a tanulók egészségvédelme és egészségtudatos életvitelének kialakítása célzottan történik.

Az iskolai egészségfejlesztésnek hozzá kell járulnia, hogy a tanulók kellő ösztönzést és tudást szerezhessenek egy személyes és környezeti értelemben egyaránt észszerű, a lehetőségeket felismerő és felhasználni tudó, egészséges életvitelhez. Ehhez arra van szükség, hogy az egészséggel összefüggő kérdések fontosságát értsék, az ezzel kapcsolatos beállítódásuk szilárd legyen, s konkrét tevékenységekben alapozzák meg. Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges elemeknek be kell épülnie az iskola pedagógiai rendszerébe és összes tevékenységébe.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmagunk ismerete,
- egészségi állapotunk ismerete,
- a mozgás fontosságának tudatosulása.

Az egészségfejlesztésben képzett szakembernek támaszkodnia kell az osztályfőnökök és az iskolai egészségügyi szolgálat szoros együttműködésére, a szaktanárok és a munkaközösség-vezetők munkájára. A feladat jellege közös problémakezelést és egységes viszonyulást igényel a résztvevők között:

- intézményvezető vagy megbízottja;
- egészségnevelő pedagógus;
- iskolaorvos, védőnő;
- diákönkormányzatot segítő pedagógus;
- gyermek- és ifjúságvédelmi felelős;
- napközis és tanulószobai csoportok vezetői.

A testi és lelki egészségre nevelés:

Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiénében, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében, és az elsősegélynyújtás gyakorlatának elsajátításában.

1.4.2. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegélynyújtás olyan egészségügyi beavatkozás, amelyet a baleset észlelője- a végleges szakellátás megkezdése előtt- a hirtelen egészségkárosodás elhárítása és az állapot további romlásának feltartóztatása érdekében végez.

Az egészségügyi elsősegélynyújtáshoz szükséges tudás elsajátítása mindenki számára lehetővé teszi ezen ismereteknek a szükségeszerű alkalmazását.

Az elsősegélynyújtói tevékenység során mindig csak annyit kell tenni, amennyit a feladat megkíván. Ez jelenti a legnagyobb biztonságot a bajbajutott és az elsősegélynyújtó számára is.

Ahhoz, hogy valaki képessé váljon jól elsősegélyt nyújtani, meg kell tanulnia:

- az alapvető viselkedési szabályokat baleseti helyzetben,
- felismerni a lényeges jeleket, tüneteket,
- megfelelő módon segítséget hívni,
- szakszerűen végrehajtani a szükséges elsősegélynyújtást.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanórán belül (osztályfőnöki-, biológiaóra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg. Ezt a feladatot a védőnő látja el, vagy a biológia szakos tanár.

Iskolánk kapcsolatot tart a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetével és az Országos Mentőszolgálat helyi állomásával, melynek munkatársai támogatják az ismeretek átadását elsősegély-nyújtó bemutatók alkalmával.

1.4.2.1. Fejlesztési területek – nevelési célok:

TERMÉSZETTUDOMÁNY

5. évfolyam

Hogyan védjük magunkat villámláskor, hóvihárban, hőségben, szélvihárban?
Ismeretek gyakorlati alkalmazása veszélyhelyzetek elkerülése érdekében.

Az erdő életközössége.

A gombagyűjtés, fogyasztás szabályai, mit kell tudni mérgezés esetén.

6. évfolyam

Miért fontos a veszélyforrások ismerete?

Megtörtént balesetek felidézése, elkerülés lehetőségének megbeszélése.

Milyen viselkedéssel lehet megelőzni a veszélyt?

Elsősegélynyújtás elemi ismerete.

Elsősegélynyújtó feladata, mentőhívás - hogyan, miként.

Égési sérülések, áramütés, mérgezés, vérzés.

Elsősegélynyújtás egyszerű anyagainak, eszközeinek használata.

Sebllátási, vérzéscsillapítási, ájulási, egyszerűbb bőrsérülési gyakorlatok végzése.

BIOLÓGIA

7-8. évfolyam:

Az ember megismerése és egészsége.

Szűrővizsgálat, önvizsgálat, védőoltás.

Sérülések, mozgásszervi betegségek: rándulás, ficam, törés, megelőzésük, ellátásuk.

Alapfokú elsősegély-nyújtási ismeretek alkalmazása a gyakorlatban.

Agyrázkódás és napszúrás tüneteinek felismerése- teendők.

Elsősegélynyújtás abc-jének megértése, stabil oldalfekvés megvalósítása, átjárható légutak biztosítása.

Cukorbeteg elsősegélyben való részesítése.

FIZIKA

7-8. évfolyam

Az ember megismerése és egészsége.

Az elektromos áram hatása az élő szervezetre. Veszélyek, érintésvédelmi ismeretek.

A tanuló tudja, hogy az élő szervezet szövetei vezetik az elektromos áramot, aminek során az életfunkciókat veszélyeztető változások történhetnek. Balesetveszély áll fenn, ha az áramkör testünkön keresztül záródik. Hálózati feszültség esetén ez életveszélyt jelent.

KÉMIA

7-8. évfolyam

Az ember megismerése és egészsége.

Veszélyes anyagok és kezelésük a háztartásban.

Alapvető szabályok az elsősegélynyújtásban.

A stressz leküzdése.

A baleset helyszínén uralja az érzéseit.

Adjon pszichés támogatást a bajbajutottnak.

Kerülje, csökkentse a fertőzés lehetőségét.

Ismerje fel a baleseti helyszín adta lényeges jeleket.

Teremtsen biztonságot a baleset helyszínén.

Tájékozódjon.

Hívjon segítséget.

Hajtsa végre a szükséges elsősegélynyújtást.

A bajba került embernek nyújtott segítség egyike a legelvárhatóbb emberi cselekedeteknek.

1.5. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A közösség olyan együttműködésre szerveződött emberi csoport, amelyet a közös érdek, közös cél, közös értékrend és közös tudat tart össze. Fontos az együttes élmény ereje, mert a közös szokások révén kialakult elvárások lesznek a szabályozók.

A gyermek születésével a család, mint legfontosabb, meghatározó közösség tagjává válik.

Gondolkodását, viselkedését, egész személyiségét alapvetően meghatározzák a család:

- szociális körülményei,
- életmódja,
- értékrendje,
- anyagi színvonala,
- a szülők foglalkozásának jellege és képzettségük szintje.

A szülők által nyújtott tudatos, célirányos nevelés mellett a család belső atmoszférája is hat a gyerekre, ami átértékelődve beépül a személyiségébe.

Az óvodai csoport után az osztályközösség, és tágabb értelemben az iskola közösségének tagjává válik a gyermek.

Alapvető feladatunk a tanuló közösségbe irányítása, illetve közösség által történő nevelésének megteremtése.

Az iskolai osztály kialakításakor az azonos korúak hatása fokozottan érvényesül.

A közösség segítse az egyének fejlődését, képességeinek kibontakozását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeik maximumára jussanak el.

A közösségi nevelés területei:

- a család,
- az iskola,
- az iskolán kívüli közösségek.

1.5.1. Az iskola keretén belül működő közösségi nevelés területei:

- tanítási órák,
- tanítási órán kívüli egyéb iskolai foglalkozások (pl. napközi, kirándulások, sportfoglalkozások)
- diákok által szervezett, tanórán kívüli iskolai foglalkozások (mint: diákönkormányzati munka),
- szabadidős tevékenység.

Nagyon fontos az oktatás és a szabadidős tevékenység gondosan megtervezett, átgondolt szervezése, amely az egymásra épülés teljes rendszerét jelenti. Az iskolai szabadidős tevékenység jó teret biztosít a közösségfejlesztő munkának.

Az osztályközösség minden tulajdonsága az iskola hatására alakul vagy nem alakul ki. Értékrendjük, elvárásaik, kommunikációjuk erősen magán viseli az iskola (osztályfőnök, tanárok, hitoktatók, légkör, hagyományok, konfliktus) bélyegét.

Fontos tehát, hogy az iskola olyan értékrendet, normákat, erkölcsöt, tudást hordozzon, amely elfogadásra méltó.

1.5.2. Célok, feladatok, módszerek:

Célok:

- Az emberi kapcsolatok kialakításának, ápolásának fejlesztése, segítése.
- A családminta legfontosabb mikrokörnyezet szerepének tudatosítása.
- Társas kapcsolatok kialakításának segítése az osztályban, iskolában.

- A kortárs csoportok befolyásoló szerepének tisztázása, hangsúlyozása.
- A demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztése, jogok, kötelességek tudatosítása, a demokrácia értéként való elfogadása, az iskola demokratikus működésének biztosítása.
- Az emberek személyiségi jogainak tisztelete.
- A társadalom életében való részvétel igényének kialakítása.
- A hazájáért-, a lakóhelyéért- és az egész Európáért érzett identitástudat kialakítása.

Feladatok:

- Ismerjék fel, hogy az ember társas lény, hiszen társas kapcsolatok hiányában a személyiségfejlődésük zavart szenved.
- A közösségek szerepének, a társas viselkedés szabályszerűségeinek megismertetése.
- Megfelelő kommunikációs és együttműködési készség és képesség elsajátítása (önálló ismeretszerzés, véleményformálás, vélemények, érvek kifejtése, értelmezése, megvédése, kifejezésre juttatásának technikája).
- A kölcsönös egymásra figyelem fontosságának hangsúlyozása, megértése, technikájának elsajátíttatása. Az egyéni és közösségi érdekek összehangolása. Erősítsük a csoporthoz tartozás érzését és felelősségét.
- Tiszteljék társaikat, törődjenek egymással; segítsük a másság elfogadását, a beteg, sérült és fogyatékos embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartás kialakulását.
- A "mi" tudatelményének megteremtése, erősítése.
- Az osztályban kialakuló konfliktushelyzetek megoldása, érdekek ütköztetésének módjai, konfliktuskezelési technikák kialakítása, fejlesztése.
- Közös, felelősségteljes döntéshozatal megtanítása, a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztése, jogok-kötelességek tudatosítása.
- A DÖK (érdekképviselői, érdekvédelemérti szervezet) hatékony működésének segítése.
- A gyermeki jogok, emberi jogok, diákjogok megismertetése, állampolgári jogok ismerete, gyakorlása, tisztelete.
- Az emberek egyenjogúságának elismerése: a faji, vallási, etnikai különbségek elfogadása, előítéletektől mentes szemlélet kialakítása.
- Nyitottság a hátrányos helyzetű rétegek ügye iránt, lehetőség szerinti bekapcsolódás a problémák megoldásába.
- A különböző kultúrák megismerése és elfogadása iránti igény felkeltése (például: külföldi kapcsolatok; az európai hagyományok, európai örökségek megismertetése).

Módszerek:

- Beszélgetés.
- A szituációs játékok.
- Közösségfejlesztő tréningek, feladatok.
- Szociometriai felmérések.

- Élménybeszámolók.
- Közös célokért együtt végzett feladatok (osztálykirándulás, klubdélután).
- Vetélkedők.
- Drámajátékok.
- Szépirodalmi művek részleteinek megbeszélése, elemzése.
- Videofilmek megtekintése, a látottak megvitatása.
- Érdekvérvényesítési technikák gyakorlása.
- Adott téma önálló feldolgozása beszámoló vagy vitaindító formájában.

A tanulói közösségeket irányító pedagógusoknak legfontosabb feladata a közösségek tevékenységének tudatos tervezése és folyamatos megszervezése, hiszen a tanulói közösség által történő közvetett nevelés csak úgy érvényesülhet, ha a tanulók a közösség által szervezett tevékenységekbe bekapcsolódnak, azokban aktívan részt vesznek, és ott a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz tapasztalatokat gyűjtenek.

A tanulók a tanulást közösségi élményként élik meg, azaz tanulási folyamatuk páros, csoportos munkavégzésben is megvalósul.

A tanulók megértik, hogy a munka világába, tágabban a társadalomba való beilleszkedésük mértéke attól függ, hogy mennyire képesek a közösségért tenni, annak tagjaként dolgozni, és társaik támogatásával a közösség erejét, hatékonyságát növelni.

Az intézmény koncepciózusan használja a nem formális tanulási környezetet – osztálykirándulások, diáknapiak, diák önkormányzati működés, önkéntes munka, nyári táborok stb. – mint a közösség fejlődésének lehetőségeit.

1.5.3.AZ ISKOLA VALLÁSOS PROGRAMJAI, ÜNNEPEINK, RENDEZVÉNYEINK, HAGYOMÁNYAINK

1.5.3.1. Az iskola vallásos programjai, egyházi ünnepei

A hagyományok ápolása, tisztelete, újabb eseményekkel való gazdagítása közösségépítő, s egyben iskolánk hírnevét erősíti.

Egyházi ünnepeink jelentős szerepet játszanak kereszténységünk elmélyítésében és magyarságtudatunk kialakításában. Megtanítanak az ünnep szerepére, az ünneplés módjaira, megerősítik gyökereinket, a folytonosság tudatát, stabilitást adnak, szokásrendet és hagyományt alakítanak ki. Fontosnak tartjuk, hogy az itt tanuló gyerekek saját felekezetük szokásain és hagyományain túl megismerkedjenek a görögkatolikus szokásokkal és hagyományokkal is. E munkát lelki intézményvezetőnk koordinálja.

A tanítási napokra eső görögkatolikus ünnepeken az összes diák és nevelő részvételével közös Szent Liturgián veszünk részt.

Egyházi ünnepek: (a tanév során)

- **szeptember 8.** Kisboldogasszony-Szűz Mária születése
- **szeptember 14.** A Szent Kereszt felmagasztalása

- **október 1.** Szűz Mária oltalma
- **november 8.** Szent Mihály főangyal és a többi égi erők
- **november 21.** Szűz Mária bevezetése a templomba
- **december 6.** Szent Miklós püspök ünnepe
- **december 9.** Szent Anna foganása
- **december 25.** KARÁCSONY Jézus születése
- **december 27.** Szent István első vértanú ünnepe
- **január 1.** Jézus névadása, Nagy Szent Bazil
- **január 6.** Vízkereszt, Jézus megkeresztelkedése
- **január 30.** Három szent főpap
- **február. 2.** Gyertyaszentelő Boldogasszony, Jézus találkozása Simonnal
- **március 25.** Gyümölcsoltó Boldogasszony. Örömhírvétel
- **március-április** Húsvét. Jézus Krisztus feltámadása
- **április 23.** Szent György nagyvértanú
- **április-május** Áldozócsüdtörték. Az Úr Jézus mennybemenetele
- **május-június** Pünkösd. A Szentlélek eljövetele

1.5.3.2. Állami ünnepélyek

- **október 6.** Aradi vértanúk – megemlékezés
- **október 23.** Az 1956-os forradalom és szabadságharc – rendhagyó történelmi óra
- **március 15.** Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc - iskolai ünnepély
- **június 4.** A nemzeti összetartozás napja

1.5.3.3. Nevezetes napok, hagyományőrző rendezvényeink

- **szeptember 1.** Tanévnnyitó Szent Liturgia és ünnepség
- **október eleje** „Apród-és lovagavatás ”Iskolánk elsőseinek és ötödikeseinek ünnepélyes avatója
- **december:** Szent Miklós műsor az alsó tagozatnak, felső tagozatos vetélkedő
 - Adventi ünnepkör (vetélkedők, vásár, műsor, karácsony, Jézus születése, városi kántálás, ünnepi műsor a Görögkatolikus templomban)
- **január-február:** Farsangi karnevál az alsó és felső tagozat számára.
- **január 21.** A magyar kultúra napja –rendhagyó irodalmi és történelmi óra.
- **április 11.** A költészet napja – rendhagyó irodalmi óra.
- **április** „SZENT GYÖRGY NAPOK” programsorozat, területi versenyek
- **május első vasárnapja:** Anyák napja
- **május utolsó vasárnapja:** Gyermeknap
- **június:** Ballagás – a 8. évfolyamosok búcsúztatása
- **június 15-25.**Tanévzáró Szent Liturgia, ünnepség.

1.5.3.4. Egyéb műsoros rendezvény

- SZENT GYÖRGY GÁLA - Műsoros gála

1.5.3.5. Tanulmányi kirándulás

A tanulmányi kirándulás megszervezése iskolánk hagyományrendszerének lényeges eleme. Erre szervezett módon évfolyamonként a továbbiakban is lehetőséget biztosítunk, de a tanulmányi kirándulás nem része pedagógiai programunknak, mert az ehhez szükséges finanszírozási feltételeket költségvetési forrásból nem tudjuk biztosítani. A tanulmányi kirándulás tehát iskolánkban nem kötelező program. A tanulmányi kirándulást tanítási napokon bonyolítjuk le, az azon részt nem vevő tanulók számára biztosítjuk a szervezett iskolai foglalkozásokat.

1.6. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki feladatok

Keresztény iskolában a pedagógusoknak, az osztályfőnököknek döntő szerepe van abban, hogy gyermekeinkben megszülessék a hit és a tudás, valamint a hit és az élet szintézise.

A pedagógusok és osztályfőnökök személyes példamutatásukkal nevelnek hitelesen.

1.6.1. A pedagógusok legfontosabb feladatai:

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, a helyettesített órák vezetése,
- osztályozó-, javító-, különbözeti vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az intézményvezető által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt a következő tanévre – a munkaközösségek vezetőivel konzultálva – az intézményvezető bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

1.6.2. Az osztályfőnök feladata:

- Valóság-alapú és ugyanakkor **személyes világkép és világnézet** kialakításának tapintatos segítése.
- A személyiség kibontakozásának segítése, az **önnevelés, a jellemformálás** fontosságának bemutatása, segítségnyújtás ebben.
- A helyes önismeretre építő **hivatás-keresés** támogatása.
- Tudatosan vállalt **keresztény életvitel** kialakítása.
- A másokért vállalt és általában a **felelősség** kialakítása, segítségnyújtás a közösségi emberré formálódásban.
- Tapasztalja meg és tudatosuljon benne, hogy a közösségnek nélkülözhetetlen szerepe van jelleme alakulásában, tanuljon meg eligazodni az **emberi kapcsolatok világában és legyen nyitott nagyobb közösségek felé is.**
- A közösségben – reális önismeretre építve – **keresse és találja meg a helyét.**
- A közös imádság, szentmisék, lelkigyakorlatok, keresztény módon megélt iskolai táborok által a **vallás** közösségformáló erejének tudatosítása.
- A tanulóknál fejlődjön ki a **nemzeti azonosságtudat**, valamint ismerjék és becsüeljék meg más népek hagyományait, kultúráját, szokásait és életmódját illetve az emberiség közös problémáit is.
- Az osztályfőnökök tudatosan használják olyan tanulási környezetet, amely a tanterem falain kívülre viszi a tanulókat – táborok, kirándulóhelyek, művelődési és sportintézmények, egészségnevelési intézmények-, és olyan módszereket alkalmaznak, amelyek tevékenykedtetve fejlesztik a személyes és társas kompetenciákat: csoportépítő gyakorlatok, önismereti foglalkozások, szociometria, szerepjátékok stb.
-

1.6.2.1. A katolikus osztályfőnökkel szembeni elvárások:

- Minden osztályfőnök példamutató, keresztény erkölcsös életével nevel.
- Az év elején, a munkaközösség által előírt formában elkészített saját tanmenete által végzi osztályfőnöki tevékenységét.
- Segíti, irányítja, támogatja osztályközösségének mindennapjait.
- Az osztály életének szervezése során kialakítja a keresztény értékrendet, fejleszti az ehhez szükséges képességeket.
- Az első osztályfőnöki órán lehetőséget ad, hogy demokratikus úton megválassza az osztály a két főből álló diákönkormányzati-vezetőket.
- Rendszeresen segíti a DÖK munkáját.
- Osztályfőnöki munkájában hangsúlyos szerepet kap a közösségfejlesztés, az egyéni bánásmód, a személyiségfejlesztés.
- Kialakítja a gyerekek reális önértékelés igényét, segíti a helyes önkép formálódását.

- Havonta, az osztállyal együtt értékeli a tanulók tanulmányi munkáját, magatartását és szorgalmát.
- Minden lehetőséget megragad a dicséretre, de ha kell, a nevelés érdekében fegyelmeznie is kell.
- Betartja és betartatja az iskola Házi rendjét.
- Felkészíti és elkíséri osztályát iskolai, egyházi és városi ünnepekre és rendezvényekre, ott megköveteli a megfelelő viselkedési normák betartását.
- Biztosítja és betartatja az osztály rendjét, tisztaságát, felügyeli az iskola értékeinek megőrzését, megvédését.
- Ellenőrzi a folyosói szekrények állapotát, a váltócipő és a tisztasági csomag meglétét.
- A gyerekek véleményét figyelembe véve kijelöli osztályában az ügyeleteseket, ellenőrzi a hetesek tevékenységét, fokozott figyelemmel kíséri mindkét feladatkör ellátását.
- Ha szükséges, látogatja az osztálya tanítási óráit, tanórán kívüli foglalkozásait.
- Napi kapcsolatban áll osztályában tanító pedagógusokkal, az esetleges észrevételeket orvosolja.
- Közreműködik a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények feltárásában, megszüntetésében, ennek érdekében szoros együttműködésben dolgozik a gyermekvédelmi-felelőssel, és ha indokolt, a gyermek érdekét szolgáló esetben együtt mennek családot látogatni.
- A gyermek kritikus helyzete esetén a gyermekvédelmi-felelős segítségével kérheti külső szervezet / Gyermekjóléti Szolgálat, Családsegítő Szolgálat / segítségét.
- Rendszeresen és pontosan vezeti az osztályfőnöki adminisztrációkat (elektronikus napló vezetése, anyakönyvek, bizonyítványok megírása, statisztikák kitöltése és más egyéb osztályfőnöki adminisztrációk vezetése).
- Napi szinten ellenőrzi a tájékoztató füzetek meglétét, állapotát, negyedévente teljes körű ellenőrzés alkalmával a beírt jegyek valódiságát, a hiányzó jegyeket saját aláírásával pótolnia kell.
- Évente legalább két alkalommal szülői értekezletet tart, probléma esetén az intézményvezetővel való előzetes egyeztetés után rendkívüli szülőértekezlet összehívását is kezdeményezi.
- Megismerteti a szülőkkel a gyermekeket érintő nevelési elképzeléseit, az iskola programját és a Házi rendjét.
- Gondoskodik az osztály szülői képviseléről /SZMK/, közvetít az osztály szülei és az iskolavezetés között.
- Megszervezi az arra vállalkozó és alkalmas szülők részvételét a szabadidős programok, kirándulások szervezésében, az alapítvány támogatásában.
- Elviszi osztályát az aktuális városi kiállításokra, ünnepekre, kulturális rendezvényekre.

A Szent György Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola valamennyi osztályfőnöke erkölcsi és jogi felelősséget vállal a rábízott tanulók személyes biztonságáért, kulturált, keresztény viselkedés betartásáért, személyiségük fejlesztéséért. Az osztályfőnökök

a tanulókkal és szüleikkel kapcsolatos személyes információkat a titoktartás elve alapján kötelesek kezelni.

1.7. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

1.7.1. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése, azonosítása és fejlesztése. Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványokra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről.

E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez feltételezi a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel történő szoros együttműködést.

Iskolánkban minden gyermeknek meg kell kapnia a lehetőséget és a segítséget, hogy képességének megfelelően tanuljon és teljesítsen. Feladatunk, hogy ezeket a képességeket felismerjük, felmérjük és hatékonyan fejlesszük.

A tehetséggondozás feladata, hogy a kiemelkedő képességű diákok is megfelelő terhelést kapjanak. Ezt a differenciált tanulásszervezés, a különböző szakkörök, iskolai, területi és országos versenyekre való felkészülés, a levelezős versenyekre, pályázatokra való benevezés, a pedagógussal való rendszeres beszélgetés, plusz, egyénre szabott feladatok kiadása, kiselőadásokra való felkészülés, gyűjtőmunka, sportegyesületbe ajánlás szolgálja.

A tehetséges tanulók oktatása során elkerülhetetlen a tanórákon való differenciálás tanulásszervezés módszerét alkalmazni. Tanórákon kívül különböző szakkörökön, önképzőkörökön, rekreáción is biztosítjuk a tehetséges tanulók kiemelt szintű foglalkoztatását.

Biztosítjuk a tehetséges tanulók pályázaton való részvételét, a versenyekre való egyéni felkészítését.

A tehetségfejlesztés lehetőségei iskolánkban:

- Differenciált tanórai munka.
- Tehetséggondozó szakkörök.
- Felkészítés versenyekre, pályázatokon való részvételre.
- Személyes beszélgetések, a biztatás, a jutalmazás megfelelő formáinak megkeresése, alkalmazása.
- Házi versenyek szervezése.
- Kiugró tehetségek szakemberhez irányítása, aki gondoskodik megfelelő fejlesztésükről.

A hagyományokhoz híven mind a sport, mind a kulturális, művészeti és tanulmányi versenyekre fokozott figyelemmel kell felkészíteni a tehetséges tanulókat. Kiemelt figyelmet kell fordítani a szociális hátrányokkal induló tanulókra.

A tehetséggondozásban a gyerekeknek lehetőséget kell biztosítani a képességeiknek és érdeklődésüknek megfelelő területek megismerésére.

Tanulóinkat arra kell felkészíteni, hogy használható tudás birtokában kreatív felnőtté váljanak.

A siker azon múlik, hogy biztosítjuk-e azokat a programokat, szervezeti formákat, amelyek keretében fel tudjuk ismerni, és tudatosan irányítani tudjuk a gyermekeinkben rejlő értékek kibontakozását.

A tehetséggondozásban nem kell feltétlenül ragaszkodni egyféle módszerhez, a módszerek ötvözése legalább olyan hatékony, mint valamelyik kidolgozott eljárás.

- Minél több témakínálat,
- Támogatás az érdeklődési területek megtalálásában,
- Fontos a tanulók speciális érdeklődésének és egyéni tanulási stílusának figyelembevétele.

1.7.1.1. Feladataink

- Pedagógusok továbbképzése, módszertani ismereteik bővítése, speciális pedagógiai képességek megszerzése.
- A tanulók adottságainak, képességeinek felderítése, a tehetség felismerése és azonosítása. Az átlagostól eltérő képesség korai megnyilvánulását a szülők elmondása alapján, a későbbi évfolyamokon kognitív módszerek segítségével (tantárgytesztek, intelligencia-, kreativitás-mérés, tanulási képesség, tanulási stílus mérése), nem kognitív eljárások alkalmazásával (énkép, önértékelő teszt), valamint intuitív megítélések alapján (személyiségről, tevékenységről, produktumról) tárjuk fel.
- Érdemes a felismerés érdekében tehetségdiagnostikát végeznünk.

1.7.1.2. A tehetséggondozás színterei

Napjainkban már gazdag rendszer áll rendelkezésre a szervezeti formák megválasztásához. Ezek mindegyike értékes lehet: természetesen a célkitűzésekkel, a programmal, a tanulói személyiség jellemzőivel összhangban kell ezek közül választani. Fontos, hogy a tanórai és tanórán (iskolán) kívüli formákat kapcsoljuk össze a hatékonyság érdekében.

- Szakkörök, tehetségfejlesztő foglalkozások
- Szaktárgyi szakkörök
- Énekkar
- Iskolai sportköri foglalkozások
- Néptánc
- Drámajáték
- Képzőművészeti oktatás
- Tanulmányi versenyek (iskolai, városi, megyei, országos).
- Írásbeli pályázatok különböző tantárgyakból.
- Ünnepek, gálaműsorok, farsangi műsorok.
- Előadó művészeti versenyek (vers- és prózamondó, szépkiejtési, népdaléneklő).
- Képzőművészeti és technika bemutatók, kiállítások, rajzpályázatok.
- „Szent György Napok” rendezvényei.

- Szent György Gála
- Sportversenyek.

1.7.2. A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők és a sajátos nevelési igényű tanulók segítése, felzárkózását segítő program

Tanulóink előképzettségében nemcsak a megszerzett ismeretek, készségek terén mutatkoznak jelentős különbségek, hanem a szocializáció fokában, a viselkedésmódban, az udvariassági szabályok ismeretében, a személyi higiénia terén, a vallásgyakorlás külső formáinak ismeretében.

Fontos az iskola minden pedagógusának odafigyelése, hogy a nehézségekkel küzdő tanulók problémáját felismerjék. A felismerés után a lemaradás fokának és okainak feltárása következik. Ez után következhet a felzárkóztatás.

A felzárkóztatás komplex, nagy körtekintést, lelkiismeretességet kívánó pedagógiai tevékenység.

A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulóink tanulmányi előrehaladásának, szocializációjának elősegítésére különleges figyelmet fordítunk, biztosítva ezzel integrált oktatásuk feltételeit, támogatva az esélyegyenlőséget.

A felzárkóztatás alapja a **bizalom és az önbizalom erősítése**, a fokozott személyesség a munkakapcsolatban. Ezek nélkül nincs hatékony fejlesztés!

Személyre szabott feladatokkal segítünk tanulókon. Fontos, hogy **szintjükhöz mérjük a követelményt**. A **fokozatosság elve alapján** léphetünk előre.

1.7.2.1. Felzárkóztatást segítő programjaink:

- Tanórán belül differenciált foglalkozást, fokozott segítségnyújtást biztosítunk a tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek számára.
- Tanulóinkat önmagukhoz képest értékeljük.
- Szükség esetén további vizsgálatokra küldjük tanulóinkat.
- A diagnózisnak megfelelő terápiás foglalkozásban részesítjük tanulóinkat – egyéni fejlesztő foglalkozásokon.
- Tanácsokkal segítjük a szülőket, pedagógusokat.
- A tanulási zavarral küzdő tanulókat segítjük az önálló tanulási szokásaik, a tanulási készségek kialakításában (szövegértés, olvasástechnika), s a tanulási technikák megismerésében, alkalmazásában.
- Tanulási technikák elsajátíttatása tanórákon és egyéni foglalkozásokon az egyéni tanulási motiváció erősítésével, biztató dicsérettel.

A problémák korai feltárása érdekében pedagógusaink minden év októberéig felméri, és decemberéig elvégzik a DIFER mérést és értékelést elsős tanulóinkkal.

Az alsó tagozatból a felső tagozatba lépéskor, a tanév első hónapjában az alsó tagozatos osztályfőnökök „átadják” felső tagozatos kollégáiknak a gyermekekkel kapcsolatos tapasztalataikat, kiemelve a speciális fejlesztő eljárásokban résztvevő tanulók nevelésére, tanítására, értékelésére vonatkozó ismereteket. A szülővel való

kapcsolattartás folyamatos, de sajnos nem mindig könnyű meggyőzni őket a vizsgálatok szükségességéről.

Az alapfokú oktatás megvalósítása mellett intézményünk feladata a sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, magatartási, tanulási nehézségekkel, tanulási zavarokkal küzdő gyermekek integrációja.

Az integráció pozitív magatartásmintákat közvetít. A speciális szükségletű gyermeket reális önértékelésre, képességei maximális kibontakoztatására serkenti, a többi gyermek pedig megtanulja a hozzájuk való alkalmazkodást, a segítségnyújtást. Ez pedig hosszú távon az előítéletek enyhüléséhez, a „másság” értékeinek társadalmi méretű elismeréséhez vezethet.

Az iskolai képzés teljes időtartama alatt törekszünk arra, hogy BTMN-es és a sajátos nevelési igényű gyermekek személyisége minél harmonikusabban és teljesebben kibontakozzon, képesek legyenek a társadalom által elfogadott normák szerint, saját igényeiket megvalósítva kiegyensúlyozott, boldog életet élni.

Ennek érdekében a következő pedagógiai alapelvek megvalósítására törekszünk:

- A sérült személyiség fejlesztése gyógypedagógiai eszközökkel.
- A tanulók egyéni képességeinek, eltérő fejlődési ütemének figyelembevétele az oktatás és nevelés folyamatában.
- Egységes nevelési elvárásokkal a követelmények biztonságossá tétele.
- Támasz és segítségnyújtás a tanulási folyamatokban, az emberi törekvésekben, a speciális nevelési szükségletek kielégítése a nevelés-oktatás minden területén.

A sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelése, oktatása során szoros együttműködés megvalósítására törekszünk:

- A gyermek diagnózisát felállító szakértői bizottsággal, a pedagógiai szakszolgálattal.
- Az iskolánkban a gyermek fejlesztését végző, fejlesztésében közreműködő
 - gyógypedagógussal,
 - az osztálytanítókkal,
 - és a szülőkkel.

Az iskola gyógypedagógusa a szakértői bizottság diagnózisa alapján végzi munkáját. Segítséget nyújt a gyermek tanítóinak, tanárainak a diagnózis értelmezésében, a tanuláshoz szükséges segédeszközök, speciális fejlesztő programok kiválasztásában, javaslatot tesz gyógypedagógiai módszerek alkalmazására. Figyelemmel kíséri a gyermek haladását. A szülők számára segítséget nyújt a diagnózis értelmezésében, konzultál a szülővel a fejlesztés eredményeiről, segíti a szülőt a probléma elfogadásában, a gyermekkel szembeni reális elvárások kialakításában.

A tanító, a szaktanár a tananyag feldolgozásakor figyelembe veszi a tantárgyi tartalmak - a sajátos nevelési igényű tanulók csoportjaira jellemző - módosulásait.

Szükség esetén a gyógypedagógussal együttműködve egyéni tantárgyi fejlesztési tervet készít, ennek alapján egyéni haladási ütemet biztosít. Az oktatás során individuális módszereket, technikákat (differenciált foglalkoztatás, kooperatív csoport és páros munka, fejlesztő programok, speciális tankönyvek, feladatlapok, eszközök) alkalmaz.

A közösségépítés során személyes példájával segíti a sajátos nevelési igényű gyermek osztályközösségbe való befogadását.

A kialakulatlan részképesség jellegének megfelelően érvényesíti a méltányos számonkérési, értékelési, ill. átmeneti felmentési lehetőségeket minden esetben a gyermek távlati érdekeinek figyelembevételével.

Tevékenység	Módszer	A feladatot elvégzők köre	Határidő	Felelős
A fogalmak tisztázása, probléma azonosítása	megbeszélés mérések	osztályfőnökök gyógypedagógus	folyamatos	gyógypedagógus
Szakvélemények alapján az SNI-s és BTMN-es tanulók névsorának összeállítása	adatrögzítés	intézményvezető helyettes gyógypedagógus	folyamatos	intézményvezető gyógypedagógus
Az osztályfőnökök rögzítik a beírási naplóban az SNI-s és BTMN-es tanulókkal kapcsolatos bejegyzéseket	adatrögzítés	osztályfőnökök	folyamatos	osztályfőnök
Az első osztályba lépő tanulók kiszűrése, nyilvántartásba vétele, beilleszkedésének segítése	DIFER mérés	az első osztályban tanító tanítók és gyógypedagógus	október 31.	osztályfőnök
DIFER mérés alapján alulteljesítő tanulók irányítása a Kisvárdai Pedagógiai Szakszolgálatok felé	megbeszélés	tanítók gyógypedagógus	folyamatos	intézményvezető
2-4. osztályos tanulók tanulásának, magatartásának folyamatos figyelemmel kísérése, olyan gyerekek kiszűrése, akiknél jelentkeznek a BTMN tünetei. SNI minél korábbi diagnosztizálása. Kiszűrt gyerekek külső szakemberekhez irányítása.	megfigyelés megbeszélés mérések szakvélemények megismerése	tanítók szaktanárok osztályfőnökök gyógypedagógus	folyamatos	intézményvezető gyógypedagógus
Az érintett tanulócsoport befogadóvá alakítása, SNI tanuló esetén	magyarázat irányított beszélgetés	osztályfőnök gyógypedagógus	folyamatos	intézményvezető gyógypedagógus

				gus
Korszerű pedagógiai módszerek és tanulásszervezési eljárások alkalmazása	differentiálás kooperatív tanulási technikák projektmódszer	tanítók szaktanárok	folyamatos	intézményvezető
Együttműködés a szakemberekkel, esetmegbeszélés	team munka	a tanulót tanító pedagógusok gyógypedagógus ifjúságvédelmi felelős pszichológus szülő	folyamatos	intézményvezető
Egyéni fejlesztési terv és program készítése, kidolgozása	egyénre szabott feladatok foglalkozások	gyógypedagógus	folyamatos	intézményvezető gyógypedagógus
Egyéni megsegítés, fejlesztés	képességfejlesztés fejlesztő foglalkozás habilitációs és rehabilitációs foglalkozások	tanítók szaktanárok gyógypedagógus	folyamatos	intézményvezető
Az együttnevelés objektív feltételeinek biztosítása	speciális tankönyvek tanulási segédletek	tanítók szaktanárok gyógypedagógus	folyamatos	intézményvezető
Kötelező felülvizsgálatok figyelemmel kísérése, kérelmek megfogalmazása	megbeszélés	osztályfőnökök gyógypedagógus	folyamatos	intézményvezető gyógypedagógus

Ellenőrzés: A változások elemzése félévenként. A kontrollvizsgálatok idejének folyamatos figyelemmel kísérése. Az egyéni fejlesztési tervek eredményekhez igazodó változtatása. A gyerekek személyes képességeihez igazodó fejlődés elérése.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanuló

Az egyéb pszichés fejlődési zavar a Köznevelési törvény által használt gyűjtőfogalom, a sajátos nevelési igényre (SNI) való jogosultság egyik kategóriája. Ebbe a kategóriába tartoznak a súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral küzdő

tanulók, akik az iskolai teljesítmények és a viselkedésszabályozás területén a kognitív, emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése, a kialakult képességzavarok halmozott előfordulása miatt egyéni sajátosságaik figyelembevételével fokozott pedagógiai, pszichológiai megsegítést, gyógypedagógiai segítséget igényelnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavart a pedagógiai szakszolgálat minősíti szakértői bizottsági tevékenysége során, a sajátos nevelési igény megállapítása céljából, a diagnosztikus protokollra épülő komplex állapotfelmérés alapján.

- A (specifikus) **tanulási zavar** egy olyan multifaktoriális meghatározottságú ún. idegrendszeri fejlődési zavar (pl. diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, vagy ezek halmozódása), mely az átlagos vagy akár átlag feletti értelmi képességek és a szükségletekhez illeszkedő, megfelelő oktatási feltételek ellenére okoz komoly nehézségeket a tanulásban, a sikeres iskolai előmenetelben.
 - Az **olvasási zavar** (diszlexia) neurobiológiai eredetű specifikus tanulási zavar, az olvasás, írás elsajátításának nehézségét jelenti, gyenge szófelismerés, pontatlan és lassú olvasás jellemzi, mely legtöbbször helyesírási zavarokkal együtt jelentkezik.
 - A **helyesírási zavar** (diszortográfia) önmagában előfordul ugyan, de ritkán.
 - Az **írás kivitelezés** (írás kép) **zavara** (diszgráfia) gyakran olvasási zavar nélkül jelenik meg. Másodlagos következményként szövegértési nehézségek jelentkezhetnek, valamint a kevesebb olvasási tapasztalat hátráltathatja a szókincs és a háttértudás fejlődését.
 - A **számolási zavar** (diszkalkulia) esetén az intellektuális teljesítményhez, életkorhoz (osztályfokhoz) viszonyítva jelentős elmaradás mutatkozik a számköri ismeretek, számérzék, szám- és műveleti fogalmak kialakulásában, az alapvető műveletek végzésében és a bázisfunkciók (téri-vizuális rendszer, központi végrehajtó rendszer, munkamemória, beszéd és nyelv, gondolkodási funkciók) működésében. Következésképpen nehezített lehet a magasabb szintű matematikai fogalmak elsajátítása, a matematikai ismeretszerzés és -alkalmazás folyamata, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldása.
- Az **ADHD** kifejezés egy angol mozaikszó (Attention Deficit Hyperactivity Disorder, magyarul **figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar**), mely
 - **figyelemhiánnyal** és/vagy
 - **túlmozgással** (hiperaktivitás) és **impulzivitással** jellemezhető.

A két altípus önállóan vagy kombinált formában is előfordulhat.

Az ADHD átlag alatti, átlagos és átlag feletti intellektuális teljesítmény mellett egyaránt jelen lehet. A mindennapi oktatási, nevelési helyzetekben ennek következménye a szétszórtság, feledékenység, a figyelem könnyű elterelhetősége, huzamosabb ideig történő fenntartásának nehezítettsége, az egymást követő utasítások megjegyzésének nehézsége, a feladatok megfelelő sorrendjének kialakítási problémái és a véghezvitel nehézsége, mások félbeszakítása, mérlegelés nélküli beszéd és cselekvés. Nehézséget okoz az önszabályozás és önirányítás, a mindennapi élethez szükséges tevékenységek szervezése, a célorientált cselekvés tervezése, kivitelezése, az érzelmek szabályozása. Mindezek gyakran alulteljesítést eredményeznek az iskolai haladásban is.

Az ADHD számos erősséggel is együtt jár. Az érintett tanulók kreatívak, kíváncsiak, lelkesek és kockázatvállalók, sikerorientáltak, szokatlan és eredeti ötleteikkel, javaslataikkal értékes tagjai a tanulóközösségnek.

- A **magatartásszabályozási zavar** is az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriában nevesülő SNI állapot. Összefoglaló név, mely alatt
 - **impulzuskontroll-zavart** (személyre és/vagy tárgyakra, tulajdonra irányuló agresszív, destruktív szóbeli és viselkedéses kitörések) és
 - **diszruptív** (irritált, vitatkozó, bomlasztó),
 - **diszszociális** (normasértő, agresszív, megbotrántoztató) **viselkedészavarokat** értünk.

A magatartásszabályozás zavarával együtt járó problémák súlyosan és tartósan megnehezítik a tanulási helyzetekben való aktív és produktív részvételt, ezáltal jelentős tanulási hátránnyal járnak. A zavarok természetéhez tartozik, hogy kihatással vannak a társas viselkedésre, az interperszonális kapcsolatokra, kommunikációra, a normakövetésre és a szabályok betartására, így ezek a problémák az oktatási, nevelési helyzetekben is jelen vannak. Az ADHD és a magatartásszabályozási zavarok diagnosztizálása pszichiáter szakorvosi kompetencia, a beavatkozás tervezésénél a család, pszichiáter szakorvos, (klinikai) szakpszichológus, gyógypedagógus és pedagógus együttműködése szükséges.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó állapotok gyakran együttesen is előfordulnak, illetve más idegrendszeri fejlődési zavarokkal is együtt járhatnak. A tanulási zavar gyakran együtt jár figyelemhiányos/hiperaktivitás zavarral (ADHD), nyelvfejlődési zavarral vagy fejlődési mozgáskoordinációs zavarral. Megfelelő intervenció hiányában a hosszú távon fennálló tanulási kudarcok következtében különböző másodlagos pszichés eltérések (szorongásos, kényszeres zavarok, érzelem-

és magatartásszabályozási problémák) alakulhatnak ki. A fenti zavarok együttesen súlyos és tartós tanulási problémákhoz vezethetnek.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar alapján sajátos nevelési igényű tanulók nevelés- oktatásának alapelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történik. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi rehabilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartásszabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől függ. Fejlesztésük az egyéni szükségletek figyelembevételével a szülővel és a tanulóval, valamint a pedagógusokkal történő megbeszélést követően történik. Kiegészítő szolgáltatás (pl. pszichológiai gondozás, családterápia, tehetségazonosítás) igényelhető a pedagógiai szakszolgálatnál, a segítő szakemberek és az intézmény együttműködésével.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló oktatása integráltan, a kiemelt figyelmet igénylő (különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű) tanulók személyi és tárgyi feltételeivel történik.

A fejlesztés hatékonyságához elengedhetetlen, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

A tanulók fejlesztésében kiemelt jelentőségű

- a tudatos, tervszerű, egyénre szabott fejlesztési terv kialakítása,
- a komplex megközelítés és módszerválasztás,
- a fejlődési dinamika nyomon követése.

A tanulás-tanítás folyamatában kiemelt jelentőségű

- a tananyag adaptálása,
- tanulásmódszertani elemek beemelése,
- változatos tanulásszervezési módok, differenciált oktatásszervezés, projektmunka biztosítása,
- a tanuló szükségleteihez illesztett tanulási stratégiák megválasztása, a személyre szabott, tanulóközpontú tanulás,
- az értékelési eljárások megválasztása, a fejlesztő értékelés szükségessége,

- a társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének kiemelt támogatása,
- az egyéni tanulási utak megismerése,
- a kronológiai életkorból adódó sajátosságok kiemelt figyelembevétele,
- az olvasást, írást, számolást megalapozó bázisfunkciók, különösen a nyelvi képességek fejlesztése,
- a környezet illesztése a gyermek szükségleteihez,
- érthető és követhető idői és téri struktúra kialakítása,
- átlátható és érthető szabályok kialakítása.

További fontos tényező a tanulók támogatásában a szülők bevonódásának elősegítése, a partnerségi viszony kialakítása és a pedagógusok, a (külső, belső) segítő szakemberek munkájának összehangolása, együttműködése.

Kiemelt feladatok a nevelés-oktatás során

A tantervi előírásoknak megfelelő sikeres továbbhaladás biztosítása, vagyis a tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való illesztését, az esetleges adaptálás lehetőségeit, tekintetbe véve azon tananyagrészeket, amelyek egyéni vagy kiscsoportos korrepetálással, fokozatos felzárkóztatással, kompetenciafejlesztéssel és az így irányított otthoni gyakorlással az osztályfoknak megfelelő ismeretszerzés és -alkalmazás a tanulónál eredményesnek bizonyul.

Az alapelvek megvalósítása érdekében feladat:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján,
- előzetes tudás felmérése,
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése,
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is,
- módszertani sokrétűség megvalósítása,
- differenciálás megvalósítása:
 - a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van,
 - a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához szükséges igazítani,
 - segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatni szükséges a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve,
 - személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés,
- a gyógypedagógus, valamint az iskolában különböző tantárgyakat tanító pedagógusok tudásmegosztásra épülő, szakmailag egymást támogató tevékenysége.

További feladat a tanulás iránti motiváció, kitartás és a kudarcűrő képesség növelése, a kortársakra és a felnőttközösségre irányuló rendezett társas kapcsolatok kialakítása, a társadalmi együttélés szabályainak követése és az önállóságra nevelés.

Olvasási zavar (diszlexia) esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

Iskolás korban az olvasási zavar javításának feladata kialakítani a tanulóban az intellektusának és mindenkori osztályfokának megfelelő értő olvasás készséget, fejleszteni kifejezőképességét, segíteni az olvasás eszközzé válását az ismeretek megszerzésében.

A tanulónál az olvasás, írás tanítása (szükség esetén újratanítása) lassított tempójú, nyújtott ütemű, hangoztató-elemző, szótagoló, a magyar nyelv ortográfiai sajátosságait figyelembe vevő analizáló – szintetizáló módszer alkalmazása. Stabil betűismeret, betű – hang megfeleltetés kialakítása. Biztos szóolvasás kialakítása az olvasás gördülékenységének elősegítése. Az olvasási készség folyamatos gondozása a tanuló egész iskolai pályafutása alatt. A szövegértési stratégiák kialakítása, a kompenzáló technikák alkalmazása valamennyi tantárgy tanulása során. A tanulás segítése a szövegek auditív tolmácsolásával, a tanulás támogatása pl. képekkel, gondolattérképpel, nyomtatott óravázlatokkal, a szövegek auditív felkínálásával (pl. hangfájlok szerkesztése, hangoskönyvek, stb.), gépírással, szövegszerkesztő használatának megtanításával és alkalmazásával. Speciális olvasástanítási módszer alkalmazása, a homogén gátlás elvét figyelembe vevő, a diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás módszer alkalmazása. Az olvasási kedv felébresztése, a motiváció erősítése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- modalitás-specifikus integráció fejlesztése,
- különböző észlelési funkciók fejlesztése.

Íráskép zavara (diszgráfia) esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

Az írásbeli kifejezés zavara esetében kiemelt feladat az osztályfoknak megfelelő íráskészség kialakítása, annak elősegítése, hogy a tanuló képes legyen használni az írott nyelvet a kommunikáció, ismeretszerzés, tudásgyarapítás és társas kapcsolatok létesítésének céljára.

A tanulónál az írás tanítása, az írásmozgás alapformáinak gyakorlása, különböző technikák alkalmazása (motívum írás, ráírás, másolás, önálló íráskivitelezés). A különböző írásformák tanulói képességeihez, szükségletekhez és preferenciákhoz illesztése.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- eszköz (ceruza, ceruzafogó) helyes használata,
- megfelelő testtartás kialakítása az írás során,
- a mozgáskoordináció fejlesztése,
- célirányos mozgások fejlesztése, különös tekintettel a manipulációs mozgásokra,
- a testséma biztonságának kialakítása,
- a szenzomotoros integráció fejlesztése,
- a vizuomotoros koordináció gyakorlása,
- a szem-kézmozgás összerendezettségének fejlesztése,
- a ritmus, a nyomás és a sebesség optimális egyensúlyának megteremtése,
- a végrehajtó működés fejlesztése.

Helyesírás zavara (diszortográfia) esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

Az írott nyelv helyesírásának tudatosítása, lehetőség szerint a gördülékeny íráskészség elérése, az önellenőrzés különböző módjainak készsége szintű elsajátíttatása.

A spontán és tollbamondás utáni írás színvonalának javítása. A fő helyesírási szabályok begyakoroltatása, analógiás stratégiahasználat kialakítása. Az önmonitorozás, önellenőrzés rögzítése. A diszlexia reedukáció (olvasás újratanítása) speciális terápiás módszer alkalmazása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- fonológiai, nyelvi, metanyelvi tudatosság fejlesztése,
- hang-betű megfeleltetés fejlesztése,
- beszédpercepció fejlesztése,
- verbális emlékezet, munkaemlékezet fejlesztése,
- modalitás-specifikus integráció fejlesztése.

Számolási zavar (diszkalkulia) esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A matematika tanítása során nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a tanuló az osztályfokának megfelelő matematikai készséggel rendelkezzen, képes legyen a matematikai kompetencia megszerzésére, a matematikai műveletek használatára, az ismeretszerzés, a tudásgyarapítás és a hétköznapi gyakorlat színterein.

A számolási zavar esetén fő cél a számosság és a számok iránti érdeklődés felkeltése, megerősítése. A matematikai törvények és szabályok készsége szintű ismerete és alkalmazása. A matematikai relációk nyelvi megalapozása, a matematika-nyelv tudatosítása. A szám- és műveletfogalom kialakításakor a manipuláció előtérbe helyezése. A megfigyelés és a megértés érdekében segítő, kompenzáló matematikai eszközök használata, a képi, vizuális megerősítés. A fokozott mennyiségű gyakorlás során az egyéni sajátosságokhoz igazított, megjegyzést segítő technikák, eljárások alkalmazása. A matematikai gondolkodás és érvelés (kérdésfeltevések, szóbeli

kifejezés, divergens, ill. konvergens gondolkodás, problémamegoldó gondolkodás) fejlesztése. A diszkalkulia reedukáció speciális terápiás módszer alkalmazása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- a figyelem, az emlékezet, a gondolkodás és a nyelvhasználat összehangolt fejlesztése,
- szám- és mennyiségfogalom kialakítása, magasabb szintű matematikai fogalmak kialakítása, alkalmazása, a mindennapi élethelyzetek problémamegoldásának segítése, fejlesztése,
- a vizuális-téri képességrendszer fejlesztése,
- a sorozatalkotási képesség, a szeriális észlelés fejlesztése,
- az önértékelés fejlesztése, sikerélmény biztosítása.

Figyelemhiányos/hiperaktivitás zavar (ADHD) esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A tanuló a figyelmi, aktivitási és impulzivitási nehézségei ellenére elsajátítsa az osztályfokának megfelelő ismereteket és kompetenciákat minden tantárgy esetében. Az ismeretszerzés és -alkalmazás, a tudásgyarapítás és képességfejlődés osztálytermi és hétköznapi szintereken is megvalósuljon.

Teammunka keretében gyógypedagógiai, pszichológiai, szakorvosi együttműködés. A figyelem- és viselkedésszabályozás egyensúlyának megteremtése személyre szabott támogatással. A figyelem tartósságát biztosító környezeti feltételek megteremtése. A túlzott viselkedéses aktivitás veszélytelen és nem zavaró levezetésének megteremtése. Az önszervezési képesség, az önkontroll fejlesztése. Az önbecsülés és pozitív énkép kialakítása. A szociális készségek fejlesztése, beilleszkedés elősegítése. Fokozott egyéni bánásmód, a feladatok idői és téri struktúrájának megtervezése és kivitelezése. Folyamatos dicséret, motiválás, sikerélmény biztosítása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- az önszabályozás fejlesztése,
- a társas szabályok, a mindennapi együttéléshez szükséges normák kialakítása és betartatása,
- a mindennapi együttéléshez szükséges szociális/társas készségek fejlesztése,
- a figyelmi működés és a kontrollált viselkedés kialakításának támogatása,
- speciális figyelemtréning, különösen a tartós figyelemre vonatkozóan,
- koncentráció fejlesztése,
- utasításkövetés gyakorlása, fejlesztése,
- a türelem, késleltetés és gátlás képességének fejlesztése,
- mozgáskoordináció, biztonságos mozgáskivitelezés fejlesztése, adekvát mozgásos aktivitás biztosítása.

Magatartásszabályozási zavar esetében kiemelt fejlesztési célok, feladatok

A közösségi szabályokhoz alkalmazkodó, szervezett viselkedés kialakítása, a szélsőséges megnyilvánulások leépítése, az önkontroll, az érzelmi egyensúly megteremtése.

Magatartásszabályozási zavar esetén nagyon fontos az együttműködés a családdal és más szakemberekkel. Az önszabályozás fejlődésének támogatása pedagógiai eszközökkel. Kognitív viselkedésterápiás eljárások egyes elemeinek alkalmazása pedagógiai helyzetben. A mindennapi tevékenységek végzéséhez igazított idői keretek alkalmazása (napirend). Az iskolai feladatok teljesítésének lépésekre bontása. Az adaptív viselkedés, szabálykövetés, szabálytartás kialakulásának támogatása. Társas készségek, kapcsolatok fejlesztése. Sikerélmény biztosítása, pozitív megerősítés, jutalmazási technikák bevonása.

A célzott képességfejlesztés kiemelt területei:

- düh- és agressziókezelés fejlesztése,
- érzelemfelismerés és érzelemkifejezés fejlesztése,
- kommunikáció fejlesztése,
- konfliktuskezelési képesség, problémamegoldás fejlesztése,
- megküzdési képesség fejlesztése,
- figyelmi működés fejlesztése.

Kulcskompetenciák fejlesztése

Alapkompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében kiemelt jelentőségű az alapkompetenciák kialakítása: az olvasáshoz, íráshoz, szövegértéshez szükséges nyelvi funkciók. A mennyiségi, számfogalmi, téri-vizuális és idői viszonyokban való tájékozódáshoz, valamint a mozgáshoz kapcsolódó ismereteknek, készségeknek a rendszere.

A tanulás kompetenciái

Kiemelt fejlesztési terület az érintett tanulók aktív, önrányított tanulási kompetenciájának kialakítása. Tudatosítjuk az erősségeit és gyengeségeit/nehézségeit. A tanulóval közösen meg kell találni azt a tanulási-kognitív stílust, mellyel hatékony, önálló tanulóvá képes válni. A pedagógus a reális tanulási célok kitűzésében, a tanulási preferenciák megtalálásában támogathatja őt. Lényeges elem a kíváncsiság, önreflexió és önellenőrzés iránti igény felkeltése és fenntartása, valamint annak a megerősítése, hogy a tanulás természetes velejárója a hibázás, s ezt türelemmel és problémaérzékenységgel erőforrássá lehet tenni. Lényeges továbbá a saját tanulásért érzett felelősségvállalás kialakítása, a kitartás erősítése.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral érintett gyermekek számára gyakran nehézséget jelent mások arckifejezésének, érzelmeinek leolvasása és értelmezése. A gesztusok, testbeszéd felismerése, megértése. A másik hanghordozásának, hangsúlyának, hangerejének észlelése, ezek jelentésének, üzenetének értelmezése. Megőrizni és tiszteletben tartani mások személyes terét, szociálisan megfelelő módon érintkezni másokkal. Gondolatokat, érzéseket, szükségleteket és benyomásokat hatékonyan, összeszedetten kifejezni. A tanulás-tanítás során a kommunikációs helyzetekben meglévő fejlesztési lehetőségek alkalmazása az említett kommunikációs kompetenciák gyakorlására, a metakognitív viselkedési stratégiák kialakítására (kooperatív technikák, projektmunkák).

A digitális kompetenciák

A digitális kompetenciák kiváló lehetőséget kínálnak az érintett tanulók hatékony információszerzésére, a kompenzációs utak megtalálására. A szövegszerkesztő, a bemutatókészítő, az adatkezelő, az adatfeldolgozó, a grafikus, hang-, videoszerkesztők hatékonyan használhatók fel a tananyag adaptálására, ezáltal a nehézségek leküzdésére.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók negatív énképük, önértékelésük miatt gyakran elveszítik az intellektuális nyitottságukat, különösen a kognitív kihívással telített helyzetekben. Valós, érdeklődési körükbe eső problémamegoldás során megtanulják alkalmazni az analizáló, szintetizáló és algoritmizáló gondolkodási formákat, valamint az induktív, deduktív és abduktív következtetések szabályait, alkalmazási területeit.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

Az egyéb pszichés fejlődési zavarban érintett gyermekeknek nehezítettek lehetnek a felnőttekkel és kortársakkal való társas interakciók. Mindenképpen támogatni szükséges a kapcsolati háló kiépítését, fenntartását. Fontos, hogy megtanulják az érzelmek és más szociális jelzések felismerését, a metakommunikatív jelzések megértését, az érzelmek, vágyak, célok, gondolatok megfelelő kifejezését és értelmezését. A kortárskapcsolatok kiépítéséhez és fenntartásához szükséges készségek fejlesztésével, a kapcsolatépítés ösztönzésével lehetőség adódik a szociális viselkedéselemek fejlesztésére, gyakorlására. Lényeges az érintett tanulók kimozdítása az esetleges passzivitásból, az iskolai életben való aktív részvétel támogatása. Támogatni kell a tanulóban a felelősségvállalást, a gondoskodást, a segítőkészséget, az empátiát, a toleranciát, az együttműködést, a szolidaritást, a kockázatvállalást, a konfliktushelyzetekben az asszertivitásra támaszkodó konfrontációt is.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

Az esztétikai átélés élménye és a művészi önkifejezés lehetősége az érintett tanulók nehézségekhez való rugalmas és adaptív alkalmazkodáshoz szükséges készségét és rekreációját egyaránt támogatja. Így a kreatív tevékenységekbe történő aktív bekapcsolódás lehetősége elengedhetetlen eszköz a pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók esetében.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Hangsúlyos szerepe van az iskola pályaorientációs tevékenységének abban, hogy a tanulók és szüleik megismerjék a továbbtanulási, szakmatanulási opciókat, a felvételi rendszerben adható többlettámogatási, méltányossági lehetőségeket.

Egyes tanulási területek

A Magyar nyelv és irodalom, a Matematika, az Idegen nyelv, a Testnevelés és egészségfejlesztés tanulási területek fejlesztési feladatainak megvalósítása kíván nagyobb figyelmet. Az egyéb pszichés fejlődési zavar típusától, súlyosságától függően az egyes témakörök között hangsúlyeltolódások válhatnak szükségessé. Ugyanakkor minden tanulási terület (tantárgy) esetében fontos:

- a tantervi adaptáció,
- az éppen szükséges és elégséges módosítás és támogatás,
- a támogató pedagógiai környezet,
- a tananyagot úgy kell megtervezni és felépíteni, hogy az befogadható legyen a tanulók számára, illeszkedjen előzetes tudásukhoz, érdeklődésükhöz, aktiválja a tanulók kognitív sémáit,
- módszertani sokrétűség,
- differenciált rétegmunka,
- segédeszköz használata, pl. laptop, számológép, szoftveres támogatás,
- multiperspektivitás: egy probléma több szempontból való megközelítése, különböző alkalmazási példák behozása a tanulási folyamatba,
- önhatékonyság érzésének megtapasztaltatása, valamint az önirányítás lehetőségének biztosítása,
- a tanulási stratégia kialakítása mellett az egyéni tanulási stílus megismerése, figyelembevétele,
- multiszenzorialitás: a tanulók számára a minél több érzékszerv bevonását igénylő tanulás, valamint a motoros tapasztalatszerzés fontossága. A tanulás során a lehető legtöbb érzékelési tapasztalat megszerzésének biztosítása a cél, melyhez a konkrét tárgyak, applikációk, infokommunikációs eszközök, modellek bevonása szükséges,

- hozzáférhetőség biztosítása: itt egyrészt a fizikai akadályok leküzdése fontos, látja-e, hallja-e minden gyermek a pedagógust, a demonstrációt, hozzáfér-e a különböző szemléltetőeszközökhöz. Ugyanilyen jelentőségű a tananyagokhoz való hozzáférhetőség is. Minden tanuló számára hozzáférhető-e az órán feldolgozandó szöveg, vagy van-e olyan tanuló, akinek a számára nagyobb méretű, illetve adaptált szövegverzióra van szükség, mely akár hosszúságában, akár a fogalomhasználatában eltér az eredetileg használttól.

Értékelés

A tanulóval szemben támasztott elvárások egyértelműek, már a tanulási folyamat elején ismertek. Ehhez igazodnak azok az alkalmazott mérési és felmérési stratégiák, amelyek az elvárás és a mért mutatók összhangja esetén a sikeres pedagógiai munka eszközei.

Ennek értelmében a differenciált pedagógiai tervezés alapját a tanulási folyamat kezdetén ismert, az iskola pedagógiai programjában rögzített értékelés adja. A tanulási folyamat követését szolgáló felméréseket, ellenőrző méréseket minden esetben a tanulást támogató, fejlesztő-segítő értékelésnek és visszajelzésnek kell követnie. Ezeknek az eszközöknek a kiegészítése a tanulói önértékeléssel, a társértékeléssel és a csoportos értékelési formákkal történik, fejlesztve ezzel a reflektivitást és az érzelmi, szociális intelligenciát, valamint a pozitív énkép és önbecsülés fejlődését.

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába került tanuló a megyei szintű pedagógiai szakszolgálat szakértői bizottságának szakértői véleménye alapján indokolt esetben adott tantárgy(ak), tantárgyrész(ek) értékelése és minősítése alól mentességben részesülhet, továbbá többlet felkészülési idő, segédeszköz-használat biztosítható számára.

Állapotmegismerés – szakértői vélemény

Átfogó – bio-pszicho-szociális – szemléletet képvisel, melynek keretében korszerű tesztekkel és vizsgáló eljárásokkal történik meg a keresztmetszeti kép és az élettörténet feltérképezése, a diagnózis megállapítása és a támogatási, fejlesztési terv elkészítését megalapozó javaslat kialakítása.

Habilitáció/rehabilitáció

Az egyéni fejlesztőmunka tervezése, a rehabilitációs terv kidolgozása tanulásban akadályozottak pedagógiája szakirányon szakképzettséget szerzett gyógypedagógus, pszichológus és egyéb szakemberek (pl. logopédus, gyermekpszichiáter) bevonásával történik és rehabilitációs célú órakeretben zajlik. Az egyéni fejlesztési terv tartalmáról, célkitűzéseiről, ütemezéséről tájékoztatást kapnak az osztálymunkában részt vevő pedagógusok, szaktanárok, s a gyermek osztályfőnöke. Az egyéni fejlesztési terv

célkitűzéseinek megvalósulása időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrzésre kerül a további célkitűzések megtervezését megelőzően, melyről a pedagógus szintén tájékoztatást kap. A gyógypedagógiai tanár, terapeuta által vezetett pedagógiai rehabilitáció a funkcionális képességfejlesztő módszerek külön alkalmazásával, a fejlesztések során tanultak elmélyítésével szolgálja az eredményes iskolai előmenetelt. A tehetséges tanulók számára a tehetségük kibontakozásához szükséges feltételek, eszközök, módszerek biztosítása a pedagógiai rehabilitációnak is kiemelt feladata a tanórai és tanórán kívüli tehetséggondozás mellett.

Az egészségügyi célú rehabilitáció elsősorban az egyéb pszichés fejlődési zavar jellegének, tüneteinek kivizsgálásakor megállapított diagnózisnak megfelelő szakorvosi ellátást, annak folyamatosságát, kontrollját, valamint a pedagógiai rehabilitációt segítő egészségügyi terápiákat foglalja magába.

A hallási fogyatékos tanulók

A hallási fogyatékos (hallássérült) tanuló

A hallássérült tanulónál – a hallás hiánya vagy csökkenése miatt – a szokásostól eltérhet a nyelvi kommunikáció (beszédértés, szövegértő olvasás, szókinccs, nyelvi szerkezetek értése és használata, hangzó beszéd stb.) fejlettsége, ennek következtében a megismerő tevékenység és a teljes személyiség fejlődése is megváltozhat. A tanuló nyelvi kommunikációja intenzív fejlesztést igényel, mert ennek szintje nem feltétlenül korrelál életkorával, hallásállapotával.

- A siket tanulónál súlyos fokú hallásvesztés áll fenn. Ennek következménye a hangzó beszéd spontán kialakulásának képtelensége, elsajátításának súlyos fokú nehezítettsége, valamint a nyelvi kommunikáció általános akadályozottsága.
- A nagyothalló tanulónál a hallás csökkenése akadályozottságot jelenthet a hangzó beszéd elsajátításában és értésében. Ennek mértéke a súlyos kommunikációs zavartól a normál nyelvhasználat megközelítésének szintjéig terjedhet.
- A hallásukat műtéti úton helyreállított (pl. cochleáris implantált) hallássérült tanulóknál fizikai értelemben közel ép beszédhallás mérhető. Fejlesztetőségük, fejlődési ütemük döntően függ intelligenciájuktól, illetve az esetleges pszichés fejlődési zavaruktól, valamint attól, hogy a gyermek milyen életkorú volt a műtét elvégzésekor.
- A hallássérültek „diszfázia típusú” társuló tanulási zavara a halmozott fogyatékoság egy speciális változata.
- A hangos beszéd kialakulása után hallássérültté vált tanulók személyisége az előző csoportokhoz viszonyítva még sérülékenyebb; nehezen dolgozhatják fel a hallás elvesztésével fellépő állapotváltozást, vagyis: a nehezített kommunikációt, a környezettel való kapcsolatuk beszűkülését.

A hallássérült tanulók fejlesztésének alapelvei

A hallássérült gyermekek, tanulók speciális, szakspecifikus ellátását a hallássérültek pedagógiája szakirányon végzett gyógypedagógus (szurdopedagógus) látja el. A tanulói szükségletek ismeretében szakmai támogatás igényelhető:

- a pedagógiai szakszolgáltatást nyújtó intézményektől,
- a pedagógiai-szakmai szolgáltatást nyújtó intézményektől,
- az utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetésére kijelölt intézményektől.

A hallássérült tanuló fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztenek, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, segédeszközzel való ellátásának, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások, eljárások folyamatában valósul meg. A komplex ellátás a korai fejlesztésre és óvodai nevelésre építkezve, döntően a szurdopedagógiában használatos módszerek alkalmazásával, megfelelő audiológiai ellátással, a jól beállított hallókészülékek és hatékony hangátviteli technikák használatával történik.

A rendszeresen végzett mérési, speciális pedagógiai vizsgálati, megfigyelési, tapasztalati eredmények figyelembevétele, valamint az audiológus szakorvossal történő folyamatos kapcsolat elengedhetetlen feltétele az eredményes gyógypedagógiai és egészségügyi habilitációs és rehabilitációs tevékenységnek.

A hallássérült tanulók többségi iskolában történő együttnevelése

A nevelés-oktatás szervezeti keretének megválasztását, az alkalmazott speciális módszer- és eszközrendszert minden esetben a gyermek állapotából fakadó egyéni szükségletek határozzák meg. A többségi iskolában történő együttnevelés a szülő/gyógypedagógus/pedagógus közös döntését igényli az illetékes szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleményének figyelembevételével.

A hallássérült gyermekek együttnevelése halló társaikkal egyéni teljes integráció, amelyben a gyermek az oktatás teljes időtartamában a befogadó csoportban van.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- A tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges

elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőképesség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.

Az együttműködés során a befogadó pedagógusközösség vállalja, hogy:

- segíti a gyermek beilleszkedését a közösségbe,
- konzultációs, hospitálási és osztálytermi együttműködési lehetőséget biztosít a gyógypedagógus számára,
- a jogszabályokban foglaltak érvényesítése során mindent megtesz a hallássérült gyermek sikeres integrációja érdekében,
- megszervezi a törvényben meghatározottak szerint a szükséges egyéni korrekciós órákat.

Az együttműködés során a szurdopedagógus vállalja, hogy:

- tájékoztatás nyújtásával segíti a befogadó pedagógus-, gyermek- és szülői közösségek, valamint az intézmény többi pedagógusának felkészítését a hallássérült gyermek érkezése előtt, majd beilleszkedése során,
- konzultációval segíti a pedagógusok, az oktató/nevelő közösség munkáját a hallássérült gyermek sajátosságainak megértésében,
- hospitál a gyermek osztályában,
- segítséget nyújt a befogadó intézmény pedagógusainak tanórai munkájához,
- nyomon követi a gyermek fejlődését,
- egyéni fejlesztés során fejleszti a gyermek nyelvi és kommunikációs kompetenciáját,
- rendszeresen kapcsolatot tart a szülővel.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők és az iskola együttműködésére. Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai habilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik.

A hallássérült gyermekek nevelése-oktatása

Fejlesztési feladatok:

- Testi és lelki egészségre nevelés
- Önismeret és a társas kultúra fejlesztése, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- Tanulás tanítása, pályaorientáció
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- A fenntarthatóság, környezettudatosság

Kulcskompetenciák fejlesztése

Alapkompetenciák

A tanulás kompetenciái

A hallássérült tanuló önértékelése esetenként nem reális, szókincs- és beszédértési nehézségei miatt az önálló tanuláshoz szükséges képességek kialakítása nagyobb figyelmet igényel. A kommunikációs akadályozottságuk miatt ajánlott megtanítani őket munkájuk értékelésére, tanácsok, információk kérésére. A különböző tanulási technikák megismertetése elengedhetetlen (szótárak, lexikonok, ezek digitális változatainak használata). Fontos az önálló ismeretszerzés igényének kialakítása (könyvtár, internet), valamint a motiváció fenntartása a képességekhez, előzetes ismeretekhez igazodó tananyag biztosításával, teljesíthető követelmények támasztásával.

A kommunikációs kompetenciák (anyanyelvi és idegen nyelvi)

Anyanyelvi kommunikáció

A hallássérült gyermekek ismeretszerzését nehezítheti a nyelvi kommunikációs szintjük életkorhoz viszonyított elmaradása. Szókincsük, fogalmi gondolkodásuk szegényes lehet, kifejezőmódjuk hangzó magyar nyelven esetleg kevésbé árnyalt, mint halló társaiké. Az ismeretek megértését segíti a változatos szemléltetés, a saját élményen alapuló tevékenységbe ágyazott nyelvi fejlesztés, a digitális technika nyújtotta lehetőségek kihasználása. A különböző kommunikációs helyzetekben társadalmilag elvárható, helyes viselkedési formák értelmezése, megértése, nyelvi kifejezése valósítható meg. Cél, hogy a tanulók a mindennapi helyzetekben előforduló metakommunikációt tanulják meg helyesen értelmezni. Az egyéni képességeiknek megfelelően tudjanak írásban kommunikálni. Fontos a pozitív attitűd kialakítása, mely segíti a nyilvánosság előtti magabiztos megszólalásra való törekvést.

Kiemelt feladatok:

- a beszédértés fejlesztése,
- a szövegértő olvasás fejlesztése,
- konkrét tapasztalatokon alapuló szókincsfejlesztés,
- a hangzó nyelv használata,
- az írásbeli kifejezés fejlesztése.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelv tanulásánál a hallássérült tanuló egyéni képességeihez alkalmazkodva a nyelv megismerése és elsajátítása, illetve a köznapi élethelyzetekkel vagy egy adott szakmával kapcsolatos kifejezések megértése és használata a cél. A nyelv oktatása

mindig az egyes tanulók egyéni képességeihez, hallásállapotához, anyanyelvi szintjéhez igazodva történik. Fontos a korszerű idegennyelv-tanítási módszerek alkalmazása, a köznapi helyzetekben történő kommunikációfejlesztés. Lehetőség van az idegen nyelv tanulása, illetve az értékelés alóli felmentésre.

A digitális kompetenciák

A hallássérült tanulók egyik legfontosabb információszerzési, illetve kommunikációs eszköze a számítógép, az okoseszközök és ezeken keresztül az internet. Használatukat nehezíti szűkebb szókincsük és szövegértési nehézségük. Ebből adódóan kiemelt feladat a keresőoldakkal, szótárakkal, helyesírás-ellenőrző programokkal stb. való megismertetésük, ami segíti a lényegkiemelést és az írott szöveg megértését. Fontos megismertetni a tanulókkal a digitális eszközök hasznos, a mindennapokat segítő szolgáltatásait, az internet használatának etikai szabályait. Fontos, hogy ismerjék az internet veszélyeit, szerezzenek jártasságot azok elhárításában.

A hallássérült tanulók erősen motiváltak a digitális eszközök használatában, ezért ezt a motivációt ajánlott kihasználni más tanórákon is.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák

A matematikai gondolkodás fejlesztését a hallássérülés következtében kialakult szűkebb szókincs és az alacsonyabb nyelvi szint jelentősen befolyásol(hat)ja. A gondolkodás kevésbé flexibilis, esetenként gondot okozhat az egyes témakörök, feladattípusok, műveletek közötti váltás. A matematikai fogalmak értelmezését segíthetik a mindennapi élethelyzetek (pl. vásárlás, mérés, térbeli tájékozódás) tanórai modellezése, valamint verbális megfogalmazása, illetve a matematikai szaknyelvi szókincs fejlesztése. Kiemelt jelentőségű a speciális szemléltetés és a segédeszközök használata. A matematikai kompetencia kialakulásához több időre, rendszeres gyakorlásra, ismétlésre van szükség.

A természettudományos és technikai kompetencia terén a hallássérült gyermek a környezetéről elsősorban látás útján szerez információkat. Fontos, hogy az egyes természeti folyamatok megértését szemléltetés, modellezés, tényleges cselekedtetés, kísérletezés útján segítsük (pl. terepasztalok, tanulmányi séta, iskolakert, kirándulás, feliratozott természetfilmek, digitális tananyagok, interaktív tábla használata).

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák

A személyes kompetenciák keretében fontos a szorgalom, kitartás, pontosság, önállóság, önfegyelem, stressztűrő képesség, felelősségtudat, a társas kompetenciák keretében pedig a kapcsolatteremtő és -fenntartó készség, udvariasság, kezdeményezőkézség, határozottság, empátia, tolerancia, segítőkészség fejlesztése. Fontos továbbá a társas normák, illemszabályok elsajátíttatása.

A tanulókat támogatni kell a társas kapcsolatok kialakításában és fenntartásában, ehhez elengedhetetlen a pozitív, reális énkép és az emberi kapcsolatokban való eligazodás képessége.

A hallássérült gyermeket támogatni kell sérülésének és ebből adódó esetleges hátrányainak elfogadásában, az esetenként kialakuló konfliktusok és stressz kezelésében. Az önismeret, a kapcsolatteremtés, kapcsolattartás képességének fejlesztése elősegíti a harmonikus közösségi beilleszkedést. A tanulók individuális beállítódása, gondolkodása miatt fontos a közösségi beilleszkedés szabályaira nevelés. Képességeiknek megfelelően aktívan vállaljanak feladatokat a közösségért, tegyenek másokért. Gondolják át tetteik következményeit, vállaljanak felelősséget azokért. Ismerjék az iskolai szabályokat, jogukat és kötelezettségeiket, a jogszabályok őket érintő fontosabb elemeit. Elengedhetetlen továbbá a tanulók érdekvédelmi ismereteinek alkalmazása, az őket megillető támogatási rendszer, valamint jogi lehetőségeik érvényesítésének ismerete.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái

A hallássérült tanulók esztétikai nevelése, ízlésük formálása nemcsak személyiségük színesebbé tételét szolgálja, hanem fontos eszköze a társadalmi beilleszkedésüknek, önkifejezésüknek is. A művészeti ágak közül elsősorban a vizuális kultúra, a manuális tevékenységek (festés, agyagozás, szövés, gyöngyfűzés, ékszerkészítés) lehetnek az önkifejezés eszközei, melyek a későbbi megfelelő pályaválasztást is befolyásolhatják.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák

Fontos az iskola pályaeorientációs tevékenysége, hogy a hallássérült tanulók és szüleik megismerjék a választható szakmák körét, a továbbtanulási lehetőségeket. Kiemelt figyelmet kell fordítani a sikerorientáltság, innovációs készség kialakítására.

Az iskolai fejlesztés pedagógiai szakaszai

A nyelvi kommunikáció biztonságos megalapozásával, folyamatos fejlesztésével lehetséges, hogy a kultúrtechnikák (olvasás, írás, nyelvi rendszer) mindinkább az ismeretszerzés eszközeivé váljanak.

Az alsó tagozatos szakasz végéig átfogó feladat a nyelvi rendszer kiépítése. Megvalósítása elsődlegesen a Magyar nyelv és irodalom tanulási terület fejlesztési feladata. Általános cél, hogy ez a szakasz megalapozza egy olyan direkt kommunikációs szint elérését, amely alkalmas valamennyi tanulási terület ismeretanyagának teljesebb körű elsajátítására (szókincs, nyelvalaki struktúrák stb. vonatkozásában). Alkalmazása, gyakorlása minden területen megvalósítandó fejlesztési feladat. A nyelvi kommunikáció építésének feladatai az általános iskolai

oktatás egész időtartama alatt döntően befolyásolják a tanulási területek tartalmainak feldolgozását. A felső tagozatos szakasz végére a nyelvi készségek olyan szintjére juttathatók el a hallássérült tanulók, ami alkalmassá teszi őket az egyre önállóbb ismeretszerzésre, a szövegalkotó műveletek végzésére, a korszerű műveltség iskolai tartalmának birtoklására. Ennek megfelelően valamennyi tanulási területen megjelenik az anyanyelvi készségek intenzív fejlődése (a szóbeli és írásbeli közlés gyarapodása, a beszéd- és szövegértés készségei, az aktív és passzív szókincs növekedése, a passzív szókincs aktivizálási folyamatának gyorsulása).

A fejlesztés kiemelt feladatai:

- a szociális kapcsolatrendszer, az érintkezési formák pontos értelmezése, nyelvi formáinak elsajátítása,
- az ismeretek bővítésével kapcsolatos fogalomrendszerek pontos kiépítése, a tudáselemek értő, értelmező összekapcsolása a kognitív funkciók (a felfogás, a feldolgozás, a lényegkiemelés, az összefüggések meglátása és alkalmazása) szintjeinek fejlesztésével,
- a vizuális percepció, az önkifejezés, a valóság képi feldolgozásának, megjelenítésének, értelmezésének folyamatos bekapcsolása a tanulás-tanítás folyamatába, a személyiség kibontakoztatása, gazdagítása céljából,
- a magyar nyelv szabályainak megfelelő beszéd komplex, folyamatos fejlesztése,
- a beszédhallás, a beszédérthetőség fejlesztése az oktatás valamennyi szakaszában,
- az információszerzés, az interperszonális kapcsolatok új technikai formáira való felkészítés (számítógép, internet stb.), az írásos kommunikáció, valamint az idegen nyelv ismerete, írásos formájának hangsúlyos megalapozása és fejlesztése,
- a tehetségre utaló személyiségjegyek feltárása és gondozása,
- a beszédértés és a mondanivaló kifejezésének fejlesztése,
- a szövegértő olvasás folyamatos fejlesztése,
- felzárkóztatás, differenciálás,
- tehetséggondozás,
- a mozgás és ritmus intenzív fejlesztése,
- a továbbtanulás, a szakmaszerzés ismereteinek, lehetőségének alapozása.

A hallássérült tanulók egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozásai

A feladat jellegéből adódóan az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció döntően individuális jellegű, ezért egyéni vagy kiscsoportos keretben valósul meg.

A hallás korlátozottsága és annak súlyos következményei döntő befolyással bírnak nemcsak a fogalmi gondolkodás fejlődésére, hanem a lelki élet, a személyiség fejlődésének egészére is. Ezt megelőzendő, alapvető pedagógiai fejlesztési cél a lehetőség szerinti legkorábbi időponttól kezdett szakszerű hallásnevelés (a meglévő hallásmaradvány aktivizálására alapozva), a technikai lehetőségek felhasználásával. Ehhez elengedhetetlen a vizuális és a hangzó nyelv elérhetővé tétele.

Az egyéni anyanyelvi nevelés az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs célú órakeretben kerül megvalósításra. Az iskolai fejlesztés alsó tagozatos szakaszában a hallássérült gyermek egyéni adottságaihoz, érdeklődéséhez igazodó központi témájú társalgások szolgálják a nyelv, a beszéd különböző területeinek fejlesztését. Középpontban az alapvető hangzó nyelvi készségek (a szájról olvasásra és a hallásmaradványra támaszkodó beszédértés, a gondolatok önálló kifejezése) erősítése áll. A társalgások keretében kerül sor a beszédérthetőség (tempó, ritmus, hangsúly, artikuláció) folyamatos fejlesztésére is. A felső tagozaton folytatódik a magyar nyelvi kompetencia kibontakoztatása a Magyar nyelv és irodalom tanulási területhez is igazodva.

A hallás-ritmus-mozgás nevelés összehangolt fejlesztő tartalma közvetlenül szolgálja a hallássérülés és következményeinek korrekcióját.

A hangzó nyelvi készségek fejlesztése a rehabilitációs órakereten kívül része valamennyi (nyelvi fejlesztést is megvalósító) tantárgynak.

Az egészségügyi célú rehabilitáció a hallássérült tanulók esetében elsősorban a folyamatos otológiai és audiológiai ellátásra irányul. Fokozottabban támaszkodnak a látásukra, ezért annak védelme a fülészeti ellátással azonos fontosságú.

Kiemelten fontos a mentálhigiénés gondozás, a pszichológiai ellátás az eredményes iskolai oktatás szempontjából is.

A pszichológiai rehabilitáció, rehabilitáció elsődleges célja, hogy megelőzze, illetve csökkentse azokat a kedvezőtlen folyamatokat, amelyeket a hallássérülés és az azzal összefüggő eltérő nyelvfejlődés a személyiség fejlődésében okozhat.

A pszichológiai rehabilitációval, rehabilitációval összefüggő főbb feladatok:

- a társuló problémák (pl. tanulási zavar, hiperaktivitás) korai felismerésének segítése, szakemberekhez irányítás, a megfelelő terápiához való hozzájutás támogatása,
- tehetséggondozás: a tehetség felismerésének és kibontakozásának segítése,

- a tanulók ön- és társismeretének fejlesztése,
- belső állapotok, érzelmek felismerésének, azonosításának, helyes kezelésének fejlesztése, az empátiás készség fejlesztése,
- a társas helyzetek értelmezésének segítése, a helyzetnek megfelelő kommunikáció, viselkedés kialakítása, többek között a segítségkérés, az önvédelem, önérvényesítés, konfliktuskezelés, alkalmazkodás készségeinek gyakorlása,
- a gyermek, fiatal támogatása a másság megélésében, a sérültség elfogadásának, elfogadtatásának segítése,
- a család támogatása a hallássérüléshez kapcsolódó krízishelyzetekben, a hallássérült gyermek nevelésében,
- a pályaeorientáció, a pályaválasztás segítése a hallássérült specifikumok figyelembevételével pályatanácsadás formájában,
- mindezekon túl szükség esetén pszichológiai ellátás – akut krízis, személyiségzavar, magatartászavar, beilleszkedési nehézségek, iskolai vagy családi konfliktusok, egyéb pszichés problémák (szorongás, pszichoszomatikus problémák stb.) előfordulása esetén.

Az egyéni anyanyelvi nevelés keretében történik:

- a nyelvi kommunikáció megindításának támogatása,
- a beszédfejlődés természetes vonulatának bejárása, az érthető, megközelítően természetes ritmusú beszéd kimunkálása,
- a még hiányzó beszédhangok kialakítása, automatizálása, illetve a meglévő hibás hangok korrekciója,
- a szupraszegmentális elemek megfelelő használatának tudatosítása, a helyes beszédprozódia állandó gyakorlása,
- a grammatikai, pragmatikai hiányosságok korrekciója,
- a szókincs folyamatos bővítése, a szavak, kifejezések értelmezése,
- fontos, hogy a halló társakkal végzett közös tevékenységek, közösen szerzett élmények során a hallássérült gyermekek felismerjék azokat a kapcsolódási pontokat, melyek segítségével egyenértékűnek tekinthetik magukat a halló tanulókkal.

Kiemelt feladat a tehetséggondozás, melynek keretében megvalósul az átlagnál jobb nyelvi képességekkel rendelkező tanulók anyanyelvi kompetenciáinak kiemelt fejlesztése a következő területeken:

- a szövegértési és szövegalkotási automatizmusok kialakítása az egyes szövegtípusok szerkezeti és jelentéstani jellemzőinek felfedeztetésével,
- a kommunikáció tudatos stratégiáinak felépítése különféle közlési helyzetekben és szövegtípusokban,
- az egyéni közlési stratégiák kialakítása és használata,
- a kommunikációs magatartásmódok és tevékenységek egyszerre kreatív és normatív használata,
- a nyelvi problémaészlelés képességének folyamatos fejlesztése,
- a nem verbális önkifejezés képességének fejlesztése, illetve a partner nem verbális jelzéseinek értelmezése,
- a kiemelkedő matematikai-logikai gondolkodással bíró tanulók matematikai kompetenciáinak fejlesztése és szövegértési kompetenciájának olyan szintre emelése, amely képessé teszi őket a matematikai szöveges feladatok megértésére,
- az anyanyelvi és a kiemelkedő egyéb kompetenciák mind magasabb szintű és szélesebb körű birtoklásának elősegítése minden tanulási területen, amely képessé teszi tehetséges tanulóinkat a verbális, hangzó és képi kommunikáció eszközeinek és kódjainak, a különböző információhordozók üzeneteinek megértésére és feldolgozására, ezzel az önálló tanulás képességének gyakorlására.

Állapot-megismerés, szakértői vélemény

A hallássérült tanulók iskolai ellátásának, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs fejlesztésének alapja a szakértői vélemény. A szakértői vélemény tartalmazza a vizsgálat célját, előzményeit, a diagnózist és a komplex szakértői vizsgálat eredményeit, megállapításait. A szakértői vélemény javaslatot tartalmaz azzal kapcsolatban, hogy a tanuló együttnevelés vagy különnevelés keretében folytassa-e tanulmányait, megjelölve a nevelési-oktatási intézményt. Kitér a szakemberszükségletre, a rehabilitációra vonatkozó időkeretre, a rehabilitáció által érintett területekre, valamint az egyéni kedvezményekre, mentesítésekre.

Az egyéni fejlesztési tervet megalapozó legfontosabb felmérések hallássérülés esetében a következők: hallásvizsgálat, nyelvi-kommunikációs képesség/készség, nonverbális kommunikáció, pszichomotoros fejlettség, egyéni állapotmegismerés, adaptív magatartás, szociális érettség, átfogó mentális képesség (intelligencia), viselkedési problémák, bizonyos esetekben: motoros készségek, szenzomotoros integráció, magatartás, személyiségi jellemzők.

Differenciálás

A hallássérült gyermekek csoportja rendkívül heterogénnek tekinthető sokféle, a tanulást alapvetően meghatározó szempontból. A tanulók közti különbséget és az arra való megfelelő reagálást a gyógypedagógiai munkában alapvető fontosságúnak kell tekinteni. A differenciálás irányulhat a tanulás tartalmára, amikor a különböző tanulók vagy tanulócsoportok különböző témákat dolgoznak fel, majd osztják meg egymással az ismereteket, vagy a tanulás módszereire és az alkalmazott eszközökre is. Ha a megfelelő diagnosztikus eljárásokkal fel tudjuk tárni, hogy kinél milyen kompetenciaterületen mutatkoznak elsősorban hiányosságok, akkor megszervezhető ezeknek a területeknek a differenciált fejlesztése. Az alkalmazott módszertani alapelvek egyik legfontosabbika a differenciálás. Hallássérült tanulók esetén ez a következő területeken valósulhat meg:

- a tananyag, feladat választásában,
- az alkalmazott nyelvi szintben,
- a tananyag feldolgozásának menetében,
- a feldolgozás módjában,
- a segítségnyújtás mértékében, minőségében,
- az értékelésben,
- az alkalmazott kommunikációs módokban,
- a tanulási tempóban.

1.7.3. Az ifjúságvédelmi feladatok ellátása

A gyermeket érő hatások miatt a gyermek- és ifjúságvédelem egyre fontosabb szerepet kap.

A *gyermekvédelmi felelős* képezi a kapcsolatot az iskola és a Gyermekjóléti Szolgálat – egyúttal a pedagógiai és a szociális megközelítés között. Erre a hídszerepre nagyon nagy szükség van, hiszen így válik lehetővé az, hogy az arra rászoruló gyermekek már az iskola védett közegén belül megkapják a szükséges személyes gondoskodást. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkáját.

Feladatai:

- A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak.
- Családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében.
- A veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot.
- Segíti a Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységét.

- A tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi.
- Tájékoztatót nyújt a tanulók részére szervezett szabadidős programokról.

Az iskolai gyermekvédelmi tevékenység három fő területe: a gyermek fejlődését veszélyeztető okok **megelőzése, feltárása, megszüntetése**.

A **megelőző gyermekvédelem** az iskolánk minden pedagógusának feladata. Ahol a természetes oltalom sérült, ott lép be a hagyományos értelemben vett aktív segítő, sőt akár **beavatkozó gyermekvédelem**, amely jórészt túlmutat az iskola felelősségi körén. Ezen a ponton az iskola közvetlen partnereként megjelenik a Gyermekjóléti Szolgálat. Az iskolai megelőző gyermekvédelemnek egy keresztény szellemiségű iskolában elsősorban a szerető, támogató légkör megteremtésén kell fáradoznia, elutasítva a lelki bántalmazás minden formáját mind a tanulók egymás közötti viszonyában, mind a tanár- diák kapcsolatban és nem utolsósorban a tanulók előtt mintaként szolgáló pedagógus-pedagógus kapcsolatban. E tevékenységben kiemelkedő szerepe van az iskolalelkésznek, az iskolavezetésnek, az ifjúságvédelmi felelősnek, az osztályfőnököknek és minden, az iskolában dolgozó pedagógusnak, technikai dolgozónak.

A gyermekvédelmi problémák **feltárásának** célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat. Iskolánk alapvető feladatai a gyermek- és ifjúságvédelem területén:

- Fel kell ismerni, és fel kell tárni a tanulók problémáit.
- Meg kell keresni a problémák okait.
- Segítséget kell nyújtani a problémák megoldásához.
- Jelezni kell a felmerült problémát a Gyermekjóléti Szolgálat szakembereinek.

A problémák feltárása és a veszélyeztető tényezők csökkentése, **megszüntetése** után súlyosabb esetben a tanulók utókövetése is indokolt.

1.7.3.1. Megelőzés, feltárás

Feladat	Célok	Tevékenységek	Felelősök
Megelőzés	<ul style="list-style-type: none"> - a gyermekekre ható káros hatások enyhítése - a pozitív hatások érvényesülésének segítése 	<p>A fejlődéshez szükséges feltételek biztosítása:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel - tájékoztatás a lehetséges szociális kedvezményekről - tanulók személyiségi jogainak tiszteletben tartása - a pedagógusok együttműködése a tanulókkal, a szülőkkel és a gyermekvédelmi felelőssel - egészségnevelés, - a gyerekek szocializációs esélyeinek javítása; - azonnali reakció az iskolában előforduló erőszakos megnyilvánulásokra. 	<ul style="list-style-type: none"> - gyermekvédelmi felelős - iskolavezetés - osztálytanítók - osztályfőnökök
Feltárás	<ul style="list-style-type: none"> - veszélyeztetett gyerekek kiszűrése. Figyelemmel kell kísérni a tanulási nehézséggel küzdő, magatartászavaros, túlzottan visszahúzódó, agresszív, szegény, rossz szociális háttérű nagycsaládos tanulókat. - a gyerekek problémáinak felismerése - segítségnyújtás 	<ul style="list-style-type: none"> - családlátogatások - a családi háttér, a körülmények feltérképezése, helyzetfelmérés - rávilágítás a helytelen nevelésre (következetlenség, túlzott szigor vagy engedékenység) - segítségnyújtás konkrét nevelési helyzetekben - védő, óvó intézkedések kezdeményezése, jelzés 	

1.7.3.2. Okok megszüntetése, „utánkövetés”

Feladat	Célok	Tevékenységek	Felelősök
Az okok megszüntetését célzó intézkedések	Gyermekjóléti Szolgálat segítségével a probléma gyökerének feltárása	<ul style="list-style-type: none"> - környezettanulmány készítése - a tanuló személyiségének feltárása - szóbeli, írásbeli tájékoztatás a hivatalok részére 	osztálytanítók osztályfőnökök gyermekvédelmi felelős
Az okok megszüntetése utáni tennivalók	a „visszaesés” esélyének csökkentése	<ul style="list-style-type: none"> - iskolai hiányzások figyelemmel kísérése - a gyerek tanulmányi eredményének figyelemmel kísérése 	

1.7.3.3. Az iskolai gyermekvédelem intézményrendszere

Külső segítő szervezetek:

- Családsegítő Szolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyámügyi Hivatal
- Rendőrség Ifjúságvédelmi Alosztálya
- Magyar Katolikus Karitás
- Iskolaorvos, védőnő
- Nemzeti Népegészségügyi Központ

1.7.4. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Célunk segíteni azon tanulóink beilleszkedését az iskolai környezetbe, akik szociális körülményeiket tekintve – akár átmenetileg is – hátrányos helyzetűek.

Elsődleges céljaink:

- A szociális háttér megismerése.
- A szociális hátrányok enyhítése.
- Szociális hátrányokból eredő zavarok leküzdése, helyes értékrend kialakítása.
- Kapcsolatfelvétel, együttműködés a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, Pedagógiai Szakszolgálattal, hitoktatókkal.
- Felvilágosító munka szervezése, információk biztosítása, melynek segítségével a hátrányok enyhíthetők.

Feladatok:

- Családlátogatások, szülőkkel való beszélgetés.
- Olyan szemléletet alakítsunk ki a gyermekekben, melynek segítségével el tudják fogadni a szociális hátránnyal küzdő társukat.
- Közvetítsünk pozitív értékeket a gyermekeknek személyes példaadással.
- A negatív nevelési szokásokat pozitív szokások kialakításával ellensúlyozzuk.
- Felhívjuk figyelmüket a drog, alkohol, dohányzás káros hatásaira.
- Segítjük tanulásukat.
- Ismereteik bővítése érdekében olyan tevékenységek biztosítása, melyek enyhítik szociális hátrányukat:
 - könyvtárlátogatás
 - múzeum-, színház- és mozilátogatás
 - kirándulás
 - iskolai és osztályrendezvényeken való részvétel
 - szakkörökön, sportkörökön, versenyeken való részvétel.
- Differenciált feladatok adása, egyéni bánásmód előtérbe helyezésével segítjük a korrekciót.
- Rendszeres felzárkóztatással biztosítjuk a hiányosságok pótlását.
- Önismeret-, önértékelés fejlesztésével önbizalmukat fejlesztjük.

Az intézmény preferálja azokat a nem formális tanulási alkalmakat – táborok, osztálykirándulások, kreativitást, ügyességet, kieszettikus képességeket fejlesztő foglalkozások -, amelyek elősegítik, hogy minden tanulónak lehetősége legyen saját, egyedülálló – nem csak kognitív – képességeit megmutatni és azok mentén sikereket elérni.

1.8. Az intézményi döntési folyamatban való tanulói részvétel rendje

Az iskola életével kapcsolatos legfontosabb döntések a nevelőtestület hatáskörébe tartoznak. A jogszabályok szerint bizonyos döntések a fenntartó, mások az intézmény vezetőjének hatáskörébe tartoznak. A tanulók döntési joga a diákönkormányzati munkában történő részvételre, annak szervezésére, szervezeti rendjének kialakítására korlátozódik a jogszabályok által meghatározott módon. A köznevelési törvényben és végrehajtási rendeletében meghatározottak szerint biztosítjuk annak lehetőségét, hogy a tanulók – a diákönkormányzat szervezeti keretei között – kifejthessék véleményüket. Ennek érdekében az osztályfőnökök és a diákönkormányzat patronáló tanára közreműködésével minden osztályban az életkornak megfelelő szinten biztosítjuk az egyes tanulók és az osztályközösségek számára a véleménynyilvánítás lehetőségét.

A diákönkormányzat megalakítása nem kötelező, tagsági viszonya önkéntes, célirányos tevékenységéhez viszont szervezettségre van szüksége.

A tanulói közösségek az életüket érintő bármely kérdésben a Szent György Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskolában a demokratikus úton megválasztott diákönkormányzaton (DÖK) keresztül érvényesíthetik jogaikat.

Sérelem esetén az iskola tanulója az osztályfőnöktől, az ügyeletes nevelőtől, a diákönkormányzat segítő tanárától, illetve az iskola vezetőjétől, lelki intézményvezetőjétől kérhet jogorvoslatot.

A tanulóközösség megbízása alapján a jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja a javaslattételi és véleményezési jogokat.

Az iskolai hagyományok szellemében a diákönkormányzat feladatai közé tartozik:

- az iskolai rendezvények szervezésének segítése,
- a Diáknap kijelölése, programjainak megszervezése és lebonyolítása,
- javaslatok előterjesztése a Szent György Napok programjaira vonatkozóan.

1.9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

1.9.1. A diákokkal való kapcsolattartás:

A diákokkal való kapcsolattartás elsődlegesen a tanítási órákon, az órák közti szünetekben, a tanítás előtt és után valósul meg. A diákok bármely tanárukat megkereshetik javaslataikkal és egyéni problémáikkal. Információkat kérhetnek tőlük

és az iskola vezetőitől. A diákok személyét érintő gondokkal elsősorban az osztályfőnök és a szaktanárok foglalkoznak.

A diákönkormányzat segítségével érvényesíthetik jogaikat.

A diákokat érintő információk személyes információcsere, hirdetések, az iskola honlapja és Facebook oldala révén jutnak el hozzájuk.

1.9.2. A szülőkkel való kapcsolattartás:

Az iskola egyik főbb partnere a szülő. Az iskola célja, hogy a szülőkkel együttműködve egységes nevelési szemléletet alakítson ki a nevelés hatékonyságának növelésére.

Mivel a családból hozott nevelés meghatározó a kisgyermek személyiségfejlődése szempontjából, erősíteni kívánjuk az otthon kialakított pozitív értékrendet, és arra törekszünk, hogy a szülők is elfogadják az iskola által megfogalmazott nevelési elveket és követelményeket.

A szülőknek és a pedagógusoknak egyaránt célja a kölcsönös kapcsolattartás a gyermek fejlődése érdekében. Az együttműködésnek kölcsönös bizalomra, megértésre kell épülnie, hogy a tanulók a családban és az iskolában egyaránt jól érezzék magukat, a követelményeket teljesíteni tudják, hogy a nevelő-oktató munka minél eredményesebb legyen. Ehhez a nevelőnek meg kell ismernie a gyermek otthoni, családi körülményeit, mert csak annak ismeretében javíthatja az otthonról hozott helytelen beidegződéseket, pótolhatja az esetleges nevelési hiányosságokat, melyeknek többféle oka is lehet (szociálisan hátrányos helyzet, szülői hanyagság, túl elfoglalt szülők, stb.).

A közös célok elérése érdekében a szülőknek is meg kell ismerniük az iskola életét, a gyermeküket tanító nevelőket, az iskola Házirendjét, Pedagógiai Programját, az iskola által nyújtott lehetőségeket, az iskola értékrendszerét, a tanulókkal szemben támasztott követelményeket.

A kapcsolattartás formái:

- **Szülői értekezlet** (az osztály közösségi magatartásával kapcsolatos nevelési témák megvitatása; az osztály neveltségi szintjének megbeszélése; a tanév folyamán szervezett programok, tervek; pályaválasztás, stb.)
- **Réteg szülői értekezlet** (például: a 7-8. évfolyamosoknak a pályaválasztással kapcsolatban, az 1. évfolyamosok szüleinek előzetes tájékoztató, táborozók szüleinek tartott tájékoztató, a SZMK vezetőinek tartott tájékoztató).
- **Fogadóóra** (a tanulók egyéni tanulási, magatartási problémáinak megbeszélése, segítségnyújtás a szülőknek az otthoni neveléshez és tanulást segítő tevékenységekhez).
- **A nyílt nap** konkrét lehetőséget nyújt arra, hogy a szülők az iskolában folyó mindennapi életbe, a tanítási órákon folyó munkába betekintést nyerjenek, és megnyerjük őket az iskolai nevelőmunka tényleges támogatására.
- **A családlátogatás** lehetőséget nyújt a pedagógusnak arra, hogy felmérje a család szociális hátterét, lakásuk egészségügyi helyzetét, a gyermek helyét a lakásban, szüleihez, testvéreihez való viszonyát, helyét a családi munkamegosztásban, otthoni tanulási szokásait, kedvenc játékait, foglalatosságait.

Ugyanakkor jó alkalom a szülőkkel való kötetlen beszélgetésre, amely során feltárhatjuk a szülők nevelési módszereit, ismereteket szerezhetünk a gyermek korábban szerzett élményeiről, betegségeiről, esetleges fejlődési rendellenességeiről, stb.

- Az iskola honlapja, Facebook oldalak
- Segítséget nyújtunk a szülőknek a nevelési lelki problémák keresztény elvek alapján történő megoldásában.
- Tisztelettel és szeretettel fogadjuk a szülők kritikai észrevételeit, és elfogulatlanul megvizsgáljuk igazságtartalmukat, törekszünk az esetleges hibák kijavítására.
- A szülőket meghívjuk az **iskolai és osztályrendezvényekre** (tanévnnyitó, tanévzáró, állami és egyházi ünnepélyek, rendezvények, alapítványi bálók, szabadidős programok: színházlátogatás, kiállítások, kirándulások, táborozás, stb.), ezzel is bővítve az együttműködés és a közös munka lehetőségeit.

A szülőkkel való napi kapcsolattartás lehetőségét biztosítják az **üzenetek** is.

Képviselési fórumok:

Szülői Munkaközösség választmánya

A szülői értekezletek, a fogadóórák, és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

Az iskola kérése, elvárásai a szülőktől:

- Az iskola Pedagógiai Programjában megfogalmazott célok, alapelvek megvalósításának segítése.
- Az iskola Pedagógiai Programjában és a Házirendben foglaltak összehangolása a családi neveléssel.
- Együttműködés, partneri kapcsolat, kapcsolattartás, a szülői értekezletek, fogadóórák látogatása, az ellenőrző bejegyzéseinek aláírása.
- A gyermekek iskolai munkájának, magatartásának figyelemmel kísérése, ellenőrzése.
- Segítségnyújtás az iskolai rendezvények lebonyolításához (farsang, kirándulás, klubdélután, színház-, mozi látogatás, stb.).
- Bekapcsolódás a gyermekvédelmi munkába.

1.9.3. Kapcsolattartás az iskola partnereivel

Partnereink:

- Fenntartónk, a Nyíregyházi Egyházmegye
- A kisvárdai Görögkatolikus Egyházközséggel valamint a városkörnyéki görögkatolikus egyházközségekkel kölcsönös kapcsolattartásra törekszünk. Mivel tanulóink között más felekezetűek is vannak, kapcsolatot tartunk a területileg illetékes Római katolikus Egyházközség és a Református Egyházközség vezetőivel és iskolánkban tanító hitoktatóival is. A tanulóikkal rendezett találkozások az ökumené szellemét erősítik. De versenyeken is rendszeresen összemérik diákjaink képességeiket, tudásukat.

- A Katolikus Pedagógiai Szervezési és Továbbképzési Intézet
- Kisvárdai Városi Önkormányzata
- POK
- Városunk önkormányzati iskoláival alkalmi kapcsolatokat ápolunk: sport- és szellemi vetélkedőkön való találkozás, más iskolák által meghirdetett versenyeken való részvétel, ezen iskolák meghívása a „Szent György Napok” versenyekre.
- Gyermekjóléti Szolgálat,
- Pedagógiai Szakszolgálatok Kisvárdai
- Szülői Munkaközösség
- Az Iskola Alapítványa segíti az iskola kulturális és sportrendezvényeit, támogatja a tehetséges és szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat, segíti intézményünk infrastrukturális fejlesztését.
- A helyi sajtó, rádió képviselői
- Várszínház és Művészetek háza
- Várday István Városi Könyvtár
- Rétközi Múzeum

1.10. A tanulmányok alatti vizsga szabályzata

A vizsgák szervezésére a 20/2012. EMMI rendelet 64. § - 78. §-a az iránymutató.

1.10.1 A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozóvizsgákra,
- különbözeti vizsgákra,
- javítóvizsgákra

vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozóvizsgára jelentkezik,
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít,
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít.

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe, és ennek feltételeként az intézmény intézményvezetője **különbözeti vizsga** letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha

- felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól, (egyéni munkarend)
- a tanulónak - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a

tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető.

- A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a harminc tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamisméltéssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha

- a tanév végén - legfeljebb kettő tantárgyból - elégtelen osztályzatot kapott.

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

Különbözeti vizsgát azokból a tantárgyakból kell tennie a tanulónak, amelyeket korábban nem tanult. A különbözeti vizsgát le kell tenni az adott félév értékelése előtt. A tanuló megkezdheti tanulmányait a különbözeti vizsga előtt is, amennyiben tanév közben kíván belépni az iskolába. A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

1.10.2. Vizsgaforma, vizsgarészek:

- Írásbeli vizsga: Az írásbeli vizsgán csak a vizsgát szervező iskola bélyegzőjével ellátott lapon, feladatlapokon, tétellapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tollal kell elkészíteni.
Az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot, mely pontozásos rendszerben történik.
- Szóbeli vizsga
- Gyakorlati vizsga

1.10.3. Vizsgaidőszakok:

- Javítóvizsga: augusztus 15. – augusztus 31. között
- Osztályozó vizsga: a tanév helyi rendjében meghatározott két időszakban; a félév és az adott tanév lezárása előtt.

1.10.4. Jelentkezés a vizsgákra:

- A jelentkezés módja: írásbeli kérelem
- Az érintett két héttel a kitűzött vizsgaidőpont előtt megkapja a tájékoztatást a kitűzött vizsgaidőpontokról és vizsgatárgyakról és a vizsga helyéről.

1.10.5. A vizsgák helye, ideje:

A vizsgák az iskola épületében az intézményvezető által kijelölt vizsgatermekben és időpontokban zajlanak.

A vizsgát háromtagú vizsgabizottság előtt kell letenni, a vizsgabizottság az iskola pedagógusaiból áll. A vizsgabizottság minden tagjának ott kell lennie az írásbeli és a szóbeli vizsgán is. Közreműködésüket a vizsga lapján aláírásukkal is igazolniuk kell.

1.10.6. Az egyes vizsgatantárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában és helyi tanterveiben található követelményrendszerével.

A vizsgatárgy akár egy vagy több vizsgarészt tartalmaz, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 0–30% – elégtelen
- 31–50% – elégséges
- 51–75% – közepes
- 76–90% – jó
- 91–100% – jeles

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Tantárgy	Vizsgaforma
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli és szóbeli
Matematika	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Angol nyelv	írásbeli és szóbeli
Történelem	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Allampolgári ismeretek	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Hon-és népismeret	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Dráma és színház	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Biológia	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Földrajz	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Fizika	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Kémia	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Digitális kultúra	írásbeli, gyakorlati
Technika és tervezés	írásbeli, gyakorlati
Környezetismeret, Természettudomány	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli
Testnevelés, Néptánc	gyakorlati
Ének-zene	írásbeli, gyakorlati
Vizuális kultúra	gyakorlati
Hittan	írásbeli, ha az írásbeli elégtelen, akkor szóbeli

Az egyes vizsgatantárgyak követelményei

Matematika 1. évfolyam

1. évfolyam félév végi követelményei:

- Számfogalma biztos a 10-es számkörben. Képes a 10-es számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, összehasonlításra, azonosításra, közös tulajdonság felismerésére.
- A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja.
- Képes néhány elem sorba rendezésére próbálgatással.
- A számokat 10-ig tudja írni, olvasni, helyét a számegyenesen megtalálja.
- Meghatározza az egyes számszomszédokat.
- Képes a számok nagyság szerinti összehasonlítására.
- Biztos a matematikai jelek: +, -, =, <, > ismerete, használata.
- Tevékenységgel tud összeadni és kivonni.
- Egyszerű szöveges feladatot tanítói irányítással értelmez és megold.
- Meg tudja különböztetni a páros és páratlan számokat.
- Képes növekvő és csökkenő számsorozatok folytatására.

1. évfolyam év végi követelményei:

- Számfogalma biztos a 20-as számkörben. Képes a 20-as számkörben halmazokat összehasonlítani az elemek száma szerint, állítások igazságtartalmának eldöntésére, állítások megfogalmazására, összehasonlításra, azonosításra, megkülönböztetés megállapítására, közös tulajdonság felismerésére, megnevezésére.
- A több, kevesebb, ugyanannyi fogalmát helyesen használja.
- Képes néhány elem sorba rendezésére próbálgatással.
- A számokat 20-ig tudja írni, olvasni, helyét a számegyenesen megtalálja.
- Megnevezi az egyes számszomszédokat.
- Képes a számok nagyság szerinti összehasonlítására.
- Biztos a matematikai jelek: +, -, =, <, > ismerete, használata.
- Tevékenységgel tud összeadni és kivonni, pótolni és bontani.
- Egyszerű szöveges feladatot tanítói irányítással értelmez és megold.
- Meg tudja különböztetni a páros és páratlan számokat.
- Képes növekvő és csökkenő számsorozatok folytatására.
- Felismerni az egyenes és a görbe vonalakat, a síkbeli alakzatok közül a háromszöget, a négyszöget és a kört.
- Térben és síkban biztosan tájékozódik, ismeri az irányokat.

Matematika 2. évfolyam

I.félév

- Műveletek 100-as számkörben (összeadás, kivonás, pótlás, bontás)
- Szöveges feladatok értelmezése, megoldása
- Sorozatok folytatása, szabályának felismerése
- Mérések: hosszúság, űrtartalom, tömeg

II. félév

- Szorzó- és bennfoglaló tábla ismerete
- Maradékos osztás ismerete
- Szám és szöveges feladatok megoldása szorzó és bennfoglalások felhasználásával.
- Testek, síkidomok, vonalak ismerete
- Mérések: idő

Matematika 3. osztály

I. félév követelményei

- Számok írása, olvasása 1000-es számkörben.
- Helyi érték, alaki érték, valódi érték.
- Számképzések, kerekítések, számszomszédok.
- Szóbeli összeadás, kivonás.
- Írásbeli összeadás, kivonás.
- A hosszúság mérése.
- Az űrtartalom mérése
- Szöveges feladatok megoldása.

II. félév követelményei

- Szóbeli szorzás, osztás az 1000-es számkörben
- Írásbeli szorzás az 1000-es számkörben
- Műveleti sorrend ismerete, alkalmazása
- A testek és a síkidomok: kocka, téglatest, négyzet, téglalap
- Kerületszámítás
- Törtek
- Negatív számok
- Tömegmérés, időmérés
- Római számok 30-ig.

Matematika 4. osztály

Félév:

- Elemek halmazba rendezése.
- Számok írása, olvasása (10000-es számkör)
- Számok írása, olvasása (10 000-es számkör). Helyi érték, alaki érték, valódi érték fogalma 10 000-es számkörben.
- Törtek a mindennapi életben.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es számkörben.
- Fejben számolás száz-as számkörben.
- Négyjegyű számok összeadása, kivonása
- A szabvány mértékegységek ismerete. Egyszerű átváltások.
- Adott szabályú sorozat folytatása.
- Síkidomok létrehozása, felismerése.
- Egyszerű szöveges feladatok megoldása.

Év vége:

- Elemek halmazba rendezése.
- Törtek a mindennapi életben: 2, 3, 4, 10, 100 nevezőjű törtek megnevezése, előállítás.
- Természetes számok nagyság szerinti összehasonlítása 10 000-es számkörben.
- Becslés és a kerekítés alkalmazása.
- Fejben számolás száz-as számkörben.
- A szorzótábla biztos ismerete 100-as számkörben.
- Négyjegyű számok összeadása, kivonása, szorzás és osztás egyjegyű, számmal írásban.
- Egyszerű szöveges feladat megoldása.

- Növekvő és csökkenő számsorozatok felismerése, készítése.
- A szabvány mértékegységek ismerete. Egyszerű átváltások.
- Háromszög, négyzet, téglalap, sokszög létrehozása, felismerésük, jellemzőik.
- Kör fogalmának tapasztalati ismerete. Kocka, téglatest felismerése.
- Négyzet, téglalap kerülete.
- Táblázat adatainak értelmezése.

Matematika 5. osztály

Félévi vizsga

- A természetes számok alakja a tízes számrendszerben, helyiértékes írásmódja
- A természetes számok helyesírása, római számok
- A természetes számok halmazba rendezése
- Kerekítés
- A természetes számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása, műveletek sorrendje
- Testek geometriai jellemzői, téglatest és kocka tulajdonságai, testhálója
- Szög fogalma, fajtái
- A sík alakzatai, téglalap és négyzet tulajdonságai
- Az egész számok helye a számegyenesen
- A számok abszolút értéke
- Egész számok összeadása, kivonása, szorzása, osztása
- Nyitott mondatok
- Helymeghatározás a derékszögű koordináta-rendszerben
- Mértékegységek, mértékváltás

Év végi vizsga

- Mértékegységek, mértékváltás
- Négyzet, téglalap kerülete, területe
- Szögek mérése, szögfajták meghatározása
- Törtszám fogalma, írása
- 1-nél kisebb, 1-gyel egyenlő, 1-nél nagyobb törtek
- Törtek egyszerűsítése, bővítése
- Törtek összeadása, kivonása
- Törtek szorzása, osztása természetes számmal
- Műveletek sorrendje
- Téglatest, kocka felszínének, térfogatának meghatározása
- Tizedes törtek írása, olvasása
- Tizedes törtek ábrázolása számegyenesen
- Tizedes törtek egyszerűsítése, bővítése, összehasonlítása
- Tizedes törtek kerekítése
- Tizedes törtek összeadása, kivonása
- Tizedes törtek szorzása természetes számmal, osztása pozitív egész számmal
- Törtszámok tizedes tört alakja
- Átlagszámítás

Matematika 6. osztály

Félévi vizsga

- Elemek sorba rendezése
- Egész számok összeadása, kivonása
- Szorzás, osztás egész számokkal
- Műveletek sorrendje
- Szöveges feladatok
- A kör és a gömb
- Párhuzamos és merőleges egyenesek
- Alakzatok rajzolása szerkesztőeszközökkel
- Tengelyes tükrözés tulajdonságai, alakzatok pontjainak tükrözése
- Szimmetrikus alakzatok
- Szögfelező szerkesztése
- Oszthatósági szabályok (2,3, 5,9, 10)
- Közös osztó, legnagyobb közös osztó
- Közös többszörös, legkisebb közös többszörös
- Háromszögek fajtái, belső szögei
- Háromszögek szerkesztése, kerülete, területe

Év végi vizsga

- Törtek különböző alakjai, tizedes tört alak
- Törttel, tizedes törttel való szorzás
- Számok reciproka
- Osztás törttel, tizedes törttel
- Négyszögek fajtái, tengelyesen szimmetrikus négyszögek
- Négyszögek területe
- Testek felszíne, térfogata
- Nyitott mondatok, egyenletek, egyenlőtlenségek
- Szöveges feladatok megoldása nyitott mondattal
- Egyenes arányosság
- Százalékszámítás
- Statisztikai alapfogalmak, grafikonok

Matematika 7. osztály

Félévi vizsga

- Számhalmazok
- Műveletek racionális számokkal
- Hatványozás
- Normálalak
- Osztó, többszörös, oszthatósági szabályok
- Prímtényezőkre bontás, legnagyobb közös osztó, legkisebb közös többszörös
- Arány, arányos osztás
- Százalékszámítás
- Statisztikai számítások

- Egyenes arányosság
- Lineáris függvény
- Fordított arányosság
- Eltolás tulajdonságai, szerkesztése
- Tengelyes tükrözés tulajdonságai, szerkesztése
- Tengelyesen szimmetrikus alakzatok
- Középpontos tükrözés tulajdonságai, szerkesztése
- Középpontosan szimmetrikus alakzatok
- Elforgatás tulajdonságai, szerkesztése
- Forgásszimmetrikus alakzatok

Év végi vizsga

- Algebrai kifejezések helyettesítési értékeinek meghatározása
- Egynemű, különemű algebrai kifejezések
- Egytagú algebrai kifejezés szorzása, osztása egytagúval
- Többtagú algebrai kifejezés szorzása egytagúval
- Kiemelés
- Egyenletek, egyenlőtlenségek
- Szöveges feladatok megoldása egyenlettel
- Egyenletek grafikus megoldása
- Síkidomok, sokszögek
- Háromszögek, négyszögek fajtái, szerkesztése, kerülete, területe
- Sokszögek területe, szabályos sokszögek
- A kör kerülete, területe
- Hasáb, henger felszíne, térfogata

Matematika 8. osztály

Félévi vizsga

- Halmazok
- Természetes számok, műveletek természetes számokkal
- Hatványozás
- Normálalak
- Osztó, többszörös
- Egész számok, műveletek egész számokkal
- Racionális és irracionális számok, műveletek racionális számokkal
- Számok négyzetgyöke
- Arány, arányosság
- Százalékszámítás
- Valószínűségi kísérletek, számítások
- Statisztikai számítások
- Síkidomok, sokszögek, háromszögek
- Háromszögek nevezetes vonalai, pontjai
- Pitagorasz tétele
- Négyszögek, sokszögek, kör kerülete, területe

- Testek, hasáb, henger

Év végi vizsga

- Algebrai kifejezések
- Egyenletek, egyenlőtlenségek
- Szöveges feladatok megoldása egyenlettel, egyenlőtlenséggel (Helyiértékes írásmóddal kapcsolatos, geometriai számítások, fizikai számítások, keveréses feladatok, együttes munkavégzéssel kapcsolatos feladatok)
- Tengelyes tükrözés, középpontos tükrözés
- Eltolás
- Elforgatás
- Hasonlóság, háromszögek hasonlósága
- Középpontos hasonlóság
- Hozzárendelés, függvény
- Egyenes arányosság, lineáris függvény
- Sorozatok
- Nemlineáris függvények
- Egyenletek, egyenlőtlenségek grafikus megoldása

Magyar nyelv és irodalom

1. osztály

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása és megértése

A hangok tiszta ejtése, helyes artikuláció. Hangok időtartamának helyes érzékeltetése. Tudjon udvariasan köszönni, bemutatkozni. Legyen képes képről mondatot mondani!

Olvasás

Félévi: Az addig tanult betűk felismerése és összeolvasása a kis és nagy nyomtatott betűk körében. Tudjon szavakat, szótagolva olvasni.

Év végi: Legyen képes szótagoló, pontos olvasásra! Legyen képes előzetesen megtárgyalt 3-4 mondatos szöveget hangosan olvasni. Tudja a hangosan vagy némán elolvasott 3-4 mondatos szöveget kevés segítséggel értelmezni! Az olvasási hibáit kevés segítséggel javítsa!

Írás

Félévi: Tájékozódjon biztosan a vonalrendszerben. Tudja az addig tanult kis betűket felismerhetően, szabályosan, illetve a szabályoshoz közelítően alakítani és kapcsolni.

Év végi : Ismerje az ábécé írott kisbetűit. Írása legyen rendezett, pontos. Alkalmazza a helyesírási szabályokat tanítói segítséggel. Jelölje helyesen a j hangot.

Memoriter :Tudjon 1-2 találós kérdést, közmondást. Tudjon 1-2 verset.

2. osztály

Magyar irodalom

Félévi vizsga:

- **szavak**, szó szerkezetek, rövid mondatok néma és hangos olvasása legalább a szavak egyben tartásával
- szavak, szó szerkezetek, rövid mondatok értelmezése
- olvasmányok tartalmának elmondása tanítói kérdésekre válaszolva

Év végi vizsga:

- 8-10 soros, a tanulónak ismert témájú szöveg önálló megismerése, a szöveg megértésének igazolása a szöveghez kapcsolódó, egyszerű feladatok szóbeli és írásbeli megoldásával
- életkorának megfelelő szöveg felkészülés utáni felolvasása
- olvasmány tartalmának elmondása

Memoriter

Tudjon 2-3 találós kérdést, közmondást vagy gyermekjátékot.

Tudjon 2-3 verset

Magyar nyelv és írás:

Félévi vizsga:

- Hangok csoportosítása
- Írott kisbetűk alakítása, kapcsolása
- A tanult írott nagybetűk alakítása, kapcsolása
- A begyakorolt szókészlet körében a helyesírási szabályok alkalmazása
- Az ábécé és a betűrend

Év végi vizsga:

- Szavak szótagolása, elválasztása
- Írott kis és nagybetűk alakítása és kapcsolása
- Szavak csoportosítása és válogatása jelentésük alapján
- A begyakorolt szókészlet körében a helyesírási szabályok alkalmazása
- A mondatok nagybetűvel való kezdésére, szavakra tagolása, mondat végi írásjelek
- Mondatfajták felismerése

3. évfolyam

Magyar nyelv és irodalom

Beszédképesség, szóbeli szövegek alkotása és megértése

- A tanuló értelmesen és érthetően fejezze ki a gondolatait.
- Legyen képes beszámolni olvasmányélményeiről.
- Beszédstílusát igazítsa beszélgető partneréhez.

Olvasás

Félévi:

- Érthetően olvasson fel ismert szöveget, hibáit javítsa.
- Tudjon 4-5 mondatból álló szöveget néma olvasás útján értelmezni, egyszerű feladatokat megoldani.

Év végi:

- Ismert tartalmú szöveget folyamatosan olvasson fel.
- Életkorának megfelelő témájú szöveget néma olvasás útján tudjon megérteni, képes legyen szövegértési feladatok megoldására.

Memoriter

- Szabadon választott versek, közmondások.
- 2-3 Szabadon választott meserészlet, szövegrészlet

Írás

Félévi:

- Írása legyen rendezett, tiszta, jól olvasható, egyéni tempójú.
- Írásmunkáit tanítói segítséggel tudja ellenőrizni és javítani!

Év végi: Írása legyen lendületes, az írás külalakja legyen tetszetős és olvasható!

Nyelvtan – helyesírás

Félévi:

- Kijelentő és kérdő mondatok.
- Egyszerűbb feladatok megoldása.
- Kevés hibával másolni!
- Közös név, és saját név ismerete, azok todalékai.
- Rokon-és ellentétes jelentésű szavak.
- Névelő névutó.

Év végi:

- Tollbamondás kevés hibával.
- Tudja tagolni a szöveget.
- Mondatkezdő nagybetű, mondatvégi írásjel.
- A tanult mondatfajták, és írásjeleik.
- A dolgok mennyiségét jelentő szavak.
- A cselekvés, történést jelentő szavak.

4. évfolyam**Irodalom****Olvasás, szövegértés:**

A tanuló részt vesz a kortársakkal és a felnőttekkel való kommunikációban, az adott élethelyzetnek megfelelően alkalmazza a megismert kommunikációs szabályokat.

A tanult verseket, rövidebb szövegeket szövegűen, érthetően tolmácsolja.

Memoriterek: Radnóti Miklós: Éjszaka; Petőfi Sándor: Nemzeti dal; József Attila: Mama

Félévi:

Felkészülés után tagolt szöveget érthetően olvas hangosan.

Képességeinek megfelelő szöveget hangos vagy néma olvasás útján megért.

A szöveg megértését igazoló egyszerű feladatokat végez.

Önállóan vagy segítséggel a szöveg terjedelmétől függően összefoglalja a történetet.

Év végi:

Képes tartósan olvasni, figyelmét a tartalomra irányítja.

Megismerkedik hosszabb epikus művekkel, tanítói segítséggel képes a történetek szereplőinek cselekedeteiről kérdéseket megfogalmazni, véleményt, ítéletet alkotni, következtetéseket levonni.

Magyar nyelv**Nyelvtan, helyesírás és szövegalkotás:****Félévi:**

Biztosan ismeri a kis- és nagybetűs ábécét, azonos és különböző betűkkel kezdődő szavakat betűrendbe sorol.

Biztosan szótagol, alkalmazza az elválasztás szabályait.

Kérdésre adott válaszában helyesen todalékolja a szavakat.

A kiejtéstől eltérő szavakat megfigyelés, szóelemzés alkalmazásával megfelelően leírja.

Gondolatait egyéni képességeinek megfelelően néhány mondatban írásban is megfogalmazza.

Megkülönbözteti a múltban, jelenben és jövőben zajló cselekvéseket, történéseket.

Év végi:

Felismeri és önállóan vagy segítséggel helyesen leírja:

- az élőlények, tárgyak, gondolati dolgok nevét kifejező szavakat
- a tulajdonságot kifejező szavakat és azok fokozott alakjait
- a mennyiséget kifejező szavakat és azok fokozott alakjait.

Magyar nyelv			
5. osztály			
	Témakör	Tananyag	Követelmény
Félévi	Kommunikáció alapjai	<ul style="list-style-type: none"> • A jelek világa • A kommunikáció fogalma, tényezői • A kommunikáció nem nyelvi jelei • A kommunikációs kapcsolat 	<ul style="list-style-type: none"> • A jelek felismerése, elkülönítése, csoportosítása. • A kommunikáció tényezőinek megismerése. • A kommunikációs kapcsolat illemszabályainak tudatosítása.
	Helyesírás-nyelvhelyesség játékosan	<ul style="list-style-type: none"> • Hang és betű, az ábécé • Betűrend, elválasztás • Helyesírásunk alapelvei: a kiejtés elve, a szóelemzés elve, a hagyomány elve, az egyszerűsítés elve 	<ul style="list-style-type: none"> • A megismert helyesírási esetek felismerése írott szövegekben és tudatos alkalmazása a szövegalkotásban.
	Állandósult szókapcsolatok	<ul style="list-style-type: none"> • Szólások • Szóláshasonlatok • Közmondások • Szállóigék • Köznyelvi metaforák 	<ul style="list-style-type: none"> • Tudja a szóláshoz, közmondáshoz a jelentést kiválasztani, társítani.
Év végi	Nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	<ul style="list-style-type: none"> • Hangképzés, fonéma • Magánhangzók csoportosítása • Magánhangzótörvények • Mássalhangzók csoportosítása • Mássalhangzótörvények 	<ul style="list-style-type: none"> • Tudja csoportosítani a szavakat hangrendjük alapján. • Ismerje fel a hangtörvényeket az egyszerűbb esetekben.
	Hangalak és jelentés	<ul style="list-style-type: none"> • Egyjelentésű szavak • Többjelentésű szavak • Azonos alakú szavak • Rokon értelmű szavak • Ellentétes jelentésű és hasonló alakú szavak • Hangutánzó, hangulatfestő szavak 	<ul style="list-style-type: none"> • A szavak felismerése, jelentése.
	Szövegértés és	<ul style="list-style-type: none"> • Felelet, szóbeli beszámoló, 	<ul style="list-style-type: none"> • Helyesírási és

	szövegalkotás a gyakorlatban.	vázlat. <ul style="list-style-type: none"> • A leírás • Az elbeszélés • A párbeszéd • A levél • A plakát, meghívó • A jellemzés 	szövegtípusnak megfelelő alapvető szövegszerkesztési szabályoknak az ismerete.
--	--------------------------------------	---	--

Magyar nyelv

6. évfolyam

	Témakör	Tananyag	Követelmény
I. félév	A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	A szavak szerkezete: szó, szótő, toldalékok: képző, jel, rag A főnév, a melléknév és a számnév toldalékolhatósága	Tudja megnevezni a szóelemeket
	Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	A jellemzés műfaji sajátosságai	Legyen képes egy választott személy jellemzésére, külső, belső tulajdonságainak, szokásainak logikusan szerkesztett bemutatására
	Szófajok a nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	A főnevek kategóriái, a tulajdonnevek néhány tipikus fajtája, szerkezete; A melléknév és a számnév kategóriái A főnév (köznév és a tulajdonnév), a melléknév és a számnév értelemtükröző helyesírási szabályai	Ismerje fel a főnevek, melléknév, számnév kategóriáit, a tulajdonnevek néhány tipikus fajtáját Tudja alkalmazni az alapvető helyesírási szabályokat
II. félév	A nyelvi szintek: beszédhang, fonéma, szóelemek, szavak, szóösszetételek	A névmások, az ige, a határozószó és az igenevek toldalékolhatósága	Ismerje az igenevek képzőit
	Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Az elbeszélés műfaji sajátosságai	Tudja élményét néhány mondatban megfogalmazni
	Szófajok a	A névmások, az ige, a	Ismerje fel a névmások,

	nagyobb nyelvi egységekben: a mondatokban és a szövegben. A szófajokhoz kapcsolódó helyesírási, nyelvhelyességi, szövegalkotási, szövegértési tudnivalók	határozószó és az igenevek kategóriái A névmások, az ige, a határozószó helyesírási szabályai A viszonzások	az ige, a határozószó és az igenevek kategóriáit Ismerje fel a viszonzásokat (névelő, névutó, kötőszó, tagadószó, igekötő, segédige) Tudja alkalmazni az alapvető helyesírási szabályokat
--	---	---	---

7. évfolyam

	Témakör	Tananyag	Követelmény
I. félév	Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	A tömegkommunikáció szerepe, feladatai, tájékoztató és véleményközlő műfajai	Tudjon megnevezni rádiós és tévés műfajokat
	Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek	Szóalkotási módok Szó szerkezetek Mondatok, mondatrészek: az állítmány, az alany és a tárgy	Ismerje fel a szóösszetételt, alapszót, képzett szót, szókapcsolatot Ismerje fel a szó szerkezeteket; Nevezze meg a szó szerkezet típusát Ismerje fel a mondat fő részeit és a bővítményeket
	Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Különböző nézőpontú és műfajú szövegek alkotása	Fogalmazza meg véleményét összefüggő mondatokban
II. félév	Mondat a szövegben – egyszerű mondat részei, az alá- és mellérendelő szó szerkezetek, a szóösszetételek	Mondatok és mondatrészek: a határozók és a jelzők	Ismerje fel a mondat fő részeit és a bővítményeket
	Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Különböző műfajú és típusú szövegek értő olvasása	Legyen képes a szöveg alapján információ pótlására (hiányos szöveg

			kiegészítésére, táblázat adatainak pótlására)
8. évfolyam			
I. félév	Témakör	Tananyag	Követelmény
	Kommunikáció, a digitális írásbeliség fejlesztése	Nyelvhelyesség és kommunikációs zavar	Legyen tisztában a kommunikációs zavar fogalmával, tudjon a megvalósulására példát mondani; Ismerje fel a megadott mondatok nyelvhelyességi hibáit
	A magyar nyelv társadalmi és földrajzi változatai, ritkább szóalkotási módok	Köznyelv, csoportnyelvek, rétegnyelvek nyelvjárások Ritkább szóalkotási módok: mozaikszók, ikerszók és szórövidülések	Legyen képes a megadott szavakat besorolni a megfelelő csoportnyelvi, rétegnyelvi kategóriába; Ismerje fel a ritkább szóalkotási módok típusait: mozaikszók, ikerszók és szórövidülések
	Helyesírás	Egybe- és különírás	Alkalmazza az összetett szavak helyesírásának alapvető szabályait
	Szövegértés és szövegalkotás a gyakorlatban	Érvelő szövegek írása	Legyen képes véleményalkotásra, tudjon álláspontja mellett érvelni
II. félév	Összetett mondat a szövegben	Az összetett mondat; Az alárendelő összetett mondat kategóriái A mellérendelő összetett mondat kategóriái	Ismerje fel a különböző mondatfajtákat: egyszerű mondat, alárendelő összetett mondat, mellérendelő összetett mondat; Képes legyen azok elemzésére, típusának megnevezésére
	Helyesírás	Az összetett mondat helyesírása; az idézés	Tudja alkalmazni a párbeszédre és az idézetekre (egyenes, szabad függő, függő) vonatkozó helyesírási szabályokat
	Nyelvtörténet, a	A nyelvek osztályozása	Képes legyen önállóan

	nyelvrokonság kérdései	nyelvtípusok szerint; Nyelvünk eredete, rokonsága; Nyelvtörténet, nyelvemlékek; Nyelvújítás	vázlatot írni a nyelvtörténet és nyelvrokonság egyes témáihoz kapcsolódóan
Magyar irodalom			
5. évfolyam			
I. félév	Témakör	Tananyag	Követelmény
	Család, otthon nemzet a versekben, lírai alkotásokban	Weöres Sándor, Kányádi Sándor, Arany János és Petőfi Sándor lírai alkotásai	A tanult művek társítása a szerzőkkel, memoriter tolmácsolása, A lírai művek jellemzőinek ismerete
	Család, otthon nemzet a mesék, mondák, mítoszok világában	Olvasmányélmények: Fehérlófia, Tündérszép Ilona és Árgyélus, Az égig érő fa, Rege a csodaszarvasról, Daidalosz és Ikarosz, Parisz ítélete	Ismerje fel a mese, a monda, a rege és a mítosz közötti műfaji különbségeket, tudjon mindegyikre példát mondani, nevezze meg a népköltészeti és a műköltészet különbözőségeit; ismerje az epikai művek jellemzőit
	Család, otthon nemzet a bibliai történetekben	Olvasmányélmények: A teremtéstörténet A vízözön története, Jézus születése, A napkeleti bölcsek	Az olvasmányok tartalmi ismerete, Ismerjen lényeges adatokat a Bibliáról (fő részei, nyelve, keletkezése)
II. félév	Petőfi Sándor: János vitéz	Petőfi Sándor életútja Kukorica Jancsi útja, tettei, választása	Emelje ki a költői pálya lényeges állomásait; tudja összefoglalni az Jancsi útját, tetteit időrendben felsorolni, ismerje az epikai művek szerkezeti elemeit
	Szülőföld, táj	Epikai művek (részletek) és lírai alkotások magyar tájakról, városokról	Legyen képes a tanult műveket és szerzőket társítani
	Molnár Ferenc: A Pál utcai fiúk	Olvasmányélmény	Legyen képes beszámolni, összefoglalót alkotni olvasmányélményéről
	Fekete István: Koppányi aga testamentuma	Olvasmányélmény	Legyen képes beszámolni, összefoglalót alkotni

			olvasmányélményéről,
6. évfolyam			
I. Félév	Témakör	Tananyag	Követelmény
	Hősök az irodalomban	Hősök a mondákban és a balladákban; A műfaji sajátosságok megfigyelése, elemzése (szaggatottság, kihagyás, elhallgatás stb. Fazekas Mihály hőse: Lúdas Matyi Olvasmányélmények célirányos felidézése, következtetések megfogalmazása	A monda és a ballada műfaji jellemzőinek ismerete, egy népballada és egy műballada értelmezése, Tudjon beszámolni az olvasmányélményekről (tartalom)
	Arany János Toldi 1-6. ének	Arany pályája A Toldi forrása	Tudja a költő életútjának fontosabb állomásait Tudjon adatokat a Toldi fogadtatásáról
II. Félév	Arany János Toldi 7-12. ének	A Toldi cselekménye, szerkezete. Toldi Miklós helyzete, tettei, magatartása	Elemesse a tér- és időviszonyokat; ismerje a cselekményt; jellemezze a szereplőket
	Szeretet, hazaszeretet, szerelem	Bibliai történetek a szeretetről, versek a hazaszeretetről és a szerelemről	Memoriter: Kölcsey Ferenc: Himnusz (1-2. vsz.) Vörösmarty Mihály: Szózat (1. és 2. vsz.+13.,14. vsz.) Legyen képes egy lírai alkotás értelmezésére; Tudja tolmácsolni Jézus születésének történetét
	Gárdonyi Géza: Egri csillagok	A mű fontos témái (történelem, hősiesség, barátság, szerelem, árulás stb.)	Csoportosítsa a szereplőket tulajdonságaik, tetteik alapján
	Antoine de Saint-Exupéry: A kis herceg	A mű fontos témái: barátság, szeretet, felelősség, elválás	Legyen képes beszámolni, összefoglalót alkotni olvasmányélményéről, regény filmváltozatáról
7. évfolyam			
	Témakör	Tananyag	Követelmény
	A középkor irodalma	Egyházi kultúra, keresztény szellemiség Világi irodalom, lovagi kultúra	Legyen képes felismerni a középkori stílusirányzatok

I. Félév		Szent István intelmei Imre herceghez	(romanika, gótika) ismertető jegyeit; Ismerje és értelmezze a trubadúr költészet, a vágánsköltészet, a parainesis fogalmát
	A reneszánsz irodalma	A reneszánsz a humanizmus, a reformáció az irodalomban: - A magyar reneszánsz Mátyás idején, mesék és mondák a királyról - A reneszánsz világa a versekben - A reneszánsz dráma: Shakespeare: Rómeó és Júlia	Legyen képes felismerni a reneszánsz stilisztikai jegyeit. Beszámoló olvasmány-élményről (egy Mátyás-monda tartalmi közvetítése) Memoriter: Janus Pannonius: Pannónia dicsérete; Ismerje és értelmezze az epigramma fogalmát, a drámai műnem jellemzőit
	Barokk irodalmunk a 17-18. században	A barokk mint művelődéstörténeti korszak és korstílus, A barokk eposz, A költői levél, A kuruc kor irodalma	Legyen képes felismerni a barokk ismertető jegyeit; megnevezni az eposz műfaji jellemzőit; Legyen képes a tanult műveket és szerzőket társítani; Tudjon megnevezni néhány kedvelt műfajt a Rákóczi-szabadságharc idejéből
II. Félév	A klasszicizmus és a romantika irodalma	Két korstílus: a klasszicizmus és a romantika Korok és portrék: Csokonai vitéz Mihály. Berzsenyi Dániel, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Jókai Mór, Mikszáth Kálmán	Ismerje a romantika és népiesség, romantika és reformkor összefüggéseit, Legyen képes a tanult műveket és szerzőket társítani; Értelmezze, elemezze nemzeti énekeinket (Kölcsey: Himnusz; Vörösmarty: Szózat, Petőfi: Nemzeti dal) Értelmezzon tartalmi és művészi szempontból egy Mikszáth-novellát
	Regények bűvöletében	Csukás István: Vakáció a halott utcában	Legyen képes beszámolni, összefoglalót alkotni

			olvasmányélményéről, regény filmváltozatáról
8. évfolyam			
	Témakör	Tananyag	Követelmény
I. Félév	Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század első felében	<p>- Mozaikok a 20. sz. első felének gazdasági és kulturális életéből</p> <p>- <u>Líra a kor magyar irodalmában:</u> Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Dsida Jenő, Reményik Sándor, Áprily Lajos,, József Attila, Radnóti Miklós</p> <p>-<u>Epika a kor magyar irodalmában:</u> Kós Károly, Herczeg Ferenc, Nyíró József, Tamási Áron, Móricz Zsigmond, Karinthy Frigyes</p>	<p>Ismerje a korszak irodalmi életét meghatározó folyóiratnak, a Nyugatnak a szerepét, hatását; Ismerje a szimbolizmus és az impresszionizmus formajegyeit; Legyen képes a tanult műveket és szerzőket társítani; Legyen képes beszámolni, összefoglalót alkotni olvasmányélményéről</p>
II. Félév	Kárpát-medencei irodalmunk a 20. század második felében	<p>- <u>Líra a kor magyar irodalmában:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Szabó Lőrinc ➤ Weöres Sándor ➤ Kányádi Sándor ➤ Nagy László ➤ Wass Albert <p>-<u>Epika a kor magyar irodalmában:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Tamási Áron ➤ Sütő András ➤ Örkény István <p>- <u>Dráma a kor magyar irodalmában</u> Sütő András Advent a Hargitán</p>	<p>Legyen képes a tanult műveket és szerzőket társítani; Ismerje a drámai műnem jellemzőit, műfajait Legyen képes beszámolni, összefoglalót alkotni olvasmányélményéről</p>
	A 20. századi történelem az irodalomban	Szabó Magda: Abigél	<p>Ismerje fel a 20 századi történelem és a regény összefüggéseit; Legyen képes beszámolni, összefoglalót nyújtani az alkotás műfajáról, a történet idejéről,</p>

			helyéről, cselekményéről
--	--	--	--------------------------

Angol nyelv vizsgakövetelményei

1. osztály

Hallott szöveg értése:

- Ismert témákhoz kapcsolódóan elhangzó, szavakból, rövid mondatokból álló kijelentések megértése.
- Egyszerű nyelvi eszközökkel, megfogalmazott, nonverbális elemekkel támogatott, tanári utasítások megértése
- Az életkornak megfelelő, ismert témakörhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű szövegek bemutatásának követése
- Tanári beszéd és/vagy hangzóanyag hallgatása, együttmondása után közös vagy önálló ismétlés.

Beszédkésztség:

- Egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás rövid válaszokkal
- Néhány egyszerű, mindennap használt mondat szerkezet korlátozott mértékben történő alkalmazása példa alapján
- A legegyszerűbb mindennapi udvarias üdvözlési és búcsúzási, bemutatkozási formulák használata
- Kérés, köszönet, sajnálkozás kifejezése
- Nagyon rövid, különálló, többnyire előre begyakorolt megnyilatkozások megértése és reagálás azokra
- Bekapcsolódás nonverbális elemekkel támogatott, közös szöveg- és mesemondásba ismert szavak, kifejezések ismétlésével

2. osztály

Hallott szöveg értése:

- Ismert témákhoz kapcsolódóan elhangzó, szavakból, rövid mondatokból álló kijelentések megértése
- Egyszerű nyelvi eszközökkel, megfogalmazott, nonverbális elemekkel támogatott, tanári utasítások megértése
- A személyi adatokra és konkrét szükségletekre vonatkozó egyszerű kifejezések megértése
- Az életkornak megfelelő, ismert témakörhöz kapcsolódó, rövid, egyszerű szövegek bemutatásának követése
- Tanári beszéd és/vagy hangzóanyag hallgatása, együttmondása után közös vagy önálló ismétlés

Beszédkésztség:

- Egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra való reagálás rövid válaszokkal
- Néhány egyszerű, mindennap használt mondat szerkezet korlátozott mértékben történő alkalmazása példa alapján
- A legegyszerűbb mindennapi udvarias üdvözlési és búcsúzási, bemutatkozási formulák használata
- Kérés, köszönet, sajnálkozás kifejezése

- Dalok, mondókák, mesék, történetek előadásában, gyermekjátékokban való aktív részvéte
- Nagyon rövid, különálló, többnyire előre begyakorolt megnyilatkozások megértése és reagálás azokra
- Bekapcsolódás nonverbális elemekkel támogatott, közös szöveg- és mesemondásba ismert szavak, kifejezések ismétlésével

3. osztály

Hallott szöveg értése:

- Rövid, egyszerű tanári utasítások alaposabb és biztosabb megértése
- Rövid kérdések és néhány rövid mondatból álló szövegek megértése a tanulóhoz közel álló, ismert témákról
- A szövegekben a tanult nyelvi elemek felismerése, következtetések levonása a témára, lehetséges tartalomra vonatkozóan
- a hallott szövegből kiszűrt információk egyre tudatosabb összekapcsolása a témával kapcsolatos egyéb ismeretekkel, és ezek alapján következtetések levonása a tartalomra vonatkozóan

Beszédkésztség:

- Rövid válaszokkal, cselekvéssel való reagálás ismert témákhoz vagy osztálytermi szituációkhoz kapcsolódó, egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre, kérésekre, felszólításokra
- Egyszerű kérdések feltevése ismert témákhoz, osztálytermi szituációkhoz, egyéni szükségletekhez kapcsolódva
- Egyszerű nyelvi eszközöket és nonverbális elemeket tartalmazó rövid párbeszéd eljátszása
- Begyakorolt beszédfordulatokkal való kommunikálás (pl. bemutatkozás, bemutatás, üdvözlés, köszönés, alapvető információ kérése és adása saját magáról, társairól, közvetlen környezetéről, különböző dolgok kérése és adása, tetszés, nemtetszés kifejezése)
- Néhány egyszerű, a beszélgetés strukturálása szempontjából fontos elem alkalmazása
- Hallott, látott jelenségekre való reagálás egyszerű nyelvi eszközökkel
- kötőszavakkal kapcsoljon össze szavakat, szócsoportokat, egyszerű cselekvéseket, történéseket

Olvasott szöveg értése:

- Rövid, hétköznapi szövegekben ismerős nevek, szavak és egyszerű fordulatok felismerése
- Írott szöveggel kapcsolatos tevékenységek végzése
- Egyszerű, különböző műfajú szövegek olvasása, lényegük megértése, a szövegek feladatokon keresztül történő feldolgozása
- Rövid, egyszerű, írott utasítások követése képek segítségével
- Egyszerűsített nyelvezetű irodalmi alkotások olvasása

Íráskészség:

- Szavak és rövid szövegek másolása, illetve hallás utáni leírása
- Rövid mondatok írása egyszerű nyelvi szerkezetek felhasználásával
- Egyszerű kérdőívek, adatlapok kitöltése
- Projektmunka készítése

4. osztály

Hallott szöveg értése:

- megérti az élőszóban elhangzó, ismert témákhoz kapcsolódó, verbális, vizuális vagy nonverbális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű hallott szövegben a tanult nyelvi elemeket

Beszédképesség:

- a tanórán begyakorolt, nagyon egyszerű, egyértelmű kommunikációs helyzetekben a megtanult, állandósult beszédfordulatok alkalmazásával kérdez vagy reagál, mondanivalóját segítséggel vagy nonverbális eszközökkel kifejezi
- ismeri a tanult szavak és állandósult szókapcsolatok célnyelvi normához közelítő kiejtését
- tényszerű, egyszerű információ kérése és adása
- rövid történetek felkészülés utáni előadása/képek alapján történő elmesélése
- tanult minta alapján egyszerű mondatokban közlések, kérések fogalmazása

Olvasott szöveg értése:

- beazonosítja a célzott információt az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó rövid, egyszerű, eredeti szövegben
- megérti az egyszerű, rövid, írásos, akár autentikus, ismert témákhoz kapcsolódó, vizuális eszközökkel segített rövid kijelentéseket, kérdéseket
- beazonosítja az életkorának megfelelő szituációkhoz kapcsolódó, rövid, egyszerű írott szövegben a tanult nyelvi elemeket
- felismeri a tanult nyelvi elemeket életkorának megfelelő digitális tartalmakban, digitális csatornákon olvasott egyszerű szövegekben is

Írásképesség:

- tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szószerkezetek emlékezetből írása
- ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatok írása
- egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel

Nyelvi funkciók a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello. Hi. Good morning. Good afternoon. Good evening. Good night! Goodbye. Bye-bye! See you.)
- köszönet kifejezése (Thanks (a lot). Thank you.)
- köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)
- bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... I'm Nice to meet you.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your name? How old are you? I'm 9.)
- foglalat iránti érdeklődés (How are you?)
- foglalat iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)
- bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry.)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
- jókívánságok kifejezése (Happy birthday! Good luck! Have a nice day/weekend.)
- főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Trick or treat.)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes. No. Are you OK? Yes. No.)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's a/an.../ It's big. It's long and comfortable.)

- igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes. No.)
- tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. Where is she? I don't know.)
- nem értés megfogalmazása (Sorry, I don't understand.)
- visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Sorry, I don't understand. Pardon?)
- alapvető érzések kifejezése (I'm happy. I'm cold. I'm hungry.)
- utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here. Read the text.)
- kívánság kifejezése (I would like to ...)
- kérés és arra történő reakció kifejezése (Can you give me a pen? Yes. Sorry, I can't.)
- kínálás, illetve javaslat és arra történő reakció kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)
- meghívás és arra történő reakció kifejezése (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't.)
- javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema tonight. Good idea.)

Nyelvi elemek, struktúrák a 4. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

- a létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ..., I'm not ..., Are you ...? Is he ...?)
- a cselekvés, történés, létezés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese.)
- birtoklás kifejezése jelen időben: 'to have' ige (I have/haven't got ... She has/hasn't got ... Have you got ...? Has she got ...?)
- felszólító mód: (Come here., Don't shout.)
- birtoklás: birtokos névmások, birtoklás kifejezése (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother...)
- mennyiségi viszonyok: egyes és többes számú főnevek (dog, dogs, child, children)
- mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ...hundred), sorszámok (first, second, third)
- térbeli viszonyok: prepozíciók, határozószók (There is/are..., in, on, under)
- időbeli viszonyok: napok, időpont megadása (on Monday, at 4 o' clock)
- modalitás: a 'can' segédige (I can/can't swim.)
- szövegkohéziós eszközök: egyszerű kötőszavak és személyes névmások (and, but, I, my, me mine)

Angol nyelv

5. osztály

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett közlések, utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések, közlések megértése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása

Beszédkésztség:

- A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése
- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közlések, kérések fogalmazása

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás egyszerű mondattal
- Tanult nyelvi minta alapján egyszerű párbeszédben való részvétel
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg elmondása
- Tényszerű, egyszerű információ kérése és adása
- Rövid történetek felkészülés utáni előadása/képek alapján történő elmesélése

Olvasott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott hangzó szöveg írott változatának követése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg értő, néma olvasása és fontos információ kikeresése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg lényegének megértése
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Íráskészség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szó szerkezetek emlékezetből írása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatok írása
- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (meghívó) létrehozása
- Formanyomtatvány kitöltése személyes adatokkal
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül
- Esztétikus füzetvezetés, olvasható írásképre, pontos hibajavításra/önellenőrzésre törekvés

Angol nyelvi funkciók az 5. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good night! Goodbye! Bye-bye! Take care! How are you? Fine, thanks. I'm OK.)

köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)

köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)

bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you.)

információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. When's your birthday? On 4th July. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)

hogylét iránti érdeklődés (How are you? What's wrong?)

hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)

bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.)

bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)

jókívánások kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)

főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)

megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)

véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What do you think? I think ...)

tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion about ...? I think ...)

dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's .../ It's big and comfortable. What's ... in English? What's ... in Hungarian?)

igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I do. No, I don't.)

tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know. I have no idea.)

nem értés megfogalmazása (I don't understand.)

visszakérdés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it for me?)

alapvető érzések kifejezése (I'm cold. I'm hungry. I'm happy/sad/angry.)

akarat, kívánság kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)

kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I get a pen? Yes, here you are. Sorry, I can't.)

javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema., Good idea. Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)

meghívás és arra reagálás (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. I'd like to invite you to my party.)

kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)

betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)

utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here, please. Read the text, please.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák az 5. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)

szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)

felszólító mód: felszólítások (Come here. Don't shout.)

kérdőmondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)

birtoklás: birtokos névmások és 's genitive (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ...)

mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)

mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred), sorszámok (first, second, third...)

térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)

időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)

modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.)

szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they..., me, him, them...)

Témakörök:

- Iskola
 - Bemutatkozás
 - Iskolai tantárgyak, sportok angol megnevezése
 - „Mennyi az idő?” – pontos időpont megértése és megadása angolul
 - Országok és nemzetiségek
- Emberek
 - Családtagok és a legjobb barát bemutatása
 - Testrészek
 - Külső megjelenés bemutatása
- Szórakozás
 - Filmnézés, zenehallgatás, hangszerek
 - Iskola utáni elfoglaltságok
 - Napi rutin és hobbi
- Helyszínek
 - A ház részei, szobák megnevezése
 - Bútorok
 - Épületek, nevezetes helyek egy városban
- Ételek és italok
- Ünnepek
 - Születésnap
 - Ruhák, jelmezek
 - Évszakok megnevezése, az időjárás leírása

6. osztály

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel kifejezett közlések, utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdések, közlések megértése

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása

Beszédkésztség:

- A magyar nyelvtől eltérő hangkapcsolatok helyes ejtése

- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Tanult minta alapján egyszerű mondatokban közlések, kérések fogalmazása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás egyszerű mondattal
- Tanult nyelvi minta alapján egyszerű párbeszédben való részvétel
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg elmondása
- Tényszerű, egyszerű információ kérése és adása
- Rövid történetek felkészülés utáni előadása/képek alapján történő elmesélése

Olvasott szöveg értése:

- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott hangzó szöveg írott változatának követése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg értő, néma olvasása és fontos információ kikeresése
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott egyszerű szöveg lényegének megértése
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Íráskészség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szó szerkezetek emlékezetből írása
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, egyszerű mondatok írása
- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (meghívó) létrehozása
- Formanyomtatvány kitöltése személyes adatokkal
- Ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül
- Esztétikus füzetvezetés, olvasható írásképre, pontos hibajavításra/önellenőrzésre törekvés

Angol nyelvi funkciók a 6. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

köszönési formák (üdvözlés és elköszönés) értelmezése és kifejezése (Hello! Good morning! Good night! Goodbye! Bye-bye! Take care! How are you? Fine, thanks. I'm OK.)

köszönet kifejezése (Thanks. Thanks a lot. Thank you very much.)

köszönetre történő reakció megfogalmazása (You're welcome. No problem.)

bemutatkozás megfogalmazása (My name is ... Hello. Hi! Nice to meet you.)

információkérés, információadás (What's your name? My name is Peter. How old are you? I'm 10. Where are you from? I'm from Budapest. When's your birthday? On 4th July. What's your favourite animal? My favourite animals are cats. Have you got a pet? Yes, a cat. No, I haven't. Have you got any brothers or sisters? Yes, a brother. No, I haven't.)

hogylét iránti érdeklődés (How are you? What's wrong?)

hogylét iránti érdeklődésre történő reakció kifejezése (I'm fine, thanks. I'm OK.)

bocsánatkérés értelmezése és annak kifejezése (I am sorry. I'm very sorry.)
bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. No problem.)
jókívánások kifejezése (Happy birthday! Good luck! Congratulations!)
főbb ünnepekhez kapcsolódó szófordulatok (Merry Christmas! Happy New Year! Happy Easter!)

megszólítás és elköszönés kifejezése írott, személyes szövegben, pl. baráti levélben és e-mailben (Dear Peter, Best wishes)

véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What do you think? I think ...)

tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (Do you like ...? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion about ...? I think ...)

dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's .../ It's big and comfortable. What's ... in English? What's ... in Hungarian?)

igenlő vagy nemleges válasz kifejezése (Yes, I have. No, I haven't. Yes, I do. No, I don't.)

tudás, illetve nem tudás kifejezése (I know. I don't know. I have no idea.)

nem értés megfogalmazása (I don't understand.)

visszakérdezés kifejezése nem értés esetén (Can you repeat it? Can you spell it for me?)

alapvető érzések kifejezése (I'm cold. I'm hungry. I'm happy/sad/angry.)

akarat, kívánság kifejezése (Would you like a ...? Yes, please. No, thanks. I would like ...)

kérés és arra reagálás (Can you give me a pen? Can I get a pen? Yes, here you are. Sorry, I can't.)

javaslat és arra reagálás (Let's go to the cinema., Good idea. Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)

meghívás és arra reagálás (Can you come to my party? Yes, thanks. Sorry, I can't. I'd like to invite you to my party.)

kínálás és arra reagálás (Would you like an orange? Here you are. Yes, please. No, thank you. Thank you.)

betűzés kérésének kifejezése (Could you spell it, please?)

utasítások értelmezése és azokra történő reakció kifejezése (Come here, please. Read the text, please.)

Angol nyelvi elemek, struktúrák az 6. évfolyamra (a zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák):

létezés kifejezése jelen időben: 'to be' létige (I'm ... I'm not ... Are you ...? Is he ...? Who is he? What's that?)

szokásos cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Simple (I eat bread for breakfast. I don't like cheese. Do you play tennis?)

cselekvés, történés kifejezése jelen időben: Present Continuous (Why is she crying? I'm not listening. I'm leaving.)

létezés kifejezése múlt időben: 'to be' létige (I was ... I wasn't ... Were you ...? Was he...? Who was there? What was that?)

cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)

jövő idejűség kifejezése: 'going to' (I'm going to be a doctor. It's going to rain.)

felszólító mód: felszólítások (Come here. Don't shout.)

kérdőmondatok, kérdőszavak (who?, when?, where?, what?, how?)

birtoklás: birtokos névmások és 's genitive (My, your, his/her/its, our, their, Joe's brother ...)

mennyiségi viszonyok: egyes és többes szám (dog-dogs, child-children)

mennyiségi viszonyok: számok (one, two, ..., hundred), sorszámok (first, second, third...)

mennyiségi viszonyok: megszámlálható főnevek (How many CDs have you got? I've got a lot of/few CDs.)

mennyiségi viszonyok: megszámlálhatatlan főnevek (How much money have you got? I've got a lot of/little money.)

térbeli viszonyok: prepozíciók, helyhatározók (here, there, on the left, on the right, in, on, under, opposite, next to, between ...)

időbeli viszonyok: gyakoriság (How often? always, often, sometimes, never, once/twice a week, every day), időpontok/dátumok (in 1997, in July, at 5 o'clock, on Monday, It's eight. It's quarter to eight.)

minőségi viszonyok: rövid melléknevek fokozása (Tom's younger than Sue. Mary is the prettiest girl.)

minőségi viszonyok: rendhagyó melléknevek fokozása (good/bad, better/worse)

modalitás: 'can', 'must' segédige (I can/can't swim. I must go.)

szövegösszetartó eszközök: névelők (a, an, the), mutató névmások (this, that, these, those), kötőszavak (and, or, but, because), névmások (I, he, they..., me, him, them...), some/any (There are some pencils in the bag. Have you got any sisters? I haven't got any matchboxes. There's some water in the vase., There isn't any juice in my glass.), határozatlan névmások (somebody, anybody, nobody, everybody)

Témakörök:

- Az én életem
 - Napi rutin
 - Külső és belső tulajdonságok
 - A legjobb barát bemutatása
 - Saját szoba bemutatása, bútorok megnevezése
- Ünnepek, szabadidő
 - Hobbik, szabadidős tevékenységek
 - Utazás – járművek megnevezése
 - Kirándulásokhoz használt felszerelések megnevezése
- A mi világunk
 - Utazás a világ körül
 - Térkép, égtájak, kontinensek

- Nagyvárosi élet
 - Épületek egy városban
 - Iránymutatás és annak értelmezése, tájékozódás a térképen
 - Közlekedési eszközök

7.osztály

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése:

- Ismerős szavak, beszédfordulatok megértése, melyek a tanuló személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak
- Utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás
- Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérések, kérdések, közlések, események, leírások megértése
- Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása
- Tananyaggal kapcsolatos egyszerű angol nyelvű tanári magyarázat megértése
- Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése

Beszédkésztség:

- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás
- Egyszerű mondatokban közlések, kérések megfogalmazása, kérdések feltevése, események elmesélése, dolgok leírása, megértési/kifejezési probléma esetén segítség kérése
- Tanult minta alapján párbeszédben való részvétel

Olvasott szöveg értése:

- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegének megértése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információk megtalálása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből az ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Íráskésztség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szó szerkezetek emlékezetből írása
- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (e-mail, baráti levél) létrehozása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli

feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül

- Egyszerű szöveg/történet, leírása/írása

- Esztétikus füzetvezetésre, olvasható írásképre, pontos hibajavításra/önellenőrzésre törekvés

Nyelvi funkciók (témakörtől független, mindre vonatkozik)

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás megfogalmazása (Let me introduce myself.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's maths.)
- hogylét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? Are you able to ride a horse? I can understand French. I am unable to ride a horse.)
- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)
- szándék, kívánság kifejezése (What would you like to do? Would you like to have a rest? I'd like to see that film.)
- dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like?) [dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)]
- visszakérdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
- felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...?) [elégedettség, elégedetlenség, bosszúság]

kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)]

- csodálkozás kifejezése (How come? Is he? What a surprise!)
- javaslat és arra reagálás (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)
- meghívás és arra reagálás (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
- információkérés, -adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
- egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)

Nyelvi elemek, struktúrák (témakörtől független, mindre vonatkozik)

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)

jövő idejűség kifejezése: 'will' (When will you be fourteen? I'll help you.)

birtoklás kifejezése múlt időben: 'have' (I didn't have many friends at school.)

birtoklás kifejezése jövő időben: 'have' (At the age of 25 I will have a car.)

időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.)

minőségi viszonyok: hosszabb melléknevek fokozása, összehasonlítás (Tom's younger than Sue. Mary is more beautiful than Sue.)

modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)

függő beszéd kifejezése jelen időben (He says he is tired.)

Témakörök:

- Mindennapi élet, napirend, házimunka
- Múltbeli események, híres emberek, találmányok
- Városok, országok, épületek, útbaigazítás
- Természet: Természeti jelenségek, katasztrófák: hurrikánok, földrengések
- Történetmesélés (baleset, kaland,...)
- Helyek a nagyvilágból

8.osztály

A továbbhaladás feltételei:

Hallott szöveg értése:

- Ismerős szavak, beszédfordulatok megértése, melyek a tanuló személyére, családjára, közvetlen környezetére vonatkoznak
- Utasítások megértése és azokra cselekvéssel történő reagálás
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérések, kérdések, közlések, események, leírások megértése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott beszéd követése és a hozzá kapcsolódó feladatok megoldása
- Tananyaggal kapcsolatos egyszerű angol nyelvű tanári magyarázat megértése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése

Beszédkésztség:

- A tanult témakörökben előforduló dolgok megnevezése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésekre válaszadás
- Egyszerű mondatokban közlések, kérések megfogalmazása, kérdések feltevése, események elmesélése, dolgok leírása, megértési/kifejezési probléma esetén segítség kérése
- Tanult minta alapján párbeszédben való részvétel

Olvasott szöveg értése:

- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg kifejező, az angol helyesejtés normáihoz igazodó felolvasása és fordítása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveg lényegének megértése
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegben fontos információk megtalálása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szövegből az ismeretlen nyelvi elem jelentésének kikövetkeztetése
- A tankönyv/munkafüzet utasításainak megértése

Íráskésztség:

- Tanult témakörhöz kapcsolódó szavak, szó szerkezetek emlékezetből írása
- Egyszerű közlések, kérések és kérdések írásbeli megfogalmazása tanult minta alapján
- Egyszerű, strukturált szöveg (e-mail, baráti levél) létrehozása
- Jórészt ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott szöveghez kapcsolódó írásbeli feladatok megoldása tanári segítséggel/tanári segítség nélkül
- Egyszerű szöveg/történet, leírása/írása
- Esztétikus füzetvezetésre, olvasható írásképre, pontos hibajavításra/önellenőrzésre törekvés

Nyelvi funkciók (témakörtől független, mindre vonatkozik)

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- megszólítás kifejezése és arra reagálás (Excuse me. Can I help you?)
- bemutatkozás megfogalmazása (Let me introduce myself.)
- személyre vonatkozó információkérés, információadás (What's your favourite subject? It's maths.)
- hogylét iránti érdeklődés és reakció (What's the matter? I feel...)
- bocsánatkérésre történő reakció megfogalmazása (That's OK. Don't worry about it. It doesn't matter.)
- jókívánságok kifejezésekor a reakció megfogalmazása (Thank you, the same to you.)
- telefon felvétele, telefonon való bemutatkozás (XY speaking.)
- megszólítás, elbúcsúzás személyes levélben (Dear John, Best wishes, Love,)
- véleménykérés és arra reagálás (Do you agree? Yes, I do. No, I don't. What's your opinion? In my opinion..., What do you think about ...? I think ...)
- tetszés, illetve nem tetszés kifejezése (How do you like it? I think it's...)
- képesség kifejezése (Can you speak French? Are you able to ride a horse? I can understand French. I am unable to ride a horse.)
- szükségesség kifejezése (Do I have to ...? Do I need to ...? You must ... We have to ...)
- lehetőség kifejezése (It may rain. She might visit us.)
- ígéret kifejezése (Will you help me? Don't worry, I will. I promise ...)
- szándék, kívánság kifejezése (What would you like to do? Would you like to have a rest? I'd like to see that film.)
- dicséret, kritika kifejezése (It's great. It's a good idea. It's boring.)
- dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like?) [dolgok, személyek megnevezése, rövid/egyszerű jellemzése (What is this? What is it like? It's ..., It's made of ..., It's used for ...)]
- visszakérdezés, ismétléskérés kifejezése nem értés esetén (Sorry, what did you say?)
- nem értés, magyarázatkérés, magyarázat értésének ellenőrzése (Could you understand me? Is it clear? Sorry, what does that mean?)
- betűzés kérése, betűzés (It spells ...)
- felkérés hangosabb, lassúbb beszédre (Could you speak a little more slowly, please? Sorry, that was a bit too fast.)
- öröm, sajnálkozás, bánat kifejezése (Are you happy about it? What do you think of that? How do you feel about it? Great! I'm glad to hear that. I'm so pleased that..., Good for you. I feel so happy for ... I'm sorry to hear that. What a pity. Oh, no! Oh, dear! I feel so sorry for ...)
- elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...?) [elégedettség, elégedetlenség, bosszúság kifejezése (What do you think of...? Are you pleased with ...? Are you happy with ...? Are you satisfied with ...? That's fine/nice/not bad. That was fine/good/ nice. I'm quite satisfied with ... I'm quite happy with ... I'm quite pleased with ... It's not good enough. That wasn't very good.)]
- csodálkozás kifejezése (How come? Is he? What a surprise!)
- javaslat és arra reagálás (Would you like to come to the cinema? Yes, sure.)

- meghívás és arra reagálás (I'd like to invite you to my party. Thank you, I'm happy to come.)
- információkérés, -adás (When is the next train? What time does the train arrive? Is the boss here? Yes, he is.)
- egyetértés, egyet nem értés (Do you agree? What's your opinion? How do you feel about it? I agree. I don't agree. I don't think so.)
- valaki igazának az elismerése és el nem ismerése (You are right. You are wrong.)
- egymást követő események leírása (What happened? First ... then ... finally ...)
- bizonyosság, bizonytalanság kifejezése (Do you think they will come? They will probably come.)

Nyelvi elemek, struktúrák (témakörtől független, mindre vonatkozik)

A zárójelben olvasható angol nyelvű kifejezések példák.

- Present Perfect Simple (Have you done your room? I haven't finished it yet.)
- cselekvés, történés kifejezése múlt időben: Past Simple (I ate bread for breakfast. I didn't see the film. Did you visit Joe?)
- jövő idejűség kifejezése: 'will' (When will you be fourteen? I'll help you.)
- felszólító mód: Egyes/Többszám 1. személy (Let's go.)
- birtoklás: birtokos névmások (mine, yours, his, hers, its, ours, theirs)
- időtartam: How long? (How long were you in Spain? For one month.)
- időbeli viszonyok: 'already', 'yet', 'just' (I have already read it. He has not finished it yet. She has just entered the room.)
- modalitás: engedélykérés 'could', 'may' segédigékkel (Can/could/may I join you?)
- modalitás: tanácsadás 'should/shouldn't' segédigével (You should ask her.)
- modalitás: kötelezettség kifejezése 'have to' segédigével (Did you have to be there?)
- modalitás: tiltás kifejezése 'mustn't' segédigével (You mustn't smoke here.)
- szövegösszetartó eszközök: további kötőszavak (e.g. however)
- feltételesség kifejezése (We'll stay at home if it rains.)
- függő beszéd kifejezése jelen időben (He says he is tired., I don't know where he lives., Tell him to stop it.)

Témakörök:

- Modern világ: újrahasznosítás, jövőbeni tervek, technológia, felfedezés, élet a jövőben
- Szabadulószoza, találós kérdések
- Környezetvédelem
- Szünidei/szabadidős tevékenységek
- Hobbik, sportok, filmek
- A természet, állatok és növények
- Munkák

- Orvosnál, egészséges életvitel, tanácsadás, étkezési szokások
- Ruhák, vásárlás

Digitális kultúra

1. évfolyam

A digitális világ körülöttünk

- életkornak megfelelő alkalmazás használata;
- kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitális tananyag ismerete

A digitális eszközök használata

- egyszerű feladatok megoldása informatikai eszközökkel;

Alkotás digitális eszközökkel

- grafikai alkalmazással egyszerű rajz létrehozása;

Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

- az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban néhány példa ismerete;

A robotika és a kódolás alapjai

- a mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bontása, lépések sorrendjének értelmezése, az algoritmus várható kimenetelének megfogalmazása

2. évfolyam

A digitális világ körülöttünk

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetből néhány informatikai eszközt megnevezése, fontosabb jellemzőinek felsorolása,
- életkornak megfelelő alkalmazás használata;
- kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitális tananyag ismerete

A digitális eszközök használata

- egyszerű feladatok megoldása informatikai eszközökkel;

Alkotás digitális eszközökkel

- grafikai alkalmazással egyszerű rajz létrehozása;

Információszerzés az e-Világban

- irányított információ keresése az interneten

Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

- néhány példa ismerete az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban

A robotika és a kódolás alapjai

- egy adott, mindennapi életből vett algoritmust elemi lépésekre bontása, a lépések sorrendjének értelmezése, az algoritmus várható kimenetelének megfogalmazása,
- a probléma értelmezése, a megoldási lehetőségek megfogalmazása, egyszerű eszközök segítségével történő megvalósítása.

3. évfolyam

A digitális világ körülöttünk

- életkorának megfelelő néhány alkalmazás használata,
- kisiskolások részére készített portál, információforrás, digitálistananyag-lelőhely ismerete.

A digitális eszközök használata

- egyszerű feladatok megoldása informatikai eszközökkel

Alkotás digitális eszközökkel

- grafikai alkalmazással egyszerű rajz létrehozása;

Információszerzés az e-Világban

- információ keresése az interneten

- információk keresése, a talált adatok felhasználása digitális produktumok létrehozására;

Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

- néhány példa ismerete az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- a kapcsolattartás formáinak ismerete és használata a digitális környezetben;

A robotika és a kódolás alapjai

- problémák értelmezése, a megoldási lehetőségek megfogalmazása, egyszerű eszközök segítségével történő megvalósítása;
- néhány hétköznapi tevékenység során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvés felismerése, végrehajtása
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmus elemi lépésekre bontása, a lépések sorrendjének meghatározása, az algoritmus várható kimenetelének megfogalmazása.

4. évfolyam

A digitális világ körülöttünk

- közvetlen otthoni vagy iskolai környezetből néhány informatikai eszközt megnevezése, fontosabb jellemzőinek felsorolása,
- életkornak megfelelő alkalmazás használata;
- kisiskolások részére készített portált, információforrást, digitális tananyag ismerete

A digitális eszközök használata

- egyszerű feladatok megoldása informatikai eszközökkel

Alkotás digitális eszközökkel

- grafikai alkalmazással rajz létrehozása;

Információszerzés az e-Világban

- információ keresése az interneten
- információk keresése, a talált adatok felhasználása digitális produktumok létrehozására;

Védekezés a digitális világ veszélyei ellen

- néhány példa ismerete az e-Világ veszélyeivel kapcsolatban;
- a kapcsolattartás formáinak ismerete és használata a digitális környezetben;

A robotika és a kódolás alapjai

- problémák értelmezése, a megoldási lehetőségek megfogalmazása, egyszerű eszközök segítségével történő megvalósítása;
- néhány hétköznapi tevékenység során tapasztalt, elemi lépésekből álló, adott sorrendben végrehajtandó cselekvés felismerése, végrehajtása
- egy adott, mindennapi életből vett algoritmus elemi lépésekre bontása, a lépések sorrendjének meghatározása, az algoritmus várható kimenetelének megfogalmazása.

Felső tagozat

5. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- elemi adatok megkülönböztetése, kezelése és használata,
- a blokkprogramozás alapvető építőelemeinek ismerete, használata,
- a programozási környezet alapvető eszközeinek ismerete, használata.

Online kommunikáció

- a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetések ismerete, az adatok védelmét biztosító lehetőségek alkalmazása.

Robotika

- a blokkprogramozás alapvető építőelemeinek ismerete és használata

Szövegszerkesztés

- a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelvek ismerete és alkalmazása,
- a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetét, a tartalomnak megfelelően alakítja ki, illeszti be, helyezi el és formázza meg a szükséges objektumokat,
- a nyelvi eszközök használata (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás);
- etikus módon használja fel az információforrásokat, tisztában van a hivatkozás szabályaival.

Az információs társadalom, e-Világ

- információ keresése, a találatok hatékony szűrése;
- az internetes zaklatás különböző formái, a védekezés módjai.

A digitális eszközök használata

- az operációs rendszer mappáinak, fájljainak és felhőszolgáltatások kezelése;
- az informatikai eszközöket önállóan használja

6. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- elemi adatok megkülönböztetése, kezelése és használata,
- a blokkprogramozás alapvető építőelemei,
- a programozási környezet alapvető eszközeinek ismerete és használata,
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezetet (szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazása a tanult blokkprogramozási nyelven;
- mozgásokat vezérel szimulált vagy valós környezetben.

Online kommunikáció

- a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetések ismerete, az adatok védelmét biztosító lehetőségek alkalmazása,

Robotika

- a blokkprogramozás alapvető építőelemeinek ismerete és használata,

Bemutatókészítés

- a prezentációkészítés alapszabályainak ismerete, és alkalmazása;
- multimédiás dokumentum létrehozása, a szükséges objektumok beillesztése, és formázása

Multimédiás elemek készítése

- egy bittérképes rajzolóprogram használata, ábrát készítése,
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábra készítése.

Az információs társadalom, e-Világ

- információ keresése, a találatok hatékony szűrése;
- az információs társadalom múltja, jelene és várható jövője;
- az internetes zaklatás különböző formái, védekezési módok.

A digitális eszközök használata

- az operációs rendszer mappáinak, fájljainak és a felhőszolgáltatások kezelése;
- az informatikai eszközök önállóan használata,
- az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseinek értelmezése.

7. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- elemi adatok megkülönböztetése, kezelése és használata,
- a blokkprogramozás alapvető építőelemeinek ismerete és használata,

- a probléma megoldásához vezérlési szerkezet(szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazása a tanult blokkprogramozási nyelven;

Online kommunikáció

- a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetések ismerete, az adatok védelmét biztosító lehetőségek alkalmazása;

Robotika

- ismeri és használja a blokkprogramozás alapvető építőelemeit.

Szövegszerkesztés

- a szöveges és multimédiás dokumentum készítése során a szöveg formázására, tipográfiájára vonatkozó alapelvek ismerete és tudatos alkalmazása,
- a szöveges vagy a multimédiás dokumentum szerkezetének kialakítása, a szükséges objektumok beillesztése, elhelyezése és formázása;
- a nyelvi eszközök (például helyesírás-ellenőrzés, elválasztás) ismerete és kritikus használata,
- a szöveges dokumentumok nyomtatása többféle elrendezésben, a nyomtatás környezetre gyakorolt hatásának ismerete,
- az információforrások etikus használata, a hivatkozás szabályainak ismerete.

Multimédiás elemek készítése

- egy bittérképes rajzolóprogram használata, ábra készítése,
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábra készítése.

Az információs társadalom, e-Világ

- az információs társadalom múltja, jelene és várható jövője;
- az információkeresés technikájának, és több keresési szempont egyidejű érvényesítésének ismerete,
- a hálózatokat és a személyes információkat érintő fenyegetések ismerete, az adatok védelmét biztosító lehetőségek alkalmazása,
- az internetes zaklatás különböző formái, a védekezés módjai.

A digitális eszközök használata

- az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használata,
- az informatikai eszközöket önállóan használata, a tipikus felhasználói hibák elkerülése, az egyszerű hibák elhárítása,
- az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseinek ismerete,
- a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák ismerete,
- a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségei.

8. évfolyam

Algoritmizálás és blokkprogramozás

- elemi adatok megkülönböztetése, kezelése és használata,
- a blokkprogramozás alapvető építőelemeinek ismerete és használata,
- a probléma megoldásához vezérlési szerkezet(szekvencia, elágazás és ciklus) alkalmazása a tanult blokkprogramozási nyelven;
- a szabályozó eszközök hatásainak vizsgálata a tantárgyi alkalmazásokba,

Robotika

- a blokkprogramozás alapvető építőelemeinek ismerete és használata,

Bemutatókészítés

- prezentációkészítés alapszabályainak alkalmazása;
- multimédiás dokumentum létrehozása, a szükséges objektumok beillesztése, és formázása,

Multimédiás elemek készítése

- egy bittérképes rajzolóprogram használata, ábra készítése,
- bemutatókészítő vagy szövegszerkesztő programban rajzeszközökkel ábra készítése.

Táblázatkezelés

- cellahivatkozások, matematikai tudásnak megfelelő képletek, egyszerű statisztikai függvények használata a táblázatkezelő programban;
- diagramot készítése,

A digitális eszközök használata

- az iskolai oktatáshoz kapcsolódó mobileszközökre fejlesztett alkalmazások használata,
- az informatikai eszközöket önállóan használata, a tipikus felhasználói hibák elkerülése, az egyszerű hibák elhárítása,
- az informatikai eszközöket működtető szoftverek hibajelzéseinek ismerete,
- a digitális jelek minőségével, kódolásával, tömörítésével, továbbításával kapcsolatos problémák ismerete,
- a térinformatika és a 3D megjelenítés lehetőségei.

Ének-zene

1. osztály

1. félév: 5 gyermekdal eléneklése, mérőtapssal kísérvé, tá és ti-ti felismerése, kottázása 2-es ütemben.

2. félév: 5 gyermekdal eléneklése, mérő tapssal vagy ritmustapssal kísérvé, tá és ti-ti, negyed értékű szünet felismerése, kottázása 2-es ütemben.

2. osztály

I.félév

- legalább 5 gyermekdal eléneklése, mérő ütése
- tá, ti-ti felismerése, tapsolása

II.félév

- legalább 5 gyermekdal eléneklése, mérőtapssal kísérvé
- l, d r m sz l hangok ismerete, éneklése kézzel

3.évfolyam

- csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangj sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra;
- a tanult dalokhoz kapcsolódó játékokban, táncokban, dramatizált előadásokban osztálytársaival aktívan részt vesz;
- hangszerkíséretes dalokat énekel tanára vagy hangszeren játszó osztálytársa kíséretével;
- hangterjedelme túllép az oktávon.
- énekeljen legalább 5 magyar népdalt;
- ismer a tanult magyar népdalokhoz tartozó népszokásokat;
- ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel;
- ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát;
- felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus;
- ritmizálva szólaltat meg mondókákat, gyermekverseket;

4. évfolyam

Félévi:

- Emlékezetből énekel legalább 20 magyar népdalt
- Emlékezetből éneklí a Himnuszt
- Meg tudja különböztetni a népdalfeldolgozásokat az egyéb szimfonikus művektől
- Megkülönbözteti a szólóhangszer hangzását a zenekari hangzástól
- Ismeri a 4/4-es ütemet, valamint az egész értékű kottát és az egyedül álló nyolcadot azok szüneteivel.
- Ismeri a 3/4-es ütemet, valamint a pontozott fél értékű kottát
- Megkülönbözteti a páros és páratlan lüktetést

Év végi:

- Emlékezetből énekel legalább 40 magyar népdalt
- Felismeri és hangoztatja az összetett ritmusokat: szinkópa, nyújtott és éles ritmus
- Csoportosan vagy önállóan, életkorának és hangi sajátosságainak megfelelő hangmagasságban énekel, törekszik a tiszta intonációra.
- A ti és a fá szolmizációs hangok használata
- Tanári segítséggel képes leírni egyszerű ritmusokat a tanult értékekkel
- Tanári segítséggel képes leírni egyszerű dallamfordulatokat a tanult dallamhangokkal

5. osztály

Félév: • három magyar népdal eléneklése emlékezetből • 2/4 4/4 ritmusban ritmusértékek kottázása • népi hangszerek • vonós hangszerek • fa és rézfúvós hangszerek • kvint, kvart

Év vége:• tizenhatod ritmus felismerése, megnevezése • tiszta zenei hangközök • zenei ábécé olvasása • kottázás • barokk zene jellemzői, zeneszerzők, műfajok, hangszerek • három magyar népdal eléneklése emlékezetből • 2/4 és 4/4 ritmusban ritmusértékek kottázása

6. évfolyam

Magyar népzene: válogatás régi rétegű és új stílusú népdalokból

Magyar történeti énekek: históriás énekek, kuruc kori dalok, az 1848–49-es szabadságharc dalai.

Más népek dalai, bécsi klasszikus és más zenei stílusból.

5 magyar népdal, 3 történeti ének, 2 műdal

Többszólamúság: kánonok.

Kulcsfogalmak/fogalmak:

Régi és új stílusú népdal, históriás ének, kuruc kori dal, kórusmű zenei periódus, visszatérő forma, rondó, dallami variáció, szekvencia.

6/8, 3/8, felütés, csonka ütem, triola, dúr és moll hangsor, kis és nagy szekund, kis és nagy terc,

basszuskulcs, allegro, andante, mezzoforte, pianissimo.

Dal, daljáték, opera, szerenád, divertimento, versenymű, szimfónia.

7. osztály:

Félév:

- Három magyar népdal eléneklése emlékezetből
- A régi és az új stílusú népdalok jellemzői
- Zenetörténeti korszakok: A zene születése, az ókor zenéje
- Zenetörténeti korszakok: A középkor zenéje
- A reneszánsz és a barokk zenetörténet kettő egyetemes- és kettő magyar zeneszerzőjének megnevezése. A zeneszerzők egy-egy zenealkotásának említése.

Év vége:

- A szimfonikus zenekar hangszerei
- Dalok a történelemben (1848-as nóták)
- Zenetörténeti korszakok: A bécsi klasszika
- Kettő egyetemes zeneszerzőjének megnevezése: Haydn, Mozart, Beethoven. A zeneszerzők egy-egy zenealkotásának említése.
- Egy Mária ének, vagy liturgikus ének eléneklése

8. osztály.

Félév:

- Három magyar népdal eléneklése emlékezetből
- Népi hangszerek
- Zenetörténeti korszakok: A romantika
- Kettő egyetemes zeneszerzőjének megnevezése: Schubert, Schumann. A zeneszerzők egy-egy zenealkotásának említése.

Év vége:

- Három magyar népdal eléneklése emlékezetből
- Bartók Béla, Kodály Zoltán munkássága és zeneművei
- Kedvenc rockoperám, filmzeném, világzeném. Azért tetszik, mert...
- Egy Mária ének, vagy liturgikus ének eléneklése

Vizuális kultúra

1. évfolyam félévi követelményei:

- Élményeit szabadon jeleníti meg síkon, bátran használja kedvelt színeit, rajzi formáit.
- Törekszik, hogy tárgyakat, élőlényeket egy-két felismerhető jeggyel ábrázoljon.
- El tud készíteni egyszerű tárgyakat, díszeket saját elképzelése vagy minta közvetítése alapján kis segítséggel.
- Tud rajzolni, színezni, festeni. Agyagból, gyurmából mintázni. A papírt, az ollót és a ragasztót célszerűen használja.

1. osztály év végi követelményei:

- Képes a vizuális jelenségek megfigyelésére, a főbb jellemzők megnevezésére, tanítói segítséggel ezeket alkalmazza.
- Élményeit szabadon jeleníti meg síkon, térben bátran használja kedvelt színeit, rajzi formáit.
- Látványok, műalkotások, iskolai munkák megbeszélésébe bekapcsolódik, tetszésitéletét szóban is meg tudja fogalmazni.
- Törekszik, hogy tárgyakat, élőlényeket egy-két felismerhető jeggyel ábrázoljon.
- Megérti közvetlen környezete információs jeleit és a tankönyvek ábráit tanítói irányítással.
- El tud készíteni egyszerű tárgyakat, díszeket saját elképzelése vagy minta közvetítése alapján kis segítséggel.
- Felismeri a tárgyak rendeltetésének és formájának legalapvetőbb összefüggéseit. A tárgyak csoportosítását tanítói segítséggel végzi
- Tud rajzolni, színezni, festeni. Agyagból, gyurmából mintázni. A papírt, az ollót és a ragasztót célszerűen használja.

2. évfolyam

Félév:

- Személyes élmény megjelenítése képi formában
- Környezetünkben lévő vizuális jelek ismerete
- Síkbeli, térbeli alkotások
- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával
- népi díszítő elemek

Év vége:

- Médiahasználat : személyesen átélt, elképzelt és a médiában látott, hallott esemény megjelenítése rajzban.
- Álló és mozgókép: időbeli történések megjelentése.
- Természetes és mesterséges környezet
- Egyszerű tárgy készítése hagyományos kézműves technikák alkalmazásával
- Elképzelt, mesebeli tárgyak tervezése és létrehozása választott egyszerű anyagokból
- A közvetlen környezet épített/tervezett elemeinek vizuális megjelenítése különböző eszközökkel síkban és térben

3. évfolyam Vizuális kultúra**Félévi vizsga:****I. Kifejezés, képzőművészet**

- Természeti, épített és képzeletbeli tájak, helyek
- személyes emlékből származó tapasztalatok felhasználásával valós hely, helyszín
- vizuális megjelenítése meghatározott időszaknak

II. Vizuális kommunikáció

Utazások Változás, folyamat, mozgás, mozgásfázis, összehasonlítás, térkép, képregény, vizuális sűrítés.

Év végi vizsga:**I. Kifejezés, képzőművészet**

- Természeti, épített és képzeletbeli tájak, helyek
- személyes emlékből származó tapasztalatok felhasználásával valós hely, helyszín
- vizuális megjelenítése meghatározott időszaknak

II. Vizuális kommunikáció Utazások Változás, folyamat, mozgás, mozgásfázis, összehasonlítás, térkép, képregény, vizuális sűrítés.

III.A média társadalmi szerepe, használata

- Médiahasználat, élménybefogadás, élményfeldolgozás

IV. A média társadalmi szerepe, használata

- A média működési módja, reklámok

V. Tárgy- és környezetkultúra

- A terekhez kapcsolódó hangok, zenék, zörejek gyűjtése,
- Tértervezés.

4. évfolyam**Vizuális kultúra****Félévi:**

- Mesék, mondák vagy zeneművek valós vagy kitalált szereplőinek megformálása síkban vagy térben (pl. festmény, kollázs, papírmásé maszk, újrahasznosítható anyagokból báb).
- Egy valós vagy képzeletbeli tárgy vagy jelenség számára plakát, szórólap tervezése, kivitelezése a kép és szöveg együttes alkalmazásával.
- Magyar mesékben, mondákban szereplő uralkodók címereinek, zászlóinak gyűjtése és a gyűjtemény bemutatása tabló, vagy prezentáció formájában. A gyűjtemény rajzos adatainak felhasználása kifejező jellegű képalkotásban.
- A saját médiahasználati szokások (pl. internet, televízió, rádió, mobiltelefon, könyv, videojáték) tanulmányozása különböző szempontok (pl. időtartam, tartalom, gyakoriság, résztvevők) alapján, és azok vizuális szemléltetése (pl. képes napirend, napló, fotósorozat).

Év végi:

- Történetek, mesék, népmesék képregényszerű ábrázolása időrendiség, cselekmény megjelenítésével, különböző nézőpontokból való ábrázolással, kiemeléssel.
- Magyarország építészetének megismerése érdekében adott funkciójú épületek (hidak, tornyok, kastélyok stb.) képeinek gyűjtése, a képi információk felhasználása sík- vagy térbeli alkotásban.
- Csomagolás tervezése, kivitelezése valós vagy képzeletbeli tárgy, dolog számára a tárgy legfontosabb sajátosságainak (pl. forma, anyag) megtartásával és vizuális érzékeltetésével.

5. évfolyam

Tér és sík megkülönböztetése, megjelenítése különböző méretű és formájú felületeken való komponálással.

A vizuális nyelv alapelemeinek megkülönböztetése és használata.

A természeti vagy épített környezet idő és térbeli változásainak sűrített megjelenítése.

Az egyszerű vizuális kommunikációt szolgáló megjelenések: jel, alaprajz, térkép értelmezése.

Kép és szóbeli vagy írott szöveg együttes alkalmazása a jelentésmódosulások megfigyelésének céljával.

Egyszerű téri helyzetek leírása, megjelenítése.

Egyszerű téri helyzetek leírása, megjelenítése.

6. évfolyam.

A vizuális nyelv alapelemeinek ismerete és alkalmazása a kifejező alkotásokban.

Önálló vélemény megfogalmazása saját és mások munkáiról.

Megfigyelt jelenség látványelemeinek megnevezése. Események, történések elmondása, részekre bontása, a jellemző fázisok megjelenítése.

Képi utasítások követése, illetve ilyenek létrehozása.

Az emberi gesztusok, mimika, mozdulatok értelmezése.

Egyszerű téri helyzetek leírása, megjelenítése.

A közvetlen környezetben található tárgyakon, épületeken a forma, a rendeltetés és a díszítmény kapcsolatának megértése.

7. évfolyam

Érzelmek, hangulatok megfogalmazása egyéni szín- és formavilágban.
A vizuális közlés különböző műfajú köznapi és művészi formáinak árnyalt megkülönböztetése.
A legfontosabb vizuális jelek, jelzések, szimbólumok értelmezése, alkotó használata.
Képi utasítások követése, illetve ilyenek létrehozása.
Mozgások megfigyelése, megjelenítése.
A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása.
Megfigyelések alapján a vizuális közlések érdekében különböző rajzi technikák alkalmazása.
Épített, tervezett környezet értelmezése különböző módon.

8. évfolyam

A kifejezésnek megfelelő kompozíció használata.
Művészeti alkotások, vizuális jelenségek, látványok verbális és képi elemzése.
Időbeni folyamatok értelmezhető vizuális megjelenítése.
Mozgások megfigyelése, megjelenítése.
A vizuális kommunikáció különböző formáinak csoportosítása.
Tárgyak, épületek felmérése, elemzése, értelmezése különböző szempontok alapján.
Az építészet térszervező és tömegalakítást szolgáló eszközeinek megértése.

Testnevelés

1. osztály

Legyen képes 2-4 ütemű szabad-, társas és kéziszergyakorlatok bemutatás utáni pontos és rendszeres végrehajtásra!
Legyen képes menet és futásgyakorlatokra különböző alakzatokban!
Ismerje a biológiailag helyes testtartás és testséma kialakulását elősegítő gyakorlatokat!
Legyen képes különböző helyváltoztató mozgásokra!
Legyen képes utánzó mozgásokra játékos formában!
Legyen képes egyszerű akadálypályák feladatainak teljesítésére!
Ismerje a testfordulatokat!
Legyen képes futásokra különböző formában egyenesen, irányváltásokkal és íven egyenletes tempóban és ritmussal!
Legyen képes folyamatos futásokra 4-6 percen keresztül!
Ismerje a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit!
Ismerje a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit!
Legyen képes egyszerű talajgyakorlati elemek elsajátítására és esztétikus bemutatására!
Legyen képes kézzel és lábbal, helyben és haladással történő labdavezetési módok alaptechnikáinak elsajátítására!
Ismerje és tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat a testnevelési és népi játékokban !
Ismerje és alkalmazza a különböző testnevelési játékok balesetmegelőzési szabályait!
Legyen képes az állásban és egyéb kiinduló helyzetekben végrehajtható, a reakcióidőt, a gyorsaságot, az egyensúlyérzéklet, az erőt fejlesztő, társérintés nélküli páros, csoportos és csapat jellegű eszközös küzdőjátékok, játékos feladatmegoldások szabálykövető végrehajtására!
Legyen képes a küzdőjátékokban jellemző támadó és védő szerepek gyakorlását elősegítő, a gyorsaságot, az egyszerű reagálási képességet, az egyensúlyérzéklet fejlesztő páros, csoportos és csapat jellegű feladatmegoldások alkalmazására társérintés bekapcsolásával!

Ismerje a szabadtéri foglalkozások baleset- és természetvédelmi szabályait!

Ismerje a szabadtéri foglalkozások öltözködési szabályait!

Ismerje és a szabadban, illetve a természetben való közlekedés szabályait!

Ismerjen szabadtéri népi játékokat (fogójátékok, ugróiskolák)!

2. évfolyam

Félév

- 2 és 4 ütemű gyakorlatok végrehajtása
- labdás ügyességi gyakorlatok végrehajtása
- ugrókötelezés álló helyben és haladással
- futás egyenletes iramban 4-5 percig

Év vége

- 4-8 ütemű gyakorlatok végrehajtása
- guruló átfordulás előre, hátra
- megindulás, megállás, irányváltás futás közben
- kitaró futás 2000 m

3. osztály

Félév

- futások ritmus- iram- és irányváltásokkal
- szökdelések, el- le- és felugrások,
- egyensúlyi helyzetek megtalálása szereken
- egy- és kétkezes gurítások, dobások
- alsó-, felső- és mellső- kétkezes dobások ismerete
- a labda rúgása a lábfej különböző részeivel
- labdavezetés ügyesebbik kézzel helyben
- gurulóátfordulások előre, hátra
- felugrások nyújtott karú kéztámasszal szerekre
- vízben lebegések, merülések végrehajtása segítség nélkül
- siklások, lábtempók gyakoroltatása hason, háton
- néptáncban a csárdásmotívumok elsajátítása

Év vége

- fel- és leugrások egy- és két lábbal, sorozatugrások
- mászás mászókötélen, 3 ütemű mászás
- labdavezetés ügyesebb kézzel mozgás közben
- zsugor fejjállás
- mérlegállás, tarkóállás végrehajtása
- támaszugrás ugrószekrényre ugródeszkáról
- néhány önvédelmi fogás végrehajtása
- távolugrás ugrógödörbe
- magasugrási kísérletek alacsony magasságon
- hajító mozdulat helyes végrehajtása 3 lépéses dobóritmusból
- folyamatos egyenletes iramú futás 12 percig
- vágtafutás 30 m-en
- választott úszás megtanulása

5. évfolyam

- Kúszások, mászások, átbújások párban és csapatban

- Járások és futások, futását összerendezettség, lépésszabályozottság, ritmusosság jellemzi
- Szökdelések, ugrások, a különböző ugrásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre
- Dobások, ütések, a különböző dobásmódok alaptechnikáit és előkészítő mozgásformáit a vezető műveletek ismeretében tudatosan és koordináltan hajtja végre
- Támasz-, függés- és egyensúlygyakorlatok,
- Tanári segítséggel megvalósít a biomechanikailag helyes testtartás kialakítását elősegítő gyakorlatokat;
- A támasz- és függésgyakorlatok végrehajtásában a testtömegéhez igazodó erő- és egyensúlyozási képességgel rendelkezik
- Labdás gyakorlatok, labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet
- Testnevelési és népi testnevelési és népi játékok, játékokban tudatosan, célszerűen alkalmazza az alapvető mozgásformákat;
- Játék közben az egyszerű alaptaktikai elemek tudatos alkalmazására törekszik, játék- és együttműködési készsége megmutatkozik;
- Célszerűen alkalmaz sportági jellegű mozgásformákat sportjáték-előkészítő kisjátékokban;
- Labdás ügyességi szintje lehetővé teszi az egyszerű taktikai helyzetekre épülő folyamatos, célszerű játéktevékenységet
- Küzdőfeladatok és –játékok, ismeri és képes megnevezni a küzdőfeladatok, esések, tompítások játék- és baleset-megelőzési szabályait;
- Vállalja a társakkal szembeni fizikai kontaktust, sportszerű test-test elleni küzdelmet valósít meg.
- Foglalkozások alternatív környezetben, ellenőrzött tevékenység keretében mozog a szabad levegőn, egyúttal tudatosan felkészül az időjárás kellemetlen hatásainak elviselésére sportolás közben;
- A szabadban végzett foglalkozások során nem csupán ügyel környezeté tisztaságára és rendjére, hanem erre felhívja társai figyelmét is.

6. évfolyam

Sportjátékok:

Kézilabda: I félév

- folyamatos labdavezetés futás közben
- guruló labda felvétele futás közben
- egykezes felső átadás

II. félév

- folyamatos labdavezetés mozgás közben
- egykezes felső átadás helyes technikai végrehajtása
- labdaátvételek- és átadások mozgás közben
- kapura lövés felugrással vagy beugrással

Kosárlabda: I. félév

- labdavezetés helyben és mozgás közben
- labdaátadások- és átvételek mozgás közben

II. félév

- folyamatos labdavezetés mozgás közben
- labdaátadás- és labdaátvétel mozgás közben
- kosárra dobás helyből egy kézzel
- sarkazás

Röplabda: I. félév

- kosárérintés végrehajtása

II. félév

- alkar- vagy kosárérintés biztonságos végrehajtása
- alsó egyenes nyitás

Labdarúgás I. félév

- labdavezetés külső- és belső csüddel egyenes vonalban
- labdaátadás- átvétel biztonságos végrehajtása helyben

II. félév

- szlalom labdavezetés külső vagy belső csüddel
- rúgás állított labdából belső- vagy külső csüddel
- labdaátadás- és átvétel mozgás közben

Atlétika: I. félév

- állórajt helyes technikai végrehajtása
- folyamatos futás egyenletes iramban 12 percig
- futóiskola gyakorlatainak helyes végrehajtása
- távolugrás guggoló technikával elugró sávból
- kislabdahajítás helyből

II. félév

- állórajt helyes technikai végrehajtása, vezényszavak ismerete
- folyamatos futás egyenletes iramban 12 percig
- futóiskola gyakorlatainak helyes és önálló végrehajtása
- távolugrás guggoló technikával elugró sávból
- magasugrás lépő technikával minimális magasságon
- kislabdahajítás helyből , a hajító mozgás helyes végrehajtása

Torna: I. félév

- kötélmászás mászó kulcsolással 2-3 fogással
- gurulóátfordulás előre és hátra

II. félév

- kötélmászás mászó kulcsolással 2-3 fogással
- felguggolás 3-4 részes ugrószekrényre, homorított leugrás
- gurulóátfordulások előre- és hátra

- tarkóállás, mérlegállás helyes végrehajtása

6. évfolyam

Sportjátékok:

Kosárlabda: I. félév

- labdavezetés futás közben egyenes vonalban
- labdaátadás- és átvétel mozgás közben
- különböző átadási módok ismerete

II. félév

- szlalom labdavezetés
- hosszú vagy rövid indulás végrehajtása
- megállás, sarkazás
- labdaátadás- és átvétel mozgás közben
- kosárra dobás helyből egy kézzel

Röplabda: I. félév

- alkar vagy kosárérintés végrehajtása
- alsó egyenes nyitás végrehajtása

II. félév

- alkar- vagy kosárérintés folyamatos és biztonságos végrehajtása
- alsó egyenes nyitás biztonságos végrehajtása
- helyezkedés nyitásfogadáshoz, nyitásfogadás
- felállási módok

Kézilabda: I. félév

- labdavezetés mozgás közben
- egy- és kétkezes labdaátadások helyben és mozgás közben
- kapura lövés 3 lépésből

II. félév

- védekező alaphelyzet
- szlalom labdavezetés
- különböző átadási módok mozgás közben
- távolra történő labdaátadás biztonságos végrehajtása
- kapura lövés 3 lépésből beugrásból és labdavezetésből

Labdarúgás: I félév

- labdavezetés külső- vagy belső csüddel mozgás közben
- labdaátadások- és átvételek mozgás közben
- fejelés
- partdobás

II. félév

- labdával haladás mozgás közben
- labdavezetés szlalomban
- alapszerelés
- levegőből érkező labda levétele

Atlétika: I. félév

- álló- és térdelőrajt
- vágtafutás 60 méteren térdelőrajttal
- kislabdahajítás dobólépésből
- hajító mozgás helyes végrehajtása
- egykezes alsó váltás
- folyamatos egyenletes futás 12 percig

II. félév

- távolugrás guggoló technikával elugró sávból
- magasugrás lépő technikával minimális magasságon
- kislabdahajítás nekifutásból 3-5 lépéses dobóritmusból
- váltófutás alsó váltással
- folyamatos futás 12 percig
- 800-1000 m-es futás indulás állórajttal
- vágta-és hosszútávfutás technikája

Torna: I. félév

- mászás kötélén mászó kulcsolással 3-5 fogással
- gurulóátfordulás előre- és hátra
- zsugor fejállás
- mérlegállás
- tarkóállás

II. félév

- felguggolás homorított leugrás 4 részes ugrószekevényen
- átguggolás 4 részes ugrószekevényen
- gurulóátfordulás előre- és hátra különböző kiinduló helyzetekből
- zsugor fejállás
- mérlegállás, tarkóállás

Küzdősportok: II. félév

- alapvető önvédelmi fogások ismerete
- grundbirkózás alaphelyzete

7. osztály**Sportjátékok:****Kosárlabda. I félév**

- labdavezetés mindkét kézzel mozgás közben
- megállás, sarkazás, megindulás
- rövid- vagy hosszú indulás végrehajtása
- fektetett dobás
- labdaátadás- és átvétel mozgás közben

II. félév

- szlalom labdavezetés
- önszöktetés, megállás, sarkazás
- fektetett dobás labdavezetésből
- különböző labdaátadási módok ismerete és biztonságos végrehajtása

Röplabda: I. félév

- kosár- vagy alkarérintés ismerete és végrehajtása
- felső egyenes nyitás

II. félév

- nyitásfogadás
- felállás nyitásfogadáshoz
- nyitásfogadási alakzatok
- feladás
- egyenes leütés feladás után

Kézilabda: I. félév

- labdavezetés irányváltoztatással
- különböző átadási formák ismerete
- kapura lövések lendületszerzésből
- büntetődobás

II. félév

- szlalom labdavezetés után kapura lövés
- egyszerű cselek
- kapura lövés célkeretre
- büntetődobás
- védekezési rendszerek

Labdarúgás I. félév

- átadások, passzolás mindkét lábbal
- labdaátvétel
- rúgásmódok

II. félév

- dekázás
- fejelés szöglerúgás után
- labdavezetés mindkét lábbal
- labdavezetés után kapura lövés

Atlétika: I. félév

- futóiskola gyakorlatainak helyes végrehajtása
- távolugrás guggoló technikával elugró deszkáról
- kislabdahajítás
- váltófutás egykezes váltással
- folyamatos futás 12 percig
- vágtafutás 60 m-en térdelőrajtból

II. félév

- magasugrás lépő technikával
- kislabdahajítás nekifutás után 5 lépéses dobóritmusból
- váltófutás technikája, váltózóna
- vágtafutás térdelőrajtból
- rajthelyzetek és vezényszavak ismerete
- folyamatos futás 12 percig

- lökő mozgás tömött labdával

Torna: I. félév

- kötélmászás mászó kulcsolással 4 m-es mászókötélen
- gurulóátfordulások előre- és hátra különböző kiinduló helyzetből
- mérlegállás
- tarkóállás
- fejjállásból gurulás előre
- kézállás

II. félév

- 3-4 elemből álló összefüggő talajgyakorlat végrehajtása
- 4-5 részes ugrószekrényen guggoló-átugrás vagy terpeszátugrás
- 4-5 4 vagy 8 ütemű gyakorlatból álló gimnasztika bemutatása

Alternatív környezetben úzhető sportok: II. félév

- a választott sportágak alaptechnikáinak ismerete

Küzdősportok: II. félév

- emelések
- leszorítás
- eséstechnikák

8. osztály:

Sportjátékok:

Kosárlabda: I. félév

- labdavezetés mindkét kézzel mozgás közben irányváltotással
- labdavezetés- megállás- sarkazás- indulás összekapcsolása
- fektetett dobás labdavezetésből
- labdaátadási módok ismerete
- rövid és hosszú indulás végrehajtása

II. félév

- labdavezetés szlalomban mindkét kézzel
- labdavezetés félaktív védő mellett
- védekező alaphelyzet, labdaszerzési módok ismerete
- rövid- és hosszú indulás végrehajtása labdavezetésből
- fektetett dobás labdavezetésből

Röplabda: I. félév

- alkar- és kosárérintés folyamatos végrehajtása
- felső ütőérintés végrehajtása
- felső egyenes nyitás
- nyitásfogadás
- egyenes leütés
- feladás- leütés

II. félév

- nyitásfogadás
- felállás nyitásfogadáshoz
- nyitásfogadási alakzatok
- feladás
- egyenes leütés feladás után
- folyamatos alkar- és kosárérintés felváltva

Kézilabda: I. félév

- labdavezetés irányváltoztatással nehezített körülmények között
- átadási módok ismerete
- kapura lövések lendületszerzésből, passzív védővel szemben
- büntetődobás

II. félév

- labdavezetés védő mellett
- kapura lövés labdavezetésből
- egyszerű cselek végrehajtása
- védekezési rendszerek, labdaszerzési módok
- kapura lövés meghatározott helyre
- páros lerohanás párhuzamos passzokkal

Labdarúgás: I. félév

- labdavezetés mindkét lábbal
- labdaátadások mozgás közben
- labdaátvételek mindkét lábbal
- rúgásmódok: belső- külső- és teljes csüddel
- dekázás
- fejelés
- büntetőrúgás
- partdobás

II. félév

- labdavezetés mindkét lábbal irányváltoztatással
- labdavezetés félaktív védő mellett
- labdavezetés utáni kapura rúgás
- beadásból fejelés
- büntető rúgás
- dekázás

Atlétika: I. félév

- álló-és térdelőrajt
- 100 m-es vágtafutás térdelőrajttal
- folyamatos futás 12 percig
- távolugrás guggoló technikával

II. félév

- magasugrás lépő technikával

- váltófutás kétkezes váltással váltózónában
- kislabdahajítás nekifutás után hármás – ötös dobóritmusból
- lökö- és vető mozdulat helyes végrehajtása
- 100 m-es vágtafutás térdelőrajttal
- folyamatos futás 12 percig

Torna: I. félév

- mászás mászó kulcsolással 4 m-es kötélén
- gurulóátfordulások különböző kiinduló helyzetből és különböző befejező

helyzetekbe

- fejjállás
- kézállás
- mérlegállás
- tarkóállás
- kézenátfordulás oldalt

II. félév

- 4-5 elemből álló összefüggő talajgyakorlat végrehajtása
- kétféle támaszugrás bemutatása 4 részes ugrószekrényen
- 4-5 8 ütemű gyakorlatból álló gimnasztikai gyakorlatsor bemutatása

Alternatív környezetben úzhető sportok: II. félév

- választott sportágak alaptechnikáinak ismerete

Küzdősportok: II. félév

- emelések
- leszorítás
- eséstechnikák
- dobástechnikák ismerete
- szabadulási technikák

Technika és tervezés

1. évfolyam

Félév

- A gyalogos közlekedés legfontosabb szabályainak ismerése.
- Az érzékszervek és az érzékelés fajtáinak ismerése.
- Legyen képes segítséggel munkadarabot készíteni.
- Legyen jártas képlékeny anyagok alakításában.
- Legyen jártas a lágypapír darabolásában, hajtogatásában, alakításában.
- Szerezzen tapasztalatot a tárgyalakítás során a technológiák helyes alkalmazásáról, eszközök szakszerű, biztonságos használatáról.
- Vegyen részt a jeles napok előkészületeiben.

Év vége

- Legyen képes a tárgyakat állandó segítség és mintaadással formázni.
- Legyen képes segítséggel munkadarabot készíteni.
- Szerezzen tapasztalatot, ismereteket a fonalak megadott szempont szerinti szétválogatásában.

- Szerezzen tapasztalatot a tárgyalás során a technológiák helyes alkalmazásáról, eszközök szakszerű, biztonságos használatáról.
- A család szerepének, időbeosztásának és egészséges munkamegosztásának megértése.
- A háztartási és közlekedési veszélyek tudatosulása, egészséges veszélyérzet.
- Példák ismerete az egészséges, korszerű táplálkozás és a célszerű öltözködés terén.
- A hétköznapijainkban használatos anyagok felismerése, tulajdonságaik megállapítása érzékszervi megfigyelések és vizsgálatok alapján.
- Életkori szintnek megfelelő probléma-felismerés, problémamegoldás

2. évfolyam

Félévi vizsga

- Környezetünk tisztán tartása
- A napszaknak, évszaknak, alkalomnak megfelelő öltözködés
- Higiéné. Testápolás (kézmosás, körömápolás, mosakodás, fürdés, hajmosás, intim területek tisztántartása) eszközei és anyagai.
- Egészséges és egészségtelen élelmiszerek csoportosítása
- A fa, papír, gyurma ,legfontosabb tulajdonságainak ismerete

Év végi vizsga

- Családtagok
- Napirend
- A fonal csoportosítása, felhasználása
- Építés építőelemekből
- A gyalogos közlekedés legfontosabb szabályai
- Közlekedési eszközök csoportosítása

3. osztály

- Őszidő, szüret, természet ékszerai
- Otthon, család, életmód
- Háztartás
- Fafajták
- A textil és megmunkálása
- A papír
- Anyagok és alakításuk
- Közlekedj biztonságosan!
- Jeles napok
- Zöld napok

4. évfolyam

Félév:

- Az anyagok tulajdonságai
- Az anyagok felhasználási lehetőségei
- Tárgykészítés képlékeny anyagból
- A papír tulajdonságai, felhasználhatósága: egyenes vonal mentén tép, hajtogat; ollóval egyenesen és körív mentén nyír; vastagabb anyagokat hajlítás előtt vonalzó mentén bekarcol
- A fa tulajdonságai, felhasználása: darabolás, csiszolás, hegyezés
- A textilek csoportosítása, felhasználása: szövés szövőkereten vagy madzagszövőn; cénát tübe fűz önállóan, gombvarrás, előöltés díszítőöltés

Év vége:

- Szokásrend kialakítása
- Házak, lakások, otthonok
- Modellkészítés
- Növényápolás
- Egészséges tápanyagok
- Terítés, tálalás
- Ételkészítés
- Egészséges életmód, napirend
- Öltözködés
- Takarékoskodás
- Háztartási balesetek
- Környezetvédelem
- Kulturált ünneplés
- A magyar népviselet és népszokások megismerése: memóriakártyák készítése
- A gyalogos és kerékpáros közlekedési szabályok megerősítése
- Közlekedési eszközök megismerése, környezettudatos használatuk

5.évfolyam

- Épületek
- Makettépítés
- A valóság ábrázolása
- Élet a településen
- Lakókörnyezet
- Utcakép
- Népi építészet
- Építőanyagok, építőipari szakmák
- Az építkezés menete
- A kert
- Állatok a közelünkben
- Középületek, közszolgáltatások
- Zöld területek, parkok
- A szárazföldi közlekedés
- Gyalogos közlekedés
- Közlekedési helyzetek
- Lakó-pihenő övezet
- A hely, ahol élsz

6. évfolyam

- A lakás
- A lakás jellemzői
- Lakásból otthon
- Bútorok
- A bútorok elhelyezése
- Lakberendezés
- Háztartási helyiségek
- Veszélyek az otthonunkban

- A lakás tisztán tartása
- Karbantartás, felújítás
- Textíliák gondozása
- Régiből új
- Újrahasznosítás
- Az iskola terei
- Kerékpárral az iskolába
- Közlekedéstörténet
- Munkadarabötletek
- Tárgyak készítése 3D nyomtatással
- Világunk 20 év múlva

7. évfolyam

- Mitől működik a város?
- Vízellátás
- Az elektromos áram termelése, szállítása
- Távközlési rendszerek
- Épületek közművei
- A közszolgáltatások díja
- A Fűtés
- Hűtés, szellőzés
- A lakás elektromos hálózata
- A lakás világítása
- Gépek a mindennapokban
- Üzemeltetés, karbantartás
- Energiatakarékos épületek
- Környezettudatos építkezés
- Takarékoskodás a háztartásban
- Mekkora az ökolábnyomunk?
- A közlekedés szerepe a mindennapokban
- Útvonaltervezés
- Utak, alul- és felüljárók
- Hidak
- A közlekedési eszközök és a közlekedés jövője
- A jövő városai
- Milyen pálya illik hozzád?

KÖRNYEZETISMERET

3. évfolyam félév

- Képes az élettelen környezet kölcsönhatásainak felismerésére, tárgyak összehasonlítása, csoportosítása tulajdonságai alapján
- Meg tudja nevezni a tanult halmazállapotokat, fel tudja sorolni főbb jellemzőiket. A halmazállapotváltozására tud példát mondani.
- Ismeri az időjárás elemeit, el tudja mondani a víz körforgását.
- Tudja a napszakok és az évszakok változásának okát.

- Az élőlények tulajdonságainak felismerése. Meg tudja nevezni a tanult életközösség jellemző állatait, növényeit, néhány jellemzőjét felsorolja.
- Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Képes egy természetes életközösséget bemutatni.
- Tiszteli az élővilág sokféleségét, felismeri a természetvédelem fontosságát.

3. évfolyam év vége

- Ismeri és alkalmazza az egészséges életmód alapvető elemeit, az egészségmegőrzés és az egészséges fejlődés érdekében, a betegségek elkerülésére.
- Ismeri az emberi élet szakaszait.
- Tudja a helyes testápolási szokásokat és azok egészségmegőrző szerepét.
- Az életkorának megfelelően, a helyzethez illően felelősen viselkedik segítségnyújtást igénylő helyzetekben.
- Tudja az emberi külső és belső tulajdonságokat csoportosítani.
- Képes adott szempontú megfigyelések végzésére a természetben, természeti jelenségek egyszerű kísérleti tanulmányozására. Föld forgásának, keringésének bemutatása. Ismétlődő jelenségek összefüggésének meglátására.
- Értelmezi a hagyományok szerepét a természeti környezettel való harmonikus kapcsolat kialakításában, illetve felépítésében.
- Képes a mesterséges és természetes életközösség összehasonlítására.
- Meg tudja nevezni a tanult életközösség jellemző állatait, növényeit, néhány jellemzőjét felsorolja.
- Képes az élőlények szerveződési szintjeinek és az életközösségek kapcsolatainak a bemutatására, az élőlények csoportosítására tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Képes egy természetes életközösséget bemutatni.
- Képes az informatikai és kommunikációs eszközök irányított használatára az információkeresésben és a problémák megoldásában.
- Képes értelmezni helyünket a világegyetemben.
- Képes tájékozódni Magyarország domborzati térképen. Jellemezni tudja a domborzati formákat.

4.évfolyam

Félév:

- Lakóhelyünk Magyarország térlépén, Irányok, távolságok leolvasása
- Magyarország nagy tájegységeinek ismerete
- Az élőlények csoportosítása tetszőleges és adott szempontsor szerint.
- Életközösségek lakóhelyünk környezetében. Élet az erdőben, mezőn, vízparton és környezetünkben.

Év vége:

- Az emberi test ismerete
- Mozgás, táplálkozás és a légzés szervrendszerének ismerete
- Testünk, egészségünk. Betegségek felismerése, kezelése
- Mások elfogadása, érzékenyítés
- Balesetvédelem

Természetudomány

5. évfolyam

Növények testfelépítése:

- A virágos növények testfelépítése
- A virág részei
- Zöldségek / mely részét fogyasztjuk / gyümölcsök / gyümölcsök a kertben /
- A kert károsítói
- Környezetkímélő gazdálkodás

Állatok testfelépítése:

- A talaj és a vizek élőlényei
- Különös élőlények a talajban, vizekben
- A mézelő méh, a baromfiudvar lakói, haszonállatok
- Ragadozók otthonainkban
- Állatok a városban
- Felelős állattartás, gondoskodás az állatokról

Anyagok és tulajdonságaik:

- Az anyagok jellemzése, anyagok halmazállapota, összetétele
- Környezetünk anyagai: a talaj, a víz, a levegő
- Az égés, tűzvédelem és tűzoltás
- Természetes és mesterséges anyagok a környezetünkben

Mérések, mértékegységek, mérőműszerek:

- Mérések a mindennapi életben
- Mennyiségek, mértékegységek
- A hőmérséklet mérése

Tájékozódás az időben:

- Az idő mérése és az időszámítás, Az idő jelentése a csillagászatban, az idő jelentése a Föld történetében
- Az idő mérése a mindennapokban

Tájékozódás a térben:

- A térkép, a térkép jelrendszere
- Mérések a térképen
- Tájékozódás az iránytű és a térkép segítségével

Alapvető légköri jelenségek:

- A levegő felmelegedése
- Víz a légkörben
- A szél
- Az éghajlat

Az emberi szervezet működése, egészsége:

- Sejtek, szervek, szervrendszerek
- Mozgás szervrendszere
- A táplálkozás hatása a szervezetre
- A légzés
- A vérkeringés és a kiválasztás
- Az érzékelés
- Szaporodás és egyedfejlődés
- Betegség, fertőzés, járvány

6. osztály

A Föld belső és külső felépítése:

- A Föld belső felépítése
- Hegységképződés
- Kőzetek és ásványok
- A földfelszín és változásai
- A mészkőhegységek formakincse
- Távoli vidékek jellemző formakincse

Az energia:

- Az energia a mindennapokban
- Energiaforrások
- Az energiafogyasztás környezeti hatásai, környezetvédelem, energiatakarékosság

Környezetünk vizsgálata:

- A kísérletezés szerepe az életünkben
- Az élettelen környezeti tényezők vizsgálata a természetben
- Az élőlények vizsgálata a természetben
- Laboratóriumi vizsgálatok

A térképtől a modern navigációs technikáig:

- A földrajzi atlasz
- A földrajzi fókálózat
- Modern technikák a térképészetben

Hazai tájakon:

- Hazánk nagytájai: Alpokalja, Dunántúli-domb- és hegyvidék, Dunántúli-középhegység, Északi-középhegység, Alföld, Kisalföld
- Fővárosunk, Budapest

Az erdők élete:

- Tájak, életközösségek
- A hazai lombhullató erdők élővilága
- Más éghajlati övek jellemző erdői
- Az erdő mint életközösség
- Erdőgazdálkodás és természetvédelem, globális környezeti problémák
- Hazánk hegyvidéki nemzeti parkjai

A rétek mezők élővilága:

- A rétek és mezők életközössége
- A rétek növényei, állatvilága
- Távoli tájak fátlan életközösségei
- A füves életközösségek természeti-környezeti problémái
- Az Alföld nemzeti parkjai

A vizek, vízpartok élővilága:

- A felszíni és felszín alatti vizek
- A folyók, tavak
- Vízi és vízparti növények, állatok
- A vizek természeti-környezeti problémái
- Nemzeti parkjaink vizes élőhelyeken

Biológia

7. osztály

A biológia tudományának célja, vizsgálati módszerei:

- A biológia tudománya
- A biológiai kutatás
- Az élővilág szerveződése
- Az első sejtek
- Az élővilág kialakulása
- A növények törzsfejlődése
- Az állatok és a gombák kialakulása
- Az ember megjelenése

Növényrendszerezés kezdetei, növényrendszertan:

- Az élővilág rendszerezése
- Az egysejtűek
- A telepes növények
- A növényi szövetek
- A növények szervei. A harasztok
- A nyitvatermők, zárvatermők

Az állatok és gombák rendszere:

- Az állati szövetek
- A férgek
- Az ízeltlábúak. Rákok, pókszabásúak, rovarok
- A puhatestűek
- A gerincesek: halak, kétéltűek, hüllők, madarak, emlősök
- A gombák

Élőlények és környezetük:

- Alkalmazkodás és tűrőképesség
- Az élettelen környezeti tényezők
- A környezetszennyezés hatásai
- Az élő környezeti tényezők
- A társulások változásai
- Táplálékláncok. Anyag- és energiaáramlás

Biomok a Földön:

- Az éghajlati övezetesség és a biomok
- A trópusi esőerdők élővilága
- A szavannák élővilága
- A sivatagok élővilága
- A trópusi és a mérsékelt övezet határán a keménylombú és a babérlombú erdők élővilága
- A lombhullató erdők élővilága

8. osztály

Biomok a Földön:

- A füves puszták élővilága
- A tűlevelű erdők élővilága
- A tundra és a sarkvidék élővilága
- A tengerek és óceánok élővilága
- A magashegységek élővilága

A természet védelme és fenntarthatósága:

- Természetvédelem
- Aktív természetvédelem
- Miért kell védenünk?
- Védett hazai növények

- Védett gerinctelen állataink
- Védett gerinces állataink
- Fenntarthatóság
- Anyag- és energiaválság
- Globális problémák

Az ember szervezete és működése:

- Az ember testfelépítése
- A vér összetétele és működései
- A szervezet belső védelme
- A keringési rendszer
- A légzőrendszer
- A táplálkozás, az egészséges táplálkozás
- A kiválasztórendszer
- A mozgás
- A kültakaró
- Az életfolyamatok szabályozása
- A hormonális szabályozás
- Az idegrendszer működése
- Érzékelés, érzékszervek, szem és a látás, hallás, helyzetérzékelés, szaglás, ízérzékelés
- Az idegrendszer felépítése
- A belső szervek szabályozása
- A szaporító szervrendszer
- Az ember egyedfejlődése
- Kisfiú vagy kislány?
- A tulajdonságok öröklődése
- Nemhez kapcsolt öröklődés
- Egészség, betegség, diagnosztikai eljárások
- A leggyakrabban előforduló betegségek
- A szenvedélybetegségek
- Balesetek, elsősegélynyújtás

Földrajz

7. évfolyam

Tájékozódás a földrajzi térben:

- Mi is a térkép?
- Milyen térképek vannak?
- Koordináta-rendszer a Földön

Közvetlen lakókörnyezetünk földrajza:

- A lakóhely földrajza
- Természeti és kulturális értékeink
- Népeség
- Miből, hogyan gazdálkodunk?

Magyarország földrajza, természetföldrajz:

- Vizeink a felszínen és a felszín alatt
- Természeti kincseink
- Középhegységeink
- Alföldi
- Dombságok a Dunántúlon

Magyarország népessége, települései:

- Települések Magyarországon
- Fővárosunk, Budapest
- Magyarország népessége
- Magyarország természetföldrajza, népessége

Magyarország gazdasága:

- Mezőgazdaság és élelmiszeripar
- Energiagazdaság
- Nem megújuló energiaforrások
- Megújuló energiaforrások
- Az ipar és környezeti hatásai
- Infrastruktúra
- Kutatás-fejlesztés, kereskedelem ,turizmus

A Kárpát-medence térsége:

- A Kárpát-medence térségének földrajzi egysége
- A Kárpátok kialakulása és részei
- Természeti erőforrások
- Táj- és kulturális értékek a határainkon túl
- A Kárpát-medence térségének népessége

Európa földrajza:

- Európa fekvése, határai és tájai
- Európa részei, éghajlata és vízrajza
- Európa népessége és országai
- Az Európai Unió
- Észak-Európa
- Az Egyesült Királyság
- Franciaország
- Benelux államok, Dél-Európa meghatározó országai
- Németország
- Ausztria és Svájc
- Csehország és Szlovákia
- Lengyelország és Ukrajna
- Románia
- A délszláv országok Oroszország

8. évfolyam

Európán kívüli térségek földrajza:

Afrika földrajza

- Afrika domborzata és vízrajza
- Afrika éghajlata és mezőgazdasága
- Afrika gazdasága és népessége

Amerika földrajza

- Amerika határai és domborzata
- Amerika éghajlata és vízrajza
- Amerika népessége és települései
- Az Amerikai Egyesült Államok

- Latin-Amerika
- Amerika további országai, különleges területei

Ázsia, Ausztrália, Óceánia és a sarkvidékek földrajza

- Ázsia határai és vízrajza
- Ázsia domborzata és éghajlata
- Ázsia népessége és települései
- Japán és Délkelet-Ázsia országai
- Kína
- India
- Délnyugat-Ázsia
- Ausztrália és Óceánia
- Sarkvidékek
- A világtenger

A földrajzi övezetesség rendszere:

- A forró övezet
- Mérsékelt övezet /Hideg és meleg mérsékelt öv/
- Mérsékelt övezet /Valódi mérsékelt öv/
- Hideg övezet és a függőleges földrajzi övezetesség

Életünk és a gazdaság – A pénz és a munka világa:

- A társadalmi-gazdasági fejlettség mutatói
- Forrásfeldolgozó óra
- A gazdaság működése, a nemzetközi szervezetek
- Globalizáció
- Fenntartható gazdálkodás
- A pénz az életünkben

Kémia

7. évfolyam

Félév:

I. A kísérleti megfigyeléstől a modellalkotásig

- Balesetvédelem, kísérleti eszközök
- A kémia szerepe a mindennapi életünkben:
- Az anyagok csoportosítása

II. Kémiai alapismeretek

- A halmazállapotok, a halmazállapot-változások
- Az oldódás, az oldatok

Évvége:

III. Az atomok felépítése

- Az atom felépítése
- Elemek, vegyületek kémiai jele: vegyjelek, képletek
- Részecskék szerkezete, tulajdonságai:
- A periódusos rendszer ismerete
- Az anyagmennyiség

8. osztály

Félév:

- I. Az anyagok szerkezete és tulajdonságai

- A molekulák képződése
- II. A kémiai átalakulások
A kémiai reakciók csoportosítása
- III. Kémia a természetben
A légkör

Év vége:

- IV. Az anyag átalakítása
Műtrágyák, növényvédő szerek
- V. Kémia a mindennapokban
Mérgek, mérgezések
- VI. Kémia és környezetvédelem
A vizek szennyezése

Fizika

7. évfolyam

1. Mérés
 - tömeg, térfogat, idő, hőmérséklet, hosszúság, felszín mérése, jelek, mértékegységek
 - sűrűség fogalma
2. Energia
 - energiaforrások, igények, fogyasztók, fajták
 - környezeti hatások
 - teljesítmény
3. Mozgások
 - egyenletes mozgás és jellemzői
 - egyenletesen változó mozgás és jellemzői
 - erő és fajtái
 - Newton törvényei
4. Lendület és egyensúly
 - ütközések fajtái
 - lendület fogalma, megmaradása
 - körmozgás, forgómozgás
 - egyensúlyi helyzetek
 - munka fogalma, munkatörvény
 - egyszerű gépek

8. évfolyam

1. Víz és levegő
 - hőterjedés, hőtágulás
 - halmazállapotváltozások
 - termikus kölcsönhatások
 - nyomás, fajtái
 - közlekedőedények

- Arkhimédész törvénye
 - úszás, merülés, lebegés
2. Elektromosság
- elektromos alapjelenségek
 - elektromos áramkör
 - feszültség, áramerősség, ellenállás
 - Ohm törvénye
 - fogyasztók soros és párhuzamos kapcsolása
 - elemek, akkumulátorok
 - elektromos áram hatásai
 - mágneses alapjelenségek
 - elektromos áram mágneses hatása
 - váltakozó áram, transzformátor
3. Világítás, fény
- fény terjedése
 - fényvisszaverődés, fénytörés
 - tükrök, lencsék
 - látás, optikai eszközök
 - színek, színeképek
4. Hullámok
- hullámtani alapfogalmak: hullámhossz, frekvencia, amplitúdó
 - hang, hangmagasság, hangerősség
 - fényhullámok
5. Környezetünk globális problémái
- Légtér, légszennyeződés
 - energiafogyasztás
 - éghajlatváltozás
6. Égi jelenségek
- Naprendszer tagjai: Nap, Hold, csillagok, bolygók
 - űrkutatás

Dráma és színház

6. évfolyam

I. félév

- A kommunikáció fogalma, a kommunikáció tényezői.
- A nem nyelvi jelek és jellemzőik – a testbeszéd.
- Hogyan tudunk kifejezni arcjátékkal, gesztusokkal, testtartással, mozdulatokkal különböző tulajdonságokat, testi és lelkiállapotot, véleményt, stb. (Magyar nyelvtan 5.-ben tanultak felelevenítése.)
- A dráma születése, a színjátszás eredete.
- A színház lényege, jellemzői – a dráma és a színpad.
- A dráma és színjátszás fogalma.

II. Félév

- A bábjáték története (röviden): eredete, kezdetei;
- Bábos technikák (merevpálcás, egypálcás marionett)
- Színházi, dramaturgiai alapfogalmak: szándék, feszültség, konfliktus, fordulópont.
- Különböző technikák a szereplők - hős és a többiek - jellemzésére.
- Szereplők karaktere, jelleme
- A testbeszéd szerepe: gesztusok, mimika, testtartás, térköz.
- Hangsúly, hanglejtés, hangerő, csend.
- A színházi etikett megismerése (öltözködés, megjelenés, viselkedés).

Történelem

5. évfolyam

Téma címe	Tartalmi követelmény	Történelmi személyek	Fogalmak	Évszám
1. Az ókori Kelet Államainak kulturális örökségei	Mezopotámia, Egyiptom, India, Kína, Fönícia. Az írás megjelenése Az időszámítás.	Kheopsz	Zikkurat, piramis, szfinx, kínai Nagy Fal, kerék, égetett téglá, papirusz, selyem, iránytű, papír, puskapor	Kr.e. és Kr.u.
2. A Biblia és az Ószövetség történetei	A Biblia és részei. A teremtés története. Noé bárkája. Mózes, Dávid és Salamon	Ádám, Éva, Ábrahám, Noé, Mózes, Dávid, Salamon.	Biblia, Ószövetség, Újszövetség	
3. Művészek és művészetek, tudósok és tudomány az ókori világban.	Építészet, Szobrászat, Történetírás, Orvostudomány	Pheidiasz, Hérodotosz, Homérosz, Hippokratész	Olimpia, akropolisz, Colosseum, Circus Maximus, vízvezeték, római út,	Kr. e. 776 (az első feljegyzett olimpia játékok)
4. Államformák és alapfogalmak az ókorban.	Királyság, köztársaság, császárság, birodalom,	Romulus-Remus, Caesar, Augustus,	Királyság, köztársaság, császárság, birodalom, demokrácia, politika	Kr. e. 753. (Róma alapítása),
5. Az egyház születése, a keresztény ókor	Újszövetségi történetek az egyházalapító Jézus Krisztusról.	Jézus Krisztus, Szent Péter, Szent Pál, Szent István, Nagy Konstantin császár,	Legenda, ereklye, eretnek, szent, népvándorlás, Újszövetség.	Niceai zsinat (325), kereszténység hivatalos vallás (380), a Nyugat Római Birodalom
6. A magyarság történetének kezdete	Életmód	Attila, Álmos, Árpád.	Hun, finnugor, félnomád életmód, törzs, nemzetség, nagycsalád, fejedelem,	Honfoglalás: 895-902

			táltos, honfoglalás, kalandozás,	
7. Középkor alapfogalmai	Földesúr-jobbágy Jobbágyi szolgáltatások		Földesúr-jobbágy fogalma Jobbágyi szolgáltatások: földbér, kilenced, robot, ajándék, uradalmak	Középkor: 476
8. A középkori egyház	A latin és görög szertartású kereszténység. A középkori keresztény egyház felépítése. Világi papok és szerzetesek.	Szent Benedek, Szent Márton, Szent Bernát, Szent Ferenc, Szent Domonkos	esperes, plébános, káplán, apát, szerzetes, eretnek, kolostor, monostor, kódex, római katolikus egyház, görögkeleti (ortodox) egyház, kolostori, káptalani és plébániai iskola,	
9. Az Árpádok kora	Géza fejedelem és a magyar nép megtérése. Szent István király és a keresztény magyar állam megalapítása. Szent László és Könyves Kálmán a keresztény magyar állam megerősítői. Virágzó szerzetesi élet a középkori Magyarországon. A tatárjárás és az ország újjáépítése. Az utolsó Árpádok. Koronázási jelképek.	Szent István, I. András, I. Béla, Szent Gellért, Szent László, IV. Béla, Szent Erzsébet, Szent Kinga, Szent Margit, Boldog Özséb, Szent Piroška.	Vármegye, tized, ispán, tatár, nádor, kun, pálos rend, egyházmegye, főegyházmegye, Szent Korona, Szent Jobb.	996 (első magyar bencés alapítás, Pannonhalma), 997–(1000)–1038 (Szent István uralkodása), 1077 (Szent László trónra lépése), 1235-1236, 1238 (Julianus barát útjai), 1241–1242 (a tatárjárás), 1262 (a magyar pálos rend megalakulása), 1301 (az Árpád-ház kihalása).

Történelem

6. évfolyam

Téma címe	Tartalmi követelmény	Történelmi személyek	Fogalmak	Évszám
1. A Magyar Királyság virágkora	A királyi hatalom megerősítése I. Károly idején. Nagy Lajos, a lovagkirály. Jelentősebb hadjáratai és főbb törvényei. A középkori magyar egyházszerzet kiépülése. Hunyadi János A nádorfehérvári diadal. Hunyadi Mátyás uralkodása, reneszánsz udvara és könyvtára. A Mohácsi vereség.	I. Károly, I. (Nagy) Lajos, Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János, Kapisztrán Szent János, Hunyadi Mátyás, II. Lajos, Tomori Pál kalocsai érsek,	aranyforint, nádor, nemes, ősiség és kilenced törvénye, kormányzó, végvár.	1308 (I. Károly), 1456 (Nádorfehérvár), 1458-1490 (Hunyadi Mátyás uralkodása), 1526 (a mohácsi vereség)
2. A világ és Európa a kora újkorban	A reformáció. A katolikus megújulás kezdete. Reform-pápák és új szerzetesi közösségek a megújulás szolgálatában. Az alkotmányos királyság létrejötte Angliában.	Luther, Kálvin, Cromwell, XIV. Lajos, Morus Szent Tamás, Loyolai Szent Ignác,	Újkor, reformáció, protestáns, jezsuita, katolikus megújulás, felvilágosodás, alkotmány, jezsuiták, piaristák.	1492 (Kolumbusz), 1517 (Luther fellépése), 1545–1563 (Tridenti Zsinat).
3. Magyarország a kora újkorban	A reformáció okai és következményei Magyarországon. Három részre szakadt ország élete.	Dobó István, Bocskai István, Báthory István, Bethlen Gábor, Zrínyi Miklós, II. Rákóczi Ferenc,	Végvár, hódoltság, szultán, szpáhi, janicsár, kuruc, labanc, hajdú, úrbér, jobbágyrendelet, zsellér, betelepítés,	1541 (Buda török kézen), 1552 (a „nagy várháborúk éve”), 1686 (Buda visszavívása), 1703–1711 (a Rákóczi-

	Végyvári harcok Az Erdélyi Fejedelemség aranykora Magyarország török alóli felszabadítása. A Rákóczi-szabadságharc. Mária Terézia és a felvilágosult II. József császár és rendeletei.	Mária Terézia, Pázmány Péter.		szabadságharc), 1740–1780 (Mária Terézia).
4. A forradalmak és a polgárosodás kora Európában és Magyarországon	Az ipari forradalom első feltalálói és találmányai. Reformkor Magyarországban 1848. március 15. Áprilisi törvény 1848/1849 Aradi vértanúk	Széchenyi István, Kölcsey Ferenc, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos, Deák Ferenc, Petőfi Sándor, Batthyány Lajos, Jellasics, Görgei Artúr, Bem József.	Polgári nemzet, ipari forradalom, tőkés, bérmunkás, kapitalizmus, rendi országgyűlés, alsótábla, felsőtábla, reformkor, közteherviselés, cenzúra, sajtószabadság, választójog, felelős kormány, jobbágyfelszabadítás, honvédség, trónfosztás.	1830 (a Hitel megjelenése, a reformkor kezdete), 1832–1836 (reformországgyűlés), 1848. március 15. (forradalom Pest-Budán), 1849. április 14. (a Függetlenségi nyilatkozat), 1849. október 6. (az aradi vértanúk kivégzése).
5. Önkényuralom és kiegyezés. A dualizmus kora Magyarországon	Deák Ferenc és az osztrák-magyar kiegyezés. Az új dualista állam. A kiegyezés korának egyházi kérdései. Magyarország gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődése.	Deák Ferenc, I. Ferenc József, gróf Andrássy Gyula, báró Eötvös József, Tisza Kálmán,	passzív ellenállás, kiegyezés, közös ügyek, dualizmus, millennium	1867 (a kiegyezés), 1894 egyházpolitikai törvények). 1896 (a millenniumi ünnepek).

Történelem

7. évfolyam

Téma címe	Tartalmi követelmény	Történelmi személyek	Fogalmak	Évszám
1.A nagyhatalmak versengése és az első világháború	Gyarmatbirodalmak és katonai tömbök kialakulása. Az első világháború kirobbanásának okai és a világháború Magyar katonák az első világháború különféle harcterein.	Ferenc Ferdinánd	mozgóháború, állásháború/állóháború, bolsevik, szovjet, hátország, kétfrontos háború.	1914. július 28. (a világháború kirobbanása), 1914-1918 (az első világháború),
2.Európa és a világ a két háború között	A Párizs környéki békék. Európa új arca. Sztálin és a kommunista diktatúra a Szovjetunióban. A lateráni szerződés. A Vatikán Állam létrejötte. A nagy gazdasági világválság Hitler és a nemzetiszocialista Németország. A spanyol polgárháború. Zsidó- és keresztényüldözés a náci Németországban.	Clemenceau, Sztálin, Roosevelt, Mussolini, Hitler, XI. Pius pápa, Franco.	Békediktátum, kommunizmus, GULAG, személyi kultusz, fasizmus, nemzetiszocializmus, kisantant, proletárdiktatúra, gazdasági válság.	1918. november 11. (az első világháború vége), 1922 a Szovjetunió megalakulása, 1929 (lateráni szerződés, Vatikán Állam megalakulása), 1929-1933 (a nagy gazdasági világválság), 1933 (Hitler hatalomra kerülése),

<p>3.Magyarország a két világháború között</p>	<p>Horthy Miklós és a Nemzeti Hadsereg. A Magyar Királyság visszaállítása. A trianoni béke. A béke egyházkormányzati következményei. A Horthy korszak jellegzetességei. Az állam és az egyházak szoros együttműködése. Kultúra, tudomány, művelődés</p>	<p>Horthy Miklós, Bethlen István, Teleki Pál, Glattfelder Gyula, Kerkai Jenő, Schütz Antal, Szekfű Gyula, Babits Mihály, Sík Sándor, Tóth Tihamér, Bangha Béla, Molnár C. Pál, Aba-Novák Vilmos</p>	<p>Kormányzó, numerus clausus, konszolidáció, revízió, népiskolai törvény, zsidótörvény, nuncius, „keresztény nemzeti” eszme, Actio Catholica, hivatásrendiség, EMSZO, KALOT KALÁSZ, népfőiskola.</p>	<p>1920. június 4. (Trianon), 1920. március 1. (Horthy kormányzó), 1930 (Szent Imre-év) és 1938 (Szent István-év és a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus), 1938 (az első bécsi döntés), 1939 (Kárpátalja), 1940 (második bécsi döntés).</p>
<p>4.A II. világháború</p>	<p>Németország és a Szovjetunió kirobbantja a második világháborút. XII. Pius pápa politikája a második világháború idején. Magyarország háborúba sodródása. A világháború és a magyar katolikus egyház. A 2. magyar hadsereg véres csatái a Donnál. A kurszki csata. Magyarország német megszállása. Az európai holokauszt, a magyar zsidóság pusztulása. A magyar egyház embermentő tevékenysége. A zsidómentés katolikus vértanúi.</p>	<p>Churchill Horthy Miklós, Kállay Miklós, Szálasi Ferenc, XII. Pius, Boldog Salkaházi Sára,</p>	<p>tengelyhatalmak, furcsa háború, hadigazdaság, totális háború, zsidóüldözés, holokauszt, gettó, deportálás, partizán</p>	<p>1939. szeptember 1. (a második világháború kirobbanása), 1941. június 22. (Németország megtámadja a Szovjetuniót), 1944. március 19. (Magyarország német megszállása), 1944. október 15-16. (Horthy kiugrási kísérlete, Szálasi hatalomátvétele), 1945. április (a háború vége Magyarországon), 1945. május 9. (Európában befejeződik a háború), 1945. szeptember 2. (Japán kapitulációja).</p>

5.Hidegháborús konfliktusok és a kétpólusú világ kiépülése.	Az 1947-es párizsi békeszerződések. A kétpólusú világ kialakulása. A szovjet típusú európai diktatúrák egyházpolitikája. A kettéosztott Európa. A NATO és a Varsói Szerződés születése	Truman, Marshall, Hruscsov, Boldog Romzsa Tódor,	hidegháború, vasfüggöny, jóléti állam, piacgazdaság, szuperhatalom.	1946 (a fultoni beszéd), 1947 (a párizsi békék), 1949 (a NATO, az NDK és az NSZK megalakulása), 1953 (Sztálin halála), 1955 (a Varsói Szerződés), 1961 (Jurij Gagarin űrrepülése, a berlini fal felhúzása).
6. Magyarország szovjetizálása	Demokratikus kísérlet a szovjet megszállta Magyarországon. Rákosi Mátyás kommunista diktatúrája. A magyar katolikus egyház a kommunista diktatúra idején.	Tildy Zoltán, Rákosi Mátyás, Nagy Ferenc, Kovács Béla, Rajk László,	Népbíróságok, internálás, pártállam, padlássöprés, kitelepítések, kollektivizálás, szövetkezet, Katolikus Szülők Vallásos Szövetsége, Állami Egyházügyi Hivatal,	1945. november (választások Magyarországon), 1946 (A második köztársaság és az új forint), 1947 (a kékcédulás választások, a párizsi béke). 1946 (katolikus egyesületek betiltása), 1948 (egyházi iskolák államosítása, Mindszenty József letartóztatása),

Történelem

8. évfolyam

Téma címe	Tartalmi követelmény	Történelmi személyek	Fogalmak	Évszám
1.Az 1956-os magyar forradalom és szabadságharc kitörése és hősei	A forradalom előzményei. Október 23-a eseményei. A forradalom győzelme. A SzU beavatkozása, a forradalom leverése. a forradalom jellege és	Mindszenty József, Nagy Imre, Boldog Apor Vilmos, Boldog Meszlényi Zoltán, Lénárd Ödön. Rákosi Mátyás, Gerő	amnesztia, MEFESZ, MSZMP, Nemzetőrség, szabadságharc a zsarnokság jelképe, pufajkások, diszidálás,	1956.okt.23-nov.4.

	jelentősége. A megtorlás. A társadalom megbüntetése és megtörése.	Ernő, Hegedűs András, Piros László, Hruscsov, Kádár János,	pufajkások	
2.A Kádár-korszak jellemzői	A kádári konszolidáció. A kádári diktatúra egyházpolitikája Élet a „legvidámabb barakkban” Hétköznapiak a „legvidámabb barakkban”	Kádár János, Apró Antal, Acél György	munkásörség, <i>Kádár-korszak</i> , <i>MSZMP</i> , „ellenforradalom” pártállam, kollektivizálás, háztáji gazdálkodás, konszolidáció, <i>úttörőmozgalom</i> <i>friziderszocializmus</i> , <i>lakáskiutalás, kaláka munka</i> , <i>építőtábor</i>	1960-as évek
3.A kétpólusú világ megszűnése	A rendszerváltó Közép-Kelet-Európa. Németország egyesülése. A Szovjetunió és Jugoszlávia felbomlása.	Brezsnyev, Kennedy, Reagan, Gorbacsov, id. Bush, II. János Pál.	Olajrobbanás, atomkatasztrófa	1962 (a kubai rakétaválság), 1968 (a „prágai tavasz”, nyugati diáklázadások), 1989 (a berlini fal lebontása), 1991 (a Varsói Szerződés és a KGST felszámolása, a Szovjetunió felbomlása), 1991-1999 (a délszláv háború), 1991-2004 (Jugoszlávia felbomlása), 1993 (Csehszlovákia szétválása, Csehország és Szlovákia létrejötte), 1999 (Jugoszlávia NATO bombázása).

4. Demokratikus viszonyok megteremtése és kiépítése Magyarországon	A demokratikus jogállam megteremtése. Magyarország csatlakozása a NATO-hoz és az Európai Unióhoz. A gazdasági élet és a jogi intézményrendszer a mai Magyarországon. A magyarországi nemzetiségek és etnikai kisebbségek.	Antall József, Göncz Árpád, Horn Gyula, Orbán Viktor, Mádl Ferenc.	Privatizáció, rendszerváltás/rendszerváltozás, pluralizmus, demokratikus intézményrendszer.	1990 (szabad, többpárti választások Magyarországon), 1991 (a szovjet csapatok távozása hazánkból), 1999 (csatlakozás a NATO-hoz), 2004 (Magyarország EU-tag lett).
5. A határon túli magyarok	A határon túli magyarok helyzete. A magyar állam jelentős támogatást nyújt a határon túli magyaroknak	<i>Sütő András, Tőkés László</i>	<i>népszavazás, kettős állampolgárság, regionális együttműködés, asszimiláció, Beneš-dekrétumok, „fekete március”</i>	
6. A modern magyar állam	A modern demokrácia gyökerei	<i>Orbán Viktor</i>	<i>Alaptörvény</i>	2012 Magyarország Alaptörvénye.

Állampolgári ismeretek

8. évfolyam

Téma címe	Tartalmi követelmény	Fogalmak
1. Állampolgári alapismeretek	Államformák (királyság, köztársaság). Politikai rendszerek (demokrácia, diktatúra). A demokratikus állam működésének alapelvei	Hatalmi ág, érdekképviselő, állampolgári jogok, állampolgári kötelességek,

	(hatalommegosztás, hatalomgyakorlás és társadalmi kontroll).	
2. Állampolgári jogok és kötelességek.	Állampolgári jogok, állampolgári kötelességek,	Állampolgári jogok, állampolgári kötelességek, közjó, A magyar állampolgárság feltételei
3. Választások	Választójog	Közvetett és a közvetlen demokrácia
4. A család	A család fogalma és társadalmi szerepe A család: szeretetközösség, együttműködés, kölcsönösség, tisztelet A családi szerepek, feladatok	A család fogalma
5. Családi gazdálkodás	a család bevételei: jövedelmek, társadalmi juttatások, a tulajdonból származó jövedelmek, örökség, nyereség a család kiadásai: létszükségleti kiadások,	A háztartás fogalmának értelmezése, jövedelmek, társadalmi juttatások,
6. Magyarország politikai intézményei	Államszervezet és társadalmi érdekképviselők. állam, államforma, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvény, kormány, rendvédelem, katasztrófavédelem	politikai intézmény, média, közélet, nyilvánosság.

Hon-és népismeret

5. évfolyam

Téma címe	Tartalmi követelmény	Fogalmak
1. Nagyszüleink, dédszüleink világa falun és városban	A család, mint a társadalom alapvető alkotóeleme szerepének megértése, a családtagok emberi értékei iránti figyelem kialakítása és fejlesztése. A hagyományos szerepek megismertetése a családban.	kiscsalád, nagycsalád, rokoni szálak,
2. Településünk természeti és épített örökségei	A Rétköz világa	mocsár, láp, vár, kastély,

3. A paraszti háztartás	A népi építészet táji jellemzői. A szoba berendezése, bútorzata. A konyha és eszközei. Jellegzetes népi ételek	sárfal, vályogház, téka, sifon.
4. A mindennapi kenyerünk	Út a mag vetésétől a kenyér sütéséig.	kovász, szakajtás, bevetés
5.Munkaalkalmak	A paraszti munka a ház körül és a házon kívül	kaláka munka, munkák utáni szórakozási lehetőségek: aratóbál, szüreti multság,
6. Jeles napok, ünnepek	Karácsony-Húsvét -Püünkösöd	az ünnepek és ahhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek
7. Életfordulók	Gyerekkor- ifjúkor- házasság-születés és halál	legény-és leányavató, esküvői szokások, gyermek születése

1.11. AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI

1.11.1. Belépés az iskola első évfolyamára

Feltételei:

- Legalább hatéves életkor.
- Lelkészi ajánlás / a szülő vállalja, hogy gyermekét a beiskolázást követően megkereszteli/.
- A beiskolázást az intézményvezető a fenntartóval egyeztetve végzi. A tanulók felvételéről az intézményvezető dönt.
- Beiskolázásunkat nem köti körzethatár

A beiratkozás módja:

A szükséges iratok, dokumentumok:

- a gyermek születési anyakönyvi kivonata
- lakcímkártya
- keresztlevél
- lelkészi ajánlás

1.11.2. Belépés a felsőbb évfolyamokra:

Tanulót tanév közben csak indokolt esetben veszünk fel.

Feltételei: A szülő és gyermeke elfogadja intézményünk nevelési elveit, szabályait, betartja és betartatja intézményünk Pedagógiai Programját, Házirendjét, nem folytat ellene fegyelmi eljárás.

- A szülők írásbeli kérelme.
- Tanév közben az újonnan jött gyerekeknek is lelkipásztori ajánlást kell, hozzanak. Amennyiben 3 hónapos időtartam alatt nem sikerült beilleszkednie a tanulónak, a szülő visszaviszi a területileg illetékes iskolába.
- Az átadó iskola elbocsátója: "Értesítés iskolaváltoztatásról".
- Érvényes iskolai bizonyítvány.
- A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást.
- Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg.
- A felvételről az osztályfőnök bevonásával az iskolavezetés dönt.

Az átlépők beilleszkedésének segítése:

- 1 hónap türelmi idő

- szükség esetén korrepetálás, felzárkóztatás, a tananyag különbözőségének kompenzálása.

1.11.3. Átlépés évfolyamon belül másik osztályba:

Csak nagyon indokolt esetben, és ha van párhuzamos osztály:

- szülői kérésre,
- fegyelmi döntésként, ha a gyermek érdeke és a közösség harmóniája megkívánja.

1.11.4. Kilépés, a tanulói jogviszony megszüntetése

Az általános iskolai tanulmányok befejezése előtt:

- Más iskolába való távozáskor a tanuló mindaddig nyilvántartásunkban marad, amíg a fogadó iskola az „Értesítés beiratkozásról” című nyomtatvánnyal érkezését vissza nem igazolja.
- Intézményi Házirend súlyos megsértése esetén és a fegyelmi tárgyalás eredményeként tanulmányait intézményünkben nem folytathatja.

Az általános iskolai tanulmányok befejezésekor:

A 8. évfolyam elvégzése után átlépés négyosztályos gimnáziumi képzésbe, vagy a szakgimnázium és szakképző intézmény 9. évfolyamára.

Az átlépés feltétele

- sikeres felvételi vizsga a választott intézményben
- a felvétel visszaigazolása
- sikeres tanévvégi bizonyítvány

1.12. A FELVÉTELI ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI

Intézményünkbe felvételi vizsga nincs. Minden növendéket felvesszünk, aki az intézményi szabályokat, a katolikus életvitel szabályait betartja /lásd: A tanuló átvételének szabályai című fejezetet/.

2.Az intézmény helyi tanterve

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók alapján készült az intézmény helyi tanterve

„Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára”, valamint „Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára”.

Tantárgyi struktúra és óraszámok

NAT 2020. óraterve								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Magyar nyelv és irodalom	7	7	5	5	4	4	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	3	3
Történelem					2	2	2	2
Állampolgári ismeretek								1
Hon-és népismeret					1			
Hittan	2	2	2	2	2	2	2	2
Környezetismeret			1	1				
Természetismeret					2	2		
Kémia							1	2
Fizika							1	2
Biológia							2	1
Földrajz							2	1
Angol				2	3	3	3	3
Ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
Vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
Dráma és színház						1		
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
Digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki					1	1	1	1
Összesen	23	23	23	24	29	28	29	29
<i>Kötelező alapóraszám</i>	22	22	22	23	27	26	28	28
<i>Szabadon tervezhető órakeret</i>	2	2	2	2	1	2	2	2
Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30
Maximális órakeret hittanórával	25	25	25	26	29	29	31	31
Emelt szintű angolnyelv					2	2	2	2
Maximális órakeret az angol nyelvvel	25	25	25	26	31	31	33	33
<i>Angol</i>	1	1	1					
<i>Digitális kultúra</i>	1	1						
<i>Magyar nyelv és irodalom</i>			1	2		0,5	1	1
<i>Matematika</i>						0,5	1	1

A 2020-as NAT alapján készült helyi tantervet először a 2020/2021-es tanévben első és ötödik évfolyamon vezettük be, és felmenő rendszerben alkalmaztuk.

2.3. Az oktatásban alkalmazható tankönyvek és taneszközök kiválasztásának elvei

Pedagógiai munkánk során csak olyan taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép, feladatgyűjtemény) használunk a tananyag feldolgozásához, melynek használatával a munkaközösség egyetértett. A tankönyvfelelős a jogszabályokban meghatározott határidőig elkészíti a tankönyvrendelést.

A nyomtatott taneszközökön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés.

Az egyes évfolyamokon a tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközössége, szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév második szülői értekezletén tájékoztatja az iskola. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének;
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók.

Az iskola – pénzügyi lehetőségeihez mérten – saját költségvetési keretéből, illetve egyéb támogatásokat felhasználva egyre több nyomtatott taneszközt szerez be az iskolai könyvtár számára. A szükséges tankönyveket, segédanyagokat, kötelező olvasmányokat mindenkor elérhetővé tesszük a tanulók számára az iskolai könyvtárban

Választásunkban döntő, hogy jól használható, minőségileg kifogástalan, tehát megbízható tankönyvet adjunk a gyerekek kezébe.

A választott tankönyvek eszközök a hatékony tanulásban, használatára pedagógusoknak meg kell tanítani a gyerekeket.

Ezen eszközök csak akkor segítik a munkánkat, ha kiválasztásuk tudatos pedagógiai munkával, módszertanilag megalapozott, célszerű felhasználással párosul.

Előnyben részesítjük az aktív tanulási formákat preferáló kiadványok, melyek az élményszerű tanulást támogatják, és középpontjukban a készség- és képességfejlesztés áll.

2.4. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

2.4.1. ALSÓ TAGOZAT

(1-2. évfolyam és a 3-4. évfolyam)

Az alapfokú nevelés-oktatás első négy évre terjedő pedagógiai szakaszának alapvető jellemzője az alapozás. Négyéves időtartama két kisebb, eltérő képzési célú szakaszra tagolódik.

Az **első két iskolai év bevezető szakasz**, szerepe szerint előkészíti az iskolai tanulmányokra. Gyermekre figyelő fokozatossággal vezet át az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás szervezeti kereteibe, tevékenységrendszerébe és szokásrendjébe. Felhasználja és továbbfejleszti az iskolába kerülő gyerek természetes tanulási motiváltságát, a megismerés és a megértés iránti érdeklődését, nyitottságát. Széles teret enged játék- és mozgásigénynek kielégítéséhez. Kedvező feltételeket teremt a természetes fejlődési, érési folyamatok kiteljesedéséhez. Előkészíti, megalapozza a kulcskompetenciák kifejlődésének folyamatát.

A tanító feltérképezi a tanulók egyéni fejlesztési szükségleteit. A gyerekek közötti különbségeket természetesként fogadja el. Kellő időt enged a tanulási feladatok pszichológiai feltételeinek beéréshez, és személyre szóló fejlesztéssel és értékeléssel esélyt teremt a sikeres iskolai pályafutás, valamint az élethosszig tartó tanulás biztonságos megalapozásához, az egységes műveltségbeli alapok megszerzéséhez.

A **kezdő iskolaszakaszban**, az iskolakezdés **3-4. évében** folytatódnak a fenti fejlesztési prioritások, de fokozatosan átalakul a tanulás jellege. Egyre inkább előtérbe kerülnek a teljesítményelvárások által meghatározott tanulási feladatok, a fejlesztési követelményeknek való megfelelés igénye.

A tanulók fejlettségére és fejlesztési szükségleteire figyelve, differenciált tervezéssel és tanulásirányítással fokozatosan növeli a tanító a terhelést és a teljesítményelvárásokat. A tanulók előmenetelét fejlesztő értékeléssel segíti elő. Éléményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző feladatokkal fejleszti a kulcskompetenciák összetevőit: az alapvető rutinokat, képességeket és alapkészségeket, formálja az attitűdöket, közvetíti az elemi ismereteket, tanulási és magatartási szokásokat alakít. Megtapasztaltatja az ismeretszerzés korszerű forrásait, azok eszközként való felhasználásának módját, megtanítja és gyakoroltatja az elemi tanulási módszereket és technikákat. A tanulók fokozatosan gyarapodó ismereteit rendszerbe szervezi. Aktivizálja a már megszerzett tudást az új tanulási feladatok megoldásához.

A tanító egészséges egyensúlyt teremt a nevelési és oktatási feladatok rendszerében. Kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált, szabályozott és kötetlen tevékenységek célszerűen kialakított rendszerében fejleszti a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot. Megalapozza a reális önértékelést. Mintákat és gyakorlóterepet ad magatartási normák, szabályok elsajátításához, a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. Megerősíti a humánus magatartásformákat, szokásokat, és a gyermek jellemét formálva elősegíti a személyiség fejlődését, érését, a felelős állampolgári magatartás megalapozását.

Az esélyteremtés érdekében támogatja az egyéni képességek, a tehetség kibontakozását, tervezetten segíti a tanulási nehézségekkel küzdő, a sajátos nevelési igényű tanulókat. Kiemelten törődik a hátrányok csökkentésével.

A feldolgozásra kerülő tanítási tartalmak mennyiségének, nehézségi fokának, a haladás tempójának meghatározásában, valamint a tanítási módszerek, eszközök és munkaformák alkalmazásával kapcsolatos döntéshozatalban mindenkor a tanulók fejlettségi jellemzői és fejlesztési igényei az irányadók.

Kiemelt fejlesztési feladatok

- Az első négy iskolai év időszakában az iskolába kerüléssel együtt járó tanulási mód, környezet- és tevékenységváltást lassú átmenettel szükséges segíteni és minél inkább törésmentessé tenni a gyerekek számára.
- A tanító biztonságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő, tapintatos és szeretetteljes bánásmódja teszi lehetővé, hogy a kisiskolások felfedezhessék belső értékeiket, megtalálják helyüket az iskolai közösségekben, egész életre szólóan megszeressék a tanulást.
- A sokféle közös tanulási és szabadidős iskolai tevékenységben elsajátíthatják azokat az alapvető ismereteket, magatartási normákat, szabályokat és szokásokat, amelyek megalapozhatják a társadalmi, természeti és technikai környezetükkel kapcsolatos pozitív attitűdjeiket, elősegítve ezzel szocializációjuk sikerességét.
- A gyerekek általános műveltségének megalapozásához tartozik, hogy már kisiskolás korukban tisztában legyenek a munka értékteremtő és létfenntartó szerepével, és korosztályuknak megfelelő szinten bánni tudjanak a pénzzel.
- A nevelés fontos területe a tudatos fogyasztói szemlélet megalapozása.
- A kisiskolásoknak a természet értékei és problémái iránti fogékonyságának, környezetkímélő magatartásának továbbfejlesztésében kiemelt szerepe van a személyes tapasztalatoknak és az ismételten átélt élethelyzeteknek.
- Az önálló tanulás képességének megalapozásához eszközként szolgál az anyanyelvi kompetencia és a digitális kompetencia fejlettsége. Elengedhetetlen, hogy a gyerekek már ebben az életkorban elemi szintű tapasztalatokat szerezzenek arról, hogy hogyan lehet az IKT eszközöket az önálló ismeretszerzés szolgálatába állítani.
- A tanulás eredményességet befolyásoló gondolkodási műveletek és értelmi képességek fejlesztése mellett a tanító fontos feladata, hogy fejlessze a tanulás belső motívumait és teremtsen lehetőséget az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében az alapvető tanulási technikák tapasztalati megismerésére, kipróbálására és aktivizálására, valamint időben kezdje el a tanulási szokásrend alakítását (pl. tanulási sorrend, időtervezés, könyvtárhasználat, szöveghasználat, önellenőrzés, hibajavítás) mind a tanórai, mind pedig az egész napos nevelésben.
- A kisiskolás egészséges fejlődését és eredményes tanulását döntő mértékben befolyásolja, hogy az iskola milyen mértékben és módon elégíti ki mozgásigényét. A mozgáskultúra célirányos, szervezett fejlesztése mellett naponta kellő időt szükséges biztosítani a kötetlen játékokra és a szabadlevegőn szervezett mozgásra.

2.4.2. FELSŐ TAGOZAT

(5-6. évfolyam és a 7-8. évfolyam)

Az **alapozó és fejlesztő szakasz** szervesen folytatja a bevezető és kezdő szakasz nevelő-oktató munkáját, a kulcskompetenciák, az alapkészségek és képességek fejlesztését. Az alsó tagozatból a felső tagozatba történő átmenetet segíteni és minél

inkább törésmentessé tenni a gyerekek számára.

Az átmenet segítése érdekében a felsős tanárok a negyedikes osztálytanítókkal gyakori tapasztalatcserét folytatnak, hogy az osztályközösség és az egyének jellemét, szokásait megismerjék. Kiemelten figyelünk a tanulók nagyobb önállóságra nevelésére.

A szakasz fejlesztési feladatainak megtervezésekor - igazodva a gyermeki gondolkodás fejlődéséhez, az életkori sajátosságokhoz – figyelembe kell venni, hogy a 10-12 éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz.

Az **5-6. évfolyamokon** ezért a képi gondolkodásra alapozó fejlesztés folyik, a serdülőkor kezdetétől a 7-8. évfolyamon (a fejlesztő szakaszban) már előtérbe kerül az elvont fogalmi és elemző gondolkodás.

Az 5-8. évfolyamokon is más az értelmi, érzelmi, testi fejlettségük, az érdeklődésük, a képességük, a motivációjuk, kultúrájuk a tanulóknak.

Érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően felkészítjük őket a középiskolai, illetve szakiskolai továbbtanulásra, és előkészítjük őket a társadalomba való beilleszkedésre.

Kiemelten kezeljük az anyanyelvi kommunikációt, az idegen nyelvi kommunikációt, az ezekhez szükséges képességek fejlesztését, valamint a matematikai gondolkodás, a kritikus gondolkodás, a problémamegoldás alapképességeit, a komplex információk kezelésével kapcsolatos képességeket, kulcskompetenciákat.

A **7-8. évfolyamban** az egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, bővítése, hatékonyságának növelése válik hangsúlyossá.

A tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritásérzését, empátiáját. Rávezetjük a megbízhatóság, becsületesség értékeire.

Megalapozza a felkészülést a jogok és kötelességek törvényes gyakorlására. A demokratikus normarendszert kiterjeszti a természeti és az épített környezet iránti felelősségre, a mindennapi magatartásra is.

Az iskolának kiemelkedő feladata a nemzeti, a nemzetiségi és az etnikai hagyományok tudatosítása és az ápolásukra való nevelés.

Nevelési-oktatási tevékenységével az iskola fejleszti a tanulóknak a nemzeti azonosságtudatot, képviseli az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt.

Kiemelt fejlesztési feladatok

- A személyiség fejlődését azzal segíthetjük elő, ha motiváló tanulási környezetet szervezünk, segítjük önmaguk megismerését.
- Elengedhetetlen, hogy a tanulók megismerjék népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit. Ösztönözzük a fiatalokat a szűkebb és tágabb környezet történelmi, kulturális és vallási emlékeinek, hagyományainak feltárására, ápolására. Készítsük őket az ezekért végzett egyéni és közösségi tevékenységre.
- Az 5-8. évfolyamon a társadalmi együttélés közös szabályait és követelményeit tudatosítjuk a tanulóknak. Olyan rész-képességek fejlesztése a cél, mint a konfliktuskezelés, az együttműködés.
- A környezettudatosságra nevelés célja, az élő természet és a társadalmak fenntartható fejlődésének megértése. Ha a tanulók érzékennyé válnak

környezetük állapota iránt, képesek lesznek a környezet sajátosságainak, minőségi változásainak megismerésére és elemi szintű értékelésére, a környezet természeti és ember alkotta értékeinek felismerésére és megőrzésére.

- A pedagógus fontos feladata az eredményes tanulás módszereinek, technikáinak elsajátíttatása. A tanulók fokozatosan tegyenek szert önállóságra a tanulás tervezésében.
- Az iskolának minden tevékenységével szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, lelki és szociális fejlődését. Az egészséges életvitellel kapcsolatos szemlélet és magatartás formálása, az alsóbb évfolyamok fejlesztését folytatja.
- Kiemelt feladatok közé tartozik a pályaaorientáció. Általános célja, hogy segítse a tanulók további iskola- és pályaválasztását.

2.5. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját az alábbiak szerint szervezzük meg:

- heti 5 óra beépül az órarendbe, melyből alsó tagozaton heti 1 óra néptánc.
- Lehetőség szerint úszásoktatást is szervezünk.

A testnevelés órák mellett különböző sportkörök szervezésével célunk, hogy a gyerekek minél szélesebb körben ismerkedjenek meg – lehetőségeinknek megfelelően – a legkülönbözőbb szabadidősportok alapjaival, hogy kiválaszthassák a számukra megfelelő sportot, amelyet később folytatva javulhat életminőségük, testi-lelki egészségük.

2.6. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógusválasztás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Az iskola létszámából adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

Pedagógiai programunk szerint választható tantárgy iskolánkban:

Kötelezően választható tantárgyak:

- hon és népismeret /5. évfolyamon/,
- dráma és színház /6. évfolyamon/
- digitális kultúra /1-2. évfolyamon/
- angol nyelv /1-3.évfolyamon/

A kötelező és nem kötelező tanórai foglalkozások terhére szakköröket, tehetséggondozó foglalkozásokat szervezünk alsó és felső tagozaton, a tanulói, szülői igényeket és a pedagógus szakirányú felkészültségétől függően.

A foglalkozások meghirdetésekor a vezető pedagógust is megnevezzük.

A napközi az egész napos nevelés szerves részeként hozzájárul a tervszerű, tudatos, szervezett személyiségfejlesztéshez, a helyes önismeret kialakításához, a reális önértékek megteremtéséhez. A személyiség fejlesztésében a tanulmányi munka és a szabadidős tevékenységek pedagógiai jelentősége igen nagy, ezek során alakulnak ki a gyermekek tanulási és szabadidő eltöltési módjai, szokásai.

A napközi otthoni nevelés feladatai:

- Járuljon hozzá a gyermek értelmi képességeinek maximális fejlesztéséhez, az ismeretek gyakorlatban történő alkalmazásához.
- Erősítse a gyermek magatartás-, és viselkedéskultúráját.
- Fejlessze változatos szabadidős programokkal a gyermek igényes szabadidő kultúráját.
- Segítse az egészséges életmódra nevelést.

Egészséges életmódra nevelés:

- személyi higiéniai szokások kialakítása
- a környezet egészségének biztosítása
- a gyermekek étkezési kultúrájának fejlesztése
- a káros szenvedélyek megelőzésére nevelés

Tanulmányi foglalkozás:

A napközi otthon életében központi helyet foglal el a tanulmányi munka. Ennek megszervezése során tekintetbe kell venni, hogy a gyermekek tanulási képessége eltérő, feladataikat nem azonos intenzitással végzik, a munkavégzés üteme nem egyforma, különböző a gondolkodásuk, emlékezőképességük, figyelem-összpontosításuk.

A tanulás irányítása, az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása:

- környezeti feltételek biztosítása
- a tankönyveken kívüli ismeretterjesztő anyagok biztosítása
- az önálló tanulási időterv, s az önálló tanulási sorrend megbeszélése, ill. pedagógiai elvek tudatosítása
- az önálló ismeretszerzés képességének kialakítása
- a hatékonyság szóbeli (verbális tanulási technikák) megismertetése
- az önálló tanulás ideje alatti minimális segítségnyújtás
- a házi feladatok ellenőrzése

A tanulmányi foglalkozás felépítése:

- A) A zavartalan tanulás feltételeinek megteremtése
- a tanúláshoz szükséges felszerelések, tankönyvek stb. előkészítése,
 - a sorra kerülő írásbeli és szóbeli feladatok áttekintése,
 - tájékozódás a következő napi feladatokról.
- B) A tanulási idő első szakasza:
- az egyes feladatokkal kapcsolatosan felmerülő problémák tisztázása,
 - a tanulás motiválása,
 - szükség esetén a tanulásban megakadók segítése.
- C) A tanulási idő második szakasza: az önálló tanulás

- önellenőrzés,
- esetenként a tanulópárok egymást ellenőrzik,
- a pedagógus ellenőriz.

Szabadidős foglalkozások:

A szabadidős foglalkozások a tanulók pihenését, regenerálódását, művelődését szolgálják. A gyermekek személyiségének fejlődésében a szabadidős tevékenységek fontos szerepet töltenek be. A foglalkozások során a tanulók gyakorolják, elmélyítik, megszilárdítják a tanórákon szerzett ismereteiket, egyéni képességeiknek megfelelően sokoldalúan fejlődnek. A különböző tevékenységek során a tanulók olyan új ismeretekkel is gazdagodnak, amelyek a tanórai keretekbe nem férnek bele, így a foglalkozások az elsajátított ismeretek bővítését, a különböző jártasságok, készségek, képességek fejlődését is szolgálják.

A szervezett szabadidős tevékenységek lehetnek:

- manuális tevékenységek
- kulturális tevékenységek
- játék-sport tevékenységek
- séták-kirándulások
- heti értékelés

2.7. Projektoktatás, témahetek, témanapok

A korábban jól bevált, az iskola hagyományrendszerébe beépült tevékenységi formák alapján a Pedagógiai Program végrehajtása során sajátos pedagógiai módszereket is alkalmazunk. A projektoktatás során a témaegységek feldolgozása, a feladat megoldása a tanulók érdeklődésére, a tanulók és a pedagógusok közös tevékenységére, együttműködésére épül.

Iskolánkban a projektoktatást a tanuláshoz kötődő, de tanuláson kívüli tevékenységbe ágyazott feladat megvalósításával, egy-egy nagyszabású, akár az egész iskolát megmozgató rendezvény keretében valósítjuk meg.

A projekt módszer fő értéke a munkafolyamat, a gondolkodási folyamat, a gyakorlati tevékenységek megvalósítása során szerzett tapasztalatok, élmények szellemi és érzelmi hatása.

A kulcskompetenciák fejlesztését támogató modern pedagógiai módszertan alkalmazása projektek és témahét szervezésével történik.

A témahetek és témanapok:

- „PÉNZ7” pénzügyi és vállalkozói témahét
- Digitális Témahét
- Fenntarthatósági Témahét
- Magyar Diáksport Napja

2.8 Könyvtár-pedagógia

Iskolánkban a könyvtár a tanulás-tanítás folyamatának egyik színtere. Nagy szerepet tölt be a korszerű általános műveltség megszerzésében, a folyamatos önművelés, önképzés igényének kialakításában. A könyvtár-pedagógiai módszerek színesítik, élményszerűbbé, sokoldalúbbá teszik az iskolai tanítási-tanulási folyamatot. Megalapozzák a tanulóknál a könyvtár rendszeres használatának szokását és a különböző önművelési technikák elsajátítását.

A könyvtár-pedagógiai órák nevelési céljai a következők:

- önművelési képességek kialakítása
- az olvasás fontosságának tudatosítása
- az önálló tanulás technikájának a kialakítása
- a különböző információhordozókhoz, és a könyvtárhoz való pozitív attitűd kialakítása
- önálló ismeretszerzés gyakorlása.

2.9. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Családlátogatások alkalmával ismerjük meg a tanulók valódi körülményeit.
- A nehéz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítése.
- Mentálisan sérült tanulók esetén gyógypedagógus, pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az életmódprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.
 - Rendszeres felzárkóztatással biztosítjuk a hiányosságok pótlását.
 - Önismeret-, önértékelés fejlesztésével önbizalmukat fejlesztjük.

A fenti feladatok összefogását az intézményvezető által megbízott *gyermek- és ifjúságvédelmi felelős végzi*, aki folyamatosan kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

A segítségadáshoz nélkülözhetetlen az iskola és a család közreműködése.

Módszerek:

- Fogadóórák, ifjúságvédelmi fogadóóra
- Előadások szervezése a gyermekeknek (például: drog, bűnözés)
- Célzott beszélgetés
- Tájékoztató kiadványok terjesztése

2.10. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei és formái

Az ellenőrzés és értékelés során figyelembe kell venni a tanulók életkori sajátosságait, a tantárgy jellegét, a tanuló önmagához viszonyított fejlődését is. A pedagógus ügyel az ellenőrzés-értékelés során a szóbeli és írásbeli formák helyes arányára, különös tekintettel, a tanulási nehézségekkel, részképeség-zavarokkal küzdő tanulók speciális helyzetére.

Mérések:

A diagnosztikai mérés:

- funkciója az előzetes készségek és tudás felmérése, a tanítási mód kiválasztása, tanulási problémák esetén az okok meghatározása,
- az értékelés időpontja szakasz elején, végén, problémák esetén,
- az értékelés tárgya: képességszint, pszichomotoros területek, fizikális, pszichológiai környezeti tényezők,
- célja: helyzetfeltárás, formálás, motiválás, fejlesztés.

A formatív mérés:

- funkciója: visszacsatolás a tanulóhoz és a tanárhoz, a tananyagon belül különböző, egyénre szabott megoldási módok kialakítása,
- értékelés az oktatás során,
- az értékelés tárgya: a kognitív területek

A szummatív mérés:

- funkciója: a tanulók minősítése,
- értékelés időpontja a szakasz végén,
- az értékelés tárgya általában kognitív, műveltségterülettől függő.

A méréseket a tanítók, szaktanárok végzik.

A tanulók iskolai munkájának ellenőrzése folyamatosan történik az iskola helyi tanterve, illetve a nevelők által összeállított tanmenetek és osztályfőnöki munkatervek alapján.

Bemeneti mérés: (DIFER)

- Célja: az iskolába érkező első évfolyamosok iskolakészültségi fokának megállapítása; az osztály képesség szerinti összetételének felmérése; a fejlesztő feladatok meghatározása.
- Időpontja: október- november

A helyi tanterv követelményeinek teljesítését vizsgáló mérések:

- Szaktárgyi mérések:

Matematika, magyar nyelv és irodalom: a 4. évfolyamon a felső tagozatba történő átmenet segítése érdekében.(tanév végén)

- Kimeneti mérés:

8. évfolyam végén: magyar nyelvtanból, irodalomból, matematikából, történelemből

A tanulói teljesítmények értékelése:

Értékelési alapelvek:

- Az értékelés kiemelt célja a személyiség fejlesztése, az önértékelési és önálló tanulásra való képesség és igény kialakítása.
- Az értékelés személyre szóló, kifejezi a tanuló önmagához képest való fejlődését.
- Tantárgytól függetlenül fontos a szép, helyes magyar beszéd és írás, valamint a kifejezőkészség minősége.
- A szóbeli és írásbeli értékelési formák között szükséges a helyes arány, egyensúly megteremtése.
- Az értékelés legyen objektív és megbízható, feleljen meg a tanulók életkori sajátosságainak és a tantárgy jellegének.
- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének értékeléskor nem lehet fegyelmezési eszköz.
- Az értékelésben a pozitív megerősítés legyen a vezérelv és csak másodsorban a hiányosságok feltárása!
- Fontos, hogy a tanuló tisztában legyen a vele szemben támasztott követelményekkel, valamint azzal, hogy milyen módon felelhet meg az elvárásoknak.
- A tanulót és a szülőt az érdemjegyekről, a tanuló tanulmányi előmeneteléről, magatartásáról és szorgalmáról a tanév során folyamatosan tájékoztatni kell.
- Kiemelt szerepet játszik a fejlesztő értékelés, a reflektív pedagógia, amelynek során a tanulók folyamatosan részletes visszajelzést kapnak előrehaladásukról, továbbá segítséget ahhoz, hogy meg tudják határozni feladataikat továbbfejlődésük érdekében.
- Az értékelések dátuma az értékelés időpontja vagy pedig az a dátum, amikor az értékelés a tanuló tudomására jutott.
- A pedagógusok a csoportos feladatmegoldásokhoz – mint a nem formális tanulás jellemző munkaformájához – kapcsolódó értékelés módszertanának kidolgozásában és használatában aktívan közreműködnek.
- Iskolánkban minden tanulónak minden tanult tantárgyából félévenként legalább a tantárgy heti óraszám + 1 osztályzattal, de minimum három osztályzattal kell rendelkeznie.
- A magyar nyelv és irodalom tantárgyat második évfolyamtól kezdve két részre osztjuk magyar nyelvre és irodalomra, és külön is értékeljük.
- Alsó tagozatban az irodalomhoz tartozik az olvasás, szövegértés, a magyar nyelvtanhoz tartozik a nyelvtan, helyesírás, szövegalkotás.

A számonkérés formái:

- Írásbeli számonkérés
- Szóbeli számonkérés

- Gyakorlati beszámoltatás testnevelés, informatika, vizuális nevelés tantárgyakból

Írásbeli számonkérés

Az írásbeli számonkérés a tanulók tudásának mérésére szolgáló leggyakoribb mérési eljárás, mellyel a tanár ellenőrzi a tanulók elméleti és gyakorlati felkészültségét, feladatmegoldásban való jártasságát, problémamegoldó képességét.

Az írásbeli ellenőrzés az egész osztályra, kisebb csoportokra és egy diákra terjedő is lehet.

A témazáró dolgozat kivételével, a pedagógusnak nem kötelező előre bejelenteni az írásbeli számonkérést.

Az írásbeli számonkérés formái:

- Témazáró (jegyek súlyozása: 200%)
 - összegző értékelés,
 - a tananyag beosztásához illeszkedik, tanmenetben megjelölt időpontban íratott, összefoglalással előkészített, teljes témakört felölel.
- Félévi, év végi és év eleji mérések (jegyek súlyozása: 200%)
- Témaközi írásbeli felelet (jegyek súlyozása: 100%)
 - összegző értékelés,
 - egy-egy kisebb tanegység, az előző 1-3 tanóra tananyag elsajátításának ellenőrzésére szolgál.
- Röpdolgozat (jegyek súlyozása: 100%)
 - folyamatjellemezésre alkalmas értékelés,
 - az előző tanóra tananyagának számonkérésére szolgál.
- Tudásmérő teszt (jegyek súlyozása: 100%)
 - folyamatellenőrzésre és összegző értékelésre egyaránt alkalmas
- Házi dolgozat: Meghatározott témában otthon elkészítendő írásbeli feladat (jegyek súlyozása: 100%)
- Füzetek vezetése (jegyek súlyozása: 50%)
 - A tanulók által készített órai írásbeli, rajzos munkák értékelése, melynek célja a tanulók minőségi írásbeli munkájának motiválása, jegyzetelésre történő tanítás, az esztétikára, megfelelő igényszintre történő nevelés. Ezek értékelését meg kell különböztetni a tartalmi beszámoltatástól. Gyakoriságát, értékelését a pedagógus határozza meg.

Az írásbeli teljesítmény értékelése:

A felső tagozatban témazárók esetén az enyhébb, egy-két tananyagrészt számonkérésekor a szigorúbb értékelést alkalmazzuk.

			<u>Enyhébb</u>	<u>Szigorúbb</u>
Jeles	(5-ös)	=	100-91 %	100-91%
Jó	(4-es)	=	90-76 %	90-76%
Közepes	(3-as)	=	75-51 %	75-60%
Elégséges	(2-es)	=	50-31 %	59-45%
Elégtelen	(1-es)	=	30- 0 %	44-0%

A tantárgyi értékelés módja az alsó tagozaton:

Az 1.évfolyamon és 2. évfolyamon félévig a tanulók nem kapnak érdemjegyeket Szöveges értékeléssel minősítik őket.

A 2-4. évfolyamokon tanév közben osztályzatokat, érdemjegyeket kapnak a tanulók.

A tantárgyi értékelés módja félévkor és a tanév végén:

1. évfolyam, 2. évfolyam félévkor

Minősítések

- kiválóan megfelelt
- jól megfelelt
- megfelelt
- felzárkóztatásra szorul

2. év végétől 8.évfolyamig:

- jeles (5)

- jó (4)

- közepes (3)

- elégséges (2)

- elégtelen (1)

Szóbeli számonkérés:

Célja az ismeretek elsajátításának folyamatos figyelemmel kísérése és fejlesztése. Az értékeléssel a szóbeli kifejezőkészséget, a szaknyelv elsajátítását, a kommunikációs készséget fejlesztjük.

- **Szóbeli felelet:** A tanítási órákon feldolgozott ismeretanyag rendszeres ellenőrzése, önálló feleletek és kérdésekre adott válaszok alapján. Bejelentése nem kötelező. (jegyek súlyozása: 100%)
- **Órai munka:** Az órai munkában való aktív részvétel, minőségi közreműködés esetén. Előre nem bejelentendő, szaktanári döntés alapján. (jegyek súlyozása: 50%)
- **Önálló kiselőadás:** Egy adott téma önálló feldolgozása és előadása. Önállóan vállalt tanulói feladat, értékelése előre egyeztetett. (jegyek súlyozása: 100%)

Gyakorlati számonkérés:

A gyakorlati számonkérés tantárgy-specifikus; testnevelés, ének-zene, vizuális kultúra, életvitel-gyakorlat, technika és tervezés valamint informatika, digitális kultúra tantárgyak esetén. (jegyek súlyozása: 100%)

A magasabb évfolyamba lépés feltételei:

A tanuló az iskola magasabb évfolyamára akkor léphet, ha a helyi tantervben meghatározott követelményeket az adott évfolyamon minden tantárgyból teljesítette.

A követelmények teljesítését a nevelők a tanulók év közbeni tanulmányi munkája alapján bírálják el.

A 2-8. évfolyamon minden tantárgyból az „elégséges” év végi osztályzatot kell megszereznie a tanulónak a továbbhaladáshoz.

Nem léphet tovább az a tanuló, aki valamelyik tantárgy követelményrendszerét – neki felróható vagy fel nem róható okokból – nem teljesítette.

Ha a tanuló a 2-8. évfolyam végén bármely két tantárgyból "elégtelen" osztályzatot szerez, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.

Osztályozóvizsgát kell tennie a magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához a tanulónak, ha a tanulónak - az ideiglenes vendégtanulói jogviszony időtartamának kivételével - egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen a kétszázötven tanítási órát, vagy egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető.

A nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha a tanuló igazolatlan mulasztásainak száma meghaladja a húsz tanórai foglalkozást, és az iskola eleget tett az értesítési kötelezettségének. Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.

Az SNI tanuló tantárgyi teljesítményének értékelése

Alapvető cél a tanulók önértékelésének fejlesztése, kritikus gondolkodásuk kialakítása, egymás munkájának elismerése, a hibák kíméletes, javító szándékkal történő megfogalmazása. A tévedések megbeszélése, kijavítása közösen történik. A hibák elfogadása, a tanulási folyamat részeként való kezelése a biztonság érzését nyújtja, mentesíti a gyerekeket a szorongástól.

A teljesíthető tevékenység biztosítja az örömteli, kudarc nélküli tanulás lehetőségét. Ugyanakkor az elért teljesítmény értékelésekor nem hagyható figyelmen kívül az adott gyermek aktuális teljesítőképessége, az, hogy saját lehetőségeit mennyire használta ki a munka, a feladat elvégzése érdekében.

Elvünk, hogy az értékelés

- ne minősítsen, hanem fejlődési állapotról számoljon be,
- számba tudja venni, hogy a tanuló az előző szintjéhez, önmagához mérten mennyit fejlődött,
- tartalmazza, hogy a gyerek a saját lehetőségeit mennyire aknázza ki.

Az értékelési szempontok összetettek, egy-egy tantárgyra, illetve a gyermek egész személyiségének fejlődésére koncentrálnak.

Az SNI tanulók értékelése az egyéni fejlődési ütem, az egyéni különbségek maximális figyelembevételével történik. A tanuló teljesítménye önmagához mérten és előremutatóan kerül értékelésre, megőrizve a tanulási kedvet.

Alsó tagozaton az értékelés megjelenési formája (szöveges vagy jeggyel történő) alkalmazkodik az adott évfolyam értékelési formájához. A napi értékelés a gyermek számára minden esetben pozitív, megerősítő, a legkisebb részteljesítményt is elismerő módon történik. Az elmarasztalás legsúlyosabb formája, ha a gyermek nem kap valamilyen pozitív megerősítést. Mindezzel és a hangsúlyos szóbeli értékeléssel fejlesztjük ki a belső motivációt és a reális önértékelést és erősítjük az amúgy is labilis önbizalmukat.

A 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet 21.§-ának (1) bekezdése értelmében, ha a tanuló első alkalommal nem tudott eleget tenni az első évfolyam követelményeinek, munkáját előkészítő jellegűnek minősítjük.

Felső tagozaton a feldolgozott tananyag elsajátításának mértékét 5 fokozatú skálán számokkal is jelezzük. A szakértői bizottság szakvéleménye alapján adott tanulók mentesülhetnek egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és minősítés alól.

A félévi, tanév végi érdemjegy kialakításánál a témazáró dolgozatok mellett a röpdolgozatok, szóbeli feleletek osztályzatait hangsúlyosan vesszük figyelembe a motiváció fenntartása és a részképeség zavaroknak megfelelő értékelés érdekében. Az értékelésben kiemelt szerepet kap a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, és az egyéni fejlődési sajátosságokhoz való alkalmazkodás.

A fejlesztő értékelést a mindennapi tanítás- tanulás folyamatában is alkalmazzuk. Az eredményeket évenként egy alkalommal (év végén) az intézmény által kidolgozott értékelőlapon is rögzítjük.

Értékelőlap:

Szociális készségek, társas kapcsolatok (1. számú melléklet)

Legjellemzőbb személyiségjegyei	nyugodt, kiegyensúlyozott, jó kedélyű	vonakodó, gátlásos, néha hangulatfüggő	gyakran hangulatfüggő, elutasító, szorongó, feszült, ideges	szertelen, öntörvényű, dacos, kötekedő, agresszív
Felnőttekhez való viszonya	tisztelettudó, együttműködő	tisztelettudó, néha elutasító	tiszteletlen, gyakran elutasító	gyakran tiszteletlen, együttműködésre nehezen képes
Társaihoz való viszonya	készséges, nyílt, közvetlen, barátságos	visszahúzódó, magányos	néha konfliktusba keveredik, gyakran kötekedő, elutasító	agresszív, kötekedő, elutasító, irányító, domináns
Viselkedés szabályozása	fegyelmezett, szabályokat betartja	időnként beszélget, szabályokat nem mindig tartja be	izeg-mozog, fecseg, szabályokat gyakran megszegi	provokatív, erősen zavaró, szabályokat nem tartja be, állandóan figyelmeztetni kell
Kapcsolatfelvétel	önálló, magabiztos, kommunikációt kezdeményez	kissé bizonytalan, feszült, mely rövid beszélgetés után feloldódik	hosszabb előkészítés szükséges, hogy bekapcsolódjon a feladatokba	feszült, nehezen oldódik, nem kommunikál

Tevékenységekhez, tanuláshoz való viszony

Feladatvállalás	aktív, lelkes, önként, szívesen	lelkes, érdeklődő, együttműködő	közömbös, vonakodó, csak kérésre	csak felszólításra, nem vállalja a feladatot
Feladattartás	kitartó	néha biztatni kell	állandó biztatást igényel	gyakran félbehagyja a feladatot, részletekben dolgozik
Koncentráció	kiemelkedő	jól koncentrálni	átlagos	szétszórt, kapkodó, nem képes koncentrálni
Önállósága	önálló	ritkán igényel segítséget, biztatást	gyakran igényel segítséget, biztatást	támaszigényes
Munkatempó	gyors, átlagos	változó	lassú, lemaradó	gyakran lemarad
Házi feladat/felszerelés	hiánytalan, rendezett	előfordul, hogy hiányos, rendezetlen	gyakran hiányos, rendezetlen	nem készít házi feladatot, hiányzik a felszerelése

Mozgás

Mozgásos gyakorlatok összképe	összerendezett, harmonikus, jó ritmusú	elfogadható	összerendezetlen, nehézkes, széteső, gátolt	kényszerszertartás, kényszerszermozgás fellelhető, túlmozgásos
Keresztezettség (kúszás, mászás, járás során)	kialakult, folyamatosan képes	néha segítséget igényel	gyakran segítséget igényel	kialakulatlan
Egyensúly (egyensúlyi helyzet megtartására)	képes	kissé bizonytalan	csak rövid időre képes	nem képes
Mozgástempó	jó, átlagos	változó	kapkodó	lassú
Állóképesség	jó	megfelelő	elfogadható	fáradékony

Tájékozódás

Testrészek ismerete	pontosan megmutat, megnevez	néha téveszt	gyakran téveszt	testrészeit alig ismeri
Bal-jobb oldal	biztos	néha bizonytalan	gyakran bizonytalan	csak találgat
Térbeli helyzet	biztos	néha bizonytalan	gyakran bizonytalan	alig tud tájékozódni
Térbeli irányok, viszonyfogalmak	pontosan megnevezi	néha téveszt	gyakran téveszt	csak találgat
Írányhármasság	biztosan megfogalmazza	néha téveszt	gyakran téveszt	kialakulatlan
Tájékozódás vonalközben/négyzetrácsban	biztos, vonalhatárt tartja	néha bizonytalan	gyakran bizonytalan, vonalhatárt nem tartja	alig tud tájékozódni
Sor-oszlop fogalma	ismeri, megfogalmazza	néha téveszt	gyakran téveszt, felcseréli	csak találgat
Haladási irány (balról-jobbra, fentről-le)	biztos	néha téveszt	gyakran téveszt	kialakulatlan
Idői fogalmak	felsorolásuk biztos	néha téveszt	gyakran téveszt	keveri a fogalmakat
Idői viszonyítás	biztos	néha téveszt	gyakran téveszt	kialakulatlan

Értelmi fejlettség

Figyelme	összpontosításra tartósan képes	összpontosításra rövidebb ideig képes, fáradékony	szórt, könnyen terelődő, álmodozó	összpontosításra nem képes, alig tud figyelni
Vizuális emlékezete	pontos, megbízható	életkori szintű,	korlátozott,	életkori szinttől

		átlagos	felületes, pontatlan, részleges	elmarad, átlagon aluli, fejlesztésre szorul
Auditív emlékezete	pontos, megbízható	életkori szintű, átlagos	korlátozott, felületes, pontatlan, részleges	életkori szinttől elmarad, átlagon aluli, fejlesztésre szorul
Bevésés jellemzői	könnyen, gyorsan, átlagos tempóban tanul	átlagtól kissé elmarad, tanulékonyága tananyag/figyelem függő	a tananyag elsajátításához több gyakorlás/ismétlés szükséges	tanultakat elfelejti, „leblokkol”
Felidézés pontossága	pontos	pontatlan, felszínes	a tanultakat néha nem tudja felidézni	a tanultakat gyakran nem tudja felidézni
Gondolkodása	logikus, összefüggéseket felismeri, analízis-szintézis művelete jó	életkori átlagnak megfelelő	életkori átlaghoz képest elmaradottabb	életkori átlaghoz képest jóval elmaradottabb, összefüggéseket nem ismeri fel, analízis-szintézis művelete gyenge

Vizuális/Verbális-akusztikus feldolgozás

Vizuális alak-háttér	kiemelkedő, nagyon jó	életkori szintű, átlagos, megfelelő	gyenge	kialakulatlan, nem észlel
Vizuális differenciálás	kiemelkedő, nagyon jó	életkori szintű, átlagos, megfelelő	gyenge	kialakulatlan, nem észlel
Formaállandóság	kiemelkedő, nagyon jó	életkori szintű, átlagos, megfelelő	gyenge	kialakulatlan, nem észlel
Gestalt-látás	kiemelkedő, nagyon jó	életkori szintű, átlagos, megfelelő	gyenge	kialakulatlan, nem észlel
Auditív alak-háttér	kiemelkedő, nagyon jó	életkori sz., á., megf.	gyenge	kialakulatlan, nem é.
Auditív differenciálás	kiemelkedő, nagyon jó	életkori szintű, átlagos, megfelelő	gyenge	kialakulatlan, nem észlel

Nyelvi kifejező képesség

Beszéde	tiszta, érthetően beszél, beszédkésztetése, mondatalkotása jó	kisebb artikulációs hibák jellemzik, megérteti magát, beszédkésztetése, mondatalkotása megfelelő	súlyosan hibás, hadaró, dadogó, keveset beszél, nehezen érteti meg magát, mondatalkotása szegényes	nem beszél, a közléseket érti
Beszédritmusa	folyamatos	megfelelő	akadozó	disszharmonikus
Szóincse	gazdag, választékos	átlagos	átlag alatti, szótalálási nehézségei vannak	szegényes, nehezen bővíthető
Beszédészlelése	nagyon jó	korának megfelelő	átlagon aluli	gyenge
Beszédmegértése	nagyon jó	korának megfelelő	átlagon aluli	gyenge

Olvasás, szövegértés

Olvasástechnika	biztos, hibátlan	bizonytalan, néha téveszt, javítja	néha téveszt, hibáit nem javítja	gyakran téveszt
-----------------	------------------	------------------------------------	----------------------------------	-----------------

		magát		
Olvasási tempó	megfelelő	változó	lassú, de folyamatos	lassú, akadozó/gyors, kapkodó
Olvasásértés	olvasottakat megérti, szóban visszaadja	szövegre vonatkozó kérdésekkel érti meg	részben érti meg, tartalmat torzít	nem érti meg
Hibatípusok:	betűkihagyás, betűbetoldás, betűtévesztés, betűcsere	néma/félhangos előolvasás, szótagoló olvasás,	mondathatárt nem tart, sorváltás, iránytévesztés	hangszíne monoton, időtartam érzékelése pontatlan

Íráskészség, nyelvhelyesség

Ceruzafogás	helyes	helytelen (négy ujjas)	helytelen, görcsös, csuklótámasz hiánya	kialakulatlan
Írómozgás, vonalvezetés	jól koordinált, lendületes	változó	bizonytalan, ceruza gyakori felkapkodása	együttmozgással kísért
Írás üteme	gyors, megfelelő	változó	kapkodó/lassú	lemaradó
Írásnyomaték	megfelelő	változó	gyenge/erős	alig látható/vési a lapot
Vonalhatár	betartja	változó	általában nem tudja tartani	nem veszi figyelembe
Betűalakítás, kapcsolás	szabályos, egyenletes	változó, egyenetlen	szabálytalan, betűméret apró/nagy	irányt téveszt
Íráskép	rendezett, tetszetős	megfelelő, sajátos	nehezen olvasható	olvashatatlan
Hibatípusok: ékezet elhagyás, betűkihagyás, betűbetoldás,	zöngésség szerinti/ időtartam szerinti differenciálás	mondatkezdés, írásjel, szóelemzés, szótagolás/elválasztás	tulajdonnév, „t” toldalék, -ba, -be, -ban, -ben, ly-j,	múlt idő, igekötő, felszólító alak, egybe-, különírás

Számolási készség

Számlálás	növekvőben, csökkenőben sikeres	növekvőben, csökkenőben téveszt számkörben alakult ki	nem tud megszámlálni
Hibatípusok: mozgás-beszéd koordinációja nem megfelelő,	számok kihagyása, felcserélése,	iránytévesztés,	akadozó ritmusú, de hibátlan számlálás,	egyenletes ritmusú, hibátlan, de lassú számlálás
Mennyiségfogalom életkorának megfelelően	kialakult	bizonytalan	eszközhöz kötött	kialakulatlan
Globális mennyiség-felismerés –ig terjed ki	életkorának megfelelően kialakult	csak kialakulóban van	hiányzik
Mennyiségi relációk (több-kevesebb- ugyanannyi)	jól felismeri, helyesen alkalmazza	felismerésben, alkalmazásban néha téveszt	gyakran téveszt	nem értelmezi, irányt vét
Hibatípusok: mennyiségi relációk helytelen értelmezése,	több-kevesebb- ugyanannyi fog. helytelen értelmezése	relációs jel tartalmi azonosításának hiánya	relációs jel helytelen alkalmazása	azonos számjegyeket tartalmazó, de nem ugyanazt jelölőket egyenlőnek véli
Számnév-számjegy egyeztetése, számjegyek írása	biztonsággal felismeri, lejegyzése szabályos	felismerésben, lejegyzésben téveszt	tűkörírásra hajlamos, lejegyzése szabálytalan	nem ismeri fel a tanult számokat
Hibatípusok:	számjegyek hibás kiolvasása	számszavak hibás leírása	grafomotorosan ügyetlen írás	számjegyek elhelyezése a

				négyzethálóban hibás
Mennyiségállandóság	kialakult	kialakulóban van	bizonytalan	nem észleli
Helyiérték-fogalom számkörben kialakult	műveletvégzés közben nem veszi figyelembe	helyi érték helyett a számjegyet nevezi meg	értelmezése modellek (pénz) megnevezésével sem alakult ki
Pótlás/bontás	hibátlan	kevés hibával végzi	sok hibával végzi	nem értelmezi
Összeadás/kivonás	hibátlan	kevés hibával végzi	sok hibával végzi	nem értelmezi
Szorzás/osztás	hibátlan	kevés hibával végzi	sok hibával végzi	nem értelmezi
Hibatípusok: műveletet nem tudja lejegyezni/kiolvasni/ értelmezni, analógiákat nem ismer fel/ műveletvégzés közben nem	alkalmaz, műveletvégzés algoritmusát nem alakult ki/ rossz módszerű/ lassú, bizonytalan/	fejben, sajátos számolási technika, műveletvégzés közben irányítévesztés/	áttérés más műveletre/ megtapadás az előző műveletnél, írásbeli műveletvégzés	menetét nem érti/ maradékot nem tart/ maradék síkbeli elhelyezése hibás
Egyszerű/összetett szöveges feladat: feladatot tudja/nem tudja elismételni,	kérdést tudja/nem tudja felidézni, lényegét tudja/nem	tudja kiemelni, a szöveget a matematika nyelvére	tudja/nem tudja lefordítani, a kijelölt műveletet tudja/nem	tudja elvégezni, a választ tudja/nem tudja megfogalmazni
Ritmikus sor	szabályt felismeri, folytatja	téveszt, szabályt nem tud tartani	kevesebb változót ismer fel	nem ismeri fel a szabályt
Számsorozat: szabályt felismeri/nem ismeri fel, szabályt tudja/nem tudja	a matematika nyelvén megfogalmazni, szabályt tudja/nem	tudja megtartani, (valamivel) növekszik/csökken	fogalmát tudja/nem tudja értelmezni, műveletvégzési	nehézség miatt a sor folyt. hibás, csak egy változót ismer fel
Közönséges törteket ismeri/nem ismeri, (nem) megfelelően ábrázolja,	egész alatt értelmezi/nem értelmezi,	egész felett értelmezi/nem értelmezi,	törtek összehasonlítására képes/nem képes,	törtekkel való műveletvégzésre képes/nem képes
Mértékváltás:	hosszúságmérést ismeri/nem ismeri	űrtartalom-mérést ismeri/nem ismeri	tömegmérést ismeri/nem ismeri	időmérést ismeri/nem ismeri

2.11. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

A tanulók eredményes felkészüléséhez, a tanítási órákon szerzett ismereteinek elmélyítéséhez, kreatív alkalmazásához és a helyes önismeret kialakulásához szükséges a „házi” feladatok adása.

A házi feladat a folyamatos tanulásra nevelésnek és az önálló tanulási képesség fejlesztésének legfontosabb és leggyakrabban alkalmazott pedagógiai eszköze.

A tananyag tanórai feldolgozása mellett a tanulók számára fontos az otthoni tanulás, gyakorlás, felkészülés. A pedagógusok a tanulók tananyag elsajátításának érdekében szóbeli és írásbeli házi feladatot adhatnak.

A tanulókat motiváló, szorgalmi házi feladat a pedagógus szándékától, pedagógiai céljától függően, tetszőlegesen adható.

A „házi” feladatok kijelölésénél figyelembe kell venni:

- a tanulók életkori sajátosságait,
- képességeit (differenciált, egyénre szabott feladatok),
- a tanulók délutáni időarányos terheltségét,
- az egyenletes terhelést, a tantárgyi toleranciát.

A „házi” feladatok jellege:

- írásbeli munka,
- gyűjtő-, kutatómunka,
- tananyagrögzítés,
- memoriter,
- kreativitást igénylő feladatok.

„Házi” feladat csak olyan tananyagrészből adható

- amelyet a tanórán már megismert a tanuló,
- amely alkalmas a segítség nélküli feldolgozásra,
- amely kellően előkészített,
- amelyhez a feldolgozás során megfelelő szakirodalom és egyéb információhordozó rendelkezésre áll.

További elvek:

Amennyiben a tanuló tanórán kívüli foglalkozáson vesz részt, (szakkör, magánórák, stb.), és ez idő alatt távol van a napközis ill. önálló foglalkozásról, kötelező pótolni az elmaradt feladatokat.

Alsó tagozaton a tanulók a „házi” feladatokat az iskolában az önálló órák keretében készíti el. Hét közben csak szóbeli házi feladat adható otthonra. Hétféjére szóbeli és írásbeli házi feladat is adható.

Felső tagozaton minden tanítási napon adható házi feladat.

Fontos, hogy a hétféjére és a rövidebb tanítási szünetekre kijelölt házi feladatok mértéke arányos legyen a hétköznapiakra adottakkal. A nyári szünet idején kötelezően elvégzendő feladatok lehetnek: kötelező olvasmányok elolvasása és olvasónapló készítése.

A tanulókat (versenyre készülők, a tantárgy iránt aktívan érdeklődők) egyéni választásuk, kérésük alapján szorgalmi feladattal segíthetjük, számukra szorgalmi feladatot javasolhatunk.

A hosszabb időráfordítást igénylő házi írásbeli feladatokat (olvasónapló, házi dolgozat, stb.) legalább egy héttel a kijelölt elkészítési időpont előtt kijelöljük.

Minden pedagógus köteles figyelembe venni, hogy a tanulónak egy-egy tanítási napra több tantárgyból is készülnie kell

2.12. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

Iskolánkban a csoportbontások lehetőségét és az egyéb foglalkozások szervezését az igények felmérését követően az adott tanév személyi és tárgyi feltételei határozzák meg.

A csoportbontásokat a tanulók készségei, képességei alapján szervezzük felmérések alapján. Teljesítmény függvényében, pedagógus, szülő egyetértésével van lehetőség a másik csoportba való belépésre.

A nem kötelezően választható /szakköri, tehetséggondozó, felkészítő, felzárkóztató, fejlesztő, sportfoglalkozások/ foglalkozásokat - a mulasztásra vonatkozóan- úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

Az alapelv a tanulói közösségek fejlődésének támogatása, az egyéni képességek kibontakozásának segítése a nem formális tanulási alkalmak keretében is.

2.13. A tanulók fizikai állapotának, edzettségének méréséhez szükséges módszerek

A tanulók fizikai állapotának mérése iskolánkban kétféle módon történik:

- az iskolaorvosi vizsgálatok jogszabályokban meghatározott módszereivel
- a testnevelési órákon a NETFIT rendszer segítségével. A felmérések a tanulók állapotának rögzítését célozzák, ezért azokra a diákok osztályzatot nem kaphatnak.

A NETFIT fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.

Alapmérései:

- Testösszetétel és tápláltsági profil:
Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
Testmagasság mérése
Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék
- Aerob fittségi (állóképességi) profil:
Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás
- Vázizomzat fittségi profil:
Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
- Hajlékonysági profil:
Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

2.14. Az iskola egészségnevelési és környezeti nevelési elvei

2.14.1. Az iskola működése környezeti és egészségnevelési szempontból

Iskolánkban a tantestület valamennyi tagja foglalkozik bizonyos szinten a tantárgyak adta lehetőséget kihasználva egészség- és környezeti neveléssel.

Hagyományaink: iskolánk már rendelkezik olyan hagyományokkal, amelyek kifejezetten a környezeti- és egészségnevelést szolgálják.

- Környezetvédelmi „jeles napok akció”
- Takarítási akciók: szülők, gyerekek
- Parkosítási akciók: szülők, gyerekek
- Papírhulladék gyűjtési akciók
- Rajzpályázatok – kiállítás
- November: őszi fogászati, testápolási hónap
- December: AIDS világnap
- Január: káros szenvedélyek elleni hónap
- Február: egészséges életmód, táplálkozás, testápolás, mozgás
- Május: elsősegélynyújtás, program zárása: vetélkedő, reform ételek készítése

Az egészségnevelés célja, hogy a növendékeink megértsék a saját környezetük egészségvédelmének jelentőségét, rendelkezzenek azokkal az ismeretekkel, jártasságokkal, készségekkel, amelyekkel környezetük-, egészségi feltételeik javítását, saját és a közösségük védelmét legyenek képesek cselekvően megteremteni.

Az egészséges életmód elemeit képező attitűdök már nagyon korán, a kisgyermekkorban szerveződnek, majd a személyiségfejlődés során további strukturálódást követően sajátos belső értéket alkotnak. Az attitűdalakításban alapvető szerep jut a szülőknek. A mai átlagcsalád nem mindig tud eleget tenni vagy gyakran nem fordít elég gondot egészségfejlesztési feladatának ellátására.

A szocializáció legfontosabb színtere tehát az iskola, megnőtt ezért a nevelési intézmények szerepe, egészségfejlesztő funkciója.

Az iskola felelőssége, hogy az életkori sajátosságoknak megfelelő alapos ismereteket nyújtson, információt, felvilágosítást adjon az egészséggel kapcsolatos kérdésekről, hozzásegítve a növendékeinket a helyes magatartási, a egészséges életviteli szokások kialakításához, begyakorlásához, a helyes döntések meghozatalához.

Egészségnevelésünk célkitűzései:

- Olyan egészségfejlesztő iskola létrehozása, ahol mind a gyermek, a pedagógus, a szülő és az iskolai személyzet jól érzi magát.
- Segítse a tanulókat a testi és a lelki harmóniájuk megteremtésében, az egészséges életmód kialakításában és megtartásában.
- Fejlessze az életvezetési képességeket.
- Fejlessze a tanulók felelősségérzetét egészségük megőrzéséért.
- Készítse fel a tanulókat a stressz-hatások feldolgozására.
- Segítse elő a környezeti és egészség-tudatosság erősítését.
- Valósítsa meg a mindennapi testedzést a tanulók számára.
- Terjedjen ki a mentálhigiénés nevelésre is.

Iskolánk meglévő egészségnevelési profilját a környezet- és természetvédelmi és drogvédelem pedagógiai tartalommal egészítjük ki. Iskolánk elnyerte az **ÖRÖKÖS ÖKOISKOLA** címet.

2.14.2. Az egészségnevelés fő feladatai

- Elősegíteni a tanulók és a tantestület egészségének védelmét, egészségük fejlesztését és az eredményes tanulást.
- Kialakítani az együttműködést a pedagógiai, az egészségügyi, a gyermekvédelmi szakemberek, a szülők és a diákok között annak érdekében, hogy az iskola egészséges környezet legyen.
- Egészséges környezetet és iskolai egészségügyi szolgáltatásokat biztosítani.
- Olyan programok szervezése, melynek témája az egészséges étkezés, a testedzés, és a szabadidő hasznos eltöltése.

Megvalósítási programunk területei:

Az egészséges táplálkozás

- Iskolai étkeztetés megújítása, egészséges ételek választékának javítása. A minőség nem mindig megfelelő. Több főzelék, gyümölcs, saláta és friss alapanyagból készült ételt szeretnénk.
- Az iskolai büfé választékának meghatározása

Higiéné, mentálhigiéné

Az egészséges környezet, egészséges ember összefüggése tudatosuljon a tanulóknál.

- Az iskolai környezet tisztaságának javítása, megőrzése
- Tisztasági őrjárat szervezése
- Higiénés szabályok betartása
- Higiénés és életmódbeli ismeretek és készségek elsajátítása.
- Kamaszkori felvilágosító programokban való részvétel

Mindennapos testedzés biztosítása

testnevelési órák, sportkör, játékos, egészségfejlesztő testmozgás a szabadidős órákban

Egészségfejlesztési csoport létrehozása

Tagjai:

- intézményvezető
- egészségfejlesztésért felelős személyek (biológia szakos tanárok)
- iskolaorvos, védőnő
- testnevelő tanárok
- diákönkormányzatot segítő pedagógusok
- gyermekvédelmi felelős

Segítő kapcsolatok:

- szülők
- Nemzeti Népegészségügyi Központ, Rendészeti szervek

- iskolavezetés: jelentős támogató, anyagi forrást teremtő hiteles személyek,
- tanárok: a tantárgyakba beépítve tanítják az egyes környezeti tartalmakat, az egészségnevelési tartalommal ötvözve,
- DÖK tanárok, osztályfőnökök: napi kapcsolata a diákokkal, egyedi problémák azonnali kezelése, aktualitások azonnali megbeszélése iskolai, osztályközösség szintjén,
- Iskolaorvos, védőnő
- Adminisztratív és technikai dolgozók: a tanári munka feltételeinek biztosítása, parkosítás, szeletív hulladékgyűjtés, takarékoság.
- Diákok

2.14.3. A környezeti nevelés, Ökoiskolai program

A környezeti nevelés átfogó célja, hogy:

- Elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy a felnövekvő nemzedék képes legyen a környezeti-válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntartható fejlődését.
- A fenntarthatóság pedagógiai gyakorlata feltételezi az egész életen át tartó tanulást, amelynek segítségével olyan tájékozott és tevékeny állampolgárok nevelődnek, akik kreatív, problémamegoldó gondolkodásmóddal rendelkeznek, eligazodnak a természet és a környezet, a társadalom, a jog, a gazdaság terén, és felelős elkötelezettséget vállalnak egyéni vagy közös tetteikben.
- A természetet, az épített és társadalmi környezetet, az embert tisztelő szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása.
- A fenntartható fejlődés, erőforrás gazdálkodás, a fenntartható fogyasztás érdekében szükséges ismeretek, tudás, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítása.

Legfontosabb cél: saját, közvetlen környezetük értékeinek megismerése, szeretete!

2.14.3.1.A környezetvédelmi program és megvalósulása

Módszerek

Szemponatok a módszerek kiválasztásakor

- alkalmazkodjanak az életkori sajátosságokhoz
- vonjanak be minél több tanulót
- az iskola keretein túl is legyenek hatással
- a természetbe szervezett tevékenységek száma a lehető legtöbb legyen
- alapvetően pozitív szemléletet tükrözzenek, kerüljük a katasztrófapedagógiát
- a lakóhelyi vagy közeli konkrét példára alapozzanak, kötődjenek a napi élethez
- nyújtsanak sok élményt a tanulónak
- az érzelmeken keresztül hassanak

- a személyes megtapasztaláson alapuljanak
- együttműködésen alapuljanak (teljes tantestület, egyéb iskolai dolgozók, külső szövetségek, szülők stb.)
- alapozzanak a korosztály kíváncsiságára, versenyszellemére, öntevékenységére, megismerési vágyára, korszerű technikai ismeretére
- legyen bennük sok játékos elem.

A környezeti nevelés lehetőségei a tanítási órákon

Hagyományosan a **természettudományi tárgyaknak** van e téren döntő szerepe és felelőssége, hiszen a természetre vonatkozó tudás az alappillére a környezeti nevelésnek.

A **társadalomtudományi tárgyak** feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányában mutassák be az ember és a környezet kapcsolatának történetét, sajátosságait és tényeit. Fogalmakat és ismereteket közvetítenek, készségeket fejlesztenek a társadalom környezeti problémái felismeréséhez és megoldásához. Az emberismeret és más humán tárgyak feladata az is, hogy bemutassák a fogyasztó modellel szembeni alternatívákat, a környezeti válság megoldásához szükséges világnézet és erkölcsi értékrendet.

A **technika és tervezés tantárgyak**: lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezzék a környezetbarát létformát, helyes példákat mutassanak be és gyakoroltassanak. A fenntartható fogyasztás, a hétköznapi életviteli szokásrendszere, környezetkultúrája e tárgyban kaphat helyet.

A **művészeti tárgyak**: Kiemelten alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítéséhez, keretet biztosítanak a természet szépségeinek az átéléséhez, az „érintetlen” természettel vagy a leromlott környezettel kapcsolatos érzések művészi megfogalmazásához, a természet és a kultúra szoros kapcsolatának bemutatásához, a mítoszok, jelképek által rögzített ökológiai tudás közvetítéséhez.

A **test- és egészségnevelési tárgyak**: a környezet és az egészség szoros kapcsolatának bemutatásával, megértésével az igények – szükségletek, valamint értékrend kialakításával elősegíthetik a megfelelő szemlélet formálását.

Az **osztályfőnöki órák**: a tanulók kisközösségi magatartását, társas szokásait, önismeretüket fejlesztik.

A környezeti nevelés a tanítási órákon kívül

A környezeti nevelés komplex jellege és hatékonysága akkor teljes, ha az iskola egész tevékenységrendszerében megnyilvánul. A jó színvonalú környezeti nevelés feltétele az átgondolt, összehangolt nevelőtestületi munka.

A formális tanuláson túl kiemelt jelentősége van a projekteknek, tematikus napoknak/heteknek, a környezetvédelmi tevékenységeknek.

Formái:

- Erdei iskola
- Terepgyakorlat-biológia, természettudomány órán vízparti kirándulások, környezeti viszonyok tanulmányozása, vízminta vizsgálat

- Tanulmányi kirándulások hazánk szép tájainak, kulturális értékeinek megismerése
- Akadályverseny: Madarak és Fák Napja, Gyermeknap alkalmából természet-környezetvédelmi és egészségvédelmi vetélkedők szervezése
- Tanösvény – a Vár melletti tanösvény gondozása, akciónapok
- Iskolakert: parkosítás, rendszeres gondozás
- Kézműves foglalkozások: főleg természetes anyagokkal építve a népi mesterségek hagyományaira.

Az iskolai lehetőségek:

Az osztályterem

Az osztályterem környezetkultúrája mindent elárul az ott tanulókról és nevelőkről. Az igényesség, a harmóniára törekvés, a tisztaság alapvető követelmény kell, hogy legyen. Egy kialakított virágsarok a gondoskodást jelzi az ott élő növényekről. A kirándulásokon, sétákon gyűjtött természetes anyagokból készített díszítő elemek alkalmazása hangulatossá teszi a tantermet.

A könyvtár

A legnagyobb lehetőség az információgyűjtésre. Az olvasóvá nevelés, a környezeti nevelő számára is ad feladatokat. A könyvek használatát kibővítette az elektronikus adathordozók használatának lehetősége.

A zöld sarok a természettel kapcsolatos könyveket, folyóiratokat, a település történelmi múltját, bemutató kiadványokat kínálja.

A napközi

A képességfejlesztés mellett, a környezeti nevelésnek is ideális színtere. Minél többet kell sétálni, megfigyelni az évszakok váltakozását, a növények fejlődését. A friss levegőn való tartózkodás erősíti a szervezetüket, séta közben terméseket, faleveleket gyűjtögethetnek.

A környezetvédelmi akciók aktív résztvevőivé válhatnak. Feladataik közé tartozik parkok gondozása, szemétyűjtés, madáretetők kihelyezése, folyamatos figyelése. Nagyon fontos az élmények megbeszélése, feldolgozása, rögzítése.

Szakkör, tehetséggondozás

Elsősorban a tehetséggondozás színtere, széleskörű érdeklődésre tart számot. Itt van lehetőség érdekes kísérletek elvégzésére, szakirodalom tanulmányozására, terepen való vizsgálódásokra, a szükséges eszközök használatának elsajátítására.

Aktív részvétel

a meghirdetett – városszépítő, hulladékgyűjtési, szárazelem-gyűjtési, papírgyűjtési – akciókban.

Tanulmányi kirándulások

Iskolánkban hagyományosan megszervezésre kerülnek osztály-, és iskolai szintű tanulmányi kirándulások. Ezek egyre bővülő lehetőségeket kínálnak és távolabbi területek megismerését teszik lehetővé.

Moduláris oktatás

1. Modul: Hulladék: Szeptember- október

Fogyasztói társadalmunk környezetkárosító hatásainak csökkentése érdekében a tudatos vásárlói magatartási szokások kialakításához szükséges kompetenciákat fejlesztünk.

Papírgyűjtési akciót hirdetünk a modul zárásaként. Az iskolai gyűjtőben folyamatos a szárazelem gyűjtése. Az osztályok által védnökséget vállalt területen lombgyűjtés, és területrendezés a szabadidős feladat.

2. Modul: Madárvédelem: Október- november és a téli hónapok.

A helyi adottságaink, a kisvárosi környezet, az iskolánk szabadtéri helyszínei, a parkunk, jó lehetőséget biztosítanak a természet-közeli megfigyelések, a gondoskodás, a személyes felelősség kompetenciáinak kialakításához.

Az osztályok között madáretető- készítő versenyt hirdettünk, amelyek csak természetes, vagy újrahasznosított anyagból készülhettek.

Novembertől, március végéig az osztályok által hozott élelemmel, heti rendszerességgel gondoskodnak az öko-szakkörösök a feltöltésről. Decemberben a parkunk bokraira, fáira a „madárkarácsonyt „szervezünk.

3. Modul: A Föld: Április-június

A tavaszi időszakban a környezetvédelem jeles napjainak alkalmából /Víz,- Föld,- Környezetvédelmi Világnap/ alkalmából a tanítási órákon megismerkednek az emberiség környezetkárosító tevékenységének hatásaival, globális problémáival, az egyén felelősségével. A szabadtéri programok szervezésével a természeti és épített környezetünk védelméhez az egészséges életvitel, környezetkímélő magatartás kialakításához szükséges kompetenciákat fejlesztjük a fenntartható fejlődés érdekében.

2.15. A tanulók jutalmazásának, magatartásának és szorgalmának értékelési elvei

A magatartás és szorgalom minősítésére félévkor és a tanév végén az osztályfőnök tesz javaslatot az osztályban tanító pedagógusok közösségének. Az osztályfőnök javaslatát a tantestület többségi döntéssel véglegesíti.

A magatartás és szorgalom értékelés szempontjai:

MAGATARTÁS:

Példás (5-ös) magatartás:

- Ha fegyelmezett az órákon és az órákon kívül, viselkedése példamutató.
- Közösségi feladatait hiánytalanul elvégezte, kezdeményező.
- Ha tisztelettudó a felnőttekkel, türelmes társaival.
- Ha az iskolából nem mulasztott igazolatlanul.

Jó (4-es) magatartás:

- Az iskolai rendszabályokat következetesen betartja.
- A közösség munkájában részt vesz, de nem kezdeményez.
- Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben őszinte, tisztelettudó.
- Az iskolából nem mulasztott igazolatlanul.

Változó (3-as) magatartás:

- Viselkedésével szemben kifogások merülnek fel.
- Felelősségtudata változó.
- A közös programokról gyakran igazolatlanul távol marad.
- Tanáraival, társaival szembeni magatartása nem mindig udvarias. Indulatait nem mindig képes fékezni, hangneme kifogásolható.
- Osztályfőnöki írásbeli figyelmeztetés fokozatot ért el.

Rossz (2-es) magatartás:

- A Házirend szabályait nagyon hiányosan tartja be.
- Kivonja magát a közösségi feladatokból, rossz hatással van társaira, rossz példát mutat, bomlasztja a közösséget.
- Tanáraival, a felnőttekkel és társaival szemben nem őszinte, tiszteletlen.
- Sorozatos igazolatlan mulasztás.
- Intézményvezetői figyelmeztetés fokozatot ért el.
- Kirívó fegyelmi vétség, mely önmaga és társai testi épségét és az iskola hírnevét veszélyezteti.

SZORGALOM:

Az értékelés szempontjai:

Példás (5-ös) szorgalom:

- Képességeinek megfelelően teljesít, tanul, gyűjtőmunkát végez.
- Felszerelése mindig rendben van.
- Házi feladatait elkészíti.
- Az órákon aktív, érdeklődő.

Jó (4-es) szorgalom:

- A szempontok megegyeznek a példás szorgalom odaítélésének szempontjaival, de akaratának különleges megfeszítésére nincsen szükség. (A tanuló nem mindig példamutató.)

Változó (3-as) szorgalom:

- Nem teljesít képességeinek megfelelően, az órákra nem készül rendszeresen, figyelmetlen, pontatlan.
- Felszerelése időnként hiányos.
- Házi feladatait nem készíti el rendszeresen.
- Az órákon sokszor passzív, érdektelen, nehezen aktivizálható.

Hanyag (2-es) szorgalom:

- Képességeihez és körülményeihez mérten keveset tesz tanulmányi fejlődése érdekében.
- Elégtelen osztályzatok sorozata.
- A felszerelés hiánya, rendetlensége.

- A házi feladatok elkészítésének elmulasztása.
- Az órákon teljes érdektelenség, tájékozatlanság, közömbösség, passzivitás.

A tanulók jutalmazása és büntetése:

A jutalmazás célja minden esetben a helyes magatartás kiemelkedő teljesítmény megerősítése, honorálása. A jutalmazás rendkívül nagy motiváló erő. Éppen ezért helyes mértékkel és időben kell alkalmazni.

Kiemelt figyelem irányul a nem formális tanulási alkalmakon kiválóan teljesítő tanulóira, akik olyan képességeket és ezekhez kapcsolódó eredményeket mutattak fel, amelyek a személyiség- és közösségfejlődés példáivá váltak.

A jutalmazás formái:

Szóbeli : dicséret osztályközösség vagy az iskola tanulóközössége előtt.

Írásbeli:

- Osztályfőnöki dicséret
- Szaktanári dicséret
- Intézményvezetői dicséret
- Nevelőtestületi dicséret

Elmarasztalás:

- Akkor működik, ha szakszerű, ha célja a diák helyes irányba terelése.
- Mindig ott álljon az elmarasztalás mögött a megbocsátás, a kiengesztelődés lehetősége.

Az elmarasztalás formái:

I. ELMARASZTALÁS

Osztályfőnöki fokozatok:

- szóbeli osztályfőnöki figyelmeztetés a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 4-es.
- írásbeli osztályfőnöki figyelmeztetés a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.
- osztályfőnöki intés, a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.
- osztályfőnöki megrovás, a magatartás havi érdemjegye legfeljebb 3-as.

Rendkívüli osztályfőnöki fokozatok adhatók:

- kisebb szándékos károkozás, rongálás, firválás, a falak, berendezési tárgyak bemocskolása
- az iskola nevelői és alkalmazottai emberi méltóságának megsértése
- többször tapasztalt csúnya beszéd, káromkodás
- az iskola területének engedély nélküli elhagyása tanítási idő alatt
- hetesi illetve ügyeletesi feladat nem teljesítése

Az intézményvezetői fokozatok:

1. Intézményvezetői írásbeli figyelmeztetés Havi érdemjegy: 2.

2. Intézményvezetői intéző

Havi érdemjegy: 2.

3. Intézményvezetői megrovás

Havi érdemjegy: 2.

Rendkívüli intézményvezetői fokozatok adhatók:

- a Házi rend súlyos megsértéséért
- verekedés, szándékos súlyos testi sértés
- lopás, nagy értékű károkozás az iskola épületében, vagy a társak személyes felszerelési tárgyaiban
- dohányzás
- alkohol és drog fogyasztása
- az iskola engedély nélküli elhagyása (súlyosabb esetek!)

A tanuló **súlyos kötelességszegése esetén** a tanulóval szemben a magasabb jogszabályokban előírtak szerint **fegyelmi eljárás** is **indítható**. A fegyelmi eljárás megindításáról az iskola intézményvezetője vagy a nevelőtestület dönt.

A büntetések a súlyuknak megfelelően a havi és az év végi magatartás, illetve szorgalomjegyben is tükröződnek. Minden esetben az osztálynaplóba és az ellenőrzőbe bejegyzésre kerülnek. Tudomásul vételét a szülő aláírásával jelzi.

Tanév végi jutalmazások

A **nyolcadik** tanév végén a nyolc éven át kiemelkedő eredményt elért tanulók közül a szaktanár és a nevelőtestület döntése alapján a tanulók az alábbi kitüntetésben részesülhetnek:

- Szent György-díj
- Jó tanuló, jó sportoló
- Akire büszkék vagyunk

ANGYALKERT GÖRÖGKATOLIKUS ÓVODA

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Kisvárda

2023.

AZ INTÉZMÉNYÜNK KÖRNYEZETI SAJÁTOSÁGAI – HELYZETKÉP

„Újra fel kell fedoznünk a hit útját, hogy egyre világosabban meg tudjuk mutatni a Krisztussal való találkozás örömet és mindig megújuló életerejét”

XVI. Benedek pápa
„A hit kapuja” kezdetű apostoli levele

Sok gyermek a katolikus óvodában szerzi első vallásos ismereteit. Életkori sajátosságaiból fakadóan fontos, hogy kezdetben az őt körülvevő felnőttek (óvodapedagógusok és a nevelőmunkát segítők) példájából tapasztalja meg Isten szeretetét. A gyermekek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő szerepet játszanak. Programunk biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és módszertani szabadságának érvényesülését. Tiszteletben tartja a gyermekek érdekeinek védelmét. A harmonikus fejlődés érdekében óvodai nevelésünk a sokszínűsége és a szakmai megújulásra törekszik, átdolgozáskor figyelembe vettük a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének elveit is.

1. 1. A családok szociokulturális helyzete, szülői igények, elvárások.

“Neveljétek őket az Úr tanítása szerint fegyellemmel és intéssel.” (Fil 6; 4)
Pál apostol a Bibliában így ad eligazítást azoknak, akik gyerekeket nevelnek.

Intézményünket igénybe vevő családok a társadalom széles rétegét képviselik. Nagy többségük átlagos jövedelmi viszonyok között él, de sajnos egyre több család szociokulturális helyzete kedvezőtlen. Változó arányban, de minden csoportban nevelünk hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű, illetve nevelési vagy egészségügyi problémával küzdő gyermekeket. Velünk szemben a szülők - mint közvetlen partnerek, igényként fogalmazzák meg:

- Nyugodt, bizalommal tele, szeretetteljes óvodai légkört
- Gyermekek sokoldalú személyiségfejlesztését
- Nevelő partneri viszonyt gyermekek óvónőjével, dajkával
- Igényes kulturális és egyéb rendezvényeket, szolgáltatásokat
- Nevelési időn túl szervezett szolgáltatásokat
- Jól felszerelt tiszta, esztétikus környezetet
- Betekintési lehetőséget az óvoda életébe
- Nyitott óvodai programokat
- Iskolai életmódra való igényes felkészítést.

1.2. Az óvodáink sajátos arculata

Óvodánk a 2011/2012-es nevelési évtől került a Hajdúdorogi Egyházmegye fenntartása alá. A Szent György Görögkatolikus Általános Iskola tagintézményeként, közös irányítás alatt szoros együttműködésben dolgozunk. Az Angyalkert Görögkatolikus Óvodában jelenleg 120 férőhelyes, 4 csoportos intézményben a 3-7 éves korú gyerekek nevelését keresztény szellemben, tiszta és vegyes csoportokban, családi hangulatban végezzük.

Épületünk korszerűen felújított, modern, megfelel a mai kor elvárásainak. Adottságaink közé tartozik a jól felszerelt nagy alapterületű óvodaudvar, ahol végtelen lehetőség nyílik a mozgásos tevékenységek kiélésére minden évszakban és napszakban. Talajfelülete változatos, dombos, füves, homokos és aszfaltozott részek váltják egymást. A levegő tiszta, udvarunk messze esik a város forgalmának zajától. Mozdulásfejlesztő eszközök (különböző mászóakák), homokozó és egyéb természetes anyagokból készült udvari (egyéni és társas) játékszerek teremtik meg a lehetőséget a sokoldalú, szabadon választott tevékenységeknek. Játékkészletünket és a képességek fejlesztéséhez szükséges eszköztárunkat lehetőségeinkhez mérten folyamatosan bővítjük.

Tisztában vagyunk azzal, hogy hatékony nevelőmunkát kizárólag személyes példamutatással tudunk elérni, ezért mindent a személyes élmény nyújtásával és a közösségben történő együttes átéléssel mélyítünk el.

1.3. Személyi feltételeink

- Pedagógiai Programunk megvalósításához személyi feltételeink megfelelőek.
- Intézményünk valamennyi dolgozója rendelkezik a törvény által előírt, munkakörének betöltéséhez szükséges iskolai végzettséggel.
- Óvodánk felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, az egészséges életmód szokásainak megalapozására, a közösségi egészséges életvitelre.
- SNI gyermekek fejlesztése érdekében speciálisan képzett szakemberek közreműködését, és együttműködését biztosítjuk.
- Pedagógusaink szakmailag felkészültek, rugalmasak, elfogadó, segítők, támogató attitűdjük modellt, mintát mutat a gyermekek számára.
- Nevelésünk középpontjában a gyermek áll, munkánkat, gyógypedagógus és pedagógiai asszisztens segíti.

1.4. Tárgyi feltételeink

- ✓ Óvodánk rendelkezik a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.
- ✓ Felszereltségünket folyamatosan bővítjük, korszerűsítjük. Arra törekszünk, hogy biztonságos legyen, megfeleljen a változó testméretnek és a baleset megelőzését szolgálja.
- ✓ A csoportszobáink és egyéb helységeink tágasak, világosak, jól felszereltek, biztosítják gyermekeink egészségének megőrzését, fejlődését.
- ✓ Lehetőséget teremtenek az óvodai munkatársaknak a megfelelő munkakörülményekre, a gyermekek komfortérzetének, kényelmének kielégítésére, valamint a szülők fogadására.
- ✓ Tornaszobánk alkalmas a speciális mozgásfejlesztésre, torna- és mozgásfejlesztő eszközökkel megfelelően ellátott.
- ✓ A célszerűség mellett fejlesztéseink során előnyben részesítjük a természetes anyagokat, harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vesszük körül gyermekeinket.
- ✓ Az óvodai munkatársaknak a munkavégzéshez biztosítjuk a megfelelő eszközöket, környezetet.
- ✓ Hangsúlyt fektetünk a minőségre, igényességre, tartósságra.
- ✓ A tárgyi eszközöket a gyermekek számára hozzáférhető módon, változó testméretüket figyelembe véve, biztonságosan helyezük el.

- ✓ Udvaraink parkosítottak, részben füves, részben beton burkolatúak.
- ✓ Csoportonként homokozók, mozgásfejlesztő játékok, kismotorok, kerékpárok állnak rendelkezésre.
- ✓ Nyáron nap és légfürdőzés, valamint egyéb hűsölést szolgáló tevékenységeket biztosítunk gyermekeinknek.
- ✓ Az eszközök beszerzése folyamatosan történik, ezeket pályázatokon nyert összegekből, és költségvetési forrásból finanszírozzuk.

2. GYERMEKKÉP, ÓVODAKÉP, JÖVŐKÉP

2.1. Gyermekkép

A nevelőmunkánk középpontjában a gyermek áll. A gyermek a jövő élet hordozója. Az Isten adta természet és erkölcs szerint lép az életbe, és az Isten adta törvények szerint kell belőle embert fejleszteni. Kicsi, törekeny alkat a felnőttek között. Kicsinységéből fakad egyszerűsége. Mindent egyszerűen él át, tapasztal. Érzésein, szívéin át, lát és hall. Érzékeli a környezet jóságát, szépségét, szeretetét, melegét. Teljes bizalommal hagyatkozik a szülőre, óvodapedagógusra. De ugyanúgy megéli, tapasztalja, ha körülötte nincs rendben valami. Legfőbb igénye az érzelmi biztonság. Nemcsak kicsi, egyszerű, de ártatlan is. Tudva és akarva nem képes még a bűn elkövetésére. Dacossága, csínytevése, szárnypróbálgatásai, erősködései, nagyotmondásai még nem bűnök.

Tisztasága vonzza magához a felnőttek szeretetét. Neki egy a fontos: őt szeressék és ő is szerethessen. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.

2.2. Óvodakép

- ✚ Az óvodáskorú gyermeknevelésének elsődleges színtere a család.
- ✚ A családi nevelés kiegészítőjeként, a gyermekek érdekét szem előtt tartva szeretetteljes, derűs, nyugodt, kiegyensúlyozott, érzelmi biztonságot nyújtó, bizalommal teli légkörben neveljük a gyermekeket harmadik életévtől az iskolába lépésig.
- ✚ Óvó-védő közösségi és személyiségfejlesztő funkcióival biztosítjuk az óvodáskorú gyermekek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.
- ✚ A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztéséhez biztosítjuk a speciálisan képzett szakembereket.
- ✚ Az óvoda közvetetten segíti az iskolai közösségbe történő beilleszkedéshez szükséges gyermeki személyiségvonások fejlődését.

Isten minden gyermeket a teljes fizikai, érzelmi és lelki fejlődés képességével teremtett. Az óvoda feladata, hogy elősegítse őt fejlődésében.

2.3. Intézményi jövőkép

Óvodánk jövőképét az intézmény nevelőtestületével együttműködve, eddigi eredményeinkre, értékeinkre, hagyományainkra alapozva formáljuk. Arra törekszünk, hogy a továbbképzéseken és az önképzések által szerzett kompetenciaterületek megfeleljenek az Alapprogram, a helyi Pedagógiai Program és az Intézményi Önértékelési Program elvárásainak, segítsék elő a magas színvonalú szakmai munkavégzést, intézményi működést. Ahhoz, hogy megfeleljünk a mai kor elvárásainak, a folyamatban lévő és várható társadalmi változásoknak, a korszerűbb, biztonságosabb működéshez állandó fejlesztésekre van szükség. A kihívásoknak csakis együtt, erőforrásaink optimális mozgósításával tudunk megfelelni. Intézményünk gyermekközpontú, ahol a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük és a partnerek elvárásainak megfelelő, innovatív, szakmailag jól megalapozott nevelőtestület, alkalmazotti közösség dolgozik.

3. ALAPELVEK, CÉLOK, ÉRTÉKEK

3.1. Óvodánk nevelési alapelvei

- komplexitás elve,
- következetesség elve,
- rendszeresség és fokozatosság elve,
- életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételének elve,
- személyes tapasztalatszerzés és gyermeki öntevékenység elve,
- felelősség elve,
- a kölcsönös bizalom elve,
- gyermeki jogok és szabadság tiszteletben tartásának elve,
- hátrányos megkülönböztetés tilalmának elve,
- innovatív pedagógiai törekvések érvényesítésének elve a gyermekek érdekében.

3.2. Közös célok:

A 3-7 éves gyermekek eltérő fejlődési ütemének és érési jellemzőinek szem előtt tartásával a gyermeki személyiséghez igazított pedagógiai módszerek alkalmazásával, játékos keretek között alakul:

- az egészséges, sokoldalú személyiség,
- a gyermekek környezettudatos szemlélete,
- a sikeres iskolai beilleszkedéshez szükséges testi, szociális, érzelmi, értelmi érettség,
- a sajátos nevelési igényű gyermekeknél érvényesülnek a gyermekeket megillető jogok, és csökkennek a sajátosságokból adódó különbségek,
- a tehetséges gyermek átlag feletti, speciális egyéni képességei felszínre kerülnek, fejlődnek,
- a hátrányos helyzetű gyermekek összehangolt integrált nevelése révén az esélyegyenlőség növekszik, az indulási hátrányok csökkennek, az iskolába való átmenet zökkenő mentesebbé válik.

3.3. Óvodai nevelésünk értékei:

- szeretet
- gyermekközpontúság
- elfogadás és tolerancia
- biztonság – esélyegyenlőség
- együttműködés
- partnerközpontúság
- integráció

Olyan óvodai életet szervezünk, amelyből sugárzik a gyermekek feltétel nélküli elfogadása, tisztelete, szeretete, megbecsülése. A gyermeki szabadság és ésszerű korlátok, szabályok betartása alapján, a szokásrendszeren keresztül érzelmi biztonságot nyújtunk a gyerekeknek. Ezt tesszük vallási hovatartozás nélkül, hisz óvodánk ökumenikus szemléletű, felekezetre való tekintet nélkül bárki igénybe veheti az óvodánk „szolgáltatását”.

4. AZ ÓVODAI NEVELÉS FELADATAI

Az óvodai nevelés általános feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése.

A katolikus óvodai nevelés feladata, az Alapprogram elvárásain túl

Isten minden gyermeket a teljes fizikai, érzelmi és lelki fejlődésképességével teremtett. Az óvoda feladata, hogy elősegítse őt fejlődésében Ezen belül:

- a hitre nevelés erősítése
- az egészséges életmód alakítása
- az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása
- az anyanyelvi, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

4.1. Hitre nevelés

Óvodánkban a kisgyermek hitre nevelésének elsődleges célja a családi keresztény nevelés támogatása vagy ennek híján a gyerekek elindítása a keresztény életre, valamint a sajátos görögkatolikus vallási környezetismeret megalapozása.

Kiemelt feladatunknak érezzük, hogy az egész intézmény működésére, szellemiségére a nyitottság, az elfogadás, a szeretetteljes párbeszéd, a kölcsönös tisztelet és megbecsülés legyen jellemző. Arra törekszünk, hogy olyan szeretetteljes, imádságos légkört teremtsünk, amelyben az óvoda lelkésze, az óvodapedagógusok, dajkák figyelmes szeretetén keresztül a gyerekek ráérezhetnek Isten jelenlétére; megtapasztalhatják, mi a jézusi megbocsátás és szeretet; s ezeken az élményeken keresztül fejlődik bennük és kap motivációkat a hitkészség. Óvodánkban a vallásos élményekkel a gyerekek természetes vallásos érzelmeit próbáljuk ébresztgetni, erősíteni.

Célunk, hogy bátran szólítsák meg Jézust, elmélyüljön személyes irányulásuk a Mennyei Atya felé, és örömmel imádkozzanak minden nap. Jézus iránti szeretetüket a jóra való törekvésben, az áldozatvállalásban mutassák ki.

Érezzék át, hogy mi keresztények mindannyian Isten nagy családjához tartozunk, és Jézusban egymásnak testvérei vagyunk. Ennek a valóságnak felismerésén át erősödjön bennük az egymás iránti felelősség tudata.

Gyakran teremtünk alkalmakat arra, hogy megismerkedhessenek a templomi közösséggel, és így gazdagodjon bennük az egyházhoz tartozás közösségi élménye. Alapvető feladatunknak

tartjuk, hogy óvodánkban a keresztény nevelés az egész napot áthassa, és az óvodai évek folyamatos növekedést jelentsenek a gyerekek számára hitben és szeretetben.

Alapvető értékeink:

- helyes önértékelés
- hitre, reményre, szeretetre nevelés
- az értékek felismerése, megbecsülése
- nyitottság mások felé, befogadó képesség, a másság elfogadása
- a saját akaratukról való lemondás mások érdekében
- szelídség
- alázat
- türelem
- alaposság
- mértékletesség
- megbocsátás
- a belső csendre, elmélyülésre való igény
- hűség Istenhez
- a gyermeki tevékenységre épülő tanulás
- a családdal való szoros együttműködés, együtt nevelés

Tevékenységek:

- ismerkedjenek meg a gyerekek a templomi környezettel, berendezésekkel, szimbólumokkal
- ismerjék és használják a görögkatolikus köszönést
- az egyházi ünnepkör szerint ismerkedjenek az ünnepekhez kapcsolódó bibliai tartalommal
- ismerjék meg az imádság különböző formáit / bűnbánó, hálaadó, kérő, dicsérő, közbenjáró/
- tudjanak rácsodálkozni a teremtett világ szépségeire, a természet változásaira, mint Isten alkotására
- tudják elfogadni egymást olyannak, amilyenek Isten teremtette őket, a társuk másságát, a megszokottól eltérő tulajdonságaival együtt
- tudjanak elcsendesedni, ráhangolódni Isten Igéjének meghallgatására
- vegyenek részt aktívan az egyes témák feldolgozásában, dramatizálásában, vizuális megjelenítésében
- tudják a hétköznapi életben alkalmazni, gyakorolni a történetekben és igéken keresztül megértett üzeneteket
- ismerjék, értsék és beszédükbe építsék be a bibliai fogalmakat, tudják alkalmazni megfelelő helyzetekben, válják aktív szókincsükké
- ismerkedjenek az egyházi zenével
- használják a megtanult keresztény óvoda énekeket hangulatuk, érzelmeik kifejezésére
- zenehallgatási anyagon keresztül ismerkedjenek meg egyházzenei művekkel
- a versenyjátékokban egészséges versenyszellem alakuljon ki, a gyengébbek segítése, ösztönzése által
- tudják és ismerjék meg, hogy a templom Isten háza, ennek megfelelően sajátítsák el a helyes templomi viselkedést
- óvják, védjék maguk és egymás testét, mint a lélek templomát
- ismerkedjenek meg a szentségekkel

Feladat:

- Isten szeretetének megvilágítása a gyermekekben
- a teremtett világra való rácsodálkozás képességének kialakítása, fejlesztése (öröm, hála, megbecsülés, védelem)
- a keresztény hitélet megtapasztaltatása az óvodai élet során (felebaráti szeretet, jócselekedet, megbocsátás, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség)
- a görögkatolikus ünnepeink lelkületének, tartalmának megélése templomlátogatások alkalmával, lelki perceken való részvétellel.
- a görögkatolikus vallási élet eszközeit - egyház, egyházi év, liturgia, szentségek, szentek tisztelete - megismertessük.

Tartalom:

Napi:

- Lelki percek: mindennapjaink tevékenységeit - a lelki perceken keresztül - áthatja a görögkatolikus szellemű nevelésünk. A lelki percekhez megteremtjük minden alkalommal az elcsendesedés, ráhangolódás lehetőségét. Éreztetjük, hogy most különleges, a szokásostól eltérő élményben lesz részük. Gyertyát gyújtunk, mindig imával kezdjük és imával zárjuk, ezeket a perceket.
- hálaadás gyakorlása
- étkezés előtti, étkezés utáni ima: tízórai előtt és után, ebéd előtt és után, uzsonna előtt és után minden alkalommal imádkozunk
- délutáni pihenés előtti ima: lefekvés előtt minden nap imádkozunk, a katolikus köszöntést használjuk a gyermekek reggeli fogadásakor, amikor hazamennek, és ha felnőtt lép a csoportszobába

▪ **Heti:**

- hét eleji lelki útravaló
- hittan foglalkozások minden csoportban
- születés - és névnapok megünneplése

▪ **Havi:**

- ovis-liturgia
- egyházi-, óvodai ünnepek, jeles napok.

4.2. Az egészséges életmód alakítása

Cél: Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a betegség megelőzés és az egészség megőrzés szokásainak alakítása. A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása csoportszobánkban, udvarunkon és a tágabb környezetben egyaránt. Környezetünk fenntarthatósága érdekében környezettudatos életmódot képviselünk, s erre neveljük gyermekeinket, rajtuk keresztül a családokat.

A gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése:

- ✓ a gyermek gondozása, testi szükségleteinek figyelembevétele,
- ✓ az egészséges életmódra és életvitelre nevelés,
- ✓ önmagunk és környezetünk esztétikuma iránti igény alakítása,
- ✓ a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások (környezettudatos magatartás) alakítása,
- ✓ egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- ✓ a megfelelő egészségügyi szokások elsajátíttatása, egészségmegőrzés, betegség megelőzés
- ✓ harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- ✓ a mozgásigény figyelembevételével folyamatos testedzés, testi nevelés, prevenció,
- ✓ tartózkodás és tevékenykedés a szabadban,
- ✓ az étkezési kultúra alakítása, erősítése,
- ✓ korszerű táplálkozás,
- ✓ pihenés feltételeinek megteremtése,
- ✓ higiénikus szokások, szabályok kialakítása, intimitás tiszteletben tartása,
- ✓ megfelelő szakemberek bevonásával, speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása

A katolikus óvodában a testi nevelés azt a célt szolgálja, hogy minden gyerek meg tanuljon vigyázni az egészségére, örömet lelje a mozgásban, és akaraterejével próbálja megszerezni teste felett az uralmat. A nevelésben védő-, óvó- fejlesztőhatásokkal biztosítjuk, hogy a gyerekek, egészségesek maradhassanak. Az egészséges életmód alakításának feltétele a közvetlen környezet, amelyben a gyermekek napjuk nagy részét töltik. A csoportszobának sajátos arculata van, amely összhangban áll a program megvalósításával, és amely az ott dolgozó óvodapedagógusok belső indíttatásait tükrözi. A gyermek testi állapotának, képességeinek fejlődése kihat lelki, szellemi képességeinek változására. Az óvodás gyermekek eltérő testi képességekkel rendelkeznek, így fontos szem előtt tartani, hogy ki-ki saját igénye szerint mozoghasson. A szabadban történő mindennapos mozgás elengedhetetlen

Alapvető feladat a gyerekek személyi, higiéniai igényének kialakítása: tisztálkodás, fogmosás, kényelmes öltözet, váltócipő.

Feladat:

- A gyermek gondozása, testi szükségleteinek kielégítése, testi képességeinek elősegítése, prevenció, korrekció
- A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- A testi képességek fejlődésének segítése
- A gyermekek egészségtudatos magatartásának kialakítása, megőrzése, védelme. A betegség megelőzés szokásainak alakítása
- Az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés szokásainak alakítása

- A gyermekek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése
- A környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások kialakítása, a környezettudatos magatartás magalapozása
- Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, óvodapedagógussal együttműködve, speciális, egyénre szabott nevelési feladatok ellátása
- Sajátos nevelési igényű gyermekek érzelmi biztonságának megteremtése, a fejlesztés az egész napi folyamatba való integrálása, differenciálása
- A szülők bevonásával zöldség-, gyümölcsnapok tartásával, a szülőknek adott étrendi tanácsokkal a gyermekek egészséges életvitelének támogatása.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére

- Önállóan mosakodnak, törölköznek: figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor csak szükséges. Ruhájuk ujját fel- és letűrik, begombolják, kikapcsolják. Szokásukká válik a rendszeres, gondos tisztálkodás.
- Használják a WC-t. Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyére teszik.
- Fogat mosnak, a fogápoló szereket tisztán, rendben tartják. Helyesen fűjják az orrukat.
- Önkiszolgálásukat teljes önállósággal látják el. Segítenek az ágyak/ágynemük igazításában.
- Étkezés közben kulturáltan viselkednek. Igénylik az asztal rendjét. Helyesen használják az evőeszközöket.
- Önállóan sorrendben öltöznek, vetkőznek. Cipőfűzőjüket megkötik. Ruhájukra, cipőjükre vigyáznak, rendben tartják.
- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára. Az eszközökkel óvatosan bánnak.
- Észre veszik, ha valami, vagy valaki rendetlen. A rendetlenséget megszüntetik, törekedjenek a környezet rendben tartására.

4.3. Egészséges életmód kialakításának feladatai és az óvoda egészségfejlesztési programja

„Az egészség olyasmí, mint a gondosan égetett gyertya. Ha körültekintő figyelmet szentelünk gyertyánknak, sokáig fog égni.” (Manfred Kets De Vries)

Az egészségfejlesztés

Az egészség meghatározása

Az egészség fogalmát az Egészségügyi Világszervezet így definiálta: "Az egészség a testi (fizikai), a szellemi (pszichikus) és a társas-társadalmi (szociális) jólét állapota, nem csupán a betegség és nyomorékság hiánya." A nevelési-oktatási intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen a következőkre terjednek ki: az egészséges táplálkozás, a mindennapi egészségvédő testmozgás, a testi és lelki egészség fejlesztése, a szenvedélybetegségek megelőzése, a bántalmazás és erőszak megelőzése, a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, egészségmegőrzés, a személyi higiéné területe, környezeti higiéné.

Az egészséges táplálkozás

Az egészségfejlesztési program az óvodásgyermek egészséges táplálkozási szokásainak megerősítését és az óvodai étkeztetés otthoni kiegészítését szolgálja. A helyes étkezési szokásokat kisgyermek korban kell kialakítani épp úgy, mint az egészséges életmód egyéb jellemzőit, összetevőit pl. a mozgásigény kifejlését, az alapvető személyi higiénés ismeretek elsajátítását és begyakorlását. A fejlődés alapfeltételei között kiemelt jelentőségű a gyermek egészséges táplálása, mivel az óvodás gyermek fejlődésének egy olyan periódusában van, melyre jellemző a nagyfokú és rendszeres fizikai aktivitás, a szervezet gyors növekedése, ami ennek megfelelő tápanyagfelvételt tesz szükségessé. A teljesítés nemcsak anyagiakon (élelmezési normán), de szemléleten (étrend - összeállításon), óvónői leleményességen (egészségpedagógiai kulturáltságon) és a szülők segítő együttműködésén is múlik. A gyermeknek az egészséges táplálkozás érdekében naponta az öt alapélelmiszer csoport mindegyik tagjából kell fogyasztania. A gyermekek gyakran fogyasztanak tejtermékeket, és az idénynek megfelelő gyümölcsöt és zöldségeket. Az intézményben tízórai, ebéd, uzsonna áll a gyermekek rendelkezésére. A konyha által szállított gyümölcsöt a szülők közös megegyezése szerint kiegészíthetik. Igyekszünk meggyőzni a szülőket, hogy fokozottan csökkentsék gyermekük étkezési szokásrendjéből a túl cukros, sós, zsíros ételeket, a cukrozott szörpöket, kólaféléket, a chipset, édességet. A különleges étrendet igénylő gyermekek étkeztetését a mindenkori étkeztetési céggel történő folyamatos egyeztetésekkel, szükség szerinti orvosi igazolás alapján megszervezzük, fokozott figyelemmel kísérjük (tej érzékeny, liszt érzékeny). A táplálékallergiás gyermek ételle külön edényben érkezik. A gyermekek étvágyát, eltérő szokásait figyelembe vesszük. Nem erőltetjük az ételt, de kínálunk, igyekszünk megszerettetni az új ízeket. A kiválasztó szervek megfelelő működése érdekében a gyermekeknek folyadékot állandóan biztosítunk a csoportszobában és az udvaron egyaránt. Nem az étel elkészítése, hanem az étkezés lebonyolítása alkotja az óvodapedagógus egészségpedagógiai feladatát. Az étkezéshez való előkészületben a gyermekek is vegyenek részt - életkori fejlettségüknek megfelelő szinten –, és legyenek részesei étkezéskor az önkiszolgálásnak.

Feladataink:

- a kulturált étkezési körülmények biztosítása,
- óvodai napirend keretében az óvónők a dajkákkal együttműködve ismertetik meg a gyermekeket új ízekkel,
- az étkezést örömtelivé tenni, jó hangulatot teremteni az ételek elfogyasztásához,
- intenzív rágásra ösztönzés,
- folyadék folyamatos biztosítása,
- életkoruknak, fejlettségüknek megfelelően kanál, villa, kés helyes használatával való megismertetés,
- fokozottan ügyelünk a táplálék érzékeny gyermekek diétájára,
- tanácsadás a szülőknek (szülői értekezleten, fogadóórán, kötetlen beszélgetés keretében), hogy az óvodai étrendet otthon milyen ételféleségekkel egészítsék ki,
- az egészséges táplálkozásra nevelés érdekében játékos alkalmakat teremtünk arra, hogy a gyermekek maguk is részesei legyenek egyszerűbb ételek elkészítésének (pl. salátakészítés, tízórai összeállítás), minden érzékszervet megmozgatunk a tapasztalatszerzés során, ismerkednek gyümölcsökkel, zöldségfélékkel: őszi piacot,
- zöldségüzletet, kerteket látogatnak, kóstolók és salátakészítés zöldségből, gyümölcsből.

Elvárásaink az óvodáskor végére:

- önállóan el tudják dönteni, hogy mennyi ételt fogyasztanak,

- önállóan töltenek folyadékot a kancsóból,
- ismerik a kulturált étkezés szokásait, higiénikusan étkeznek,
- szívesen kóstolnak meg új ízeket,
- ismerik a fogyasztott ételek, gyümölcsök, zöldségek nevét.

A mindennapi egészségvédő testmozgás

A mozgásszervek fejlődésének belső, élettani ingere a mozgásra való készítésben mutatkozik meg, ezért a mozgás élettanilag a kisgyermek alapvető életjelensége. A gyermek mozgásigénye folyamatos kielégítésre vár. A változatos mozgáslehetőség biztosítása óvodásaink számára kiemelt feladatunk, ezért minden nap alkalmat teremtünk rá. A játék, a mozgás segíti a gyermeket önmaga és a környező világ jobb megismerésében, a környezet felfedezésében. A frissítő, edző mindennapi testnevelés középpontjában is a sok mozgással járó játék áll. Emellett korcsoportra bontott, egy mozgásfejlesztő csoportos foglalkozást is tartunk hetente. A gyermekek fokozott mozgásigényének kielégítését jól szolgálják az udvari játékok. Ha az idő engedi, sokat tartózkodunk a szabadban. Az udvari tevékenység mellett a séta, kirándulás egészíti ki a levegőzést. A vízzel való edzés nagycsoportos kortól lehetséges. A mozgáshoz változatos eszközöket biztosítunk, melyek alkalmasak a nagy- és finommozgások fejlesztésére. Az egyensúlyérzék kialakítására speciális eszközöket is használunk. A négy-öt éves korban kialakuló alakváltozás, a hirtelen növekedés gyakran okoz hanyag testtartás, ezért a szervezett mozgásfoglalkozások keretében prevenció, fejlesztő tornagyakorlatok végzésével segítjük a gerinc deformitások megelőzését. A lábboltozatot erősítő, fejlesztő mozgással a lúdtalpas gyermek lábtartását javítjuk.

Feladataink:

- a gyermekek egészséges fejlődése érdekében azoknak a feltételeknek a megteremtése, amelyek elősegítik a biológiai fejlődést, követik a szervezet teherbíró-, ellenálló- és alkalmazkodóképességét, valamint fejlesztik erejüket, ügyességüket, gyorsaságukat és állóképességüket,
- az udvar lehetőségeinek kihasználása a gyermekek nagymozgásának fejlesztéséhez (járás, futás, kúszás, mászás),
- minél több alkalom biztosítása a szabad mozgásra, mivel ez gyakorlási lehetőséget ad az irányított mozgástevékenység alatt megismert mozgásformák többszöri ismétlésére,
- irányított mozgásos játékok szervezése mindhárom korosztálynak heti egy alkalommal, különböző időkerettel,
- napi 1-3 óra levegő és napfény edzés biztosítása a gyerekeknek a fokozatosságot betartva, a nyári napirend alakításánál az egész napos levegőn való tartózkodásra törekvés (kivétel az erős napsugárzás miatt a 12-15 óra közötti időszak),
- az általános balesetvédelmi szabályok megismertetése, begyakoroltatása és ellenőrzése a gyermekek biztonságának és egészségének védelmében,
- a mozgás utáni regenerálódás biztosítása,
- szülők bevonása a programba.

Elvárásaink az óvodáskor végére:

- szeretnek mozogni, kitartóak a mozgásos játékokban,
- képesek harmonikusan együttműködni társaikkal mozgásos tevékenységekben,
- örömként élnek meg a közös (játékos, sportos) mozgást,
- kialakult nagymozgásuk, finommozgásuk, egyensúlyészlelésük összerendezett, ismerik és biztonságosan használják a mozgásfejlesztő és mozgásos tevékenységekhez szükséges eszközöket,
- szívesen tartózkodnak a szabad levegőn, természetes igényük a szabadban való mozgás.

A testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése

A dohányzás megelőzésének feladata:

Felmérések igazolják, hogy az óvodásgyermek családjának több mint felében él dohányzó felnőtt, aki kedvezőtlen mintát nyújt a gyermekek számára. A dohányzás megelőzésében és visszaszorításában jelentős szerep jut az óvodapedagógusoknak és az óvoda technikai személyzetének. Az óvoda felnőtt dolgozói modellt, mintát jelentenek a gyermekek számára, ezért az óvoda dolgozói nagyobb felelősséggel tartoznak személyes példamutatásukért. Az óvoda feladata minden olyan helyzet elkerülése, amely a gyermeknek kedvezőtlen mintaként szolgálhat. Az óvoda egész területe dohányzásmentes terület. Törekszünk arra, hogy az intézményünk dolgozói ne dohányozzanak. A szülőket is ösztönözzük erre, hogy pozitív példát mutassanak a gyerekeiknek.

Ajánlott tevékenységek:

- Szabad beszélgetések. A beszélgetés kezdeményezője lehet az óvodapedagógus, de lehet maga gyermek is (valamely aktuális eseménnyel, élménnyel, filmjelenettel stb. kapcsolatosan). A szabad beszélgetésben kisebb, önkéntesen csatlakozó gyermekcsoport vehet részt beszámolóval, események értékelésével, képek nézegetésével, stb. párhuzamosan. Fontos: az önkéntes részvétel, a szabad megnyilatkozás és vélemény-nyilvánítás. A dohányzás ártalmainak elemzésére szolgáló szabad beszélgetések kezdeményezésére a következő alkalmakat, lehetőségeket alkalmazzuk:
- Kirándulási élmények feldolgozása: napsütés, szabad levegő, madárdal, napozás.
- Városi, falusi élmények megbeszélése: az utca forgalma, a gépkocsik füstje, az áruházak levegője, gyárak környékének kedvezőtlen viszonyai, utazás tömegközlekedési járművön, "talponállók", ivók, vendéglők külső képe, az utcai porképződés, az otthoni állattartással járó szagok.
- Élmények elmondása a dohányfüstös helyiségekről: saját lakásunk levegője, szórakozó helyek füstje, gyárkémiények füstje, füstmérgezéses balesetek; a családban dohányzók megszokott dohányzási helyei, vendégségben tapasztalt dohányzás.
- Beszélgetés arról, milyen lesznek, ha nagy lesznek: mi szeretnék lenni; segíteni akarok másoknak, alkotni szeretnék, egészséges, edzett, erős akarok lenni; mit kell ezért tenni, mit kell elkerülni (elhatározom, hogy nem kezdem el a dohányzást).
- Ismeretek átadása a dohányzás ártalmairól a gyermeki élményekkel kapcsolatosan: károsítja a tüdőt, az idegrendszert, valamint a gyomor és a szív munkáját; másokat is károsít, zavarja azokat, akik beszívják a dohányfüstöt, kellemes-e a füstös levegőjű teremben tartózkodni, hogyan védekezhetünk ellene (szabad levegőn tartózkodás, a lakás szellőztetése).

A bántalmazás és erőszak megelőzése A WHO definíciója: „A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

- Elhanyagolást jelent, ha a szülő vagy a gondviselő rendszeresen elmulasztja a gyermek alapvető szükségleteinek kielégítését, védelmét, felügyeletét, amely súlyos ártalmat okoz, vagy ennek veszélyével fenyeget bármelyik területen: egészség, oktatás, érzelmi fejlődés, táplálkozás, lakhatás és biztonságos körülmények, amely veszélyt jelent, vagy nagy 35 valószínűséggel jelenthet a gyermek egészségi állapotára, mentális, lelki és spirituális, erkölcsi és szociálisfejlődésére.

- Érzelmi elhanyagolást jelent az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya, a gyermek érzelmi kötődésének durva mellőzése, elutasítása, a gyermek jelenlétében történő erőszakos, durva, támadó magatartás más családtaggal szemben. Fizikai elhanyagolást jelent az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek hiánya, a felügyelet hiánya, a gyermek védelmének elmulasztása olyan esetekben, amikor veszélynek van kitéve. Ide sorolható az orvosi ellátás késleltetése, az orvosi utasítások be nem tartása, a védőoltások beadatásának indokolatlan elmulasztása, késleltetése.
- A gyermekbántalmazás azt jelenti, ha valaki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt - bár tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelenti.
- Fizikai bántalmazás az a szándékos cselekedet, vagy gondatlanság (így különösen ütés, rázás, mérgezés, égés, fulladás, közlekedési baleset, stb.), amely a gyerek fizikai sérüléséhez, halálához vezet vagy vezethet. Ide sorolható a közlekedés során elkövetett gondatlan veszélyeztetés (gyermekülés hiánya, ittas vezetés, kivilágítatlan kerékpár stb.).
- Az érzelmi bántalmazás azt a rendszeres, hosszú időn át tartó érzelmi rossz bánásmódot jelenti, amely súlyos, és tartósan káros hatással van a gyermek érzelmi fejlődésére. Ez magában foglalhatja annak közvetítését a gyermek felé, hogy értéktelen, el nem fogadott, nem kívánt és nem szeretett. Jelenthet az életkornak, vagy a fejlettségnek nem megfelelő elvárások támasztását a gyermekkel szemben (pl. a szobatisztaság idő előtti erőltetése, a képességekhez nem igazodó követelmények). Ide tartozik a gyermekekben állandó félelemérzet, vagy szorongás keltése, megszegényítés, állandó kritizálás, az érzelmi zsarolás, a gyermek kihasználása. Az érzelmi bántalmazás súlyos formája az olyan élethelyzet, amelyben a gyermek, szem- és fültanúja más bántalmazásának.

Feladataink:

- az intézmény közreműködik a gyermekek veszélyeztettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködünk a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattal, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.
- ha a gyermekeket veszélyeztető okokat pedagógiai eszközökkel nem tudjuk megszüntetni, segítséget kérünk a Család- és Gyermekjóléti Szolgálattól,
- az óvoda alapvető feladata a rábízott gyermekek nevelése; ezzel összefüggésben kötelessége különösen, hogy közreműködjön a gyermekvédelmi feladatok ellátásában, a gyermek fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében,
- a gyermekek szüleit a nevelési év kezdetekor tájékoztatjuk a gyermekvédelmi felelős személyéről, valamint arról, hogy milyen időpontban és hol kereshető fel,
- a kisgyermek minden erőszakos cselekvéssel kapcsolatosan "érzékeny"; nemcsak az erős fizikai ingerek okoznak az óvodás gyermeknél egészségkárosodást, hanem az erőszakos cselekmények (brutalitás, vérengzés, gyilkosság) látványa is.

Baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás, egészségmegőrzés

A gyermekbalesetek megelőzése érdekében illetve bekövetkezésekor ellátandó feladatok az SZMSZ –ben kerültek rögzítésre. Az óvoda berendezése, eszközei csak a baleset megelőzés szempontjai alapján történt vizsgálat után kerülnek használatba, állapotuk folyamatosan ellenőrzésre kerül, ez az udvari eszközök esetében szakértői felülvizsgálattal egészül ki. Elsősegély doboz kötelező minden óvodában.

Feladataink:

- a gyerekek megismertetése a vészhelyzetek, vagy balesetek során elvégzendő legfontosabb teendőkkel, illetve ezek közül is azzal, amit ők is el tudnak végezni (felnőtt segítségét kérni), a gyerekek figyelmét felhívni arra, hogy egy-egy hétköznapi tárgy (pl.: kerékpár, mászóka, autó, gyógyszer) milyen veszélyforrásokat hordoz magával, illetve mire érdemes odafigyelniük a balesetek megelőzése érdekében,
- játékos formában gyakoroltatjuk a közlekedési szabályok betartatását,
- a védő-óvó előírásokat a gyermekek életkorának és fejlettségi szintjének megfelelően ismertetjük.

Módszereink: a szerepjáték, mesélés, bábozás, könyv és képolvasás, társasjátékok, beszélgetés.

Védő-óvó előírások: Az óvoda házirendjében határoztuk meg azokat a védő, óvó előírásokat, amelyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodás során be kell tartaniuk.

A gyermekekkel- az óvodai nevelési év, valamint- szükség szerint, a foglalkozás, kirándulás stb. előtt ismertetjük a következő védő-óvó előírásokat: az egészségük és testi épségük védelmére vonatkozó előírás, a foglalkozásokkal együtt járó veszélyforrások, a tilos és az elvárható magatartásforma.

Az egészségmegőrzésére nevelés alapfeladata – a helyes táplálkozás, tevékenység - és mozgásban gazdag életmód biztosítása mellett – az egészségvédő szokások kialakítása, mellyel elősegítjük a betegségek megelőzését.

A védekezés területei: cseppfertőzés ellen, tapintás, illetve közvetlen érintkezés útján terjedő fertőzések ellen, fertőzött tárgyak és élelmiszerek által okozott fertőzések ellen, tartási rendellenességek kialakulása ellen (pl. láb és tartásjavító torna), érzékszervek megbetegedése ellen, a nap káros sugárzása ellen.

Elvárásaink az óvodáskor végére:

- tudnak segítséget kérni a felnőttektől az óvodában előforduló vészhelyzetek, balesetek bekövetkeztével kapcsolatosan,
- ismerik a baleset megelőzési szabályokat, a gyalogos és kerékpáros közlekedés szabályait, elsajátítják a helyes táplálkozás és mozgás gazdag életmód szabályait.

Személyi higiéné

A gyermek a családból érkezik az óvodába, magával hozza az otthoni higiénés szokásokat, amelyek nem feltétlenül azonosak az óvoda mindennapos szokás rendjével.

Testápolás A testápolás a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres és szükség szerinti tisztálkodásukat és igényük kialakulását szolgálja. A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén a testápolás pótlása az óvodapedagógus, a dajka részéről bensőséges ellátást igényel. A higiénés szemlélet átadása tehát nem jelenthet a gyermek számára megszegyenítést.

Elegendő időt és szükséges segítséget biztosítunk a gyermekeknek a tevékenység ellátására. Alapkövetelmény, hogy a személyi higiénés felszerelés minden gyermek számára külön-külön álljon rendelkezésre.

Feladataink:

- a tisztálkodási folyamat megismertetése: helyes sorrendiség és technika begyakorlása,
- a legfőbb személyi higiéniai nevelési feladatunk: a kézmosás szokássá fejlesztése, valamint a legintimebb higiénés tevékenység, a WC és a WC-papír használatának megtanítása az óvónő, és a dajka részt vállal ennek begyakoroltatásában,
- a tisztaság alapvető fontosságának, a betegség megelőzés és fertőzések megelőzésének jelentőségét életkor specifikus módszerekkel tudatosítjuk a gyermekekben,

- a test tisztántartásán értjük a bőr, fogak, haj, érzékszervek, körmök ápolását, melyre szintén megtanítjuk a gyermekeket, a saját személyi felszerelés (törülköző, fésű, fogmosó-felszerelés) használatára szoktatás,
- a napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek a gondozási teendők egyéni tempó szerinti végzésére, a megvalósításban segítséget nyújtunk, fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

Elvárásaink az óvodáskor végére:

- a testápolási szokásoknak megfelelően a gyermekek teljesen önállóan, felszólítás nélkül tisztálkodnak, fogat mosnak, fésülködnek és használják a WC-t,
- észreveszik bepiszkított kezüket, bőrüket és azt kellemetlennek, zavarónak, a tisztaságot pedig kellemes állapotnak érzik,
- csak a saját felszerelésüket használják, a tisztálkodási eszközökre vigyáznak, helyére teszik azokat,
- zsebkezdőjüket önállóan használják köhögéskor, tüsszentéskor egyaránt, segítenek a kisebbeknek a különböző önellátásra irányuló tevékenységekben.

Öltözködés Az öltözködés során minden gyermeknek szükség szerint segítünk. A szülőket igyekszünk meggyőzni, hogy gyermeküket időjárásnak megfelelően öltöztessék, legyen váltóruhájuk, a ruhákba rajzolják bele a gyermekük jelét.

- A szülőket arra ösztönözzük, hogy gyermeküket ne a divat szerint öltöztessék, hanem a kényelem szerint, hogy mozgásukban ne legyenek akadályozva, mert a megfelelő ruházatban a gyermek szabadon mozoghat, jól érzi magát. A gyermekeknek külön öltöző szekrényük van, ruhásádjuk, tornaszádjuk. Külön odafigyelünk és a gyermekeket is figyelmeztetjük, hogy ruhájukat mindig a helyére tegyék. Az öltözetnek igen fontos része a váltócipő, legyen hajlékony a talp, széles az orr-rész, és megfelelő a méret. Ne akadályozza a láb mozgását, fejlődését és segítse elő a lábizmok tónusának kialakítását, rögzítését. A jól kiválasztott váltócipővel elkerülhető a balesetek túlnyomó része.

Feladataink:

- az öltözködés helyes sorrendjének megismertetése és begyakoroltatása, technikai fogások megtanítása: gombolás, kötés, cipzár le- felhúzása, kifordítás, elejeháta, bal- jobb megkülönböztetése,
- saját felszerelésük, ruhájuk felismerésének gyakorlása,
- a napirend keretei között elegendő időt biztosítunk a gyermekeknek az öltözködés egyéni tempó szerinti végzésére,
- a megvalósításban fejlettség szerinti segítséget nyújtunk,
- fokozatosan alakítjuk ki az önállóságot.

Elvárásaink az óvodáskor végére:

- teljesen önállóan öltöznek,
- képesek megválasztani a helyes öltözködési sorrendet,
- képesek önállóan változtatni ruházatukon az időjárásnak és hőérzetüknek megfelelően, ismerik saját ruhájukat és azt mindig a jelükhöz teszik,
- tudnak cipőt fűzni és kötni, valamint ruhájukat ki- begombolni, cipzárt le- felhúzni.

Pihenés A szervezet egészséges fejlődéséhez elengedhetetlen a napi pihenés. Ehhez szükséges a tiszta levegő, a csend, a nyugalom, mese, zene és kényelmes ruházat. Az óvodában saját ágyneműben alszanak a gyermekek, melyet a szülők hoznak s gondoskodnak mosásáról.

Feladataink:

- Fontos feladatunknak tartjuk az egészséges életvitel, az egészséges életmód iránti igény megalapozását, kialakítását (rendszeres életritmus, megfelelő napirend).

- A helyes életritmus alakítása a családdal együtt, ezért javasoljuk a szülőknek, hogy az étkezések és a pihenés időpontját szombaton és vasárnap is célszerű betartani.
- A pihenéshez nyugodt, meghitt légkör biztosítása a csoportok hagyományainak megfelelően: éneklés, zenehallgatás, mesélés elalvás előtt.
- Figyelünk az egyéni szokásokra is, engedjük az „otthoni kedvencek” –kel való alvást.
- A kényelmes alvás érdekében rászoktatjuk őket a kényelmes „alvós” ruha használatára.
- Szoktatjuk a gyermekeket az egymás iránti toleranciára, pihenő idő alatt csendben vannak, nem zavarják a társaikat.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Tevékenységüket önállóan is képesek az óvodai napirend szerint végezni.
- Ismerik és betartják a szabályokat.
- Nyugodtan, csendben pihennek minimum 1 órát.

Környezeti higiéné

A világszinten egységesülő, globalizált világ a természet megvédését, a hulladék kezelését, az energiával való takarékoskosságot is beemeli az óvodai nevelés kompetenciájába.

Feladataink:

- Óvónők és dajkák közösen: a környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása,
- a környezet fenntarthatóságának érdekében a gyermekeket az energiával való gazdálkodásra és a szelektív hulladékgyűjtés fontosságára nevelni,
- az óvoda tisztaságának megóvása,
- az óvoda épületének és környezetének szépítése, virágosítása,
- a csoportszobák szellőztetése,
- a megfelelő fűtés és világítás biztosítása,
- takarékoskodás az energiákkal: víz, gáz, áram, papír.

Elvárásaink az óvodáskor végére:

- környezetükben igyekeznek mindenütt rendet tartani,
- ismerik a rendetlenség megszüntetésének módját,
- megfelelően használják az óvoda épületének helyiségeit, valamint a környezet tisztán tartására szolgáló eszközöket (lábtörölő, takarító eszközök),
- takarékoskodnak a vízzel,
- részt vesznek elemi természetvédelmi tevékenységekben (téli madárvédelem, élőlények, növények óvása).

4.4. A család és az óvoda nevelési elveinek összehangolása

A szülők egészségkultúráltsága, valamint az óvodai egészségvédelemmel való kapcsolatuk, jelentős tényező az egészségpedagógiai óvodai program megvalósításában. A szokásalakítás alapja a példamutatás, a tevékenységek gyakori végzése, ismétlése. Az óvodai szokásokról a szülőket is tájékoztatjuk, hiszen azok megszilárdulásának feltétele az egységes szemlélet. A szülőket többféle formában is tájékoztatjuk programunkról: írásos összefoglaló, szülői értekezlet, fogadó óra.

Szülői értekezletek témájául választjuk az egészségfejlesztés területeit is (a kisgyermek nevelése, egészséggondozása, egészséges életmódra szoktatása). Az óvoda egészségfejlesztő pedagógiai tevékenysége beágyazódik a gyermek egészségügyi szakhálózat szervezeti tevékenységébe. Az óvoda és a védőnő kapcsolatát erősíti a gyermekek „előéletének” jobb

megismerése: a fejlődési lapok, anamnézis-feljegyzések áttanulmányozása, az egészségre, szociokulturális helyzetére vonatkozó adatok cseréje.

Érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés

A mindennapi nevelésben nagy teret szentelünk az érzelmi és közösségi nevelésnek, a keresztény szellemiségnek a keresztény erkölcs és érték alapjainak lerakására. A gyermek biztonságérzetét növeljük a szeretetteljes, derűs hangulat biztosításával. A katolikus óvodában feladatunk, olyan légkörnek a megteremtése, amely kielégíti a gyermek szeretetigényét, elfogadja őt olyannak, amilyenek a Teremtő alkotta. Fontosnak tartjuk, hogy a gyermek érezze, hogy ő fontos az óvodapedagógusnak, a társainak, s ez által olyan biztonságot él át, amely érzelmeit erősíti, s nyitottá teszi a környezet számára. Arra neveljük gyermekeinket, hogy tudják elfogadni, hogy az emberek különböznek egymástól.

Az érzelmi nevelés célja:

Az óvoda alkalmazottai, és a gyermekek közötti kapcsolatot a szeretetteljes, érzelmi töltés jellemzi. Egyszerre segítjük a gyermek erkölcsi, szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, teret engedve önkifejező törekvéseinek.

Erkölcsi nevelés célja:

Az erkölcsi nevelés célja, hogy segítsük a gyereket tudatosan a Krisztusi élet szerint „formálódni”. Fontos, hogy helyes erkölcsi mintát lássanak maguk előtt és azonosulni tudjanak velük. Programunkban a szereteten alapuló értékrendnek és keresztény erkölcsnek kell érvényre jutnia.

Közösségi nevelés célja:

A szociális viselkedés megtanulásának színtere a csoportközösség. A felnőtt és gyermek között nem a feltétel nélküli szófogadás, hanem a demokratikus partnerviszony kialakítása a célunk. Közös élményeken alapuló tevékenységek közben a gyermekeknek olyan erkölcsi tulajdonságait alakítjuk, mint bizalom, együttérzés, jó szándék, segítőszándék, önzetlenség, empátia, stb., miközben fejlesztjük akaratát, önfegyelmét, szabálytudatát, kitartását, stb.

Az érzelmi, erkölcsi, közösségi nevelés feladatai:

- a teremtő Isten gondoskodásának megélése,
- a gyermek-gyermek, gyermek-felnőtt kapcsolatának pozitív attitűdje,
- türelem, szociális érzékenység, szolidaritás, igazságosság formálása,
- az érzelmek megjelenítésének formái, önkifejező és önértékesítő törekvések segítése,
- a bizalom, szeretet, féltés, félelem kifejezése,
- az önfegyelem, fegyelem, udvariasság elsajátítása,
- szokás és normarendszer megalapozása,
- szocializáció, társadalmi elvárások tudatosítása, a különbözőség elfogadása és tisztelete,
- hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, nehezen szocializálható, valamint a kiemelkedő képességű gyermekek elfogadó szeretete, szükség esetén segítése megfelelő szakemberek közreműködésével,
- a természetes társas kapcsolatok alakítása, segítése, hagyományaink ápolása, jeles napok feldolgozása, a szülőföldhöz való kötődés alapozása,
- az egyházi, világi ünnepek megélése,
- felnőttekkel szembeni helyes viselkedés a kontaktusfelvétel kialakítása,
- a csoporton belül az együttműködés képességének kialakítása,
- konfliktuskezelés,
- felelősségérzet kialakítása a csoportért,

- élménybefogadó képességének fejlesztése,
- ösztönök és az érzelem irányításának fejlesztése,
- érzelmi zavarok leépítése,
- szűkebb és tágabb környezethez, szülőföldhöz való kötődés képességének fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Vegyenek részt aktívan a közösség valamennyi tevékenységeiben.
- Legyenek készek együttműködni társaikkal.
- Alakuljon ki feladat-, szabálytudatuk, és hozzá kellő felelősségérzetük.
- Viselkedjenek tisztelettel, a csoporttársakkal, felnőttekkel szemben.
- Legyenek képesek „tájékozódni” a közösségben.
- Váljanak belső igénnyé a kialakult szokásaik.
- Legyenek képesek baráti kötődésekre.
- Kellő önbizalomra tegyenek szert.
- Váljanak szociálisan éretté az iskolai életre.
- Legyenek képesek az erkölcsi normákat ismerni és elfogadni, gyakorolni. Tudják, hogy legfőbb tanítónk Jézus.

4. 5. Anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Cél:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése.
- A megismerési folyamatokkal a gondolkodási műveletek fejlesztésével, szókincsbővítéssel, választékos kifejezésmódra, igényes kommunikációra szoktatás.
- A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, megalapozzuk a gyermek biztonságos önkifejezését, gyarapítjuk aktív és passzív szókincsét az óvodai élet minden tevékenységében.
- Az óvodai nevelés és a családi nevelés eredményeként a gyermek belső érésének elősegítése, önmagához viszonyított fejlesztése.
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges képességek elérése.

Valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósuló feladat:

- Az óvodai nevelőtevékenység egészében biztosítanunk kell a kommunikáció lehetőségét, helyes mintaadással, szabályközvetítéssel, beszélő környezetben.
- Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaira, valamint a meg lévő tapasztalataira és ismereteire építve, további élmények biztosítása különböző tevékenységekben és ezek élethelyzetekben való gyakorlása.
- A beszélő környezet biztosítása.
- Differenciált egyéni képességfejlesztés, egyéni fejlesztési terv alapján
- A kiemelkedő képességű gyermekek egyéni fejlesztése.
- A természet körforgásához, a természet- és környezetvédelemhez kapcsolódó események, tevékenységek, népszokások beépítése a mindennapi tevékenységekbe, tevékenységi formákba.
- A család megismerése, a beszéd fejlesztése, egyéni sajátosságok, nemzeti hovatartozás figyelembe vételével.

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére nevelés
- Beszélő és meghallgatni tudó környezet alakítása, az óvoda nevelőközösségének mintaadó beszédkultúrája,
- A gyermekek kommunikációra ösztönzése, metakommunikáció fejlesztése,
- A tapasztalatok, élmények, verbális kifejezésére nevelés.

A beszédfejlesztés feladatai:

- Felnőttek példamutatása
- A beszédöröm biztosítása oldott légkörrel, idő biztosításával
- Bátran beszéljenek, élményeiket képesek legyenek kifejezni, tudjanak másokat meghallgatni, képesek legyenek a nyelvi kifejezés eszközeit variálni.
- Beszédszínvonal emelése a gyermek gondolatközlésére való teljes odafigyelésével
- Szókincsbővítés - nyelvtanilag helyes beszéd gyakorlása - fogalmak jelentésének megértése
- Felvállalása a család felé, a divathóbortból eredő veszélyekre való figyelemfelhívásnak.

Az anyanyelvi nevelés fejlesztéséhez hozzátartozik az intézmény sajátos jellegéből adódó, a gyermek saját szavaival megfogalmazott ima.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Korának és fejlettségnek megfelelően kialakul a pontos érzékelése, észlelése.
- Képes vizuális, auditív differenciálásra, térbeli viszonyok felismerésére, megnevezésére.
- A keresztcsatornák működése korának megfelelő.
- Az önkéntelen bevésés mellett megjelenik a szándékos bevésés is. Figyelme korához képest tartós.
- Helyesen, tisztán, érthetően beszél.
- Kérdésre minimum egyszerű mondattal válaszol. Szókincse korának megfelelő.
- Jól használja a metakommunikációs eszközöket, bátran szívesen kommunikál társaival és a felnőttekkel. A közölt információt megérti.
- A kommunikációt kapcsolatfelvételre is használja. Bátran kérdez, kísérletez, felfedez.
- Verbális emlékezete korának megfelelő. Egyszerűbb történetet, mesét képes önállóan is elmondani. Élményeit és gondolatait is el tudja mondani.
- Ismeri és használja az udvariasság szóbeli kifejezéseit.
- Tud szemkontaktust teremteni és tartani.
- Minden gyermek a saját képességéhez és önmagához viszonyítva fejlődik, beszéd és a kognitív képességének maximumát éri el, rugalmas beiskolázással a megfelelő intézménybe kerül.
- Kognitív folyamataik fejlődése következtében gondolkodásuk egyre inkább elemi konkrét gondolkodássá alakul.

5. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE, A TEVÉKENYSÉGEK SZERVEZETI KERETEI

5.1. Napirendünk

3 – 7 évesek → gyermekcsoport

Idő/óra	Tevékenység
7 ⁰⁰ – 7 ³⁰	Folyamatos érkezés, pihenés és szabad játék
7 ³⁰ – 10 ³⁰	<i>Párhuzamos tevékenységek:</i> Szabad játék, óvónő által kezdeményezett tevékenység, tízórai, tevékenységekben megvalósuló tanulás a hetirendben rögzítettek szerint, (max. 35 perc) Mindennapi testnevelés
10 ³⁰ – 11 ⁵⁰	Öltözködés, udvari játék, levegőzés
11 ⁵⁰ – 13 ⁰⁰	Öltözködés, mosdóhasználat, ebéd
13 ⁰⁰ – 13 ²⁰	Előkészület a pihenéshez
13 ²⁰ – 15 ²⁰	Pihenés, egyéni szükséglethez igazodó ébredés
15 ²⁰ – 17 ⁰⁰	<i>Párhuzamos tevékenységek:</i> Átöltözés, mosdóhasználat, uzsonna, szabad játék, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység

Nyári napirend (június 1.-től, augusztus 31.-ig)

Idő/óra	Tevékenység
7 ⁰⁰ – 8 ⁰⁰	Folyamatos érkezés, pihenés és szabad játék
8 ⁰⁰ – 12 ¹⁵	<i>Párhuzamos tevékenységek:</i> Játék a szabadban, tízórai nap és vízfürdő (zuhanyzás, párapu), egyéb szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység, mosdóhasználat
12 ¹⁵ – 12 ³⁰	Előkészület az ebédhez
12 ³⁰ – 13 ³⁰	Ebéd
13 ³⁰ – 15 ¹⁵	Előkészület a pihenéshez, pihenés, Egyéni szükséglethez igazodó ébredés
15 ¹⁵ – 17 ⁰⁰	<i>Párhuzamos tevékenységek:</i> Mosdóhasználat, uzsonna, játék a szabadban, szabadon választott tevékenység, óvónő által kezdeményezett tevékenység

5.2. Hetirendünk

Csoport	Kötetlen tevékenységek	Heti alkalom	Tevékenységekben megvalósuló tanulás	Heti alkalom
Kis	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Verselés – mesélés ❖ Mindennapi testnevelés ❖ Ének - zene, énekes játék, gyermektánc ❖ Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ❖ Külső világ tevékeny megismerése 	Naponta 1 1 1	Mozgás	1
Középső	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Verselés – mesélés ❖ Mindennapi testnevelés ❖ Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ❖ Külső világ tevékeny megismerése ❖ Matematika tartalmú tapasztalatok ❖ Ének - zene, énekes játék, gyermektánc 	Naponta 1 1 1 1	Mozgás	1
Nagy	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Verselés – mesélés ❖ Mindennapi testnevelés ❖ Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka ❖ Külső világ tevékeny megismerése ❖ Matematika tartalmú tapasztalatok ❖ Ének - zene, énekes játék, gyermektánc 	Naponta Naponta 1 1 1 1	Mozgás	1

Az óvodás gyermek számára a **kötetlenség** a legalkalmasabb tevékenységi keret, foglalkozási forma, amely biztosítja számára a szabad játékot, a tevékenységek szabad megválasztását.

Az óvodapedagógus tudatosan és tervszerűen biztosítja a fejlődéshez szükséges, differenciált tevékenykedtetés feltételrendszerét. Minden nap egy kiemelt nevelési terület köré csoportosítva valósítjuk meg a komplex ismeretnyújtást, amely kötetlenül és csoportos foglalkozás szervezésével kötött formában valósul meg. Az intézmények csoportnaplójának hetirendje tartalmazza a kötött formában megvalósuló tanulási tevékenységek gyakoriságát.

A gyermeki tevékenység változatos formája valósul meg: egyéni, páros, csoportközi, mikrocsoportos- és csoportos szervezéssel. A tanulás lehetséges formái: a spontán játékos tapasztalatszerzés, a játékos, cselekvéses tanulás, a gyermeki kérdésekre épülő ismeretszerzés, az utánzásos minta, modellkövetéses magatartás és viselkedéstanulás, szokások alakítása, az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés, gyakorlati probléma megoldás.

5.3. Befogadás

Pedagógiai céljaink megvalósításának egyik fontos feltétele, hogy tudatosan szervezzük, tervezzük meg a gyerekek tevékenységeit. A napirendben rögzítjük az egyes tevékenységek időrendjét és időkereteit. A következő napirendet a szülők által megfigyelt életritmushoz és a 3-7 éves korú gyerekek életkori igényeihez igazítottuk.

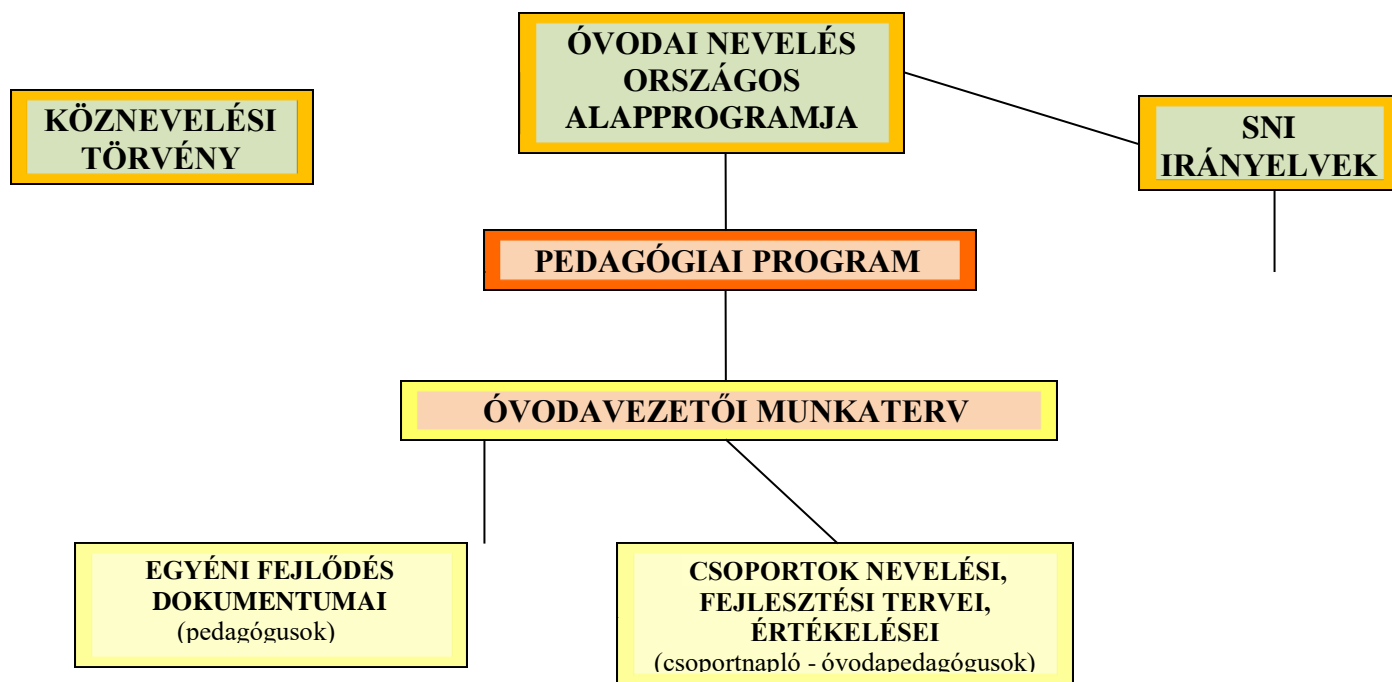
- ✓ A gyermek megismerése a beiratkozást megelőző bölcsődei és családlátogatással kezdődik, ezáltal informálódunk a gyermek szokásairól, érzelmi kapcsolatairól, életének történéseiről, mely segíti majd a befogadást. Ennek egyik dokumentációja a szülő által kitöltött anamnézis.
- ✓ Szülői értekezletet szervezünk, melynek során a várható nehézségeket és azokon való átsegítés módját is feltárjuk. A befogadás idején felmerülő kérdésekre igyekszünk megnyugtató választ adni.
- ✓ Lehetőséget biztosítunk, hogy a gyermekek a szülőkkel együtt ismerkedjenek az óvodával. A szülők folyamatos, fokozatos időcsökkentéssel vesznek részt a beszoktatásban. A gyermekeknek a szülői együttlét biztonságot ad az új környezet elfogadásához.
- ✓ Az újonnan érkezőket kedvesen, szeretettel fogadjuk, ölbeli játékokkal, dallal, mondókával nyugtatjuk meg.
- ✓ Olyan családi légkört teremtünk, ahol kedvezően alakulnak társas, baráti kapcsolataik.
- ✓ Elhozhatják otthonról kedvenc játékaikat, amelyekhez ragaszkodnak.
- ✓ A családok felé nyitottak vagyunk, mindent megteszünk, hogy gyermekük beilleszkedése az óvodai közösségbe zökkenőmentes legyen.
- ✓ A szülőkkel is megismertetjük az óvoda belső életét, a gyermekek napirendjét, tevékenységeit, szokás- és normarendszerét.

5. 4. Az óvodai nevelőmunka tervezése

Célunk: A tervezés módja, formája és tartalma koherens legyen a Pedagógiai Programban megfogalmazott alapelvekkel, célokkal, feladatokkal.

Feladatunk: A pedagógiai tervezés struktúrájának kialakítása, elvek meghatározása

PEDAGÓGIAI TERVEZÉS DOKUMENTÁLÁSÁNAK STRUKTÚRÁJA

5.4.1. Tanulási tartalmak tervezése

Cél: A tanulás megvalósításában kiemelt helyet kapjon a játék, a játékban tanulás, a szenzitív módszerek, a terepi tapasztaltatás, a felfedeztetés, az élménypedagógia, a projektpedagógia alkalmazása, a kooperatív tanulás, a kompetencia program elemei.

A csoportok nevelési terve tartalmazza:

- nevelési célok, feladatok megvalósítását,
- tevékenységi formákat, megvalósításuk folyamatát, elérendő célokat.

Feladataink:

A nevelési tervek, értékelések elkészítése:

- Pedagógiai Program
- éves vezetői munkaterv
- tematikus tervek alapján
 - csoportos óvónők

5. 4. 2. A gyermekek egyéni fejlesztési terve, az egyéni értékelés és a fejlesztés dokumentumai

Cél:

- A gyermekek személyiségfejlődésének nyomon követése
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek differenciált nevelése, fejlesztése
- Részképesség zavarok feltárása a korrigálás érdekében

Feladat:

- A gyermekek aktuális fejlettségi állapotát tükröző személyiségjegyekre kiterjedő megfigyelések
- Megfigyelések rögzítése félévente, illetve erről a szülők tájékoztatása
- Gyermekek számára egyéni fejlesztési tervek készítése
- Vizsgálati kérelmek benyújtása az eltérő fejlődési ütemű gyermekek esetében
- Szülő, iskola kérésére fejlesztési javaslatot tartalmazó dokumentumok elkészítése, átadása

Tartalom:

- Anamnézis
- Adatlap
- Gyermekek fejlődését nyomon követő értékelő dokumentum

- Átfogja az óvodáskor teljes időtartamát
- Vizsgálati kérelmek
- Szakvélemények

Fejlesztés folyamata:

- Óvodával való ismerkedés (befogadás)
- Nevelési feladatok megvalósítása a tervezések alapján
- Gyermekek egyéni fejlődésének megfigyelése, megfigyelések rögzítése, értékelése
- Egyéni fejlesztési tervek elkészítése
- Szükség esetén szakemberek bevonása

Értékelések, fejlesztések rögzítése:

- Féléves pedagógiai tervezések
- Egyéni értékelő lap
- Egyéni fejlesztési terv
- A gyermekek fejlődését elősegítő intézkedések rögzítése
- Gyermekvédelmi munkaterv
- Csoportról szóló bejegyzése

6. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI AZ ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

6.1. Játék

Az óvodában a szabad játék a leghatékonyabb eszköz a gyermekek nevelésére. Kiemelt tevékenység, mely biztosítja a gyermekek önmegvalósítását, érzelmeik, vágyaik, lelki állapotuk önkifejezésének lehetőségét és fejlettségüknek legfőbb mutatója.

A játék a gyermek életeleme, “kincse”:

- fejleszti érzék és mozgásszervét
- általa ismerkedik a tárgyak tulajdonságával
- fejleszti megfigyelőképességét
- ismereteket szerez, fejleszti értelmét
- erősíti akaratát és emlékezetét
- fejleszti gondolkodását és képzeletét
- fejleszti beszédét
- a szerepjátékok különösen alakítják személyiségét, öntudatát
- társasjátékokkal erősödik önuralmuk, érték- és értékelési “ranglétrájuk”
- tökéletesedik társas viselkedésformája és kapcsolatai.

Céljaink:

- A szabad játék, mint örömforrás erősítse a gyermekek pszichikumát, kreativitását, adjon hosszantartó, zavartalan élményt, járuljon hozzá a kiegyensúlyozott, boldog óvodáskor megéléséhez
- Gyermekeink számára legyen a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, mozgást az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenység
- SNI, HH, HHH, migráns gyermekek számára a szabad játék biztosítása legyen a szocializáció elsődleges színtere

Feladataink:

- A szabad elmélyült, önkéntes, spontán, folyamatos játék lehetőség biztosítása.
- A játék feltételrendszerének megteremtése, hely, idő, eszköz, megfelelő csoportlégkör, élményszerző lehetőségek a gyermeki fantázia kibontakoztatását segítő eszközök, anyagok biztosítása
- A társas kapcsolatok fejlesztése: szeretet, barátság, empátia, tolerancia, szerepvállalás
- A gyermekek számára az érzelmi biztonság megteremtése, a kérdezés, a beszélgetés, mozgásszabadság biztosítása
- A szabad játékban biztosítani kell az óvodapedagógus utánozható mintáját, mely lehetővé teszi a gyermekek közötti játékkapcsolat kialakulását
- Az óvodapedagógus a játék folyamatában bevonható társ, segítő, kezdeményező mintát kell, hogy mutasson
- Az óvónői kreativitásra, tapasztalatára építve a játékeszközök folyamatos fejlesztése
- Fejlesztjük az SNI, HH, HHH, migráns gyermekek személyiségének differenciált fejlesztését játéktevékenységen keresztül, fejlettségtől függő, fokozódó komplexitású játékok megtanításával, megszerettetésével.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- legyen a képzeletük kreatív
- tudjanak a problémákra reagálni és azt megoldani
- legyenek a gyermekek elfogadóak, megértők társaikkal
- játék, dráma, bábozás közbeni beszédük érthető, kifejező legyen
- legyenek képesek a természetből és társaiktól vett tapasztalatok játékban való feldolgozására
- kezdeményezzenek mesejátékot és tudjanak egymás között a szerepen és eszközön megosztani
- a tartalmas játék megvalósulása érdekében óvodáskor végére a gyermekek képesek a társakkal való együttjátszásra.

6.2. Verselés, mesélés

Céljaink:

- A könyv, az irodalom, a művészet iránti érdeklődés megalapozása, a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése.
- Gyermekeink érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeik megalapozása:
 - meseélményekkel, a versek zeneiségével
 - a bábjáték és a dramatizálás eszközeivel
- Mesék segítségével óvodásaink szemléletmódjának és világképének alakítása, szorongásaik oldása.
- Gyermekeink saját vers és mesealkotása, annak mozgással és ábrázolással történő kombinálása legyen számukra az önkifejezés módja.
- SNI, HH, HHH, valamint különböző szociokulturális környezetből érkező gyermekeink beszédfejlesztése.
- A természet szépségeinek megláttatása.
- A népmesékben mindig jelen van az élővilág tisztelete.

Feladataink:

- Az irodalmi anyag igényes összeállítása.
- Az irodalom szeretetének megalapozása, olvasásra nevelés elindítása.
- Népi értékek, hagyományok ápolása.
- Mondókák, versek, dúdolókat segítségével gyermekeink érzelmi biztonságának kialakítása.
- Érzéki, érzelmi élmény nyújtása.
- Óvodáskorú gyermekeink nyelvi kifejező képességeinek fejlesztése az irodalom eszközeivel.
- Gyermekeink absztrakt gondolkodásának elősegítése, memória, kreativitás fejlődésének támogatása, belső képalkotás fejlesztése.
- Mindennapos meséléssel, mondókázással verseléssel mentálhigiénéjük fenntartása.
- A tartalmi szempontból jól megválasztott versekkel, mesékkel verbális megerősítés a természettudományos gondolkodásuk, szemléletük formálásában, új ismeretek nyújtása az őket körülvevő világról.
- A gyermeket körülvevő felnőttek példamutató szóhasználata, tiszta forrásból merített

versek mesék kiválasztása

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Ismerjenek meg 10-12 db kiszámolót, lovagoltatót, tréfás mondókát.
- Tudjanak 6-8 gyermekverset.
- Hallgassanak meg 15-20 verset.
- Alakuljon ki az igényük a mesehallgatásra.
- Figyelmesen, csendben hallgassák végig az óvodapedagógus meséjét.
- Összefüggő, teljes, logikus gondolatokban fejezzék ki mondanivalójukat.
- Legyen igényük meséskönyv nézegetésére
- Vigyázzanak a könyvekre.
- Beszélgessenek a mesében elhangzottakról.
- Próbálják megjegyezni az érdekes nevű meseszereplőket, és játékaikba próbálják beleilleszteni azokat.
- Legyen igényük utánozni az olvasást, érdeklődjenek a betűk iránt.
- Ismerjenek fel bibliai történeteket az Újszövetségből (8-10).
- Legyenek képesek önálló versmondásra alkalomhoz illő átéléssel.

6.3. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Céljaink:

- A gyermek zenei anyanyelvének, zenei érdeklődésének, zenei ízlésének, zenéhez kapcsolódó mozgások megalapozása, formálása
- Zenepedagógiai módszerek, ritmikus mozgás, tánc, ének nevelő hatásának érvényesítése
- Az éneklés, zenélés váljon részévé a mindennapi tevékenységnek, a felnőtt minta spontán utánzásával
- Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások felhasználása a gyermek zenei képességeinek és a zenei kreativitás alakításában
- Az SNI, HH, HHH, migráns gyermekek komplex, egyéni ütemű személyiség fejlesztése a dallam, a ritmus, a mozgás és a beszéd összekapcsolásával

Feladataink:

- Az éneklés, zenélés örömeinek, zenei érdeklődésnek felkeltése
- A környezet hangjainak megfigyeltetése, a közös zenei élmény lehetőségének megteremtése
- Ünnepekhez, hagyományokhoz, jeles napokhoz kapcsolódó, szokások, dalok, mozgásformák, zenék megismertetése
- A népdalok, néptáncok, népi gyermekjátékok éneklésével, hallgatásával a hagyományok megismertetése
- A zenei képességek, (ritmusérzék, éneklési készség, szabad improvizáció, mozgás, zenei ízlés, kreatív zenei kedv) fejlesztése
- Énekes játékok, közös zenélés, az óvónő éneke, vokális és hangszeres zene segítségével a közös zenei élmény biztosítása
- Más népek dalainak, zenéjének megismerésén keresztül a nemzeti hovatartozás tudatának kialakítása

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Csoportosan és egyénileg, önálló indítással, tisztán, helyes kezdő magasságban és tempóban énekeljenek.
- Tudjanak dallam- és ritmusmotívumot visszaénekelni.
- Tudja térben mutatni az ismert dallamokat.
- Ismerjék a halk-hangos, gyors-lassú fogalom párokat és tudják alkalmazni.
- Ismerjenek fel dallamot kezdő-, belső vagy befejező motívumról, ritmusról.
- Tudjanak dallamot bújtatni rövidebb, hosszabb egységekkel folyamatos tempótartásban.
- Ismerjék fel zörejt és zenei hangot, egymás hangját.
- Érzékeljék az egyenletes lüktetés és ritmus különbségét, tudják összekapcsolni.
- Tudjanak motívumot visszaénekelni csoportosan és egyénileg is. /ritmus- és dallamvisszhang/
- Tudják kiemelni a motívumok hangsúlyait tapssal, járással, játékos mozdulatokkal.
- Esztétikus, egyöntetű mozgás, változatos térforma, játékos táncmozdulat jellemezze mozgásukat.
- Tudják használni a dob, cintányért, háromszöget a dalokhoz alkalmazva.
- Hallgassanak szívesen éneket, zenét.

6.4. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Céljaink:

- Gyermekünk igényének felkeltése az alkotásra, a kreatívönkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására
- Vizuális tapasztalatok nyújtása, egyéni fejlettségnek, életkornak megfelelően
- Gyermeki személyiség fejlesztése a szépség iránti vonzódás, művészetek iránti érdeklődés felkeltése, az alkotás örömeinek megtapasztalása által
- Ábrázolókézség, kézügyesség fejlesztése, tér-forma,
- színképzetük gazdagítása, képi gondolkodásuk fejlesztése
- SNI gyermekeinknél az ábrázoló kedv felkeltése, technikák, eszközök megismertetése

Feladataink:

- Az ábrázoló tevékenység feltételeinek megteremtése (hely, idő, anyag, eszköz)
- Gyermekünk megismertetése a vizuális eszközök használatával, különböző anyagokkal, technikai eljárásokkal
- Az egyéni fejlettség figyelembe vétele, differenciált fejlesztés, tolerancia, empátia érvényesítése
- Az esztétikus környezetben igény kialakítása az alkotásra, az esztétikai élmények befogadására
- A gyermek ábrázolási fejlődésének figyelemmel kísérése, a gyermekmunkák elemzése
- Népművészeti elemek felhasználásával hagyományápolás, a környékbeli kézműves tevékenységek megismertetése
- Finommotorika.- grafomotoros képességek fejlesztése
- A környezet értékeinek megjelenítése bármilyen anyaggal, technikával.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- tárgyak térbeli kiterjedésének tapasztalati felismerésére, a fő formai jellemzők megnevezésére legyenek képesek
- az alapvető térviszonylatok ismeretében, tevékenyen vegyenek részt az őket körülvevő tér berendezésben
- alkotásaikban hangsúlyozzák a jellemző történeteket, jegyeket, formákat
- használják helyesen a ceruzát, egyéb eszközöket
- emberábrázolásaikban jelenjenek meg a részletek, egyszerű mozgások
- használják a színeket, azok sötét, világos árnyalatait
- legyenek képesek véleményt nyilvánítani saját munkáikról, közös művekről
- megfigyelés után tudjanak mintát utánozni
- saját elképzelés alapján díszítsenek, alkossanak
- a festés, ragasztás, hajtogatás technikáját jól alkalmazzák
- legyenek képesek használni a vizuális jelrendszert (pont, vonal, folt, színek, formák)
- a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmény befogadására
- tudjanak önállóan és csoportosan is készíteni egyszerű maketteket

6.5. Mozgás

Céljaink:

- A gyermekek személyiségének fejlesztése
- pozitív énkép
- önkontroll
- érzelemszabályozás
- szabálytudat
- kommunikáció
- problémamegoldó gondolkodás
- egészséges életmód kialakítása, erősítése
- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése
- A rendszeres testmozgás igényének kialakítása, erősítése
- A gyermekek mozgáskultúrájának kialakítása
- Mozgás közben közelebbi, kapcsolat kialakítása a környezetükkel.

Feladataink:

- Az egészségfejlesztő testmozgás lehetőségeinek biztosítása az óvodai nevelés minden napján az egyéni szükségletek figyelembe vételével
- A rendszeres és egészségfejlesztő testmozgás megfelelő tárgyi és személyi feltételeinek biztosítása
- A komplex testmozgások beépítése az óvodai élet egyéb tevékenységeibe
- Kooperatív mozgásos játékok széleskörű alkalmazása
- Az összerendezett nagy- és kismozgások kialakítása, mozgáskoordináció fejlesztése
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése /erő, gyorsaság, ügyesség, állóképesség, egyensúlyérzék, testtartás/
- A térbeli, időbeli tájékozódó képesség fejlesztése
- A testséma, a szem-kéz,- láb koordinációjának fejlesztése
- A lábstatikai, tartási rendellenességek megelőzése
- A gyermekek egyéni fejlettségéhez mérten az alapmozgások kialakítása, korrigálása, koordinációs zavarok csökkentése

- A mozgás és az értelmi képességek együttes fejlesztése
- A szociális képességek fejlesztése, az együttműködés és a társas magatartás kialakítása
- Tehetséges gyermekek sportolási lehetőségeinek segítése

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Erre az időre fejlődjön ki a gyermekek szem-kéz, szem-láb koordinációja, legyenek képesek összehangolni mozgásukat.
- Legyenek tisztában a test zónáival.
- Ismerjék a testsémát (alapját képezi a téri tájékozódásnak).
- Helyesen tudják alkalmazni bal-jobb, előtte-mögötte, alatta-felette stb. relációkat.
- A gyermekek saját testéről pontos ismerettel rendelkezzenek, ismerjék testrészeit, érzékszerveit, testének jobb-bal oldalát. Fontos a testrészek funkcióinak ismerete.
- Összerendezett legyen a nagy és finommozgásuk, alakuljon ki a jobb vagy balkezességük.
- Legalább 15-20 percig aktív figyelemre legyenek képesek.
- A gyermekek mozgása legyen harmonikus, összerendezett, lendületes és dinamikus.
- Alakuljon ki a biztos egyensúlyozás képessége. /ennek következtében alakuljon ki a precízebb izommozgás./
- 5-6 éves korban következzen be az első alakváltozás, a kéztő és ujjak csontosodása, a test megnyúlik, ezért fontos a szervezet edzettsége, erősítése.
- Tudják biztosan szabályozni saját mozgásukat.
- Legyenek képesek a társaikkal együttműködni, és elviselni azt is, ha más van a középpontban, vagy ha nem ő nyer meg egy játékot/versenyt.
- Finommozgás vezérlése alakuljon ki bennük.

6. 6. Külső világ tevékeny megismerése

6.6.1. Környezet megismerése

Céljaink:

- A természeti és épített környezet megismertetésével sokszínű tapasztalathoz juttatás, készségek, képességek alakítása.
- A természetet szerető, védő, emberi értékek, környezettudatos magatartás alakítása.
- A minket körülvevő világ mennyiségi, formai, kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása.
- A matematikai érdeklődés felkeltése.
- A logikus gondolkodás megalapozása.
- Sajátos nevelést igénylő gyermekeknél sokoldalú tapasztalás által elemi ismeretek alakítása, fejlesztése és rögzítése, egyéni fejlettségnek megfelelően.
- Környezettudatosságuk alakításával, a zöld óvodai tartalmak megvalósítása.
- Pontos kifejezések használata a gyermekeket körülvevő világ élettelen és élő jelenségeiről.

Feladataink:

- Az óvodás korú gyermekeinknek tervezhető hagyományos és helyi témák

összeállítása a környezetük értékeinek felfedezése, és tudatos kapcsolása más nevelési területhez.

- Megismertetjük a szülőföldet, a hazai tájat, a helyi és más népek hagyományait, szokásait, tanulják meg ezek szeretetét, védelmét
- Hangsúlyt fektetünk a családi és tárgyi kultúra megismerésére, ápolására, védelmére
- Közös élményre épülő, közös tevékenységek biztosítunk
- Természettudatos gondolkodás megalapozása (érzékenyítés, nyitottság, felelősség vállalás, tenni akarás a fennmaradás érdekében)
- A gyermekeink önálló véleményalkotásának, döntési képességének fejlesztése a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában.
- A gyermeki érdeklődésen alapuló játékos ismeretfeldolgozás a kirándulásokon, óvodaudvaron, a csoportszobában (növényekről, állatokról, életjelenségekről, természeti jelenségekről.)
- Tapasztalatok, ismeretek gyűjtése, játékos feldolgozása az őket körülvevő szűkebb, majd tágabb környezetről.

Kiemelt területeink:

- Egészséges életmód, egészségvédelem
- Környezetünk értékeinek védelme
- Közlekedés
- Néphagyományok, jeles napok
- Növény, állat gondozása
- Termények, termések gyűjtése, kiállítás szervezése

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Az óvoda gyermek tudja, hol lakik, mi a pontos lakcíme, ismeri a szülei foglalkozását, óvodája nevét.
- Különbséget tud tenni az évszakok között.
- Ismeri a növény- és állatvilág gyűjtőfogalmához tartozó pár növényt és állatot
- A közvetlen környezetében található növényeket, állatokat, illetve a növénygondozás és állatgondozás egyszerűbb feladatait, szívesen ápolja a növényeket, gondozza az állatokat
- Betartja az elemi közlekedési szabályokat, felismeri a közlekedési eszközöket.
- Részt vesz az elemi természetvédelmi tevékenységekben, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, melyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek.
- Szívesen vesz részt terepgyakorlaton, kiránduláson, sétákon, kiállításon, rendezvényen.
- Képes rácsodálkozni a természet szépségeire, ok-okozati összefüggések meglátására.
- SNI gyermek az elemi ok-okozati összefüggéseket felismeri, sokrétű tapasztalatot szerez közvetlen környezetéből, abban tájékozódni tud. Megismeri a környezet tárgyait, tulajdonságait, rövid ideig feladathelyzetben tud maradni. Ismeri az alapvető viselkedési szokásokat, tud köszönni, kérni, elemi szabályokhoz alkalmazkodni.

6. 6. 2. Matematikai tartalmú ismeretek

Céljaink:

- A gyermekek a közvetlen környezetükben végzett tevékenységek során aktív cselekvőként sajátítsák el a matematikai ismereteket.
- A környezet megismerése közben a gyermekek matematikai tapasztalatainak elősegítése.
- A mindennapi életben szerzett ismeretek tudatos rendezése
- A divergens és konvergens gondolkodás kialakítása.

Feladataink:

- A gyermekeink matematikai érdeklődésének felkeltése, fenntartása.
- A gyermek környezetének mennyiségi-formai kiterjedésbeli összefüggéseinek felfedeztetése, megtapasztalása, alkalmazása játékos formában.
- Elemi ok-okozati összefüggések felismertetése.
- Logikus gondolkodás megalapozása, fejlesztése.
- Tudatos, tervszerű, differenciált egyénre szabott fejlesztése.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- Logikus gondolkodása életkorának megfelel, problémamegoldó készsége jó.
- Számfogalma 10-es számkörben mozog.
- Képes halmazokat összehasonlítani, tulajdonság szerint szétválogatni.
- Helyesen értelmezi és használja az összehasonlítás megítélésének fogalmát: hosszabb-rövidebb, kisebb-nagyobb, több-kevesebb, stb
- Ismeri az irányokat, és helyesen értelmezi feladatvégzése során: jobbra-balra, előre-hátra, lent-fent, stb.
- Helyesen használja a névutókat.
- Felismeri a sorba rendezés logikáját, azt képes jól folytatni, legalább 3 elemszámmal.
- Az alapvető formákat felismeri, azonosítja: kör, négyzet, téglalap, háromszög.
- Képes részekből az egészet kirakni.
- Ismeri az alapvető mértani testeket, azokat képes felismerni és megnevezni (kocka, gömb, téglatest).
- Van tapasztalata a tükörképről, szimmetriáról.
- Azonosságokat, különbözőségeket képes felismerni és megfogalmazni.
- SNI gyermek az elemi ok-okozati összefüggéseket felismeri, sokrétű tapasztalatot szerez közvetlen környezetéből, abban tájékozódni tud. Rövid ideig feladathelyzetben tud maradni.

6. 7. Munka jellegű tevékenységek

Céljaink:

- A gyermeki munka megszerettetésén keresztül olyan készségek, képességek tulajdonságok kialakítása, amelyek pozitívan befolyásolják a gyermek közösségi kapcsolatait, kötelességteljesítését, saját és mások munkájának elismerésére

- nevelése.
- A munka jellegű játékos tevékenység legyen örömforrás, amely sikerélményt biztosít.
- SNI gyermekek önállóságának fejlesztése a fiziológiai és az értelmi fejlettséget figyelembe véve.
- A munka során környezettudatos magatartás, környezetvédelemre való nevelés.

Feladataink:

- A gyermek életkorának megfelelően a belső igény és a pozitív hozzáállás kialakítása, a cselekvő tapasztalás biztosítása.
- A munkatevékenység játékos jellegének fenntartása és folyamatos lehetőségek biztosítása.
- A munka megbecsülésére valamint a saját és mások munkájának elismerésére nevelés.
 - Pozitív megerősítés
 - Mintaadás (óvodapedagógus, pedagógiai munkát segítők)
 - Differenciált értékelés
 - Munkavégzéshez szükséges eszközök biztosítása
- Óvodapedagógus-gyermek tudatos együttműködésének biztosítása, konkrét, reális feladatokkal, amely által a gyermek magához mérten fejlődik.

Fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekek szeretnek közösen dolgozni.
- Örülnek, ha kötelességüket teljesítették.
- Önállóan, igényesen végzik a munkát.
- Szívesen vállalkoznak egyéni megbízatások elvégzésére.
- Szívesen közreműködnek növények és állatok gondozásában.
- Ismerik a szerszámok és munkaeszközök használatát és tárolási helyét.
- Bizalommal fordulnak segítségért egymáshoz és az óvoda dolgozóihoz.

6.8. A tevékenységekben megvalósuló tanulás

Céljaink:

- A gyermekeink előzetes élményeire, tapasztalataira, ismeretire alapozva képességeik fejlesztése, tapasztalataik bővítése, rendezése.
- Szabad játék és a tanulás teljes összekapcsolása.
- Az alap kultúrtechnikák elsajátításához szükséges készségek, képességek fejlesztése.
- Az egész gyermeki személyiség harmonikus fejlődésének segítése.
- Játéktevékenységeken belüli spontán, illetve irányított tanítás-tanulás.
- Az ismeretlen iránti érdeklődési kedv fenntartása, a tudásvágy megalapozása.
- Sajátos nevelési igényű és kiemelkedő képességű gyermekek, meglévő képességeinek továbbfejlődése, új ismeretek, készségek elsajátíttatása.
- Környezeti attitűdök alakítására, a zöld tartalmak megjelenítése, közvetítése,

tudatosítása, valós összefüggések megismertetése.

Feladataink:

- Tanulásukat támogató környezet megteremtése.
- A gyermekeink cselekvő aktivitására épülő változatos, sok érzékszervet foglalkoztató tapasztalás lehetőségének és feltételeinek biztosítása.
- Gyakorlati problémamegoldásra ösztönző helyzetek megteremtése, amelyben megvalósul a tapasztalatszerzés, a gondolkodás örömeivel.
- Megismerő képességeik fejlesztése.
- Szemléletes képszerű gondolkodásuk kialakulásának elősegítése.
- A felfedezés, kutatás lehetőségének biztosítása.
- Kreativitásuk fejlődésének segítése.
- Tudatos tervező munka, csoportra tervezett éves bontásban alkalmazott nevelési terv.
- Az egyéni fejlődési, érési ütem figyelembe vétele a tevékenységek felkínálása során.
- Személyre szabott, pozitív értékeléssel segítjük gyermekeink személyiségének kibontakoztatását.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek tevékenységében érvényesülő pszichikus, motoros tanulási folyamatok biztosítása, speciális szakemberek bevonása.
- Élménybe ágyazott tapasztalatszerzés tudatos irányítása, amely minden esetben komplex jellegű.

A fejlődés várható eredménye az óvodáskor végére:

- A gyermekeink önállóan tudjanak konkrét, elemi, ismert jelenségek esetében következtetéseket levonni.
- Alakuljon ki a koruknak megfelelő feladattudatuk, reális énképük, figyelemkoncentrációjuk
- Cselekvésekbe ágyazva szerezzék meg ismereteiket
- Önálló megfigyeléseket, kutatásokat legyenek képesek végezni, problémahelyzetek megoldására törekedjenek, bátran kérdezzenek
- Fedezzenek fel konkrét összefüggéseket, ok-okozati viszonyokat
- Gondolataikat legyenek képesek érthetően szavakba, mondatokba formálni
- Érdeklődjenek környezetük iránt
- A gyakorlati probléma- és feladatmegoldás során, kreatív módon gyakorolják a megszerzett ismereteket
- Egyre több szabályhoz tudjanak alkalmazkodni, szükségleteik kielégítését képesek legyenek irányítani.
- Képesek lesznek fokozatosan kialakuló együttműködésre, kapcsolatteremtésre felnőttel, gyermektársaikkal.
- Szándékos figyelmük megjelenik, tartalma terjedelme növekszik, átvitele és megosztása könnyebbé válik
- Az elemi fogalmi gondolkodásuk alapjai megjelennek.
- Kialakul az iskolakezdéshez szükséges testi, lelki, szociális érettségük.
- Minden gyermek a képességeinek megfelelő iskolatípusba kerül.

7. ESÉLYEGYENLŐSÉG - az egyenlő hozzáférés biztosítása

Az egyéni bánásmód érvényesítése óvodánk mindennapjaira jellemző. Elsődleges szempont a gyermekek érdekének figyelembevétele. A gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatokat minden dolgozó szem előtt tartja. Az integrált óvodai nevelés elveit és módszereit magunkénak érezzük.

A személyközpontú és elfogadó nevelés, a diszkriminálás elutasítása egyértelmű attitűd valamennyi pedagógus és alkalmazott munkájában. A gyermek érdekében kiemelkedő jelentősége van a családdal és a speciális szakemberekkel való együttműködésnek.

Integrált keretek között fogadunk különleges bánásmódot igénylő gyermekeket, köztük sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekeket is.

7.1. Kiemelt figyelmet igénylő gyermek

7.1.1. Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- Sajátos nevelési igényű gyermek
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- Kiemelten tehetséges gyermek
- Hátrányos helyzetű gyermek

A sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve

Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. A nevelés hatására a sajátos nevelési igényű kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. A sajátos nevelési igény szerinti környezet kialakítása, a szükséges tárgyi feltételek, és segédeszközök megléte akkor biztosítja a nevelési célok megvalósíthatóságát, ha a napirend során a gyermek mindig csak annyi segítséget kap, ami a további önálló cselekvéséhez szükséges.

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel részben vagy egészben együtt történő integrált nevelése.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

A gyermek **egyéb pszichés fejlődési zavarához és a hallási fogyatékos gyermek fejlesztéséhez igazodó** szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus és szurdopedagógus az együttműködés során:

- segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
- javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,

- segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
- együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
- segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
- kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
- részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
- részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek

A sajátos nevelési igényű gyerekek e csoportját a különböző súlyosságú és komplexitású – az ismeretelsajátítást, a tanulást, az önirányítás képességeinek fejlődését nehezítő – részképesség-zavarok, vagy azok halmozott előfordulása jellemzi. Az érintett gyermekek az átlagnál nehezebben viselik el a várakozás és a kivárás okozta feszültségeket, a váratlan zajokat. Aktivációs szintjük erősebben ingadozik, nyugtalanabbak. Fokozottabban igénylik a tevékenységet meghatározó állandó kereteket, szabályokat, valamint a pozitív visszajelzést, a sikeres teljesítmények megerősítését, a dicséretet. A kognitív, az emocionális-szociális képességek eltérő fejlődése a sikeres beilleszkedést, az iskolába lépésre való felkészülési folyamatot késleltetheti.

Az óvodai nevelés és fejlesztés során kiemelt feladat: a gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a részképesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen. További feladat megelőzni a teljesítménykudarcokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulását, és megalapozni az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges készségeket.

Az egyéni fejlesztési terv célkitűzéseinek megvalósulását időszakosan, az ütemezési fázis befejezését követően ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a fejlesztés további menetét erre alapozva kell meghatározni.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció, rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex – pedagógiai-gyógypedagógiai, pszichológiai és orvosi – szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

A hallási fogyatékos (hallássérült) gyermek

A súlyos fokban hallássérült – siket – és a kevésbé súlyosan vagy közepes fokban hallássérült – nagyothalló – gyermekek hallásvesztése a főbb beszédfrekvenciákon olyan mértékű, hogy ennek következtében a beszédnek hallás útján történő megértésére nem, vagy csak részben képesek. A halláskárosodás miatt – az állapot fennmaradása esetén – bizonyos esetekben – teljesen elmarad, vagy erősen sérül a beszéd és a nyelvi kompetencia. Az előzőek miatt korlátozott a nyelvi alapokon történő fogalmi gondolkodás kialakulása, aminek következtében módosul a gyermek megismerő tevékenysége, esetenként egész személyisége megváltozik. A legkorábbi életkortól alkalmazott orvosi-egészségügyi és speciális pedagógiai ellátás együttes megvalósításával a súlyos következmények csökkenthetők.

A megfelelő otológiai, pedoaudiológiai gondozás, a korszerű hallókészülékkel történő ellátás és a hallásjavító műtétek mellett (cochlea implantáció), a speciális pedagógiai segítség eredményeként a gyermek óvodás életkorára elérhető, hogy a súlyos fokban hallássérült (siket) kisgyermek érzékeli a hangot. Képes lesz az emberi hang kommunikációs funkciójának felismerésére. A beszédhallás fejlődésével és a szájra irányultság kialakulásával párhuzamosan tudatos hangadásra képessé válik. Megindul a passzív és aktív szókincs fejlődése, elhangzanak az első szavak. Mindez a szülők folyamatos közreműködését és együttműködését is igényli.

A kevésbé súlyos- vagy közepesen fokban hallássérült (nagyothalló) és a korai életkorban cochlea implantált kisgyermekek képessé válhatnak a hallásra épített kommunikációra.

A nyelvi és pszichoszociális fejlettség kedvező esetben olyan szintű lehet az óvodás kor kezdetére, hogy a hallássérült kisgyermek egy része további speciális segítséggel, halló társaikkal együtt vehetnek részt az óvodai nevelésben.

A hallássérült gyermekek óvodai nevelésének központi feladata – a korai pedagógiai és audiológiai gondozásra építve – a nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A fejlesztés eredményességét döntően meghatározza, hogy a gyermek az óvodába lépés időszakában milyen beszédmegértési, beszédkészleteti állapotban van. Ez függ a hallásállapottól és a beszéd kialakulását egyénenként is nagymértékben és eltérő módon befolyásoló egyéb tényezőktől (például kognitív és pszichés állapot, szociokulturális környezet korai és optimális pedoaudiológiai ellátástól stb.).

Az anyanyelvi-kommunikációs fejlesztés az óvoda egész napi tevékenységében megjelenik. Minden, a szocializációt hatékonyan segítő munkajellegű tevékenységbe be kell vonni a hallássérült gyermekeket.

A fejlesztés feladatai:

a) A súlyos fokban hallássérült – siket – gyermekek (a beszédterületben mért hallásvesztés 90 dB vagy nagyobb) óvodás életkorban történő fejlesztési feladata a nyelvi kommunikáció rendszerében a hallás és a beszédértés fejlesztése, a hangos beszéd aktív használatának építése, a grafomotoros készségfejlesztés és a diszfázia-prevenció.

Az óvodai nevelés során arra törekszünk, hogy a súlyos fokban hallássérült kisgyermek hangmegnyilvánulásával, majd beszéddel hívja fel magára a figyelmet, közölje kívánságait. Környezete igyekezzen a gyermek közölnivalóját, kommunikációs próbálkozásait megérteni.

Az óvodai nevelés egész időtartamát átfogó feladat a kognitív funkciók és az érzelmi élet fejlesztése, alapvető önkiszolgálási szokások elsajátítása, az aktív nyelvhasználat építése. Ennek keretében kell fejleszteni a beszédértést, szókincsot, szájról olvasási készséget. Törekedni kell a beszédérthetőségének kialakítására, főleg a magánhangzók esetében.

A nyelvi kommunikáció megalapozása érdekében kívánatos, hogy értsék, ismerjék fel hány szó, rövid mondat grafikus képét, hozzájuk intézett leggyakoribb kérdéseket, közléseket.

b) A nagyothalló – gyermekeknél a beszédterületben mért hallásvesztés 30–45 dB közötti, középsúlyos esetben 45–65 dB közötti, súlyos esetben 65–90 dB közötti hallásvesztésüket mutatnak ki. A nagyothalló óvodás korú gyermekek az emberi beszéd, a környezeti hangok korlátozott felfogására, differenciálására képesek. Beszédfejlődésük késve, általában spontán (hallókészülék segítségével vagy anélkül), esetenként azonban csak speciális segítséggel indul meg.

A nagyothalló gyermekek óvodai fejlesztésében hangsúlyt kap a nyelvi kommunikáció megindítása, fejlesztése a kommunikációs igény és tevékenység állandó erősítése, a beszédértés, a szóincsfelkészítés, a szintaktikai elemek nyelvhasználatba építése, a beszédérthetőség folyamatos javítása, melynek eredményeként a nagyothalló gyermekek különböző mértékben közelítik meg a halló társak nyelvi teljesítményét.

A hallássérült kisgyermek eredményes fejlesztésének feltétele a gyermeket körülvevő környezet minden elemében a nyelvi kommunikáció helyzetekhez kötött alkalmazása, szükség esetén a beszédértést és a konkrét megnyilvánulást segítő egyéb eszközrendszerek használata, valamint a családi szociális háttér bekapcsolása a kommunikáció-fejlesztés rendszerébe.

c) A hallásukat műtéti úton helyreállított/létrehozott (pl. cochlea implantált) hallássérült gyermeknél – egyik vagy mindkét oldalon végzett hallásjavító műtét után – fizikai értelemben közel ép hallás mérhető.

Fejlesztésük stratégiája döntően a beszédhallásra alapozott módszerek alkalmazásával történik. Beszédértésük, hangzó beszéd produkciójuk fejlődése hasonlóságot mutat a hallók beszédfejlődésével.

Fejleszthetőségük, fejlődési ütemük döntően függ a műtét időpontjától, a család aktív együttműködésétől. A minél korábban végzett hallásjavító műtét előtti és utáni pedagógiai rehabilitációs és rehabilitációs fejlesztés, szülői támogatás, foglalkozás – valamint azzal párhuzamosan –, az audiológiai gondozás eredményezi a nyelvi fejlődés gyorsabb, magasabb szintű elsajátítását.

Fejlesztésük kívánatos színtere az ép hallásúak környezetében van. Teljesítményüket döntően befolyásolja intellektusuk, a családi háttér, valamint a speciális pedagógiai megsegítés.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenység közös céljai és feladatai

A fejlesztés céljait minden esetben a fejlesztetőséget megfogalmazó pedagógiai-gyógypedagógiai-orvosi-pszichológiai komplex vizsgálat diagnózisára, javaslatára kell építeni.

- Az érzékszervi (hallási) illetve egyéb pszichés fejlődési zavarból fakadó hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával,
- Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására.
- A szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása.
- Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése.
- Az egyes területeken kimagasló képességeket mutató gyermek támogatása.

A rehabilitációs, rehabilitációs tevékenységet meghatározó tényezők

- A sajátos nevelési igény típusa, súlyossága.
- A sajátos nevelési igény kialakulásának, diagnosztizálásának és a speciális ellátás megkezdésének ideje.
- korai fejlesztésben és gondozásban részesült gyermek esetében a korai időszak fejlődésmenete.
- A gyermek
 - életkora, pszichés és egészségi állapota, rehabilitációs műtétei,

- képességei, kialakult készségei,
- kognitív funkciói, meglévő ismeretei,
- családi háttere.

Mindezek alapján a fejlesztés magába foglalja a vizuális, akusztikus, taktilis, mozgásos észlelés folyamatait, a motoros képességek, a beszéd- és nyelvi készségek és az értelmi képességek fejlesztését. Az egyes sajátos nevelési igény típusok függvényében más-más terület kap nagyobb hangsúlyt.

A nevelési programot egyéni fejlesztési terv is kiegészíti.

A szükséges gyógypedagógiai feltételek biztosítása a sajátos nevelési igényű gyermek számára

- A sérülésspecifikus módszerek, terápiák, technikák szakszerű megválasztása és alkalmazása;
- az egyéni szükségletekhez igazodó környezet, speciális bútorok biztosítása;
- az egyéni szükségletekhez igazodóan speciális segédeszközök használata; a segédeszközök elfogadtatása, azok következetes használatára és megővésére nevelés;
- a kompenzációs lehetőségek körének bővítése a nem vagy kevésbé sérült funkciók differenciáltabb működésének tudatos fejlesztésével;
- annak felismerése, hogy a sajátos nevelési igényű kisgyermek egyes területeken kiemelkedő teljesítményre is képes;
- rugalmas szervezeti keretek kialakítása a sajátos nevelési igényű gyermekek egyéni foglalkoztatásának megvalósulásához;
- az óvoda pedagógusai, pedagógiai munkát segítő alkalmazottai és a szülők megfelelő tájékoztatása a sajátos nevelési igényű gyermek befogadására, együttműködés a sajátos nevelési igényű gyermek családjával.

A többségi óvodában megvalósuló – integrált – nevelés

A sajátos nevelési igényű gyermek családi nevelését, a közösségbe való beilleszkedését elősegíti/elősegítheti a többi gyermekkel egésszben együtt történő integrált nevelése.

Az integrált nevelésben résztvevő óvoda:

- pedagógiai programjának kiegészítésekor és a speciális tevékenységek megvalósításakor figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztésének igényeit,
- külön gondot fordít arra, hogy a gyermek minden segítséget megkapjon hátrányainak leküzdéséhez,
- a befogadó óvoda vezetője támogatja a pedagógusok részvételét az óvodai integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken.

Az adott gyermek fejlesztési stratégiájának kialakítását a gyermek sajátos nevelési igényének típusához igazodó szakképzettséggel rendelkező, az integrált fejlesztésben lehetőleg tapasztalatokkal rendelkező gyógypedagógus segíti. Közreműködése kiterjed a gyermeket fejlesztő óvodapedagógusok felkészítésére, a fogadó óvoda sajátos teendői ellátásának tervezésére és folyamatos tanácsadásra, mely az óvodai nevelőmunkán túl a szülők és az óvoda együttműködésére is kellő hangsúlyt helyez.

Az integráltan nevelt gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői bizottság javaslatot tesz.

Sikerkritériumnak a gyermekek beilleszkedése, egyenlő hozzáférése a tevékenységekhez önmagához mért fejlődése tekinthető, melynek eredményes megvalósítását az alábbiak szolgálják:

- Az együttnevelés megvalósításában érvényesül a rehabilitációs, rehabilitációs szemlélet és a sérülésspecifikus módszertani eljárások alkalmazása. A módszerek, módszerkombinációk megválasztásában a „sérülésspecifikusság” alkalmazkodást jelent a sajátos nevelési igény típusához, eltérő mértékéhez, az egyéni fejlődési sajátosságokhoz.
- A gyermekek integrált nevelésében, fejlesztésében részt vevő, magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal rendelkező óvodapedagógus
 - szükség esetén egyéni fejlesztési tervet készít, individuális módszereket, technikákat alkalmaz,
 - a tevékenységek során a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat beépíti, a gyermek fejlődésének elemzése alapján – szükség esetén – eljárásait megváltoztatja, az adott szükséglethez igazodó módszereket megválasztja,
 - egy-egy nevelési helyzet, probléma megoldásához alternatívákat keres,
 - alkalmazkodik az eltérő képességekhez, az eltérő viselkedésekhez,
 - együttműködik a különböző szakemberekkel, a gyógypedagógus iránymutatásait, javaslatait beépíti a pedagógiai folyamatokba.
- A gyermek fogyatékoságának vagy egyéb pszichés fejlődési zavarának típusához igazodó szakképesítéssel rendelkező szakirányú végzettségű gyógypedagógus az együttműködés során:
 - segíti a pedagógiai diagnózis értelmezését, figyelemmel kíséri a gyermek haladását,
 - javaslatot tesz gyógypedagógia-specifikus módszerek, módszerkombinációk alkalmazására, az egyéni fejlesztési szükséglethez igazodó módszerváltásokra, a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására,
 - segítséget nyújt a szükséges speciális (segéd)eszközök kiválasztásában, tájékoztat a beszerzés lehetőségéről,
 - együttműködik az óvodapedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait,
 - segít a helyi feltételek és a gyermek egyéni szükségleteinek összehangolásában,
 - kapcsolatot tart a szülővel a rehabilitáció sikerességét szolgáló ismeretek átadásával,
 - részt vesz a befogadó közösség felkészítésében,
 - részt vesz az óvodai és tevékenységek adaptációjában.

7.1.2.Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Célunk az, hogy érvényesüljön a:

- diszkriminációmentesség,
- szegregációmentesség,
- halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek oktatási és társadalmi integrációjának támogatása,
- minőségi oktatáshoz történő egyenlő hozzáférés biztosítása és az integráció biztosítása
- A sajátos nevelési igényű gyermek önmagához viszonyított fejlődésének biztosítása ép gyermekcsoport közösségében, pozitív ráhatásokra építve
- Az ép gyermekek esetében: az ember, mint érték megtapasztalása, a „mással” szembeni tolerancia és segítő szándék belsővé tétele
- A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása
- Optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez
- A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó segítség adása annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az átlagos képességű gyermekekhez minél jobban közelítő személyiséggé váljanak

Feladatunk:

- Befogadó, másságot elfogadó környezet biztosítása
- Különleges gondozást igénylő gyermekek ellátása
- A fokozott érzelmi igények kielégítése
- A sérülés mértékétől függő alkalmazkodó képesség, akaraterő, önállóság, együttműködő készség kialakítása
- A szokásostól eltérő fejlesztő eljárások alkalmazása
- A képességek egyenlenségéhez igazodó, sérülés-specifikus egyéni fejlesztés, különös tekintettel a kompenzációra
- Az értelmi képességek korrekciója az egész személyiség fejlődése érdekében
- Egyéni fejlesztési terv kidolgozása a felmérés alapján
- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a jobb teljesítményt mutató területek felismerése, gondozása, megerősítése a harmonikus pszichés fejlődés érdekében
- Kapcsolattartás a szülőkkel, pedagógusokkal, szakszolgálatokkal.

Pedagógusaink munkáját a kölcsönös tisztelet, érdeklődés és empátia jellemzi. Ennek során alakulhat ki az a kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör, mely áthatja mindennapjainkat.

Az esélyegyenlőséget biztosítjuk és előmozdítjuk:

- ✚ a beiratkozásnál, felvételnél
- ✚ a gyerekek egyéni fejlesztésében
- ✚ a gyermek fejlődésénél
- ✚ a programok kiválasztásában, alkalmazásában és fejlesztésében
- ✚ az iskolai életmódra való alkalmazásában
- ✚ a humán erőforrás fejlesztésben, pedagógusok szakmai továbbképzésében
- ✚ a partnerség építésben és kapcsolattartásban a szülőkkel, segítőkkel, a szakmai és társadalmi környezettel.

Pedagógiai munkánk kiemelt területei:

- Az óvodába lépéskor komplex állapotfelmérés készítése (részletes anamnézis) lehetőleg család-látogatás alkalmával

- Egészséges életmódra nevelés egészségtudat kialakítása, táplálkozási szokások alakítása, mozgásra nevelés
- Érzelmi, erkölcsi közösségi nevelés. az intézményes nevelésbe való illeszkedés elősegítése,
- Bizalom, elfogadás, együttműködés érvényesítése
- Kommunikációs nevelés
- Szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszédészlelés fejlesztése
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek alkalmazása (mozgás, zene, dráma, stb. felhasználása), környezettudatos magatartás alakítása pozitív minta alapján, differenciálás, egyéni fejlesztés, szülőkkel való megújuló partneri kapcsolatok.

7.2. A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlettségének mutatói az óvodai élet végére:

- Gyermekenként változó a sérülés mértékétől befolyásolt, és függ a fejlesztés sikerétől
- Sikerként könyvelhető el, ha a gyermek jól érzi magát a közösségben, amely befogadta őt
- A pedagógusok, a társak és a szülők elfogadó, segítő magatartása biztonságot jelent számára, így alakul önbizalma és környezetéhez való viszonya.

7.3. Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Céliaink:

- A kedvezőtlenebb helyzetű társadalmi réteg tagjainak gyermekei számára az életben való boldogulás érdekében esélyegyenlőség biztosítása
- A családi környezetben bármely okból fejlődésében akadályozott, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, illetve sajátos nevelési igényű, BTM-es gyermek védelme, nevelése
- A kiemelkedő képességű gyermekek nevelése, tehetséggondozása
- Gyermekközpontúság, gyermeki jogok, érvényesülésének biztosítása
- Integráció

Feladataink:

- Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál.
- Hatósági eljárás kezdeményezése a gyermekbántalmazás, súlyos elhanyagolás, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén
- Az óvoda és a jelzőrendszer szereplőinek kölcsönös együttműködése, tájékoztatása
- Családban történő nevelkedés elősegítése
- Az intézménybe járó gyermekek problémáinak felismerése, kezelése, esetek feldolgozása, orvoslása
- A gyermekeket érő károsító hatásokat megelőzni, enyhíteni, elhárítani
- Olyan óvodai nevelés biztosítása, amely a gyermekek számára lehetővé teszi az egyenlő hozzáférést, segíti az előítéletek megszüntetését

Konkrét feladataink:

- ❖ Prevenációs feladatok:

Veszélyeztetett, vagy hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülésének elősegítése, óvodába járásának figyelemmel kísérése

Gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása intézményen belül és családban, szükség esetén javaslat, óvó – védő intézkedésre

A család szociokulturális hátterének megismerése

❖ Prevenációs és korrekciós feladatok:

A problémával küzdő gyermekek esetében az okok felismerése szükség szerint szakemberek bevonása

A gyermekek óvodába járásának figyelemmel kísérése, szükség esetén jelzések megtétele.

❖ Óvó – védő feladataink:

Szociális szolgáltatások megszervezése, ellenőrzése

Egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezése, előkészítése

❖ Korrekciós feladatok:

Felzárkóztatás érdekében fejlesztési feladatok meghatározása, fejlesztési terv alapján – egyéni fejlesztés, egyéni bánásmód szerint

Szülőkkel megfelelő partnerkapcsolat kialakítása, szükség és igény esetén tanácsadás, szakemberek bevonása

❖ Speciális feladat:

Partnerkapcsolat kiépítése, fenntartása gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel

Különleges bánásmódot igénylő gyermekek, integrált, differenciált, nevelése, fejlesztése

Baleset-megelőzés pedagógiai feladatai:

- A gyermekek részére az egészségük, testi épségükhöz szükséges ismeretek átadása, magatartási szabályok tisztázása, balesetek elkerülésének megelőzése
- Gyermekbalesetek esetén a szükséges intézkedések megtétele, felelősök kijelölése
- Kirándulások előtt szülők beleegyezésének kikérése, aláírással hitelesítve
- Mozgáshoz használt eszközök, játékszerek és más tárgyak állapotának folyamatos ellenőrzése
- Veszélykerülő magatartási formák, technikák megtanítása

8. ÜNNEPEK, ÜNNEPÉLYEK, JELES NAPOK

Célunk:

- Az ünnepek, ünnepélyek, jeles napok, hagyományok emelkedjenek ki az óvoda mindennapjaiból, mint külsőségeiben, min belső tartalomban.
- A nevelőmunka hatékonyságának növelése, közös élmények nyújtása.

Feladatunk:

- A szülőföldhöz való kötődés, hazaszeretet megalapozása.
- Ünnepek, ünnepélyek, hagyományok és jeles napok értékeinek megóvása, méltó ünneplésének megszervezése csoportszinten, óvodaszinten, különös tekintettel a kiemelt bánásmódot igényelt gyermekek személyiségére, sérülésspecifikumára, szociális képességeire, szükségleteire.

- Hangulati előkészítés.

Az ünnep megvalósításának elvei:

Az előkészület során:

- jelezzük előre az ünnep közeledtét, így a gyermekeknek is van idejük arra, hogy készülhessenek
- beszélgethetünk a előttünk álló ünnepről az óvodában, egy-egy gyerekkel és családtagjaival, bevonva őket a meghitt pillanatok szervezésébe
- a játékidőben, szabadidőben, esetleg a különböző tevékenységek kapcsán éneket, énekes játékokat, verseket, mondókákat, történeteket és imádságokat ismertethetünk meg a gyerekekkel kezűgyességüket, kreativitásukat, fantáziájukat kihasználva szép dekorációkat, esetleg ajándékokat készíthetünk az ünnepi alkalmakra.
- A közös tevékenység során alkalom nyílik az ünnep megismerésére, a népszokások, hagyományok ápolására, a megismert irodalmi zenei anyagok felelevenítésére. A személyes kötődés is erősödik a pedagógus és a gyermek örömteli, közös munkája során.

Az ünnep során:

- az ünnep elkülönülése a hétköznapoktól megjelenik öltözetünkben /ünneplőruha kérése a gyerekektől, az intézmény ünnepén részt vevő dolgozóktól/
- az érzelmi töltet jelenlétének megélése, meghitt hangulatot biztosítunk
- állandó elemeket választunk az adott ünneplésnek / gyertya, virág.../
- énekeket, verseket igényesen válogatunk, igényes műsort állítunk össze
- az imádság mindig jelen van ünnepeinken
- vendégség, agapé
- ajándékozás – mi az ajándék?

Az ünnepet követő időszak során

- az ünnepet felelevenítjük, az élményeket megbeszéljük
- vizuális tevékenység során az emlékeket képekben is kifejezzük
- a vendégszereplőknek köszönőlevelet írunk és postázunk

Az Angyalkert Óvoda ünnepei, megemlékezései:

Csoporton belül:

- születés,- névnapok
- Mikulás
- Farsang
- Gyereknapi

Népi hagyományok ápolása:

- Őszi kavalkád (termésáldás)
- Adventi készülődés
- Farsangolás
- Tavaszköszöntés
- Majális
- Anyák napja
- Nagycsoportosok ballagása

Természettel kapcsolatos ünnepek:

- Állatok világnapja

- Víz napja
- Föld napja
- Madarak és fák napja.

Kirándulások, séták, színházlátogatás, sport napok szervezése.

Történelmi ünnepek:

- Október 6.
- Október 23.
- Március 15.

Egyházi ünnepek:

- Tanévnyitó ünnepi mise
- Kis boldogasszony ünnepe
- Szent Kereszt felmagasztalása
- Szûz Mária oltalma
- Szent Mihály főangyal és a mennyei erők
- Szûz Mária bevezetése a templomba
- bûnbánati időszak
- Szent Miklós Püspök
- Szûz Mária szeplôtelen fogantatása
- Karácsony
- Vízkereszt
- Gyertyaszentelő Boldogasszony
- Húsvét előtti böjti idő
- Gyümölcsoltó Boldogasszony
- Virágvasárnap
- Nagyhét
- Húsvét
- Szent György nagyvértanú
- Pünkösöd
- Tanévzáró szent liturgia

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére

- A gyermekek aktívan részt vesznek az óvodai élet mindennapjaiban.
- Megalapozódik a szülőföldhöz való pozitív kötődés, hazaszeretet.
- Ragaszkodnak egymáshoz, kortárs kapcsolataik fejlődnek.
- Bizalommal fordulnak a felnőttek felé.
- Megalapozódik az ünnepekhez kapcsolódó szokás és normarendszerük, bíznak saját képességeikben.
- Örülnek az ünnepeknek, az ajándékozás örömeinek, aktívan részt vesznek az előkészületekben, öltözetükkel, megtisztelik egymást és az ünnepet.
- Kialakul az ünnepekhez szükséges megfelelő magatartásforma.
- A jó hangulatú, közös örömet jelentő ünnepek, hagyományok, jeles napok megtartása erősíti a gyermekben, felnőttben az összetartozás érzését, jó közösségé kovácsolja a csoportot, az egész óvodát.
- Kialakulnak az egyéni és közösségi tulajdonságok.
- Megismerik a legfontosabb jeles napjainkat, népi hagyományainkat.
- A kiemelt bánásmódot igénylő gyermek, érdeklődéssel, örömmel vesz részt az ünnepségeken, számára teljesíthető szerepet vállal, és sikerélményhez jut.

9. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Célunk: A közvetlen és közvetett partnerek igényeinek és elvárásainak való megfelelés

Feladataink:

- Az elvárások, igények folyamatos figyelemmel kísérése (mérés, értékelés)
- A változások nyomon követése
- Jó munkakapcsolat kialakítása és fenntartása
- Folyamatos kapcsolattartás
- Információcsere
- Konzultáció
- Közös programok szervezése
- Nyitott óvoda
- Segítségnyújtás a családok sajátosságainak figyelembe vételével

9.1. Közvetlen partnereink:

❖ Az óvodapedagógus és gyermek

Katolikus óvodapedagógusként, és, mint a gyermekközösség vezetője a belőlünk áradó szeretettel vesszük körül a gyermekeket. Valamennyi óvodánkban dolgozó felnőtt tiszteletben tartja a gyermekek személyiségét, hiszen Isten mindnyájunkat különbözőnek teremtett. Kapcsolataink kiinduló pontja az elfogadás. A problémás helyzetben, a gyermekek közötti konfliktusok megoldásában értően segítünk, éreztetjük, a gyermekkel, hogy nem őt ítéljük el, hanem az adott cselekedetét. A megbocsátás keresztény erény, s ennek gyakorlásában a gyermeket is segíteni kell.

❖ A felnőttek kapcsolata

A katolikus óvoda jó légkörét az ott dolgozó felnőttek lelkiisége határozza meg. Ez az egymás iránti tiszteletünkben, segítőkészségünkben nyilvánul meg, abban, hogy egyenlő partnerként kezeljük egymást, elfogadjuk a másik másságát szakmai és emberi vonatkozásában. Tiszteletben tartjuk egymás szakmai önállóságát. A továbbfejlődésünkhöz szükséges építő kritikát bátran kinyilvánítjuk, és elfogadjuk.

❖ Óvoda-család

Tudatában vagyunk annak, hogy a gyermek elsődleges nevelésének helye a család. A család szocializációs hatását nem helyettesíti az óvoda. A gyermekek nevelésében partnerünk a szülő. Óvodánk nyitottsága lehetőséget ad a szülőknek az óvodai életbe való betekintésre. Így a szülő tapasztalatot szerezhet gyermeke fejlődéséről, magatartásáról, s lehetővé válik, hogy közös megoldást keressünk a gyermek megsegítésére. Tiszteletben tartjuk a szülők vallásbeli meggyőződését, segítjük őket a keresztény nevelés helyes értelmezésében. Amennyiben a szülők igénylik, támogatjuk kérésüket, pl.: szakkönyvek ajánlásával, szülői megbeszélésen,

előadások szervezésével, a lelki töltekezések lehetőségeivel, szakemberek meghívásával.

A kölcsönös együttműködés jelentősége az óvoda és a család kapcsolatában:

- kölcsönös bizalom kialakítása,
- a szülők részvétele az óvodai életben,
- a gyermekek fejlődésével összefüggő problémák közös megoldása,
- a szülők pedagógiai érzékenységének fejlesztése,
- összehangolt, pozitív ráhatás a gyermekekre,
- szakszerű nevelés megismerése, minták átvitele a családi nevelésbe.

A kapcsolattartás általános formái:

- szülői megbeszélés
- fogadóóra
- ünnepek (egyházi és világi)
- megemlékezések
- fórumok
- közös szentmisék
- „munka délutánok”
- kántálás
- óvodaszentelés
- közös kirándulás

❖ Óvoda – fenntartó

Óvodánk fenntartója a Nyíregyházi Egyházmegye. Működési feltételeink biztosítását a lehetőségekhez mérten egyeztetések útján érjük el.

A kapcsolattartás általános formái:

- jelentések,
- beszámolók,
- intézményvezetői tanácskozásokon keresztül kölcsönös informálás,
- továbbképzések.

❖ Óvoda – egyház

A helyi egyházi személyekkel gyakran találkoznak a gyermekek az óvodában, és a templomban. Görögkatolikus ünnepekkor, templomlátogatásunk alkalmával szent liturgián veszünk részt. Az elméleti elmélyülésben lelki vezető segíti munkánkat szülők,- gyermekek,- dolgozók bevonásával. Az egyházi ünnepek megismerése és átélése egyénileg keresztelésnél, házasságkötésnél való részvétel során. Egyházi rendezvényeken rendszeresen műsort adunk. Heti rendszerességgel hitre nevelés részesei gyermekeink, az óvodában hitoktatók által.

A kapcsolattartás általános formái:

- víz-, gyertya-, barkaszentelésen való aktív részvétel,
- tanévnyitó-, tanévzáró szentmisén való cselekvő részvétel,
- óvodaszentelés,
- hitéleti tevékenység az óvodában,

❖ Óvoda- bölcsőde

A Szent György Bölcsődével való folyamatos kapcsolattartás segíti a bölcsőde – óvoda átmenetet, leendő óvodásaink megismerését.

A kapcsolattartás általános formái:

- Betekintés
- Kölcsönös látogatás
- Közös rendezvények, programok
- Konzultáció, játszóházak
- Nyíltnapok (óvodanyitogató)

❖ Óvoda – iskola kapcsolata

Óvodánk a Szent György Görögkatolikus Iskolával szoros kapcsolatot tart, melyet folyamatos együttműködés jellemez. Fontosnak tartjuk, hogy az óvodai keresztény nevelésünknek legyen folytatása. Ezért feladatunk a jó kapcsolatépítés, a tanítónők bevonása a katolikus óvodai nevelési programba.

A kapcsolat jellege:

- szakmai,
- kulturális,
- sport és egyéb közös rendezvények.

A kapcsolattartás általános formái:

- közös vezetés,
- értekezletek, kirándulások,
- kölcsönös hospitálások,
- egymás kölcsönös tájékoztatása az oktatásról,
- az elvárásokról,
- a rendezvényekről,
- a versenyekről.

❖ Szűrővizsgálatot ellátó szakemberek

Gyermekeink egészségügyiellátása, készségmegőrzése, rendellenességek kiszűrése

A kapcsolattartás általános formái:

- Rendszeres, kapcsolattartás a védőnőkkel
- Alkalmoszerű kapcsolat az óvoda orvossal, az egészségügyi szűréseket végző szakemberekkel

9.2. Közvetett partnerek

✓ Szakszolgálatok

- Pedagógiai szakszolgálatok
- Gyermekjóléti Szolgálat
- Családsegítő Központ

A problémák, tanulási nehézségek, részképesség zavarok felismerése, kiszűrése, dokumentálása, szakszerű jellemzések elkészítése, hatékony team-munka végzése gyógypedagógussal, logopédussal és a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel.

A kapcsolattartás általános formái:

- Mérések
- Konzultáció
- Szakmai napok, továbbképzések
- Intézményi látogatások
- Hivatalos megkeresés, felkérés, információcsere

✓ Kulturális és Művelődési intézmények

A gyermekek fejlődését elősegítő kulturális programok látogatása

- Látogatások megszervezése
- Tájékoztatók, e-mail
- Programokon való részvétel

✓ Szponzorok - Támogatók

- Civil szervezetek, Karitás
- Alapítványok
- Önkormányzat

Óvodai rendezvényeink, alapítványunk anyagi és erkölcsi természetű támogatása,

érdekképviselése, kapcsolattartás, együttműködés

Az intézményünk népszerűsítése, céljaink, feladataink, eredményeink alapján

Kapcsolattartás általános formái:

- Személyes találkozók
- Konzultációk
- Rendezvényeinken való részvétel
- Képviselői fórum
- Média, információcsere
- Hivatalos elszámolás

10.A Pedagógiai Program nyilvánosságra hozatala:

Átfogó ismertetése tájékoztató fórumokon, szülői értekezleteken
Bárki számára megtekinthető az intézmény honlapján

ZÁRÓ RENDELKEZÉS

1. A nevelőtestület elfogadó nyilatkozata

A Szent György Görögkatolikus Óvoda és Általános Iskola nevelőtestülete az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását a mai napon megtartott nevelőtestületi értekezletén elfogadta.

Az intézmény pedagógiai programja a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

Kisvárdra, 2023. augusztus 31.

Sziváké Fehér Anikó

NYÍREGYHÁZI EGYHÁZMEGYE

OKTATÁSI IRODA

H-4400 Nyíregyháza, Bethlen G. u. 5.; Tel.: 06 (30) 293-2420
E-mail: oktatasi@nyirgorkat.hu

Ikt. szám: ad acta 0277/2023/OKT

**Szent György Görögkatolikus
Óvoda és Általános Iskola**

Tisztelt Igazgató Úr!

A hozzám eljuttatott, többször átdolgozott intézményi pedagógiai programot a Nemzeti köznevelési törvényről szóló 2011. évi CXCV. tv. 32. § (1) i) bekezdése értelmében a 2023/24-es nevelési évtől kezdődően

j ó v á h a g y o m.

Nyíregyháza, 2023. augusztus 31.

Kovácsné Dibácsi Zsuzsanna
irodavezető

